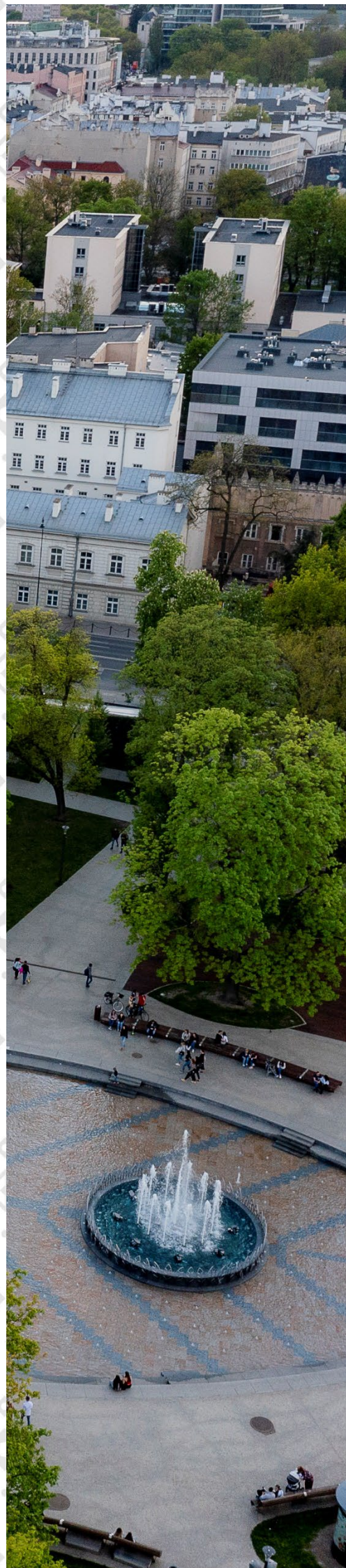

RAPORT O STANIE MIASTA LUBLIN ZA 2022 R.

Zespół autorski

OPRACOWANIE

Rozdział 1 – Wydział Strategii i Przedsiębiorczości

Rozdział 2 – Wydział Budżetu i Księgowości, Wydział Gospodarowania Mieniem

Rozdział 3 – Biuro Partycypacji Społecznej, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej

Rozdział 4 – Wydział Strategii i Przedsiębiorczości

Rozdział 5 – Właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin oraz jednostki organizacyjne miasta Lublin

Rozdział 6 – Wydział Organizacji Urzędu oraz właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin

Rozdział 7 – Kancelaria Prezydenta

Rozdział 8 – Kancelaria Prezydenta, Wydział Strategii i Przedsiębiorczości

Rozdział 9 – Biuro – Centrum Współpracy Międzynarodowej

Rozdział 10 – Kancelaria Prezydenta

AUTOR

dr Mariusz Gwozda

KONSULTACJE W ZAKRESIE MONITOROWANIA STRATEGII LUBLIN 2030

dr Piotr Maleszyk (Wydział Ekonomiczny UMCS)

Urząd Miasta Lublin

plac Króla Władysława Łokietka 1

20-109 Lublin

tel.: 81 466 10 00, fax.: 81 466 10 01

e-mail: urząd_miasta@lublin.eu

www.lublin.eu

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Informacje ogólne.....	14
1.1. Ogólna charakterystyka miasta Lublin	14
1.2. Sytuacja demograficzna miasta	15
2. Informacje o finansach i majątku miasta Lublin.....	19
2.1. Stan finansów miasta Lublin.....	19
2.2. Wykonanie budżetu miasta.....	23
2.3. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych	27
2.4. Wieloletnia prognoza finansowa.....	28
2.6. Majątek trwały miasta Lublin.....	33
3. Realizacja budżetów partycypacyjnych.....	35
3.1. Budżet Obywatelski Miasta Lublin.....	35
3.2. Zielony Budżet	67
3.3. Szkolny Budżet Obywatelski.....	81
4. Realizacja Strategii Lublin 2030	91
4.1. Obszar A. Lublin kreatywny, akademicki, przedsiębiorczy	92
4.2. Obszar B. Lublin zielony i zrównoważony urbanistycznie	114
4.3. Obszar C. Lublin otwarty, wielopokoleniowy i społecznie zaangażowany	129
4.4. Obszar D. Lublin twórczy, aktywny i gościnny	141
4.5. Obszar E. Lublin metropolitalny	155
5. Realizacja strategii sektorowych i programów	163
6. Realizacja uchwał Rady Miasta Lublin	214
7. Inne istotne działania Prezydenta Miasta Lublin	232
8. Wybrane nagrody i wyróżnienia dla miasta Lublin	235
9. Współpraca międzynarodowa miasta Lublin	237
10. Pomoc osobom w kryzysie uchodźczym	238
Bibliografia.....	242
Spis tabel	242
Spis wykresów	246

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy i Mieszkanki Lublina,

podsumowujemy kolejny rok naszych działań, w dużej mierze zdominowany wojną w Ukrainie. Od samego początku rosyjskiej agresji uruchomiliśmy szereg działań solidarnościowych i pomocowych na rzecz uchodźców i uchodźczyń, a obecnie w wielu przypadkach już nowych mieszkańców i mieszkanki Lublina. Organizowaliśmy także transporty z pomocą humanitarną do Ukrainy, zarówno od naszych miast partnerskich, jak i międzynarodowych organizacji. Przyszło nam zdać kolejny egzamin, tym razem

z człowieczeństwa. Skala dramatu osób uciekających przed wojną zrodziła ogromną międzyludzką solidarność. W rok po wybuchu wojny możemy śmiało powiedzieć, że wspólnie z organizacjami pozarządowymi wypracowaliśmy wyjątkowy w skali kraju model współpracy, który stał się wzorem społeczeństwa obywatelskiego, odpowiedzialnego i wspierającego. Dziękuję za zaangażowanie wszystkim służbom, wolontariuszom i wolontariuszkom, organizacjom, darczyńcom, instytucjom, przedsiębiorcom i partnerom naszego miasta, a przede wszystkim mieszkańcom i mieszkankom Lublina, którzy okazali ogromną bezinteresowną pomoc obywatelom i obywatelkom Ukrainy. Za solidarność okazaną narodowi ukraińskiemu oraz wspieranie Ukrainy w obronie jej niepodległości i suwerenności, Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski w 2023 r. przyznał Lublinowi tytuł „Miasto Ratownik”.

To był trudny rok również pod kątem kondycji finansowej samorządów. Na realizację dochodów miasta Lublin w 2022 r. zaważyły utrzymujące się konsekwencje pandemii Covid-19 szczególnie w pierwszym półroczu, a także zmiany w systemie podatkowym, skutkujące realnym pogorszeniem kondycji finansów jednostek samorządu terytorialnego. Lublin, podobnie jak inne miasta, silnie odczuwa konsekwencje wprowadzonych przez rząd zmian w systemie podatkowym i zapisów tzw. Polskiego Ładu. Szacowane ubytki miasta Lublin w 2022 r. z tytułu udziału w podatku PIT w związku ze zmianami systemu podatkowego wprowadzonymi przez rząd od 2019 r. wynoszą około 140 mln zł. Do tego dochodzi również wieloletnie niedoszacowanie przekazywanej przez rząd subwencji oświatowej, wynoszące w 2022 r. ponad 230 mln zł. Nie można też pominąć strony wydatkowej budżetu, szczególnie w zakresie wydatków bieżących, gdzie koszty samorządów, chociażby związane ze wzrostem cen usług, energii elektrycznej czy płacy minimalnej, były znacznie wyższe niż w latach poprzednich. Pomimo bardzo wysokiej inflacji i innych niesprzyjających parametrów makroekonomicznych, udało nam się jednak utrzymać przyjęty od lat kierunek zmian i realizować zaplanowane inwestycje. Oprócz licznych zadań infrastrukturalnych dokładaliśmy wszelkich starań, by Lublin był miejscem dobrym do życia. Mimo konieczności szukania oszczędności, utrzymaliśmy wysoką jakość usług oraz tempo rozwoju na dotychczasowym poziomie.

Co ważne, we wszystkie aktywności angażujemy mieszkańców i mieszkanki, z którymi chcemy wspólnie budować Lublin przyszłości i którzy są odbiorcami naszych działań. W 2022 r. uchwaliliśmy wypracowaną z mieszkańcami i mieszkankami nową strategię rozwoju miasta do 2030 r. Jej tworzenie to jeden z największych procesów partycypacyjnych, jakie prowadziliśmy w Lublinie. Wszystkie działania podporządkowaliśmy idei współrzędzenia, stawiając w centrum tego procesu mieszkańców i mieszkanki, włączając ich w planowanie przyszłości miasta i czyniąc współautorami najważniejszego miejskiego dokumentu. Jestem dumny, że Strategia Lublin 2030 to dokument z mocnym mandatem społecznym, będący sumą wyobrażeń o Lublinie sformułowanych przez tysiące osób, które wzięły udział w jego tworzeniu. Po raz kolejny udowodniliśmy, że rozwój miasta to nasz wspólny priorytet. Dobre praktyki tworzenia miejskich strategii rozwoju będziemy szerzyć wśród innych samorządów w ramach powołanej Akademii Zarządzania Strategicznego. Za realizację projektu „Wymyślmy wspólnie Lublin. Partycypacyjnie tworzymy inteligentną Strategię Lublin 2030” Lublin nagrodzono w XV edycji konkursu Samorządowy Lider Zarządzania w kategorii miast wojewódzkich.

W ramach prac nad Strategią Lublin 2030, podczas badań, konsultacji i warsztatów dzielnicowych, mieszkańcy i mieszkanki zgłosili ciekawe pomysły dotyczące przyszłości swoich dzielnic, które pokazały, że lokalność i bliskość są niezwykle cenione, ważne i oczekiwane przez mieszkańców i mieszkanki, gdy myślimy o ja-

kości życia w mieście. To stało się źródłem inspiracji do rozpoczęcia projektu „Plan dla Dzielnic”, w ramach którego wspólnie z mieszkańcami i mieszkankami oraz Radami Dzielnic przyglądamy się każdej z 27 dzielnic Lublina i zastanawiamy się nad tym, jak powinny wyglądać w perspektywie najbliższych lat.

Miniony rok to także przygotowania do objęcia przez Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Młodych 2023. W tym czasie pracowaliśmy nad ramowym programem działań skierowanych do młodych, a także uruchomieniem programów wsparcia skupiających się na aktywizacji i stworzeniu możliwości rozwoju dla młodzieży. Cieszę się, że w obecnym roku możemy realizować setki działań i projektów w tym zakresie.

dr Krzysztof Żuk
Prezydent Miasta Lublin

Wprowadzenie

Na podstawie art. 28aa ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Prezydent Miasta Lublin przedkłada „Raport o stanie miasta Lublin za 2022 r.”. Dokument prezentuje informacje dotyczące działań zrealizowanych w 2022 r., w szczególności w zakresie obowiązujących w mieście strategii rozwoju, programów i polityk miejskich. W dokumencie znalazły się też informacje o przebiegu i efektach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin, Zielonego Budżetu, Szkolnego Budżetu Obywatelskiego oraz zestawienie uchwał Rady Miasta Lublin podjętych w 2022 r. wraz z informacją o stanie ich realizacji.

Raport jest efektem wspólnej pracy poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta Lublin. Ma na celu przybliżenie mieszkańcom wiedzy o funkcjonowaniu lokalnego samorządu oraz efektach jego działania w zakresie zaspokajania ich potrzeb. Tegoroczne i kolejne opracowania przygotowywane wedle zbliżonych kryteriów pozwolą diagnozować długoletnie zjawiska społeczne, umożliwią działania ewaluacyjne, co w konsekwencji ułatwi analizę kierunków rozwoju miasta oraz ewentualne dokonywanie optymalnych korekt w samym procesie zarządzania.

Raport składa się z dziewięciu rozdziałów. W rozdziale 1. przedstawione zostały podstawowe informacje o Lublinie, jego władzy wykonawczej i uchwałodawczej oraz uwarunkowaniach demograficznych miasta. Kolejny rozdział omawia sytuację finansową Lublina w tym dochody, wydatki, zadłużenie, wielkość pozyskiwanych środków zewnętrznych, inwestycje, prognozy oraz majątek miasta Lublin. Rozdział 3. jest sprawozdaniem z realizacji budżetów partycypacyjnych. Każdy z projektów stanowi osobną informację, mówiącą o formalnej i praktycznej stronie pomysłów zgłaszanych przez mieszkańców (Budżet Obywatelski Miasta Lublin, Zielony Budżet, Szkolny Budżet Obywatelski) oraz stanie ich wykonania. Informacja dotycząca realizacji nowej Strategii Lublin 2030 znalazła swoje miejsce w rozdziale 4. Szczegółowo omawia pięć kluczowych obszarów rozwojowych miasta: A. Lublin kreatywny, akademicki, przedsiębiorczy, B. Lublin zielony i zrównoważony urbanistycznie, C. Lublin otwarty, wielopokoleniowy i społecznie zaangażowany, D. Lublin twórczy, aktywny i gościnny, E. Lublin metropolitalny. Kolejna część raportu (rozdział 5.) jest informacją o realizacji strategii sektorowych i programów miejskich, w których zawarte są szczegółowe ustalenia odnoszące się do działań komórek Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych miasta Lublin, także w odniesieniu do ich zadań rutynowych, wynikających z ustawowych i regulaminowych obowiązków. Rozdział 6. jest informacją o realizacji uchwał Rady Miasta Lublin. Każdemu z wymienionych aktów prawa miejscowego towarzyszy informacja o stanie jego realizacji. Wskazane też zostały tzw. uchwały intencyjne, które nie kreują praw czy obowiązków Gminy, a zawierają jedynie oświadczenie (stanowisko) Rady Miasta Lublin stanowiąc apel lub deklarację. W rozdziale 7. omówiona została aktywność Prezydenta Miasta Lublin w ramach obowiązków miejscowych, jak i aktywności w kraju i zagranicą. W kolejnej części Raportu zaprezentowane zostały wybrane nagrody i wyróżnienia dla miasta Lublin, zaś w kolejnym rozdziale przedstawione zostały najważniejsze informacje dotyczące współpracy międzynarodowej. Rozdział 10. stanowi informację na temat działań pomocowych i solidarnościowych na rzecz uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy.

Zakres czasowy dokumentu dotyczy zasadniczo 2022 r., jednak analiza danych demograficznych i statystycznych (realizacja strategii sektorowych i programów oraz Strategii Lublin 2030) obejmuje każdorazowo horyzont ostatnich 5 lat. Budżety partycypacyjne omawiają zarówno projekty z edycji 2022, jak i wcześniejsze – o ile ich kontynuacja nastąpiła w roku sprawozdawczym.

W 2022 r. Lublin musiał przede wszystkim sprostać nieoczekiwanym wyzwaniom związanym z wybuchem wojny w Ukrainie oraz trudnej sytuacji polskiej gospodarki w kontekście inflacji, podwyżek cen i rosnącego ubytku w dochodach samorządu spowodowanych zmianami w systemie podatkowym i niedoszacowaniem subwencji oświatowej. Mimo tych przeciwności, miasto utrzymało jakość usług świadczonych dla mieszkańców oraz rozwijało procesy partycypacyjne, zapraszając do współtworzenia planów rozwoju dla każdej z 27 dzielnic. Jednym z ważniejszych projektów, realizowanych wspólnie z mieszkańcami i mieszkankami, Radami Dzielnic oraz lokalnymi działaczami i liderami opinii analizującymi każdy z obszarów miasta jest program „Plan dla Dzielnic”. Zakłada on spotkania publiczne dla wszystkich 27 dzielnic, spacer w terenie oraz warsztaty. W 2022 r. zakończono I etap projektu – spotkania w dzielnicach i rozpoczęto kolejny – spacer w dzielnicach oraz warsztaty. Pierwsze efekty projektu to zrealizowane w 2022 r. usprawnienia i naprawy. Nowy projekt partycypacyjny, któremu przyświeca idea miasta 15-minutowego uzupełnia dotychczasowe działania w ramach Budżetu Obywatelskiego, Zielonego Budżetu i Inicjatywy Lokalnej.

Obok wyzwań i działań dodatkowo zleconych przez rząd, z jakimi miasto musiało się zmierzyć, realizowano podstawowe zadania samorządu. Ważnym obszarem działań była kontynuacja rozpoczętych już inwestycji, przede wszystkim tych z udziałem środków europejskich. Miasto realizowało kluczowe projekty poprawiające komunikację między dzielnicami, jak i te o znaczeniu metropolitalnym. Realizacja Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, zakończenie inwestycji węzłów przesiadkowych, budowa i remonty ulic oraz chodników, poprawa stanu budynków oświatowych, a do tego realizacja wielu projektów infrastrukturalnych w ramach Budżetu Obywatelskiego – to bilans inwestycji minionego roku. Na ten cel miasto przeznaczyło blisko 300 mln zł.

Jedną z ważniejszych inwestycji realizowanych przez miasto w ostatnich latach jest budowa Dworca Metropolitalnego. Dzięki zaangażowaniu środków europejskich w okolicach dworca PKP powstaje trzykondygnacyjny budynek wraz z częściowo użytkowym dachem oraz parkingiem podziemnym o powierzchni około 7,5 tys. m² dla 174 samochodów. Prace obejmują również modernizację ulic: Dworcowej, Młyńskiej, 1 Maja, Pocztovej oraz Gazowej. Część zadań drogowych, wchodzących w skład projektu Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF, już zakończono. W drugiej połowie września 2022 r. udostępniono do ruchu rondo przy Targach Lublin oraz drogi dojazdowe do ul. Dworcowej od strony ul. Lubelskiego Lipca '80 wraz z wiaduktem i od strony al. Piłsudskiego, łącznie z przyległymi ciągami pieszo-rowerowymi. Zakończyły się również odbiory ul. Krochmalnej wraz z parkingami i uzyskano pozwolenie na użytkowanie. W ramach rozbudowy tej ulicy powstały tam 122 miejsca postojowe dla autobusów i busów. Aktualnie całkowita wartość projektu to prawie 340 mln zł, z czego blisko 194 mln zł stanowi dofinansowanie z UE.

W ramach budowy węzłów przesiadkowych dla potrzeb Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, powstały obiekty z parkingami dla samochodów, infrastrukturą dla rowerzystów oraz do obsługi komunikacji miejskiej w rejonie ulic: Żeglarskiej, Franczaka „Lalka”, Granitowej, Zbożowej, Osmolickiej, Abramowickiej oraz al. Kraśnickiej. Wartość projektu to około 43 mln zł, z czego ponad 33 mln zł stanowią środki pozyskane z Unii Europejskiej. Ponadto, w rejonie istniejącej pętli przy skrzyżowaniu ul. Droga Męczenników Majdanka i Grenadierów powstał Park&Ride dla 44 pojazdów. Przebudowę przeszedł również odcinek ul. Grenadierów na długości projektowanego parkingu. Projekt dopełniła przebudowa mostu na rzece Bystrzycy w ciągu ul. Żeglarskiej. Wartość prac wynosi około 37 mln zł. Inwestycja to komponent projektu unijnego, w którym 31,5 mln zł stanowią środki europejskie.

Wydatki na inwestycje drogowe w 2022 r. wyniosły ponad 71 mln zł. W trakcie roku wykonano wiele ważnych dla mieszkańców i mieszanek zadań w dzielnicach. Zakończono przebudowę ul. Kawaleryjskiej na odcinku od ul. Rycerskiej do wjazdu w ul. Armii Krajowej. Z kolei w ramach Inicjatywy Lokalnej powstały ulice Leszka i Ziemowita oraz sięgacz ul. Wygon. Dodatkowo, w listopadzie 2022 r. zakończyła się realizacja pierwszej części inwestycji dofinansowanej ze środków Programu Inwestycji Strategicznych – budowa odcinków ulic: Oczuki, Wapowskiego, Brata Alberta wraz z Kuncewiczowej oraz drogi pomiędzy ulicami Milenijną i Szelińskiego. Koszt inwestycji wyniósł około 5 mln zł.

Nowe drogi powstają także w dzielnicach Szerokie oraz Sławin. Tam trwa budowa ulic Bliskiej oraz Skowronkowej. Inwestycja o wartości ponad 42,5 mln zł zakończy się w styczniu 2024 r. We współpracy

z mieszkańcami realizowano budowę ul. Siewierzan. W trakcie jest budowa dróg gminnych 023D i 022D w rejonie ulic: Turystycznej i Hajdowskiej. Miasto podpisało również umowy na rozbudowę ul. Raszyńskiej o wartości ponad 9,3 mln zł oraz przebudowę ul. Popiełuszki za 4,7 mln zł. Ważne inwestycje rozpoczęły się także w dzielnicy Felin. W listopadzie podpisano umowę na przebudowę zbiegu al. Witosy z ul. Doświadczalną. Ponadto, trwają prace projektowe nad nową sygnalizacją świetlną na skrzyżowaniu ulic: Franczaka „Lalka”, Skalskiego i Jagiellończyka. Koszt obu zadań to ponad 13,6 mln zł.

Poza nowymi drogami zbudowano też chodniki. Nowe ciągi piesze powstały w ponad 20 lokalizacjach, m.in.: od ul. Krężnickiej do Pszczelej, Grabskiego, Strzeszewskiego, Poturzyńskiej, Franczaka „Lalka”, Orzechowej, od Strumykowej do Wądołnej, Wapowskiego, od Łęczyńskiej w kierunku Krzemionki, Sławinkowskiej, Bocznej Mełgiewskiej, Krzemionki wraz z utworzeniem przejścia dla pieszych, Gospodarczej, Głębokiej oraz Domeyki i Samsonowicza.

Istotną inwestycję stanowiła budowa oświetlenia. W około 20 lokalizacjach (m.in. przy ulicach: Wądołnej, Bazylianówka i Magnoliowej, Lazurkowej, Skubiszewskiego, Dożynkowej, Franczaka „Lalka”, Gospodarczej, Hutniczej, Kresowej, Montażowej, Motorowej i Maszynowej, Krwawicza, Hajdowskiej, Zadębie, Jarmarcznej) zamontowano łącznie 130 latarni. Doświetlono przejścia dla pieszych przy ul. Sławinkowskiej oraz Głębokiej, jak również schody terenowe przy Altanowej, Nadbystrzyckiej i Wyżynnej. Koszt zaprojektowania i budowy nowego oświetlenia to ponad 1,9 mln zł.

W 2022 r. powstała nowa infrastruktura dla rowerzystów m.in.: w rejonie Areny Lublin, w pasie drogowym ul. Józefa Franczaka „Lalka” od ul. Doświadczalnej do działki 1/5, od ul. Berylowej do ul. Onyksowej, przy al. Solidarności (pomiędzy wjazdem do stacji obsługi PZM a ul. Prusa), między ul. Jagiełły a ul. Zygmunta Augusta. Zadania drogowe dotyczyły również budowy nowych parkingów przy ulicach: Kiepur, Lawinowej, Młodej Polski, Lipińskiego, Harnasie, Sokolej, Konstantynów, Wapowskiego, Grabskiego w pobliżu SP nr 33 oraz Gospodarczej przy budynku dworca.

Zrealizowano także remonty oraz częściowe naprawy jezdni i ciągów pieszych. Objęły one ponad 40 ulic (m.in.: Junoszy, Mackiewicza, Wiejska, Rymwida, Furmańska, Perłowa, Zadębie, Dojazdowa, Jarmarczna, Wyżynna, Żywiecka, Beskidzka, Ziemiańska i Kosynierów, Dereniowa, Dębowa, Grodzickiego, Lipeckiego, Rudnicka, Trześniowska, Węglinek, Samsonowicza, Nałkowskich, Grabowskiego, Stary Gaj), a wymiana nawierzchni chodników dotyczyła ponad 20 lokalizacji (m.in.: Lubartowskiej, 1 Maja, Kochanowskiego, Kwiatowej, Batalionów Chłopskich, Elektrycznej, Kosmonautów, Dolnej Panny Marii, Chrobrego, Chmielewskiego, Wileńskiej, Janowskiej, Rymwida, Magnoliowej i Hiacyntowej).

Poprawa i rozwój infrastruktury do realizacji zadań w obszarze edukacji – to główny cel prowadzonej przez miasto inwestycji w lubelską oświatę. W 2022 r. inwestycje w tym obszarze przeznaczono blisko 60 mln zł. Łącznie w szkołach i przedszkolach zrealizowano kilkanaście dużych zadań, a także ponad 180 remontów.

Ubiegły rok przyniósł finał kilkunastu projektów inwestycyjnych. W styczniu 2022 r. zakończyła się kompleksowa przebudowa zabytkowego budynku Zespołu Szkół Ekonomicznych przy ul. Bernardyńskiej. Od początku września 2022 r. młodzież I LO przy Al. Raclawickich korzysta już z pełnowymiarowej hali sportowej wraz z zespołem boisk. Koszt nowej infrastruktury sportowej w tej szkole wyniósł 13,9 mln zł. We wrześniu udostępniono nowy budynek przedszkola w ZS nr 12 przy ul. Sławinkowskiej. To inwestycja za 12,5 mln zł. W 2022 r. dobiegła również końca termomodernizacja Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych przy ul. Zemborzyckiej, tym samym sfinalizowano dwa duże projekty z zakresu ochrony środowiska realizowane w oświacie, dzięki którym termomodernizacją objęto 12 placówek. Na zlecenie miasta powstała także koncepcja architektoniczna budowy nowej szkoły, przedszkola i żłobka z infrastrukturą sportową i placem zabaw na Ponikwodzie (ul. Majerankowa/Daliowa). To pierwszy krok dla zaspokojenia rosnących potrzeb zaplecza oświatowego tej części Lublina.

Cały czas miasto inwestuje także w przyszłą infrastrukturę. W 2022 r. przebudowano boisko do piłki nożnej przy SP nr 31 przy ul. Lotniczej (490 tys. zł), wybudowano oświetlenie boiska ZSB przy ul. Słowiczej (381 tys. zł), wykonano kompleksową przebudowę kuchni w SP nr 7 przy ul. Plażowej (1,6 mln zł) oraz remont całego bloku żywieniowego w SP nr 38 przy ul. Pana Wołodyjowskiego. Ponadto zbudowano kanalizację deszczową w SP nr 20 przy al. Piłsudskiego, przebudowano plac zabaw przy Przedszkolu nr 5 na ul. Spokojnej oraz wymiennikownię w Żłobku nr 7.

Od początku 2022 r. trwała rozbudowa SP nr 52 przy ul. Jagiełły o wartości robót budowlanych 18 mln zł, gdzie powstały dwa nowe segmenty – dydaktyczny i żywieniowy. W minionym roku prowadzono również przebudowę parteru budynku VII LO (ul. Farbiarska) pod funkcję przedszkola. Koszt tego zadania to 6 mln zł. Oprócz zadań inwestycyjnych miasto wykonało 186 remontów i napraw bieżących za kwotę ponad 3,4 mln zł. Z końcem roku ogłoszono także przetarg na wykonanie przebudowy zespołu boisk przy V LO.

W 2022 r. nastąpiła dalsza rozbudowa systemu EDU-Lublin do obsługi lubelskiej oświaty. Rozwiązaniem objęto dodatkowo 38 placówek. Aktualnie dostępne są w nim 24 usługi, a łącznie w systemie jest 150 jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto i ponad 10 tys. pracowników. Z kolei 313 jednostek prowadzonych przez podmioty inne niż miasto Lublin korzysta z systemu w zakresie obsługi dotacji. W centralnym miejskim dzienniku elektronicznym jest blisko 70,5 tys. uczniów. Miasto zamówiło również system informatyczny pozwalający na tworzenie jednolitych stron internetowych dla miejskich szkół. Nowe oprogramowanie pozwoli na zarządzanie stronami internetowymi dowolnej liczby miejskich jednostek oświatowych – aktualnie jest to około 160 szkół, przedszkoli i innych placówek.

W 2022 r. prowadzone były prace przy powstaniu infrastruktury na rzecz kultury i sportu służące lokalnym społecznościom. Przy ul. Herberta stworzona została nowa miejska placówka – Pracownie Kultury Dzieci. Dodatkowo z unijnego projektu trwa przebudowa zabytkowych piwnic Centrum Kultury (ul. Peowiaków) oraz projektowanie Centrum Sztuki Dzieci i Młodzieży, które powstanie w budynku Domu Kultury Kolejarza (ul. Kunickiego).

Dla lubelskich rugbistów miasto zbudowało nowe zaplecze szatniowo-szkoleniowe wraz z trybunami (ul. Magnoliowa). Przebudowano także boisko do koszykówki na ul. Warmińskiej. Z kolei młodsi piłkarze grają na większej powierzchni treningowej głównego boiska trawiastego na stadionie „Sygnał” (ul. Zemborzycza). Tam jednocześnie trwa rozbudowa i remont budynku szatniowego. W przygotowaniu jest także nowa infrastruktura sportowa przy ul. Wygon i Wądołnej. Projektanci pracują również nad nowym wielofunkcyjnym obiektem z funkcją stadionu żużlowego, który ma powstać w dzielnicy Za Cukrownią.

Z zakresu polityki społecznej zmodernizowano budynek ZOW przy ul. Zbożowej, zamontowano oświetlenie w DPS Betania oraz poprawiono infrastrukturę czterech warsztatów terapii zajęciowej. Ogłoszono także przetarg na dokumentację i budowę specjalistycznego ośrodka wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami – Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ul. Poturzyńskiej.

Zadbane również o to, by powstały nowe miejsca spotkań i rekreacji (w okolicy ul. Baśniowej, między blokami przy ul. Montażowej 10, 12 i Motorowej 9). Z kolei najmłodszy korzystają z nowych placów zabaw (przy Przedszkolu nr 5, w SP nr 15 i SP nr 1 oraz przy ul. Bluszczowej). Przestrzeń do zabawy powstanie także w Parku Czechów przy ul. Koncertowej, a alejki, oświetlenie i mała architektura przy ul. Węglarza są w przygotowaniu. W Zespołach Szkół: Odzieżowo-Włókienniczych i Transportowo-Komunikacyjnych do dyspozycji są nowe siłownie plenerowe.

Zmiany objęły również infrastrukturę komunalną. Na cmentarzu na Majdanku zrealizowano kolejny etap rozbudowy alejek, a w trakcie jest projekt i budowa kolumbarium. W przygotowaniu jest także projekt nowej nekropolii na Sławinie.

Miasto inwestowało także w nowe przestrzenie miejskie, tworząc zielone i przyjazne tereny rekreacyjne. W ostatnim roku nasadzono około 1,2 tys. drzew i ponad 3 tys. krzewów, dodatkowo inwestycje w ramach „Zielonego Budżetu” objęły realizację 14 nowych skwerów. Aktualnie w utrzymaniu miasta znajduje się ponad 130 placów zabaw i siłowni plenerowych w 84 lokalizacjach. Przygotowywane są kolejne miejsca uzupełniające ofertę w tym zakresie.

Rok 2022 był kolejnym, w którym miasto kontynuowało budowę i rewaloryzację miejskich terenów zielonych. Dla wąwozu na Czechowie, pomiędzy ulicami Kameralną i Północną, powstała koncepcja urządzenia nowego parku o charakterze naturalistycznym. Realizacja pierwszego etapu – tzw. Leśnego Korytarza zakładała powstanie drewnianej infrastruktury dla zwierząt żyjących w mieście. Zakończyły się również konsultacje koncepcji rewaloryzacji Parku Bronowickiego, która zakłada m.in. odtworzenie zabytkowego układu kompozycyjnego alejek i placów. Miasto posiada również dokumentację na zagospodarowanie Błoni pod Zamkiem i koncepcję Parku Nadrzecznego.

Miasto realizuje zazielenianie Lublina, w szczególności w postulowanym przez mieszkańców i mieszkanki Śródmieścia. Nowy wygląd zyskała ul. Chopina, gdzie usunięto nawierzchnię brukową i posadzono 17 lip, 1086 krzewów oraz 352 róże. Nowe nasadzenia krzewów trafiły także na ul. Marii Curie-Skłodowskiej i do Zaułku Hartwigów. Prace były kontynuowane także na Starym Mieście oraz ul. Lubartowskiej i Sądowej. W ostatnim roku pojawiły się także nowe nasadzenia drzew w pasach drogowych i na skwerach – 1166 drzew, 3040 krzewów, 285 traw, 556 róż i 1 576 bylin, w tym 829 nowych drzew w 50 lokalizacjach w 25 dzielnicach miasta w ramach projektu z Budżetu Obywatelskiego „Lublin przeciw zanieczyszczeniu powietrza – drzewa dla każdej dzielnicy”. Nowe drzewa sadzone były także z projektów Budżetu Obywatelskiego dla dzielnic Kalinowszczyzna i Ponikwoda.

Z projektów Zielonego Budżetu powstały także nowe zielone skwery w mieście. Są to „Roślinna Wyżynna”, Skate Park przy Bystrzycy przy ul. Krochmalnej, „Zielony azyl” na ul. Szczytowej, „Green Point” przy ul. Sławin, „Ławeczka” przy ul. Judyma, miejsce odpoczynku przy ul. Ułanów, dwa skwery kieszonkowe przy skrzyżowaniach ul. Kunickiego z ul. Reymonta oraz ul. Kunickiego z ul. Reja, skwer przy ul. Królowej Bony, „Pod Akacją” przy ul. Grodzkiej, im. bł. ks. A. Zawistowskiego przy ul. Misjonarskiej, a także mini skwery przy ul. Zana oraz „Pod Lipą” na Al. Racławickich. Powstały także projekty dwóch nowych miejsc zieleni przy ul. Długiej i ul. Cyprysowej, gotowy jest także projekt nowego zieleńca na ul. Herbowej. Finał tych trzech zadań nastąpi w tym roku.

W ubiegłym roku powstały pierwsze w Lublinie ogrody deszczowe – na terenie Parku Jana Pawła II oraz trzy w pasie zieleni na ul. Ochotniczej. Gotowe są także projekty 6 kolejnych obszarów z tego typu rozwiązaniami. W ostatnim roku 18 nowych drzew otrzymało status pomnika przyrody, trwają też prace nad ustanowieniem części Starego Gaju zespołem przyrodniczo-krajobrazowym. Miasto nadal realizuje programy ochrony kasztanowców, wykonuje prace pielęgnacyjne w starodrzewie, wysiewa łąki kwietne, a także realizuje program „Tu kosimy rzadziej”. W 2022 r. przyjęto standardy dotyczące zieleni miejskiej, które mają ujednolicić zasady zakładania i pielęgnacji nowych nasadzeń.

W tym czasie realizowane były projekty z zakresu zrównoważonego rozwoju w obszarze środowiska, obejmujące działania dotyczące gospodarki odpadami, walki ze smogiem, usuwania azbestu, a także zapobiegania skutkom suszy (Program Ochrony Zasobów Wodnych dla Miasta Lublina „Złap deszczówkę”). Kolejny już rok mieszkańcy i mieszkanki mogą skorzystać z miejskiego dofinansowania do wymiany pieców i kotłów na paliwo stałe w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). W 2022 r. na realizację programu miasto przeznaczyło kwotę 1,2 mln zł. Ponadto na terenie Lublina działa EkoPatrol Straży Miejskiej Miasta Lublin, w ramach którego funkcjonariusze przeprowadzali kontrole, m.in. w zakresie spalania w piecach nieodzwolonych substancji, czy spalania odpadów na wolnym powietrzu oraz edukowali mieszkańców i mieszkanki na temat prawidłowej techniki palenia w piecach.

Lublin prowadzi również liczne działania na rzecz zwierząt w mieście. W zakresie ich ochrony, w 2022 r. zrealizowano 4 projekty z Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin. Ponadto przeprowadzono edukacyjne spacerki z przyrodnikiem oraz kampanię edukacyjno-informacyjną „Každy potrzebuje przyjaciela”, a także kolejną akcję bezpłatnej sterylizacji kotów i psów. Wiosną odbyła się akcja ratowania migrujących płazów, a jesienią prowadzono działania na rzecz ochrony jeży.

Troską o środowisko naturalne podyktowane były działania miasta na rzecz rozwoju transportu elektrycznego. Lublin od lat stawia na zrównoważoną i ekologiczną komunikację oraz inwestuje w nowoczesny tabor, co sprawia, że już dziś spełnia 30% próg udziału pojazdów zeroemisyjnych w całej flocie. Podpisano także umowę na dostawę ekologicznego autobusu wodorowego. Pierwszy taki pojazd napędzany silnikiem wodorowym wyjedzie na ulice Lublina w sierpniu 2023 r.

Miasto kontynuowało działania na rzecz profilaktyki zdrowia mieszkańców i mieszkanek oraz poszerzania oferty pomocy dla grup o szczególnych potrzebach. Służyły temu miejskie programy profilaktyczne, a także liczne inicjatywy na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Aktywizacja seniorów oraz wsparcie rodzin, zwłaszcza dużych, to obszary od lat objęte troską przez miasto.

Ważnym elementem miejskich działań jest program „Rodzina Trzy Plus”, który w 2022 r. obchodził jubileusz 10-lecia. Miasto Lublin w ramach Programu współpracuje z 227 podmiotami. Z dostępu do oferowanych przez nie usług i towarów, korzysta już ponad 21 tys. członków dużych rodzin (z ponad 4 tys. lubelskich

rodzin). Oznacza to, że do lubelskiego programu włączyło się już ponad 92% uprawnionych. Prowadzone działania na rzecz rodzin, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami są doceniane w Polsce i na arenie międzynarodowej. Lublin, jako jedno z siedmiu miast w Polsce, zdobył tytuł „Samorządu Przyjaznego Rodzinom” i został członkiem Europejskiej Sieci Gmin Przyjaznych Rodzinie.

Dostępność to temat przewodni Programu działań miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025. Wszystkie realizowane w mieście inwestycje systematycznie poprawiają dostępność przestrzeni i infrastruktury. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami częściowo zlecane są organizacjom pozarządowym, w tym prowadzenie placówek terapeutycznych, czy warsztatów terapii zajęciowej. Organizacje realizują również zadania zlecone z zakresu rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, kształtowania pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami u dzieci, rozwijania pasji i zainteresowań, prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz rehabilitacji. W latach 2021–2022 działania realizowano na podstawie ponad 30 zawartych umów.

Nadal dostępna jest dla mieszkańców i mieszkank Lublina usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, realizowana ze środków własnych miasta, a także funduszy zewnętrznych. W 2022 r. usługą objęto ponad 250 osób w wymiarze ponad 57 tys. godzin. Realizowano też usługi opieki wytchnieniowej w formie dziennej i całodobowej. Z uwagi na duże zapotrzebowanie na opiekę nad osobami zależnymi, usługi opieki w miejscu zamieszkania były świadczone dla 216 osób, w łącznym wymiarze blisko 50 tys. godzin. Z kolei z opieki wytchnieniowej świadczonej całodobowo skorzystało 16 osób.

W październiku 2022 r. miasto Lublin podpisało umowę grantową z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej w wysokości ponad 2 mln zł w ramach projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”. Najważniejsze działania w ramach otrzymanego dofinansowania to m.in. utworzenie Środowiskowego Centrum Seniorów przy ul. Śliwińskiego 5, w strukturze którego funkcjonuje Punkt Pobytu Dziennego, Środowiskowy Klub Seniora oraz Punkt Domowej Opieki. W 2022 r. ruszyła też realizacja usług środowiskowych w ramach „Kompleksowej opieki domowej” (opieka domowa, opieka wytchnieniowa w formule dziennej i nocnej oraz usługi transportowe, pomoc w drobnych domowych naprawach, usługi kosmetyczne i fryzjerskie). Łączna wartość projektu to niemal 6,7 mln zł, w tym wkład własny miasta to ponad 1 mln zł.

Dzięki pozyskiwaniu dodatkowych funduszy coraz więcej lubelskich seniorów objętych jest usługą teleopieki. W minionym roku z opasek życia skorzystało około 1 000 osób. Z początkiem 2022 r. rozpoczął działalność Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145. Kontynuowany był program „Lublin Strefa 60+” wraz z Lubelską Kartą Seniora. W omawianym roku w programie uczestniczyło 170 podmiotów z ofertą zniżek dla seniorów, wydano 1 763 Karty (od 2015 r. łącznie 23,7 tys.). Wspieraniu aktywności społecznej seniorów służą cykliczne wydarzenia, takie jak Lubelski Dzień Solidarności Międzypokoleniowej, Lubelskie Dni Seniora oraz zajęcia sportowe, warsztaty o bezpieczeństwie czy zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania.

Miasto kontynuuje realizację szeregu programów w zakresie zdrowia. W 2022 r., w kolejnej edycji programu „Jedz z głową” wzięły udział 43 szkoły podstawowe. W ramach działań przeprowadzane są badania przesiewowe wśród uczniów klas I i III w zakresie nadwagi i otyłości. Odbývają się webinaria dla rodziców, dzieci i wychowawców prowadzone przez dietetyków i specjalistów żywienia. Pracownicy kuchni i stołówek szkolnych biorą udział w warsztatach dotyczących żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. Z kolei na program profilaktyki próchnicy zębów przeznaczono 660 tys. zł, a działania w tym zakresie były kierowane do 6 tys. uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Badania oraz spotkania edukacyjne to również elementy programu wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Lublina. W 2022 r. w 32 szkołach podstawowych przebadano 2 tys. uczniów. Po raz kolejny lubelskie szkoły przystąpiły też do programu profilaktyki czerniaka. Od września 2022 r. bierze w nim udział 60 lubelskich szkół. Dzieci i młodzieży oraz osobom dorosłym w stanach terminalnych niesiona jest pomoc poprzez program opieki paliatywnej i hospicyjnej. W 2022 r. objął on 57 pacjentów, a na jego realizację przeznaczono ponad 404 tys. zł. Dla lubelskich seniorów powyżej 65. roku życia miasto realizuje program profilaktyki zakażeń pneumokokowych. Szczepienia każdego roku obejmują 1 000 mieszkańców i mieszkank miasta. Na grudniowej sesji Rady Miasta Lublin przyjęto miejski program wsparcia leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego. W ramach Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin uruchomiono projekt

edukacyjny „Szkola proMOCji zdrowia psychicznego, który skierowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców oraz nauczycieli. W projekcie uczestniczyło 28 klas I szkół ponadpodstawowych. Na realizację zadań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego w 2022 r. przeznaczono 67,5 tys. zł.

Miasto kontynuuje także działania na rzecz rozwoju i promocji sportu. W 2022 r. łączne wydatki na te zadania wyniosły blisko 48 mln zł. Na promocję miasta poprzez sport przeznaczono ponad 1,46 mln zł. W 2022 r. w Lublinie miały miejsce ważne wydarzenia koszykarskie – dwa mecze eliminacyjne w koszykówce mężczyzn do Mistrzostw Świata, które odbędą się w Indonezji, Filipinach i Japonii oraz mecz kwalifikacyjny do Mistrzostw Europy 2025 w koszykówce. Rozegrany został także Turniej Finałowy Suzuki Pucharu Polski Koszykarzy 2022, w którym wzięło udział osiem najlepszych drużyn Energa Basket Ligi. Dodatkowo, na lubelskiej hali MOSiR rywalizowało 16 najlepszych polskich zespołów koszykarskich w ramach Turnieju Lotto 3x3 LIGA, a w lipcu odbył się I etap wyścigu kolarskiego 79. Tour de Pologne.

W 2022 r. kluby sportowe działające na terenie Lublina otrzymały możliwość prowadzenia szkolenia, rozgrywania meczów oraz organizacji imprez sportowych z wykorzystaniem komunalnej infrastruktury sportowej pozostającej w zarządzie MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie. Środki przeznaczone na ten cel to ponad 17,5 mln zł. Miasto przeznaczyło środki na wspieranie i upowszechniania kultury fizycznej. Lubelskim klubom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność z zakresu kultury fizycznej przyznano w 2022 r. dotacje na blisko 26 mln zł, w tym prawie 19,5 mln zł na szkolenie i udział w rozgrywkach ligowych w kategoriach wiekowych seniorów, ponad 2,6 mln na szkolenie sportowe dzieci i młodzieży oraz 783 tys. zł na Program Mistrz i Mistrz Junior.

Miasto co roku nagradza zawodników i kadrę szkoleniową. W dziedzinie sportu przyznano nagrody na łączną kwotę 85 tys. zł. Z kolei na wypłatę stypendiów sportowych przeznaczono 250 tys. zł. W 2022 r. prawie 1,25 mln zł miasto przekazało na pozalekcyjne zajęcia sportowe dla uczniów.

Miasto udziela także wsparcia lubelskiemu środowisku kultury. Współpraca z organizacjami pozarządowymi to realizacja 196 projektów w ramach programu Miasto Kultury oraz Dzielnic Kultury na ponad 2,8 mln zł. Do twórców i animatorów trafiło też 135 stypendiów o łącznej wartości 400 tys. zł, w tym na realizację projektów młodzieżowych. Przyznano także 47 nagród w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury na kwotę 226 tys. zł.

Ubiegły rok okazał się rekordowy dla miasta pod względem liczby podróży. Na turystycznej mapie Lublina pojawiło się kilka nowości, m.in. Festiwal Lublin Smaków czy akcja „Inspiruje nas rozmowa”. Ponadto aplikację Turystyczny Lublin uzupełniono o nową trasę turystyczną audio „Szlak dźwięków miasta: śladami praw miejskich i tradycji mieszczańskich” oraz moduł rozszerzonej rzeczywistości, dzięki któremu jej użytkownicy mogą zobaczyć nieistniejące już zabytki – kościół farny i wieżę ciśnień. Program turystyczny Sezon Lublin zyskał w tym roku nową formułę – zabawy z nagrodami.

Do przestrzeni Lublina po okresie pandemii powróciły duże cykliczne festiwale i wydarzenia kulturalne. Ponadto realizowane były działania kulturalne w 27 dzielnicach miasta oraz projekty dedykowane aktywizacji młodzieży w ramach przygotowań do Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.

Wygrana i przyznanie Lublinowi tytułu przez Europejskie Forum Młodzieży w 2021 roku stało się pretekstem i bodźcem bezpośrednim do dostosowania oferty miasta do potrzeb młodych mieszkańców i mieszkanki, obejmując zasięgiem kolejne sfery życia. Priorytetem pozwalającym na zapewnienie realnej zmiany w społeczeństwie były działania miasta skupiające się na aktywizacji inicjatyw młodzieżowych i międzypokoleniowych, edukacji, rozwoju osobistym oraz wsparciu psychologicznym.

Przy ul. Peowiaków 11 powstała nowa otwarta przestrzeń dla młodych i animowana z młodzieżą – „Hej!”. To miejsce dla swobodnych spotkań, organizacji wydarzeń, nauki i odpoczynku. Ponadto we wrześniu 2022 r. rozpoczęło działalność Centrum Pomocy Dzieciom – specjalistyczna placówka zapewniająca kompleksową, interdyscyplinarną pomoc i wsparcie dzieciom oraz młodzieży, a także ich niekrzywdzącym opiekunom, niezależnie od pochodzenia. Jest to szósta tego typu placówka w kraju i pierwsza w województwie. Realizowany był też projekt „Przystanek Sempre” skierowany do osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy domowej i rówieśniczej oraz przestępstw.

Miasto podejmuje także inicjatywy wspierające realizację projektów młodzieżowych. Z początkiem roku szkolnego ruszyła nowa formuła programu „Dzielnice Kultury” – Młodzież inspirowuje dzielnice, której cały budżet przeznaczony jest na realizację pomysłów młodzieży. Elementem działań na rzecz młodych jest również konkurs Lublin Akademicki. Uruchomiono także miejskie stypendia dla młodzieżowych projektów z zakresu twórczości artystycznej lub upowszechniania kultury.

Działania w ramach ESM 2023 to również edukacja. We wrześniu rozpoczął się projekt Akademia Miasto, który ma dostarczyć młodzieży konkretnej wiedzy o tym, jak funkcjonuje samorząd. Ponadto na terenie 20 szkół realizowane są Szkolne Budżety Obywatelskie. Placówki otrzymały po 4 tys. zł na swoje projekty, a także wsparcie merytoryczne, organizacyjne i promocyjne. Uczniowie lubelskich szkół ponadpodstawowych biorą udział w projekcie Przedsiębiorcza Młodzież, który rozwija kompetencje w zakresie przedsiębiorczości oraz daje możliwość poznania lubelskiego rynku przedsiębiorców. Jego elementem jest konkurs Przestrzenie Kreatywne, polegający na tworzeniu w szkołach wymarzonej przyjaznej przestrzeni. Projekt Uczeń Przyszłości, skierowany do młodzieży szkolnej oraz nauczycieli, to warsztaty dla pedagogów i uczniów z obsługi nowoczesnego sprzętu. Ruszył także program Wolontariat Lubelski. Ta forma działalności pozwala poznać swoje siły w konkretnych działaniach, a przy okazji wziąć udział w organizacji największych wydarzeń w Lublinie.

Kulminacja wydarzeń w ramach Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023 nastąpi w tym roku, podczas realizacji przyjętego programu obchodów. Spośród wydarzeń zgłoszonych przez młodych, wybrano kluczowe propozycje, będące osią ESM i podzielono je na cztery sezony. Za nami już pierwsza odsłona obchodów i przedstawienie idei ESM z ceremonią otwarcia i zachętą dla młodych do współtworzenia programu. #LublinToTY (sezon II) poświęcono aktywności osób uczących się i studiujących w Lublinie z cyklem festiwali i wydarzeń. (III sezon) #CzylujwLublinie to wakacyjny czas ładowania akumulatorów w towarzystwie artystów i gości z całego świata, a IV sezon #PrzyszłośćToMY obejmuje debaty z udziałem młodych, wydarzenia międzynarodowe: społeczne, sportowe i kulturalne.

Lublin wciąż się zmienia. Pomimo uszczuplenia dochodów budżetu miasta i konieczności weryfikacji planów inwestycyjnych, udało się utrzymać tempo rozwoju. Lublin realizuje ideę miasta nowoczesnego, stawiając na jego zrównoważony rozwój i podnosząc jakość życia mieszkańców i mieszkańek.

1. Informacje ogólne

1.1. Ogólna charakterystyka miasta Lublin

Lublin to obecnie największy w Polsce Wschodniej ośrodek gospodarczy i akademicki, a zarazem jedyne miasto makroregionu z aspiracjami metropolitalnymi, uzasadnionymi faktycznie posiadanymi zasobami i realizowanymi funkcjami. Lublin jest również aktywnym uczestnikiem sieci współpracy europejskich i światowych metropolii, zaliczanym do najdynamiczniej rozwijających się polskich miast i plasującym się na czołowych miejscach rankingów rozwoju zrównoważonego, absorpcji funduszy unijnych, przyciągania inwestorów czy inteligentnych miast¹.

Miasto jest jednostką samorządową na prawach powiatu. Trzecią kadencję funkcję Prezydenta sprawuje dr Krzysztof Żuk. Funkcję Zastępcy Prezydenta ds. Społecznych pełni Monika Lipińska, Zastępcą Prezydenta ds. Kultury, Sportu i Partycypacji jest Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, funkcję Zastępcy Prezydenta ds. Inwestycji i Rozwoju pełni Artur Szymczyk, Zastępcą Prezydenta ds. Oświaty i Wychowania jest dr Mariusz Banaś. Funkcję Skarbnika Miasta pełni Lucyna Sternik, zaś Sekretarzem Miasta jest Andrzej Wojewódzki.

W skład Rady Miasta Lublin VIII kadencji (2018–2024) wchodzi Jarosław Pakuła – Przewodniczący Rady Miasta Lublin, dr Leszek Daniewski, Stanisław Kieroński, dr Marcin Nowak – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Lublin oraz Radni Rady Miasta Lublin: Eugeniusz Bielak, Piotr Breś, Stanisław Brzozowski (radny niezrzeszony), Marcin Bubicz, Piotr Choduń, Elżbieta Dados, dr Robert Derewenda, Zdzisław Drozd, dr Piotr Gawryszczak, Marcin Jakóbczyk, Zbigniew Jurkowski, Magdalena Kamińska, Monika Kwiatkowska, Grzegorz Lubaś, Zbigniew Ławniczak, Jadwiga Mach, Bartosz Margul, Monika Orzechowska, Adam Osiński, Tomasz Pitucha, dr Piotr Popiel, Anna Ryfka, Dariusz Sadowski, Radosław Skrzetuski, Małgorzata Suchanowska, Zbigniew Targoński, Maja Zaborowska. Radni zrzeszeni są w dwóch klubach: Klubie Radnych Prezydenta Krzysztofa Żuka i Klubie Radnych Prawa i Sprawiedliwości. Wybory samorządowe odbyły się 21 października 2018 r. Wówczas mieszkańcy wybrali prezydenta miasta i radnych rady miasta. W 2022 r. zwołanych zostało 11 sesji Rady Miasta Lublin. Decyzją Sejmiku RP w 2022 r. przyjęta została ustawa przedłużająca kadencję organów jednostek samorządu terytorialnego do 30 kwietnia 2024 r.

Miasto Lublin jest podzielone na 27 dzielnic. W każdej funkcjonuje Rada Dzielnic i Zarząd Dzielnic. W wyniku wyborów z 2019 r. wyłoniono 430 radnych. Kolejne wybory zaplanowane zostały na 5 marca 2023 r. Rady Dzielnic realizują zadania określone w statutach, poprzez wyrażanie opinii mieszkańców wobec organów miasta Lublin oraz wnioskowanie w sprawach mających znaczenie dla mieszkańców dzielnic, takich jak: funkcjonowanie jednostek organizacyjnych miasta Lublin, planowanie istotnych inwestycji miejskich, funkcjonowanie komunikacji miejskiej, opracowanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, strategii miasta i wieloletnich planów. Dzielnice współpracują z Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w zakresie utrzymania ładu, porządku publicznego, bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania patologiom społecznym, podejmują działania na rzecz ochrony środowiska, przyrody oraz zieleni, inicjują i organizują aktywność społeczną mieszkańców, współorganizują i wspierają inicjatywy zmierzające do poprawy życia mieszkańców, rozwijają różnorodne formy życia kulturalnego, współpracują z organizacjami społecznymi i innymi podmiotami działającymi na terenie dzielnic. Rady i Zarządy Dzielnic utrzymują stały kontakt z mieszkańcami, przyjmują wnioski mieszkańców oraz współuczestniczą w organizowaniu i przeprowadzaniu konsultacji społecznych. 1 sierpnia 2022 r. rozwiązała się Rada Dzielnic Sławinek. Decyzją Rady Miasta Lublin, na wniosek Prezydenta Miasta Lublin, tymczasowo do pełnienia funkcji Rady i Zarządu Dzielnic powołano Panią Dominikę Szewczak.

¹ P. Maleszyk, M. Sagan (red.), *Lublin 2030 – europejska metropolia?*, Urząd Miasta Lublin, Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Lublin 2018, s. 11.

1.2. Sytuacja demograficzna miasta

Publikowane w statystyce publicznej dane o stanie ludności, to liczba osób zamieszkujących konkretne terytorium (gminę) w określonym momencie².

Tabela 1. Liczba ludności Lublina w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność ogółem	339 682	339 784	335 114	332 852	331 243

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. miasto Lublin zamieszkuje 331 243 mieszkańców, co stanowi 16,36% populacji województwa lubelskiego i 0,88% mieszkańców Polski. W ostatnim roku liczba ludności minimalnie zmalała o 0,48% w porównaniu z 2021 r. (332 852), zmalała też o 2,48% na przestrzeni ostatnich 5 lat (2018–2022) jest to ubytek o 8 439 osób (por. tabela 1). Systematyczny proces zmniejszania się liczby mieszkańców Lublina rozpoczął się po 2002 r. i wpisywał się w trend ogólnopolski. Był on wynikiem przede wszystkim gwałtownych procesów suburbanizacji, w efekcie której zmniejszeniu populacji Lublina towarzyszył wzrost liczby mieszkańców sąsiednich gmin, przy stabilizacji całkowitej liczby mieszkańców całego obszaru metropolitalnego Lublina. Stabilizacja liczby mieszkańców w ostatnich latach może świadczyć o wyhamowaniu tych procesów i wejścia Lublina w fazę rozwoju określaną mianem reurbanizacji.

Podstawowym przekrojem pozwalającym badać strukturę ludności jest płeć. Biorąc pod uwagę udział mężczyzn i kobiet w ogólnej liczbie ludności okazuje się, że w skali całej populacji miasta Lublin większość stanowią kobiety. Na koniec 2022 r. liczba kobiet wyniosła 178 319 (co stanowi 53,83% populacji), zaś mężczyzn 152 924 (46,17% populacji). Na przestrzeni ostatnich 5 lat proporcje te są zbliżone do siebie (por. tabela 2).

Tabela 2. Liczba ludności Lublina z uwzględnieniem płci w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Mężczyźni	156 631	156 709	154 792	153 824	152 924
Kobiety	183 051	183 075	180 332	179 028	178 319

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Kolejnym miernikiem pozwalającym badać strukturę ludności według płci jest współczynnik feminizacji. Wskaźnik ten określa wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn (tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn). W 2022 r. na 100 mężczyzn przypadało 116 kobiet.

Tabela 3. Liczba kobiet na 100 mężczyzn w Lublinie w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	117	117	116	116	116

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W ostatnich latach znaczący wpływ na zmiany w liczbie ludności na terenie kraju ma przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabela 4. Przyrost naturalny w Lublinie w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	58	36	-839	-1 469	-1 008
Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	0,17	0,11	-2,50	-4,39	-3,04

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

² Na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 r., uaktualnione zostały szacunki demograficzne dla miasta Lublin za lata 2020–2021.

Z danych za 2022 r. opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że w Polsce po raz kolejny odnotowano więcej zgonów niż urodzeń. Podobnie rzecz się ma w Lublinie, bowiem na koniec 2022 r. odnotowano po raz trzeci z rzędu ujemny przyrost naturalny, tj. o 1 008 mniej urodzeń niż zgonów (wskaźnikowo -3,04 na 1 tys. ludności). W analizowanym 5-letnim przedziale czasowym, w dwóch pierwszych rocznikach odnotowywany był dodatni przyrost naturalny, w 2020 r. sytuacja ta odwróciła się (por. tabela 4). Należy pamiętać, że poprzedni jak i opisywany rok był wyjątkowo trudny z uwagi na zachorowania na COVID-19 i dużą liczbę zgonów na terenie całej Polski.

Liczba urodzeń żywych w 2022 r. wyniosła 2 978 i była mniejsza o 8,73% w porównaniu z 2021 r. (3 263), była to wartość najniższa w analizowanym przedziale czasowym (2018–2022). W odstępnie pięcioletnim w 2022 r. urodziło się o 17,67% mniej dzieci niż w 2018 r. (por. tabela 5).

Tabela 5. Liczba urodzeń żywych w Lublinie w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	3 617	3 615	3 385	3 263	2 978
Urodzenia żywe na 1 tys. ludności	10,64	10,63	10,07	9,76	8,99

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2022 r. zmarło 3 986 mieszkańców miasta Lublin i jest to spadek w porównaniu z 2021 r. o 15,77% (4 732), natomiast w porównaniu z 2018 r. jest to wzrost o 12,00% (3 559, por. tabela 6).

Tabela 6. Liczba zgonów w Lublinie w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	3 559	3 579	4 224	4 732	3 986
Zgony na 1 tys. Ludności	10,5	10,5	12,6	14,2	12,03

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Struktura ludności to także ilustracja demograficzna uwzględniająca cechę taką jak wiek. Ekonomiczne grupy wieku ludności to grupy ludności uporządkowane ze względu na wiek zdolności do pracy, wśród których wyróżnia się: wiek przedprodukcyjny obejmujący okres od urodzenia do 17 r.ż., wiek produkcyjny – osoby od 18 do 59 r.ż. (w przypadku kobiet) lub do 64 r.ż. (w przypadku mężczyzn), wiek poprodukcyjny zaś to moment w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową (analogicznie, dla mężczyzn jest to 65 a dla kobiet 60 lat). Przedziały wiekowe w statystyce publicznej zostały określone niezależnie od wieku emerytalnego ustawowo określonego w prawie. Dane dla Lublina zostały przedstawione w tabeli 7.

Tabela 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2018–2022 (w %)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
W wieku przedprodukcyjnym	17,0	17,2	16,8	17,0	17,0
W wieku produkcyjnym	59,2	58,6	58,8	58,5	58,2
W wieku poprodukcyjnym	23,8	24,2	24,4	24,5	24,8
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2022 r. miasto Lublin zamieszkiwało 56 561 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,0% populacji. W wieku produkcyjnym 192 627 osób – 58,2%. Natomiast w wieku poprodukcyjnym 82 055 osób, co stanowiło 24,8% populacji mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich 5 lat w mieście liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest stała, ubyło mieszkańców w wieku produkcyjnym (ubytek o 1,69%), przybyło zaś mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 4,20%). Jest to ilustracja procesu demograficznego starzenia się mieszkańców miasta, wyrażonego rosnącym udziałem osób starszych w strukturze ludności, który stanowi istotne wyzwanie zarówno dla Lublina, jak i regionu oraz kraju.

Gęstość zaludnienia jest to średnia ilość osób, jaka mieszka na danej powierzchni. Wyraża się ona liczbą mieszkańców na 1 km².

Tabela 8. Gęstość zaludnienia w Lublinie w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność na 1 km ²	2 303	2 304	2 272	2 257	2 238

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gęstość zaludnienia w Polsce w 2021 r. wynosiła 122 osoby/km². Wśród wszystkich miast, 910 miało gęstość zaludnienia większą od wartości dla całego kraju, natomiast 44 miast miało taką samą lub mniejszą gęstość zaludnienia. Przeciętna gęstość zaludnienia dla miast wynosiła 860 osób/km². Lublin pod tym względem klasyfikowany jest na 37. miejscu w Polsce³. Gęstość zaludnienia w Lublinie w 2022 r. wyniosła 2 238 osób na 1 km² i nieznacznie zmieniła się w porównaniu z poprzednimi latami (por. tabela 8).

Migracje są, obok ruchu naturalnego, drugim czynnikiem wywołującym istotne zmiany w poziomie zaludnienia, przestrzennym rozmieszczeniu i w różnorodnych strukturach ludności. Migracje wewnętrzne ilustrują przemieszczanie się ludności w granicach państwa, zaś migracje zewnętrzne świadczą o przemieszczaniu się ludności z jednej jednostki administracyjnej lub politycznej do innej. Saldo migracji, to różnica między napływem (imigracja), a odpływem (emigracja) z danego obszaru w określonym czasie.

W ostatnim zaktualizowanym w tym zakresie przez GUS roku (2021 r.) w ramach migracji wewnętrznych napływ wyniósł 3 259 osób, a odpływ 3 799 osób. W związku z tym osiągnięto ujemne saldo migracji wewnętrznej na poziomie -540. Biorąc pod uwagę migracje zagraniczne, na imigrację zdecydowały się 202 osoby, emigrację zaś 39 osób. W związku z tym saldo migracji zagranicznych wyniosło 163. Ogólne saldo migracji dla miasta Lublin liczone przez Główny Urząd Statystyczny, czyli różnica między napływem z kraju i z zagranicy a odpływem do innych miejsc w kraju i za granicę, ma wynik ujemny i wynosi -377. Należy jednak zaznaczyć, że statystyki te są oparte na danych meldunkowych i nieco różnią się od rzeczywistych, nierejestrowanych przepływów ludności.

Ewidencja ludności to proces rejestracji danych dotyczących osób fizycznych, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy. Obowiązek inwentaryzacji reguluje Ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Ewidencja prowadzona jest w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i zawiera np. dane o miejscu pobytu, urodzeniach, zgonach, zmianach imion, nazwisk oraz zmianach stanu cywilnego. Informacje te są również wykorzystywane do celów statystycznych.

Informacje na temat liczby osób zameldowanych w danej jednostce samorządu terytorialnego gromadzi właściwy Wydział Spraw Administracyjnych. Natomiast dane dotyczące faktów (zdarzeń demograficznych) mających miejsce na terenie gminy gromadzi Urząd Stanu Cywilnego. Na podstawie tych faktów nie prowadzi się analiz demograficznych, dla przykładu: urodzenie, zgon, małżeństwo osób niebędących zameldowanymi w gminie, które zmarły bądź zawarły małżeństwo w danej jednostce, zostają odnotowane w statystykach właściwego Urzędu Stanu Cywilnego. W związku z tym dane zebrane w tabeli 9, należy traktować jako ilustrację statystyczną.

Tabela 9. Wybrane dane z rejestru mieszkańców i ewidencji ludności w latach 2018–2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób zameldowanych ogółem, w tym:	329 425	329 040	324 914	322 212	318 987
<i>na pobyt stały</i>	<i>321 619</i>	<i>320 669</i>	<i>318 112</i>	<i>314 428</i>	<i>311 526</i>
<i>na pobyt czasowy</i>	<i>7 806</i>	<i>8 371</i>	<i>6 802</i>	<i>7 784</i>	<i>7 461</i>
Liczba sporządzonych aktów urodzeń	9 068	8 928	8 007	7 491	7 169
Liczba sporządzonych aktów zgonu	4 967	4 946	5 748	6 806	5 406
Liczba sporządzonych aktów małżeństw	1 977	1 927	1 543	1 731	1 629
Liczba ślubów konkordatowych	946	934	651	723	637

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Urzędu Stanu Cywilnego i Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin.

³ Por. Portal Polska w liczbach: <http://www.polskawliczbach.pl>.

Według danych na dzień 31 grudnia 2022 r., które zgromadził Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba osób zameldowanych na pobyt stały w mieście Lublin, to 311 526 osób. Na pobyt czasowy zameldowanych było 7 461 osób (por. tabela 9). W poszczególnych grupach wiekowych dane te prezentują się następująco: 0-6 lat – 21 445 mieszkańców, 7-18 lat – 36 942 mieszkańców, 19-60 lat – 165 752 mieszkańców, powyżej 60 lat – 87 387 mieszkańców. W omawianym roku Urząd Stanu Cywilnego w Lublinie sporządził 7 169 aktów urodzeń, 5 406 aktów zgonu i 1 629 aktów małżeństw, w tym 637 ślubów konkordatowych.

2. Informacje o finansach i majątku miasta Lublin

2.1. Stan finansów miasta Lublin

Gospodarka finansowa miasta Lublin prowadzona jest w oparciu o corocznie opracowywany i uchwalany przez Radę Miasta Lublin budżet, który zawiera zestawienie planowanych dochodów i wydatków, a także w oparciu o wieloletnią prognozę finansową miasta Lublin.

Polityka finansowa miasta Lublin w 2022 r. realizowana była zgodnie z następującymi dokumentami:

- *Uchwałę nr 1063/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok z późn. zm.;*
- *Uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin z późn. zm.*

Przy określaniu kierunków działania miasta na 2022 r. wzięto pod uwagę główne uwarunkowania mające wpływ na konstruowanie, a następnie wykonanie budżetu miasta. Należały do nich przede wszystkim ramy prawne oraz uwarunkowania ekonomiczne i społeczne, w których funkcjonuje jednostka samorządu terytorialnego, a które znacząco wpływają na kształt budżetu miasta.

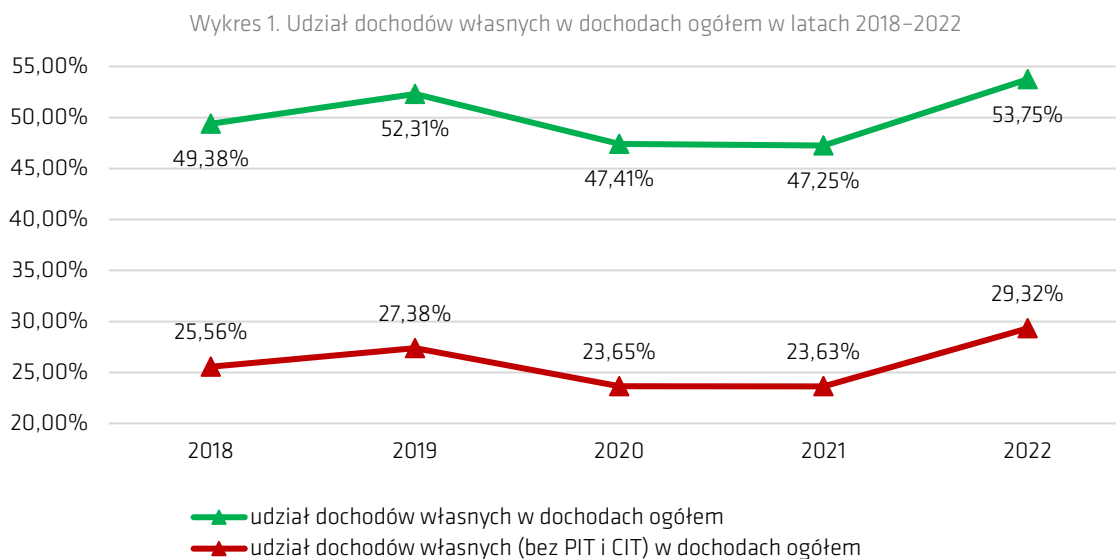
W zakresie tzw. bieżącego funkcjonowania kierunki działania miasta wynikały przede wszystkim z ustaw, które definiują zadania własne jednostki samorządu terytorialnego i obligują ją do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w tym zakresie. W związku z tym, działania prowadzone w ramach zadań bieżących koncentrowały się na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania jednostek i utrzymania urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej poprzez kierowanie odpowiednich środków na poszczególne sfery działalności oraz utrzymanie nowych obiektów służących mieszkańcom miasta oddanych do użytku w wyniku zakończenia procesu inwestycyjnego.

Kontynuowano model demokracji partycypacyjnej w zarządzaniu miastem. Miniony rok był kolejnym, w którym realizowane były zwycięskie projekty już VIII edycji Budżetu Obywatelskiego. Mieszkańcy Lublina mogli również zrealizować swoje propozycje projektów w ramach tzw. inicjatywy lokalnej, która jest narzędziem do realizacji wspólnych przedsięwzięć mieszkańców oraz miasta Lublin. W 2022 r. kontynuowano realizację zadań zgłoszonych do Zielonego Budżetu, którego celem jest stworzenie atrakcyjnych dla mieszkańców terenów zielonych, w szczególności zieleńców oraz skwerów. Ponadto funkcjonował system zgłaszania zadań do budżetu miasta przez Rady Dzielnic w ramach środków zaplanowanych w rezerwie celowej. Omawiany rok, to także realizacja Szkolnych Budżetów Obywatelskich (II edycja).

Utrzymanie stabilności finansów miasta w obecnych warunkach finansowo-gospodarczych oraz w niekorzystnej sytuacji całego sektora samorządowego było zadaniem bardzo trudnym. Koszty związane z obsługą bieżących wydatków samorządów, choćby powiązane ze wzrostem cen usług, energii elektrycznej czy płacy minimalnej, a także bardzo wysokimi stopami procentowymi, były znacznie wyższe niż w latach poprzednich, co oznacza zwiększanie się luki wynikającej z dynamiki dochodów bieżących i wydatków bieżących. Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wyniósł 114,4 (wzrost cen o 14,4%). Samorzady mają ograniczone możliwości rezygnacji z wydatków bieżących, bo większość stanowią wydatki sztywno przypisane do konkretnych obszarów jak oświata, pomoc społeczna, transport, gospodarka komunalna, oczyszczanie miasta, oświetlenie ulic, usługi w zakresie komunikacji zbiorowej. To z kolei powoduje, że samorządom bardzo trudno jest wypracować nadwyżkę operacyjną. Pomimo racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi miasto Lublin wykazało deficyt operacyjny w wysokości 325 346,23 zł. Na ujemny wynik operacyjny zarzutowały głównie ubytki w dochodach z tytułu udziałów w PIT, w związku ze zmianami w systemie podatkowym oraz wysokie koszty dotyczące bieżącej działalności miasta, związane m.in. ze wzrostem cen usług, energii elektrycznej czy płacy minimalnej. Jednocześnie miasto spełniło wymagany przepisami prawa warunek równoważenia części bieżącej budżetu, gdyż wynik operacyjny powiększony o wolne środki z lat ubiegłych był dodatni i wyniósł 129 797 975,23 zł.

2.1.1. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem

Najważniejszym źródłem dochodów miasta są dochody własne, które w 2022 r. stanowiły 53,75% dochodów ogółem. Zaliczamy do nich wszystkie dochody z wyłączeniem subwencji, dotacji i innych środków pozyskanych od podmiotów zewnętrznych. Wśród dochodów własnych największe wpływy uzyskano w związku z udziałem miasta w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT), z podatków i opłat oraz z majątku miasta. Kolejne pozycje w ramach dochodów ogółem stanowią wpływy uzyskane z subwencji ogólnej, dotacji celowych z budżetu państwa, środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich, a także środków z funduszy celowych i od innych jednostek samorządu terytorialnego.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Udział dochodów własnych miasta w jego dochodach ogółem syntetycznie charakteryzuje możliwości prowadzenia polityki dochodowej. Z kolei udział dochodów własnych w węższym ujęciu (bez udziału w PIT i CIT) w dochodach ogółem, pozwala określić zakres kompetencji władczych samorządu w zakresie doboru źródeł, metod i kierunków pozyskiwania dochodów, na które samorząd bezpośrednio oddziałuje.

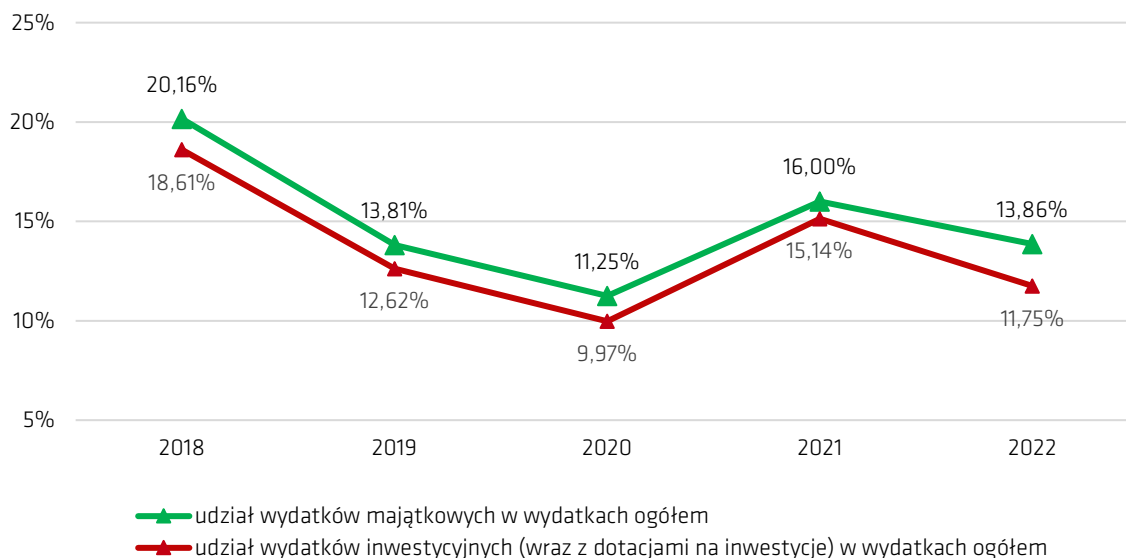
2.1.2. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem

Wydatki majątkowe budżetu miasta obejmują wydatki inwestycyjne (w tym zakupy inwestycyjne) jednostek budżetowych oraz dotacje celowe przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji konkretnych inwestycji, a także wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W 2022 r. wydatki majątkowe wyniosły 395,67 mln zł i w strukturze wydatków budżetu miasta stanowiły 13,86% wydatków ogółem. Na przestrzeni lat 2018–2021 wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie od 280 mln zł (w 2020 r.) do 469 mln zł (w 2018 r.), co przeciętnie stanowiło 15,30% wydatków ogółem.

Przygotowanie, a następnie wykonanie inwestycji jest w większości zadań procesem wieloletnim, a wydatki inwestycyjne są ujmowane w wieloletniej prognozie finansowej miasta Lublin. Zauważalna cykliczność wydatków inwestycyjnych związana jest głównie z realizacją dużych zadań inwestycyjnych dofinansowanych ze środków unijnych w ramach kolejnych perspektyw finansowych UE. Obecnie miasto jest w końcowej fazie realizacji kilku ostatnich projektów dofinansowanych jeszcze w ramach poprzedniej perspektywy na lata 2014–2020.

Wykres 2. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w latach 2018–2022

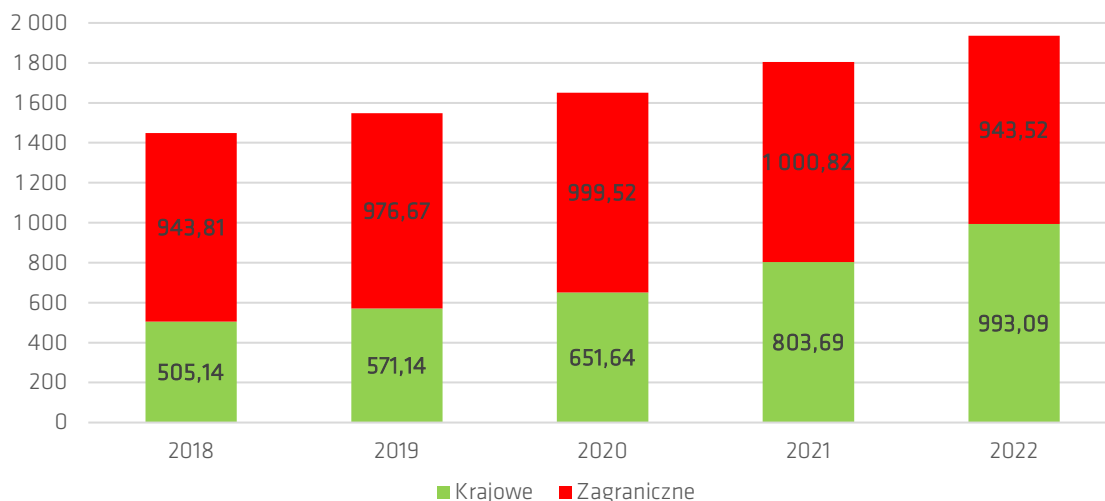

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.1.3. Zadłużenie ogółem

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych długoterminowe zobowiązania dłużne zaciągnięte przez miasto Lublin w 2022 r. zostały przeznaczone na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, a także na sfinansowanie deficytu budżetowego. Strukturę zadłużenia według kryterium miejsca powstania przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3. Zadłużenie miasta Lublin wg kryterium miejsca powstania w latach 2018–2022 (w mln zł)

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

W 2022 r. miasto Lublin zaciągnęło zobowiązania finansowe na łączną kwotę 246 477 666,65 zł, z czego 45 mln zł z emisji obligacji przychodowych, z przeznaczeniem na Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, dobudowę segmentu przedszkola w Zespole Szkół nr 12 oraz rozbudowę kuchni i stołówki oraz segmentu dydaktycznego w Szkole Podstawowej nr 52.

Zadłużenie miasta na dzień 31.12.2022 r. wyniosło 1 936 610 384,63 zł, co stanowi 72,68% wykonanych dochodów ogółem.

2.1.4. Poziom wolnych środków po odliczeniu obsługi zadłużenia

W celu określenia możliwości inwestycyjnych samorządu stosuje się określenie „potencjał inwestycyjny”, którym są środki finansowe, które samorząd może przeznaczyć na zadania inwestycyjne. Potencjał inwestycyjny własny obliczany jest w następujący sposób: dochody ogółem pomniejszone o dotacje na inwestycje oraz o wydatki bieżące bez obsługi zadłużenia stanowią wolne środki netto. Środki te powiększone o wolne środki z lat ubiegłych oraz inne przychody bezzwrotne, a także skorygowane (pomniejszone) o wydatki związane z obsługą zadłużenia (raty kapitałowe i odsetki) stanowią potencjał inwestycyjny własny, tj. wolne środki własne możliwe do przeznaczenia na inwestycje. Potencjał inwestycyjny własny powiększony o dotacje na inwestycje oraz zobowiązania kredytowe możliwe do zaciągnięcia w danym okresie stanowi łączny potencjał inwestycyjny. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że poziom zobowiązań determinują głównie ustawowe limity zadłużenia oraz zdolność kredytowa samorządu, a także poziom skłonności do zadłużania. W długim okresie o możliwościach inwestycyjnych samorządu przesądza jego potencjał własny, gdyż zakres korzystania ze zwrotnych źródeł finansowania jest ograniczony. Szansą na zwiększenie potencjału inwestycyjnego jest przede wszystkim wzrost potencjału własnego, wykreowany przez wzrost dochodów lub/i redukcję bieżących wydatków.

Tabela 10. Sytuacja finansowa miasta Lublin w latach 2018-2022

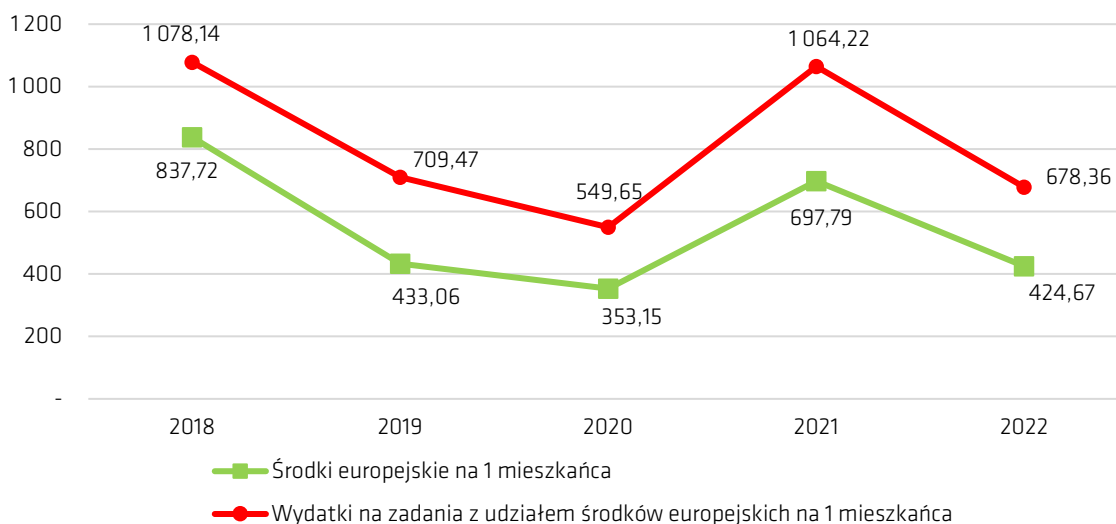
Lp.	Wyszczególnienie	Nr	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Dochody ogółem (w. 2+3+4)	1	2 241 907 783,26	2 358 631 466,20	2 398 382 565,23	2 764 630 763,57	2 664 590 221,34
	1) dochody własne ogółem, w tym:	2	1 107 063 322,97	1 233 720 438,71	1 137 113 762,43	1 306 382 778,54	1 432 382 159,57
	2) subwencje	3	429 446 173,00	476 485 150,00	509 669 685,00	611 575 549,00	562 172 054,00
	3) dotacje i inne środki bezzwrotne, w tym:	4	705 398 287,29	648 425 877,49	751 599 117,80	846 672 436,03	670 036 007,77
	a) dotacje na inwestycje	5	282 870 577,19	129 546 550,55	147 284 595,59	226 142 470,28	136 939 336,66
2.	Wydatki bieżące bez obsługi zadłużenia	6	1 827 540 882,44	2 059 164 380,74	2 181 591 580,65	2 341 446 869,13	2 366 186 993,89
3.	Wolne środki netto (w. 1-5-6)	7	131 496 323,63	169 920 534,91	69 506 388,99	197 058 674,16	161 463 890,79
4.	Przychody bezzwrotne (w. 9+10)	8	7 564 387,67	36 113 902,82	42 123 238,78	14 837 548,81	142 025 616,77
	1) wolne środki (art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o FP)	9	5 588 344,15	33 665 910,78	29 896 768,11	51 872,23	117 900 923,79
	2) inne przychody	10	1 976 043,52	2 447 992,04	12 226 470,67	14 785 676,58	24 124 692,98
5.	Wolne środki brutto (w. 7+8)	11	139 060 711,30	206 034 437,73	111 629 627,77	211 896 222,97	303 489 507,56
6.	Wydatki majątkowe	12	469 382 845,51	335 638 409,34	279 824 633,62	449 352 253,28	395 671 499,40
7.	Przychody zwrotne (w. 14+15)	13	207 874 887,99	155 563 868,55	151 044 639,00	297 238 795,25	246 477 666,65
	1) zaciągnięte kredyty i pożyczki	14	57 874 887,99	85 563 868,55	151 044 639,00	57 238 795,25	1 477 666,65
	2) emisja obligacji samorządowych	15	150 000 000,00	70 000 000,00	0,00	240 000 000,00	245 000 000,00
8.	Wydatki bieżące	16	1 858 656 094,30	2 094 036 765,36	2 207 388 323,42	2 358 417 400,56	2 458 790 879,16
9.	Wydatki ogółem (w. 12+16)	17	2 328 038 939,81	2 429 675 174,70	2 487 212 957,04	2 807 769 653,84	2 854 462 378,56

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.1.5. Środki UE na 1 mieszkańca w zł

Lublin od lat plasuje się w czołówce miast najbardziej aktywnych w aplikowaniu o środki europejskie. Unijne dotacje zostały wykorzystane na rozwój infrastrukturalny, społeczny i środowiskowy. Wachlarz realizowanych projektów jest bardzo szeroki. Wśród nich znajdują się też inicjatywy międzynarodowe, których nadrzędnym celem jest utrzymanie i pogłębienie współpracy z miastami europejskimi i państwami sąsiednimi.

Wykres 4. Środki europejskie i realizowane zadania z udziałem tych środków na 1 mieszkańca w latach 2018–2022 (w zł)

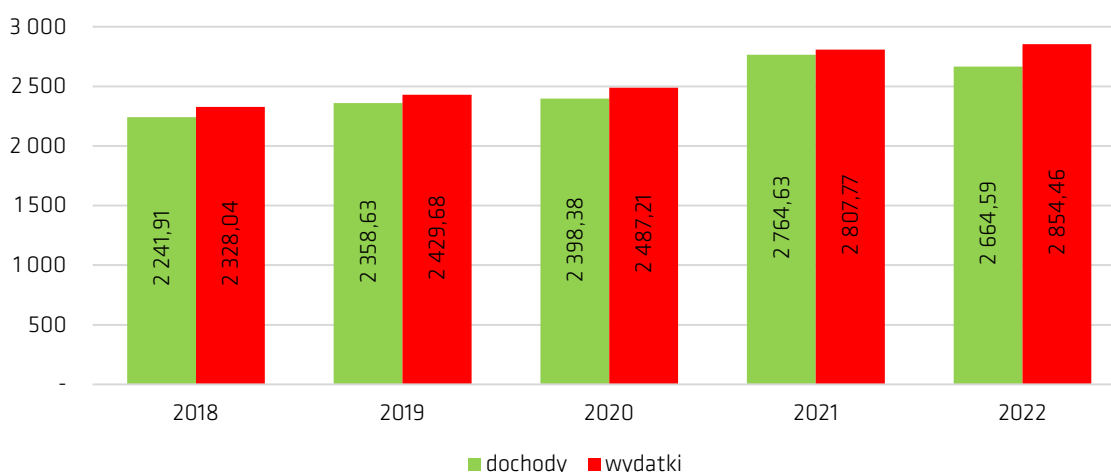

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Powyższy wykres obrazuje związek pomiędzy wysokością wydatkowanych środków finansowych na realizację projektów europejskich a pozyskanymi dochodami w okresie 2018–2022. Widoczna jest ścisła zależność pomiędzy tymi wartościami. Największa wysokość pozyskanych środków w 2018 r. była związana z rekordowym w tym roku poziomem wydatków na projekty realizowane przy współudziale środków europejskich, co odzwierciedla cykliczność wydatkowania środków unijnych. W 2022 r. do budżetu miasta wpłynęło 142,8 mln zł dofinansowania ze środków europejskich, z czego 125,3 mln zł na zadania inwestycyjne. Związane to było ze schyłkową fazą wykorzystania dofinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020. Obecnie miasto jest w końcowym etapie realizacji kilku ostatnich projektów dofinansowanych jeszcze w ramach poprzedniej perspektywy. Blisko 85% pozyskanych środków dotyczyło projektów drogowych i transportowych.

2.2. Wykonanie budżetu miasta

Wykres 5. Dochody i wydatki miasta Lublin w latach 2018–2022 (w mln zł)

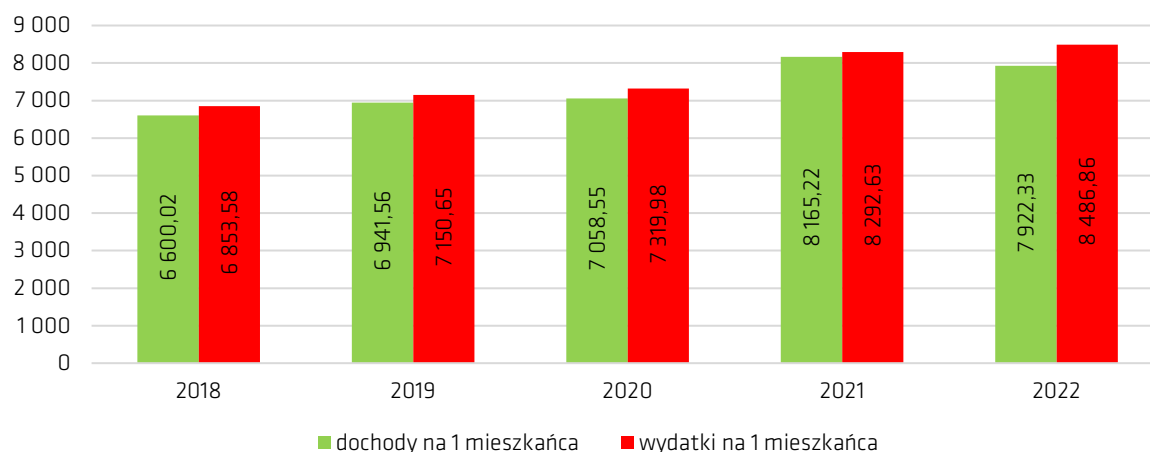

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

W budżecie miasta określono źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków publicznych, a w przypadku wydatków inwestycyjnych konkretne zadania inwestycyjne. Ponadto realizacja zadań wieloletnich zarówno bieżących, jak i majątkowych następowała zgodnie z przedsięwzięciami wyszczególnionymi w załączniku nr 2 do wieloletniej prognozy finansowej miasta Lublin.

W 2022 r. do budżetu miasta wpłynęła kwota blisko 2 mld 665 mln zł. Najważniejszymi źródłami dochodów miasta są dochody własne, które w 2022 r. stanowiły 53,75% dochodów ogółem.

Wykres 6. Dochody i wydatki miasta Lublin na 1 mieszkańca (w zł)

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

W 2022 r. miasto poniosło wydatki na realizację zadań własnych, zleconych i powierzonych w łącznej wysokości 2 mld 854 mln zł. Na wydatki bieżące przeznaczono kwotę w wysokości 2 mld 459 mln zł, natomiast na wydatki majątkowe kwotę w wysokości ponad 396 mln zł. Największe wydatki zostały poniesione w obszarach: oświata, pomoc społeczna i rodzina oraz transport.

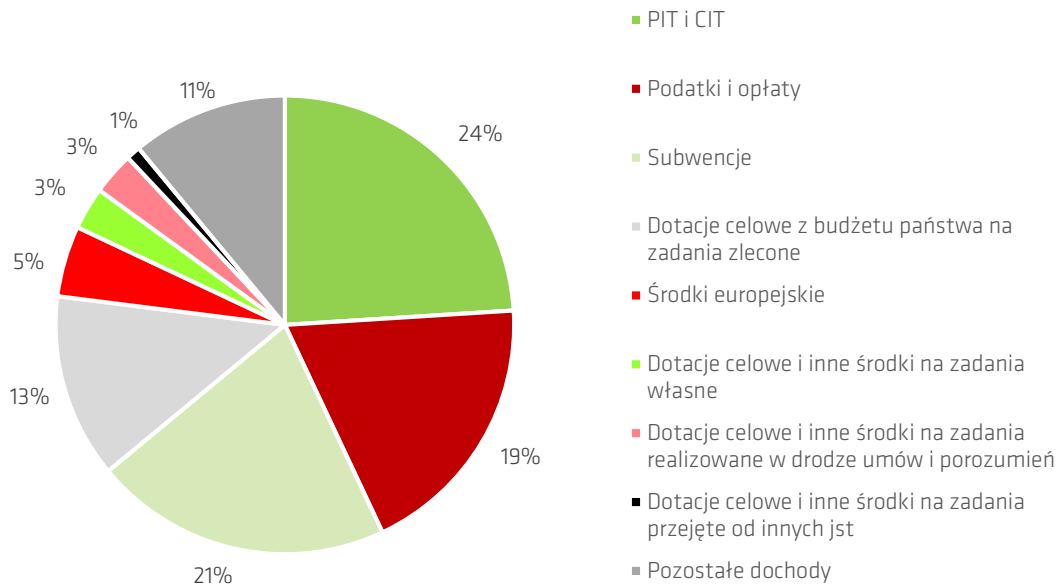
2.2.1. Wykonanie dochodów, w tym dynamika PIT, podatku od nieruchomości i wydatków

Realizacja planu dochodów w 2022 r. wyniosła 2 664 590 221,34 zł, tj. 93,26%. Rok do roku nominalnie spadła o 3,62%, tj. o kwotę 100 040 542,23 zł.

Wykonanie planu dochodów bieżących wyniosło 2 458 465 532,93 zł, tj. 93,79% i nominalnie spadło r/r o 2,20%, tj. o kwotę 55 354 657,83 zł. Spadek spowodowany jest głównie przejściem od 1 czerwca 2022 r. realizacji programu „Rodzina 500+” przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Realizacja planu dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych w okresie sprawozdawczym wyniosła 650 998 554,50 zł, tj. 100,00% planowanych wpływów i spadła r/r o 0,31%, tj. o kwotę 2 025 697,50 zł. Otrzymana kwota w wysokości niższej niż w 2021 r. jest wynikiem zmian w systemie podatkowym, które negatywnie rzutują na dochody miasta z tego źródła. Jednocześnie w zrealizowanej w 2022 r. kwocie zawiera się zwiększenie udziałów w PIT dokonane przez Ministra Finansów w ostatnim kwartale roku w kwocie 73 240 586,50 zł na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. Jednak należy mieć na uwadze, że powyższe zwiększenie dokonane zostało kosztem braku „rekompensaty” w formie subwencji rozwojowej w 2023 r. Realizacja planu dochodów z podatku od nieruchomości w 2022 r. wyniosła 249 298 430,41 zł, tj. 100,93% planowanych wpływów i nominalnie wzrosła r/r o 8,76% (tj. o kwotę 20 087 166,92 zł).

Wykonanie planu dochodów majątkowych wyniosło 206 124 688,41 zł, tj. 87,36% i nominalnie spadło r/r o kwotę 44 685 884,40 zł, tj. o 17,82%. Taki wynik związany jest z głównie z cyklicznością pozyskiwania środków europejskich na realizację projektów inwestycyjnych. Strukturę dochodów miasta Lublin przedstawiono na wykresie 7.

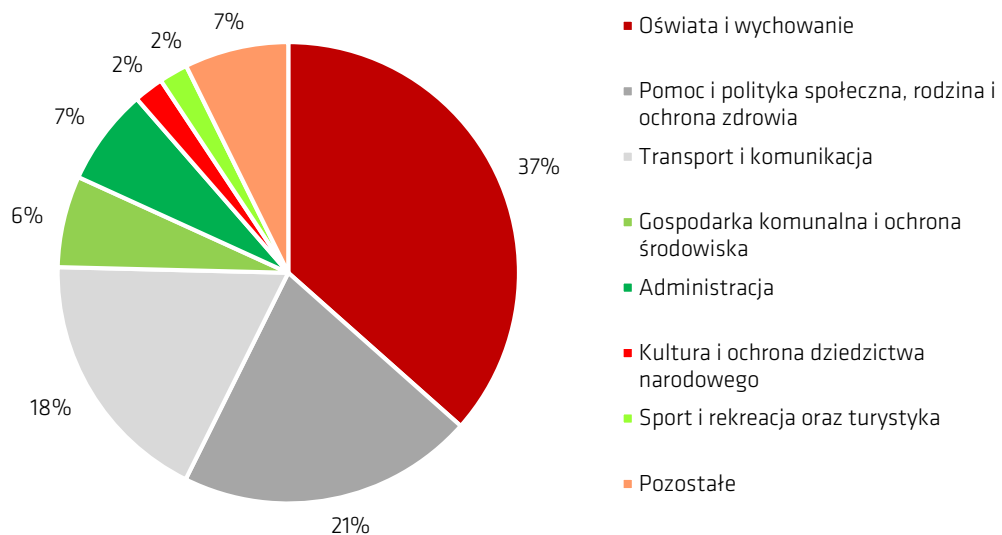
Wykres 7. Struktura dochodów miasta Lublin w 2022 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Realizacja planu wydatków w 2022 r. wyniosła 2 854 462 378,56 zł, tj. 91,32% i nominalnie wzrosła r/r o 1,66%, tj. o kwotę 46 692 724,72 zł. Realizacja wydatków bieżących wyniosła 2 458 790 879,16 zł, tj. 95,05% i nominalnie wzrosła r/r o 4,26%, tj. o kwotę 100 373 478,60 zł. Realizacja wydatków majątkowych wyniosła 395 671 499,40 zł, tj. 73,39% i nominalnie spadła r/r o 11,95%, tj. o kwotę 53 680 753,88 zł. Strukturę wydatków miasta Lublin przedstawiono na wykresie 8.

Wykres 8. Struktura wydatków miasta Lublin w 2022 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.2.2. Wynik budżetu, tj. nadwyżka/deficyt oraz wynik operacyjny

Ustalony w uchwale budżetowej na 2022 r. deficyt budżetowy wynosił 209 621 608,57 zł i stanowił 8,37% planowanych dochodów budżetu miasta. W trakcie okresu sprawozdawczego dokonano zmian w budżecie miasta, które zwiększyły kwotę planowanego deficytu o kwotę 59 102 966,45 zł do wysokości 268 724 575,02 zł, co stanowiło 9,41% planowanych dochodów budżetu miasta.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. deficyt budżetowy wyniósł 189 872 157,22 zł (70,66% planowanego deficytu) i stanowi 7,13% wykonanych dochodów budżetu miasta. Źródłami pokrycia deficytu budżetowego były głównie przychody zwrotne, wolne środki stanowiące nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu miasta wynikającą z lat ubiegłych oraz niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu związane z realizacją zadań podlegających szczególnym zasadom rozliczenia i finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej.

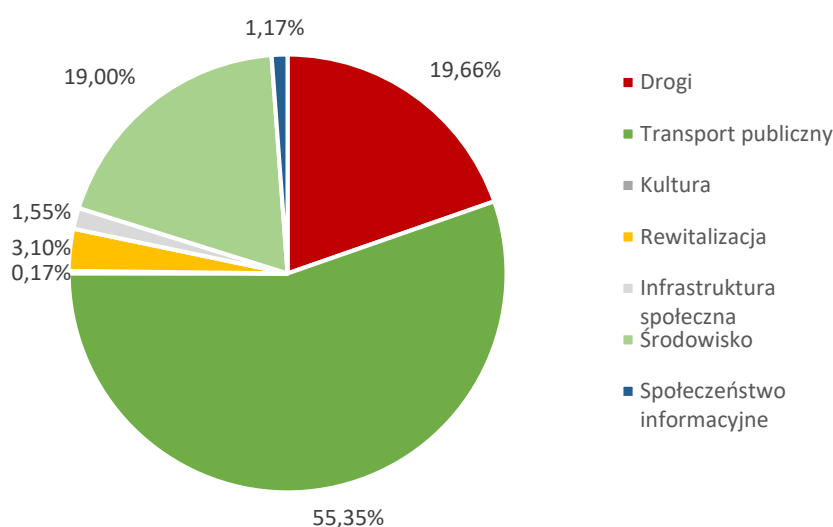
Planowana w 2022 r. nadwyżka operacyjna, jako nadwyżka dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi stanowiła kwotę 34 445 802,58 zł, tj. 1,21% dochodów ogółem. Natomiast na koniec 2022 r. miasto Lublin wykazało deficyt operacyjny stanowiący różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi na poziomie 325 346,23 zł. Jednocześnie miasto spełniło wymagany przepisami prawa warunek równowagi części bieżącej budżetu, gdyż wynik operacyjny powiększony o wolne środki z lat ubiegłych był dodatni i wyniósł 129 797 975,23 zł. Na ujemny wynik operacyjny zarzutowały głównie ubytki w dochodach z tytułu udziałów w PIT, w związku ze zmianami w systemie podatkowym oraz wysokie koszty dotyczące bieżącej działalności miasta, związane m.in. ze wzrostem cen usług, energii elektrycznej czy płacy minimalnej.

2.2.3. Dotacje rozwojowe pozyskane spoza budżetu miasta

Do budżetu miasta Lublin na zadania inwestycyjne w 2022 r. wpłynęła kwota ponad 137 mln zł, w tym:

- środki europejskie – 125,3 mln zł;
- środki krajowe na zadania realizowane przy udziale środków europejskich – 1,9 mln zł;
- środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – 4,5 mln zł;
- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – 4,3 mln zł.

Wykres 9. Wartość dofinansowania inwestycji miasta Lublin w perspektywie finansowej na lata 2014–2020 w podziale na obszary wsparcia (wraz ze spółkami miasta) (w %)

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin

Środki europejskie, które wpłynęły do budżetu Miasta w 2022 r. na realizację zadań inwestycyjnych wyniosły 125 293 525,31 zł, tj. 79,20% planu i stanowią 4,7% dochodów ogółem z tego okresu. Strukturę otrzymanego wsparcia przedstawiono powyżej na wykresie 9.

2.2.4. Dochody z majątku

Dochody własne bieżące z tytułu zarządzania mieniem, głównie z najmu i dzierżawy mienia oraz opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości, zrealizowane zostały w wysokości 51 894 474,65 zł. Dochody własne majątkowe zrealizowane zostały w wysokości 69 185 351,75 zł. W 2022 r. kontynuowano realizację działań racjonalizujących wykorzystanie posiadanego majątku poprzez sprzedaż nieruchomości, w drodze udostępniania ich potencjalnym inwestorom w celu ich zagospodarowania i poprawy funkcjonalności miasta. Wpływy z tego źródła dochodów pochodziły głównie ze sprzedaży działek, mieszkań komunalnych i składników majątkowych. W ww. kwocie ujęte zostały również odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego wypłacone Gminie Lublin przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad.

2.3. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych

Zaplanowane na 2022 r. wydatki majątkowe w łącznej wysokości 539 105 743,87 zł zrealizowane zostały w wysokości 395 671 499,40 zł, tj. 73,39% planu. Zrealizowane w 2022 r. wydatki majątkowe obejmowały:

- finansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych jednostek budżetowych w łącznej wysokości 332 871 567,48 zł (70,18% planu);
- wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne w wysokości 2 529 764,92 zł (55,95% planu);
- zakup oraz objęcie akcji i udziałów w jednoosobowych spółkach Gminy Lublin oraz spółkach, w których Gmina Lublin jest akcjonariuszem w łącznej wysokości 60 270 167,00 zł (99,99% planu).

2.3.1. Wysokość wydatków majątkowych w stosunku do planu

Tabela 11. Wykonanie wydatków majątkowych w układzie klasyfikacji budżetowej

Dział	Nazwa działu	Plan na 2022 r. (w zł)	Struktura (w %)	Wykonanie w 2022 r. (w zł)	Struktura (w %)	Wykonanie w stosunku do planu (w %)
600	Transport i łączność	370 229 578,00	68,67	300 295 618,04	75,90	81,11
630	Turystyka	1 355 081,00	0,25	1 337 065,65	0,34	98,67
700	Gospodarka mieszkaniowa	14 033 451,00	2,60	12 104 641,99	3,06	86,26
710	Działalność usługowa	3 895 520,00	0,72	2 715 644,07	0,69	69,71
750	Administracja publiczna	1 798 108,00	0,33	1 794 054,88	0,45	99,77
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 250 720,27	0,42	2 250 648,57	0,57	99,99
758	Różne rozliczenia	42 326 332,29	7,85	0,00	0,00	0,00
801	Oświata i wychowanie	71 604 664,24	13,28	57 154 563,90	14,44	79,82
851	Ochrona zdrowia	2 026 363,58	0,38	752 391,00	0,19	37,13
852	Pomoc społeczna	2 731 799,00	0,51	2 594 775,06	0,66	94,98
855	Rodzina	205 636,00	0,04	195 966,00	0,05	95,30
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 164 915,49	2,81	8 019 161,35	2,03	52,88
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 568 508,00	1,03	2 934 438,35	0,74	52,70
926	Kultura fizyczna	5 915 067,00	1,10	3 522 530,54	0,89	59,55
	Ogółem wydatki majątkowe	539 105 743,87	100,00	395 671 499,40	100,00	73,39

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.3.2. Wybrane inwestycje

Tabela 12. Wydatki na wybrane zadania majątkowe zrealizowane w 2022 r.

Nazwa zadania	Wykonanie w 2022 r. (w zł)
Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	135 494 152,43
Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF	34 307 930,56
Rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie	18 769 800,00
Budowa szkoły podstawowej, przedszkola przy ul. Berylowej – spółta wierzytelności	17 074 644,00
Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF	13 407 000,00
Rozbudowa kuchni i stołówki oraz segmentu dydaktycznego w Szkole Podstawowej nr 52	12 096 785,65
Dobudowa segmentu przedszkola w Zespole Szkół nr 12	10 201 594,50
Budowa sali gimnastycznej i boisk przy I LO im. S. Staszica	7 317 921,87
Przebudowa pomieszczeń w VII LO pod funkcję przedszkolną	5 627 160,21
Budowa dróg gminnych w osiedlach mieszkaniowych w Lublinie (ul. Brata Alberta i ul. Kuncewiczowej, ul. Oczki, ul. Wapowskię, droga pomiędzy ul. Szeligowskiego a ul. Milenijną)	4 736 236,63
Budowa cmentarza komunalnego przy ul. Zelwerowicza	2 230 184,04
Modernizacja budynków Zespołu Ośrodków Wsparcia	1 682 640,00
Budowa budynku szatniowo-szkoleniowego przy ul. Magnoliowej 8	1 638 630,54
Udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej w piwnicach klasztoru powizytkowskiego w Lublinie	1 612 520,83
Modernizacja obiektów komunalnych (przebudowa zespołu kuchennego w Szkole Podstawowej nr 7)	1 528 450,77
Zadania w ramach inicjatywy lokalnej IV – budowa ul. Siewierzan	1 497 083,16
Modernizacja infrastruktury informatycznej	1 411 301,25
Zadania w ramach inicjatywy lokalnej III – Budowa ulic: Leszka i Ziemowita	1 192 047,99
Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej w Lublinie	1 125 338,02
Program Ograniczania Niskiej Emisji	1 123 065,06
Wydatki związane z kryzysem uchodźczym w ramach środków pochodzących z UNICEF – wyposażenie ZS nr 12	1 043 536,04
Przebudowa pomieszczeń przy ul. Herberta pod funkcję domu kultury	966 917,30
Dostępne, funkcjonalne i bezpieczne drogi w Lublinie (przedłużenie ul. Węglarza)	964 005,98
Budowa III niecki składowiska odpadów komunalnych w Rokitnie	838 641,56
Budowa zbiornika retencyjnego wraz z robotami towarzyszącymi w rejonie ulicy Farmaceutycznej	575 055,75
Rozbudowa Centrum Sterowania Ruchem	563 344,42

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.4. Wieloletnia prognoza finansowa

Wieloletnia prognoza finansowa przedstawia finanse miasta Lublin oraz jego zadania w perspektywie wieloletniej. Obejmuje ona rok budżetowy oraz okres, co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych, natomiast prognoza kwoty długu sporządzana jest na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągać zobowiązania.

Opracowywanie wieloletniej prognozy finansowej przebiega w następujących etapach:

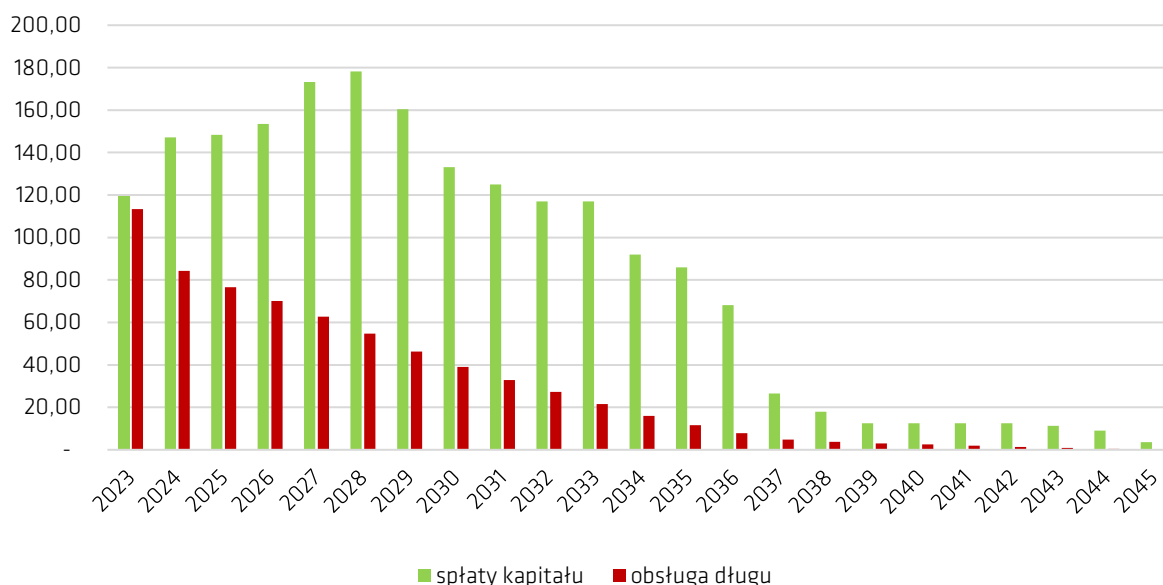
- analiza trendów historycznych dochodów i wydatków budżetowych miasta Lublin;
- prognoza dochodów budżetowych miasta Lublin z wyszczególnieniem najważniejszych źródeł dochodów;
- prognoza bieżących wydatków budżetowych (bez wydatków na obsługę długu) miasta Lublin;
- prognoza kwoty środków niezbędnych na obsługę długu;
- prognoza środków na finansowanie inwestycji;
- porównanie prognozy kwoty środków dostępnych na finansowanie wieloletniego programu inwestycyjnego z planowanymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi – prognoza zapotrzebowania na „nowy dług”;
- analiza wpływu zadłużenia na sytuację finansową miasta – wysokość wskaźników zadłużenia.

Dane ujęte w wieloletniej prognozie finansowej są aktualizowane na bieżąco wraz ze zmieniającą się sytuacją makroekonomiczną kraju i możliwościami budżetowymi miasta oraz na etapie konstruowania budżetów kolejnych lat.

2.4.1. Harmonogram spłat i obsługi zadłużenia

W 2022 r. łączna kwota rat kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji wraz z obsługą długu wyniosła 189 900 978,36 zł. Natomiast po pomniejszeniu o wykup i odsetki od obligacji przychodowych (zgodnie z art. 243a Ustawy o finansach publicznych) oraz po dokonaniu pozostałych ustawowych wyłączeń (zgodnie z art. 243 ust. 3 i 3a Ustawy o finansach publicznych) wyniosła 153 280 868,69 zł, tj. 99,55% planu, co stanowi 7,90% wykonanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące oraz o środki na wypłatę świadczeń z tytułu obligacji przychodowych. Wartość wskaźnika nie przekroczyła dopuszczalnego limitu zadłużenia wyliczonego zgodnie z ustawą o finansach publicznych, który wyniósł w oparciu o plan trzeciego kwartału roku poprzedzającego 8,48%, zaś w oparciu o wykonanie 8,41%.

Wykres 10. Spłata zobowiązań zaciągniętych do dnia 31 grudnia 2022 r. wraz z kosztami obsługi długu (w mln zł)

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Spłata zadłużenia zaciągniętego na dzień 31 grudnia 2022 r., zgodnie z wieloletnią prognozą finansową, przypada na lata 2023–2045 w oparciu o harmonogramy spłat w poszczególnych latach, w których stosownie do zapisów umownych powinny być regulowane zobowiązania z tego tytułu.

2.4.2. Wpływ planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych na finanse miasta

Bardzo ważnym elementem uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jest wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych planowanych do zrealizowania przez daną JST. Na mocy art. 226 ust. 4 Ustawy o finansach publicznych przedsięwzięcie to wieloletni program, projekt lub zadanie, w tym związane bądź z programami finansowanymi ze środków finansowanych przez Unię Europejską oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, bądź z umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym. Każde przedsięwzięcie musi być wyodrębnione i szczegółowo opisane z zachowaniem wszystkich kryteriów wymienionych w ustawie, którymi są nazwa i cel przedsięwzięcia, jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację lub koordynująca jego wykonywanie, okres realizacji i łączne nakłady finansowe, limity wydatków w poszczególnych latach oraz limit zobowiązań.

Wieloletnia prognoza finansowa, w wyniku analizy możliwości finansowych związanych z realizacją konkretnych przedsięwzięć, umożliwia dokonywanie weryfikacji możliwości sfinansowania długoterminowych przedsięwzięć. Główną przesłanką tworzenia wieloletniej prognozy finansowej jest konieczność zapewnienia bezpieczeństwa budżetowego w zakresie planowania inwestycyjnych przedsięwzięć wieloletnich, ujmowanych w wieloletniej prognozie finansowej, stanowiących podstawę do zaciągania zobowiązań wieloletnich.

2.5. Środki z rezerwy celowej przeznaczone na zadania wykonane w dzielnicach

Rada Dzielnicy decyduje o przeznaczeniu środków z rezerwy celowej – specjalnie utworzonej w budżecie miasta na zadania zgłaszane przez jednostki pomocnicze. Środki z tej rezerwy przeznaczone są głównie na drobne prace remontowo-modernizacyjne wykonywane w dzielnicach, np.: przebudowa i remonty dróg wewnętrznych, chodników i schodów, wykonanie i zakup wiat przystankowych, budowa placów zabaw, zieleńców, zagospodarowanie skwerów, remonty i modernizacja boisk i infrastruktury sportowej, doświetlenia ulic. Wielkość rezerwy celowej w 2022 r. wynosiła 170 000,00 zł dla każdej dzielnicy.

Tabela 13. Informacja o realizacji zadań zgłoszonych przez jednostki pomocnicze miasta Lublin w 2022 r.

Kategoria	Wykonanie w 2022 r. (w zł)	Z tego:	
		Wydatki bieżące (w zł)	Wydatki majątkowe (w zł)
Rada Dzielnicy Abramowice, z tego na zadania zrealizowane przez:	168 579,40	168 579,40	-
<i>Przedszkole Nr 83 w Lublinie</i>	5 966,00	5 966,00	-
<i>Szkoła Podstawowa Nr 47 im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Lublinie</i>	10 000,00	10 000,00	-
<i>Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin</i>	6 000,00	6 000,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	146 613,40	146 613,40	-
Rada Dzielnicy Bronowice, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 249,28	-	169 249,28
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	169 249,28	169 249,28	-
Rada Dzielnicy Czechów Południowy, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 317,90	83 392,50	85 925,40
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	13 000,00	13 000,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	156 317,90	70 392,50	85 925,40
Rada Dzielnicy Czechów Północny, z tego na zadania zrealizowane przez:	168 666,75	107 997,00	60 669,75
<i>Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków i Rewitalizacji Urzędu Miasta Lublin</i>	5 000,00	5 000,00	-
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	3 600,00	3 600,00	-
<i>Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin</i>	4 600,00	4 600,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	155 466,75	94 797,00	60 669,75
Rada Dzielnicy Czuby Południowe, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 206,00	107 226,00	61 980,00
<i>Przedszkole Nr 63 w Lublinie</i>	4 299,70	4 299,70	-
<i>Przedszkole Nr 81 w Lublinie</i>	4 400,00	4 400,00	-
<i>Szkoła Podstawowa Nr 51 im. Jana Pawła II w Lublinie</i>	35 000,00	35 000,00	-
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	24 000,00	24 000,00	-
<i>Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin</i>	19 549,80	19 549,80	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	81 956,50	19 976,50	61 980,00
<i>Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie</i>	169 206,00	107 226,00	61 980,00
Rada Dzielnicy Czuby Północne, z tego na zadania zrealizowane przez:	168 718,59	106 480,59	62 238,00
<i>Przedszkole Nr 45 w Lublinie</i>	20 000,00	20 000,00	-
<i>Wydział Informatyki i Telekomunikacji Urzędu Miasta Lublin</i>	4 674,00	-	4 674,00

Kategoria	Wykonanie w 2022 r. (w zł)	Z tego:	
		Wydatki bieżące (w zł)	Wydatki majątkowe (w zł)
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	49 866,60	39 780,60	10 086,00
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	89 977,99	42 499,99	47 478,00
Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie	4 200,00	4 200,00	-
Rada Dzielnicy Dziesiąta, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 923,80	169 923,80	-
Przedszkole Nr 22 w Lublinie	30 000,00	30 000,00	-
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Z. Sękowskiej w Lublinie	5 000,00	5 000,00	-
Szkoła Podstawowa Nr 40 im. Lubelskiego Lipca '80 w Lublinie	21 000,00	21 000,00	-
Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	2 300,00	2 300,00	-
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	26 000,00	26 000,00	-
Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin	6 000,00	6 000,00	-
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	26 141,80	26 141,80	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	46 000,00	46 000,00	-
Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie	7 482,00	7 482,00	-
Rada Dzielnicy Felin, z tego na zadania zrealizowane przez:	144 681,49	58 469,60	86 211,89
Wydział Gospodarowania Mieniem Urzędu Miasta Lublin	4 680,00	4 680,00	-
Wydział Informatyki i Telekomunikacji Urzędu Miasta Lublin	55 966,19	-	55 966,19
Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	30 245,70	-	30 245,70
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	3 999,53	3 999,53	-
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	30 000,00	30 000,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	19 790,07	19 790,07	-
Rada Dzielnicy Głusk, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 531,62	129 531,62	40 000,00
Szkoła Podstawowa Nr 47 im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Lublinie	8 678,75	8 678,75	-
Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin	12 751,50	12 751,50	-
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	22 000,00	22 000,00	-
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	1 198,80	1 198,80	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	124 902,57	84 902,57	40 000,00
Rada Dzielnicy Hajdów Zadębie, z tego na zadania zrealizowane przez:	151 899,65	151 899,65	-
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie	2 000,00	2 000,00	-
Szkoła Podstawowa Nr 48 im. Józefa Piłsudskiego w Lublinie	28 500,00	28 500,00	-
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	9 999,98	9 999,98	-
Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin	5 000,00	5 000,00	-
Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin	2 500,00	2 500,00	-
Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin	4 000,00	4 000,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	99 899,67	99 899,67	-
Rada Dzielnicy Kalinowszczyzna, z tego na zadania zrealizowane przez:	140 515,20	139 998,60	516,60
Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	140 515,20	139 998,60	516,60
Rada Dzielnicy Konstantynów, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 999,00	70 000,00	99 999,00
Szkoła Podstawowa Nr 57 im. Jana Kochanowskiego w Lublinie	30 000,00	30 000,00	-
Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	99 999,00	-	99 999,00
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	4 000,00	4 000,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	36 000,00	36 000,00	-

Kategoria	Wykonanie w 2022 r. (w zł)	Z tego:	
		Wydatki bieżące (w zł)	Wydatki majątkowe (w zł)
Rada Dzielnicy Koźminek, z tego na zadania zrealizowane przez:	168 732,80	127 404,80	41 328,00
<i>Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Jana Pawła II w Lublinie</i>	23 404,80	23 404,80	-
<i>Szkoła Podstawowa Nr 32 Z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka w Lublinie</i>	4 000,00	4 000,00	-
<i>Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin</i>	41 328,00	-	41 328,00
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	4 000,00	4 000,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	96 000,00	96 000,00	-
Rada Dzielnicy Ponikwoda, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 956,87	135 656,87	34 300,00
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	164 260,87	129 960,87	34 300,00
<i>Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie</i>	2 696,00	2 696,00	-
<i>Zespół Poradni Nr 1 w Lublinie</i>	3 000,00	3 000,00	-
Rada Dzielnicy Rury, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 759,95	169 759,95	-
<i>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie</i>	9 800,00	9 800,00	-
<i>Przedszkole Nr 33 w Lublinie</i>	3 000,00	3 000,00	-
<i>Wydział Gospodarowania Mieniem Urzędu Miasta Lublin</i>	30 000,00	30 000,00	-
<i>XXX Liceum Ogólnokształcące im. Księdza Jana Twardowskiego W Lublinie</i>	2 999,00	2 999,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	118 961,00	118 961,00	-
<i>Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Lublinie</i>	4 999,95	4 999,95	-
Rada Dzielnicy Sławin, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 315,00	58 000,00	111 315,00
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	169 315,00	58 000,00	111 315,00
Rada Dzielnicy Sławinek, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 794,00	111 000,00	58 794,00
<i>Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin</i>	58 794,00	-	58 794,00
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	111 000,00	111 000,00	-
Rada Dzielnicy Stare Miasto, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 999,82	70 451,00	99 548,82
<i>Wydział Gospodarowania Mieniem Urzędu Miasta Lublin</i>	70 451,00	70 451,00	-
<i>Wydział Informatyki i Telekomunikacji Urzędu Miasta Lublin</i>	99 548,82	-	99 548,82
Rada Dzielnicy Szerokie, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 999,99	39 000,00	130 999,99
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	24 500,00	24 500,00	-
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	145 499,99	14 500,00	130 999,99
Rada Dzielnicy Śródmieście, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 939,81	64 409,81	105 530,00
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	166 795,81	61 265,81	105 530,00
<i>Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie</i>	3 144,00	3 144,00	-
Rada Dzielnicy Tatarski, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 023,63	134 562,63	34 461,00
<i>Wydział Gospodarowania Mieniem Urzędu Miasta Lublin</i>	95 500,00	95 500,00	-
<i>Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin</i>	1 731,35	1 731,35	-
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	22 000,00	22 000,00	-
<i>Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin</i>	8 000,00	8 000,00	-
<i>Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin</i>	10 086,00	-	10 086,00
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	31 706,28	7 331,28	24 375,00
Rada Dzielnicy Węglin Południowy, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 870,64	118 689,55	51 181,09
<i>Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie</i>	150 579,59	99 398,50	51 181,09
<i>Zespół Szkół Nr 13 w Lublinie</i>	19 291,05	19 291,05	-
Rada Dzielnicy Węglin Północny, z tego na zadania zrealizowane przez:	168 745,71	99 865,71	68 880,00
<i>Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin</i>	55 000,00	55 000,00	-

Kategoria	Wykonanie w 2022 r. (w zł)	Z tego:	
		Wydatki bieżące (w zł)	Wydatki majątkowe (w zł)
Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin	4 900,00	4 900,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	108 845,71	39 965,71	68 880,00
Rada Dzielnicy Wieniawa, z tego na zadania zrealizowane przez:	170 000,00	170 000,00	-
Szkoła Podstawowa Nr 21 im. Królowej Jadwigi w Lublinie	5 000,00	5 000,00	-
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	40 000,00	40 000,00	-
XXIII Liceum Ogólnokształcące im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie	25 000,00	25 000,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	100 000,00	100 000,00	-
Rada Dzielnicy Wrotków, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 665,08	83 934,08	85 731,00
Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin	11 931,00	-	11 931,00
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	7 066,00	7 066,00	-
Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin	7 614,20	7 614,20	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	140 553,88	66 753,88	73 800,00
Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie	2 500,00	2 500,00	-
Rada Dzielnicy Za Cukrownią, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 890,56	169 890,56	-
Szkoła Podstawowa Nr 20 im. Jarosława Dąbrowskiego w Lublinie	10 177,96	10 177,96	-
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 26 w Lublinie	1 514,63	1 514,63	-
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	3 197,97	3 197,97	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	5 000,00	5 000,00	-
Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie	150 000,00	150 000,00	-
Rada Dzielnicy Zemborzyce, z tego na zadania zrealizowane przez:	169 979,70	9 980,00	159 999,70
Szkoła Podstawowa Nr 39 im. Szarych Szeregów w Lublinie	7 780,00	7 780,00	-
Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin	500,00	500,00	-
Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	159 999,70	-	159 999,70
Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie	1 700,00	1 700,00	-

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

2.6. Majątek trwały miasta Lublin

Tabela 14. Wartość majątku trwałego miasta Lublin w latach 2018–2022

Kategoria	Wartość majątku trwałego w zł				
	2018	2019	2020	2021	2022
Majątek trwały ogółem, w tym:	5 985 590 808,39	6 096 236 636,31	6 146 852 440,71	6 404 197 590,31	6 437 054 054,32
I. Wartości niematerialne i prawne	1 492 205,41	1 603 165,88	1 968 168,60	6 380 191,90	3 092 710,48
II. Rzeczowe aktywa trwałe	5 207 370 814,59	5 320 798 016,09	5 367 338 343,73	5 515 194 083,65	5 497 951 244,90
1. Środki trwałe	4 970 397 199,23	5 120 866 151,08	5 245 000 152,26	5 260 707 600,99	5 233 489 722,89
1.1. Grunty	1 396 884 304,43	1 419 631 759,83	1 488 363 063,85	1 546 649 701,09	1 603 136 263,73
1.2. Budynki i lokale oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego	933 622 355,16	928 728 339,17	984 964 133,74	982 015 412,67	980 197 629,78
1.3. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2 431 888 972,40	2 586 942 853,73	2 582 375 715,01	2 473 356 857,47	2 402 819 236,69
1.4. Kotły, maszyny, urządzenia i aparaty	29 514 100,82	27 627 658,80	38 693 181,00	48 277 622,95	50 509 346,53
1.5. Środki transportu	157 983 922,09	137 953 975,43	129 331 298,53	189 182 327,83	176 314 099,26
1.6. Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie gdzie indziej niesklasyfikowane	20 503 544,33	19 981 563,72	21 272 760,13	21 225 678,98	20 513 146,90

Kategoria	Wartość majątku trwałego w zł				
	2018	2019	2020	2021	2022
2. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	231 052 912,70	198 744 914,25	121 849 684,19	254 446 376,84	264 461 522,01
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	5 920 702,66	1 186 950,76	488 507,28	40 105,82	0,00
III. Należności długoterminowe i długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 265 166,22	3 819 162,17	3 083 036,21	1 971 822,59	1 546 306,77
IV. Długoterminowe aktywa finansowe	772 462 622,17	770 016 292,17	774 462 892,17	880 651 492,17	934 463 792,17

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

3. Realizacja budżetów partycypacyjnych

Budżet obywatelski, nazywany również partycypacyjnym, jest narzędziem dającym mieszkańcom realną możliwość współdecydowania o części środków, wydatkowanych w ramach lokalnych funduszy. Stanowi demokratyczną procedurę komunikowania się obywateli z władzą i współdecydowania o losie społeczności lokalnej. Pozwala określić priorytety mieszkańców i zaspokoić ich potrzeby. Poszczególne etapy realizacji budżetów obywatelskich są ze sobą bezpośrednio powiązane, a efekt końcowy jest wypracowanym przez obie strony konsensusem. Budżet obywatelski traktowany jest także jako narzędzie edukacji obywatelskiej i samorządności, tworzy transparentną wspólnotę władzy i mieszkańców danej jednostki terytorialnej, współdziałających na rzecz wspólnego dobra i rozwoju lokalnego⁴.

3.1. Budżet Obywatelski Miasta Lublin

Budżet Obywatelski Miasta Lublin rozumiany jest jako demokratyczny proces konsultacji społecznych i podejmowania decyzji przez wszystkie osoby mieszkające w mieście, w zakresie corocznego wydatkowania wyodrębnionej na ten cel części środków z budżetu gminy.

W 2014 r. decyzją Prezydenta Krzysztofa Żuka, Lublin jako jedno z pierwszych miast w Polsce wprowadził Budżet Obywatelski, czyli dedykowany mieszkańcom fundusz partycypacyjny. Dopiero zmiana Ustawy o samorządzie gminnym w 2018 r. wprowadziła BO na grunt ustawy. Wówczas Rada Miasta Lublin przyjęła Uchwałę nr 56/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin (z późniejszymi zmianami). W 2022 r. w Lublinie realizowane były projekty VIII edycji oraz przeprowadzona procedura wyboru pomysłów IX edycji. Poprzednie lata dowiodły, że mieszkańcy chętnie włączają się w proces zarządzania miastem i dostrzegają sens współdecydowania o efektywnym wydatkowaniu środków z budżetu miasta.

Ogólny budżet przeznaczony na dany rok w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin określa Prezydent miasta w ogłoszeniu. Projekty klasyfikowane są w dwóch kategoriach: dzielnicowe i ogólnomiejskie. Każdy projekt musi być złożony na formularzu, którego wzór określa uchwała. Projekty zgłaszane są za pośrednictwem strony internetowej „Obywatelski Lublin” lub w wersji papierowej. Prezydent przekazuje projekty do Zespołu zadaniowego ds. Budżetu Obywatelskiego, w skład którego wchodzi wskazani przez niego pracownicy właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Lublin i/lub jednostek organizacyjnych miasta Lublin, celem przeprowadzenia oceny projektów. Projekty oceniane są pod względem ich zgodności z prawem, wykonalności technicznej oraz spełniania przez nie wymogów formalnych. Wyniki oceny projektów podawane są do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin. W trakcie oceny projektów, Rady Dzielnic Miasta Lublin mogą wyrazić swoją opinię dotyczącą projektów zgłoszonych do realizacji na ich obszarze.

Tabela 15. Statystyka Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Wielkość Budżetu Obywatelskiego (w mln zł)	15,0	15,0	15,0	12,2	12,5
Liczba zgłoszonych projektów	157	223	211	157	214
Liczba projektów zaakceptowanych po ocenie formalnej	118	165	149	82	154
Liczba głosujących	38 672	25 318	25 815	18 243	19 783
Liczba zwycięskich projektów (projektów do realizacji)	44	44	40	40	41

Uwagi: data w tabeli oznacza rok realizacji budżetu obywatelskiego, głosowanie na projekty odbywa się jesienią roku poprzedzającego.
Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

⁴ Por. A. Bluj, E. Stokłuska, *Budżet partycypacyjny (obywatelski) krok po kroku. Poradnik dla praktyków*, Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, Warszawa 2015, s. 7-10.

Wyboru projektów dokonują w głosowaniu osobiście mieszkańcy miasta, figurujący na liście osób uprawnionych do głosowania w Budżecie Obywatelskim Miasta Lublin (osoby uprawnione do głosowania w roku poprzednim, osoby zameldowane na pobyt stały, lista osób zameldowanych na pobyt stały w mieście). Głosowanie odbywa się w punktach do głosowania lub poprzez stronę internetową. Wyniki głosowania ustala się poprzez zsumowanie głosów oddanych na poszczególne projekty dzielnicowe i ogólnomiejskie. Po naborze wniosków i ocenie formalnej, dokonywanej przez Zespół zadaniowy ds. Budżetu Obywatelskiego ogłoszone zostają propozycje projektów zakwalifikowane do dalszego procedowania. Głosowanie w Budżecie Obywatelskim Miasta Lublin odbywa się między wrześniem a październikiem i jest poprzedzone kampanią społeczną zachęcającą do udziału w głosowaniu.

3.1.1. Budżet Obywatelski w 2022 r.

W VIII edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin z 2022 r. zgłaszane były projekty dzielnicowe (maksymalna wartość projektu wynosiła 350 000 zł) i ogólnomiejskie (maksymalna wartość projektu wynosiła 1 000 000 zł jeśli miał on charakter inwestycyjny: modernizacje, budowa lub przebudowa infrastruktury bądź też 200 000 zł w przypadku projektu nieinwestycyjnego). Następnie Zespół zadaniowy ds. Budżetu Obywatelskiego, złożony z pracowników merytorycznych z poszczególnych wydziałów i jednostek, analizował każdą ze zgłoszonych propozycji. W trakcie oceny formalnej brano pod uwagę czy pomysły należą do zadań własnych gminy albo powiatu, są możliwe do realizacji w trakcie jednego roku budżetowego, inwestycje są planowane na terenach należących do Gminy Lublin. Ostatecznie Zespół zweryfikował pozytywnie 154 z 214 zgłoszonych projektów. Nabór projektów trwał od 7 kwietnia do 7 maja 2021 r. Wybór projektów w drodze powszechnego głosowania odbył się między 23 września a 10 października 2021 r. Każdy uprawniony mógł wybrać dwa projekty dzielnicowe i dwa ogólnomiejskie. Głosowanie odbywało się poprzez osobiste złożenie karty do głosowania w wyznaczonych punktach do głosowania lub osobiste wypełnienie elektronicznej wersji karty do głosowania dostępnej na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin. Zgodnie z regulaminem głosować mogły osoby zameldowane w Lublinie, dopisane do spisu wyborców lub dopisane do listy mieszkańców głosujących w Budżecie Obywatelskim. Oddać głos mogli wszyscy mieszkańcy i mieszkanki Lublina, niezależnie od wieku (osoby niepełnoletnie głosowały za zgodą rodziców/opiekunów prawnych).

W VIII edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin głosowało w sumie 19 783 osoby, które do realizacji skierowały 41 projektów.

Tabela 16. Projekty dzielnicowe wybrane do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin 2022

Lp.	Symbol projektu	Dzielnica	Tytuł projektu	Status realizacji	Koszt (w zł)
1.	D-1	Felin	Park Centralny na Felinie – etap III	W trakcie realizacji	0,00
2.	D-2	Węglin Północny	Latarnie na os. Lipniak – dokończenie oświetlenia ulic T. Krwawicza i Lazurowej	Zakończony	349 981,66
3.	D-7	Kośminek	Razem dla „piętnastki” – plac zabaw dla maluchów przy SP 15	Zakończony	139 974,98
4.	D-8	Ponikwoda	Inwestycje na Ponikwodzie – chodniki i oświetlenie	Zakończony	257 000,00
5.	D-11	Szerokie	Active & Fit – Szerokie	W trakcie realizacji	14 637,00
6.	D-12	Wieniawa	Remont ulicy Junoszy w Lublinie	Zakończony	350 000,00
7.	D-14	Stare Miasto	Poprawa funkcjonalności i estetyki części dzielnicy Starego Miasta w Lublinie	Zakończony	350 000,00
8.	D-17	Kośminek	Bezpieczna Ulica – uzupełnienie oświetlenia wzdłuż ul. Franczaka „Lalka” i budowa chodnika po stronie os. Nowy Felin (kontynuacja)	Zakończony	172 198,38
9.	D-18	Sławin	Ścieżka rowerowa – dwa koła	Zakończony	341 894,88
10.	D-22	Sławinek	Utworzenie bardzo potrzebnego przystanku miejskiego na Rogatce Warszawskiej	W trakcie realizacji	59 040,00
11.	D-25	Śródmieście	Zielone Śródmieście – poprawa warunków życiowych drzew	W trakcie realizacji*	0,00
12.	D-27	Czuby Południowe	Remont ulicy Perłowej	Zakończony	343 170,00
13.	D-35	Tatary	Renowacja Dzielnicy Tatary – nowe parkingi i chodniki	Zakończony	349 993,78

Lp.	Symbol projektu	Dzielnica	Tytuł projektu	Status realizacji	Koszt (w zł)
14.	D-38	Czuby Północne	Remont ulicy Kawaleryjskiej wraz z elementami zagospodarowania (II etap)	Zakończony	349 510,65
15.	D-40	Dziesiąta	Sygnal i SP 1 – wspólnie do celu	Zakończony	266 499,48
16.	D-45	Śródmieście	Ogród Twórczości	Zakończony	80 000,00
17.	D-50	Kalinowszczyzna	Siłownia na świeżym powietrzu (plenerowa)	Zakończony	81 524,40
18.	D-51	Zemborzyce	Niezatapialni	Zakończony	355 310,00
19.	D-56	Głusk	Teren rekreacyjno-sportowy dla mieszkańców dzielnicy Głusk	W trakcie realizacji	38,10
20.	D-61	Wrotków	Widzę ciemność, a będzie jasność – oświetlenie drogi na odcinku od Nałkowskich 213 do połączenia z ulicą Żeglarską	W trakcie realizacji	60 000,00
21.	D-63	Szerokie	Ciągi piesze na Szerokim – część III	Zakończony	154 980,00
22.	D-66	Bronowice	Centrum Aktywności Sportowej /etap 3/	W trakcie realizacji*	0,00
23.	D-69	Ponikwoda	Ponikwoda przeciw zanieczyszczeniu powietrza	Zakończony	61 466,88
24.	D-83	Kalinowszczyzna	Kalinowszczyzna przeciw zanieczyszczeniu powietrza	Zakończony	195 553,44
25.	D-95	Czechów Północny	Naturalny Plac Zabaw w Parku Czechów	W trakcie realizacji	140,00
26.	D-97	Czechów Południowy	Zielony Wąwóz na Czechowie i skwer do rekreacji dla Lublinian	W trakcie realizacji	140,00
27.	D-102	Abramowice	Abramowicką bezpiecznie rowerem – etap 2	Zakończony	332 090,33
28.	D-112	Węglin Południowy	Plac Zabaw na Węglinie Południowym	W trakcie realizacji	0,00
29.	D-113	Rury	LSM – remonty infrastruktury (droga, chodniki, schody) i nowe nasadzenia w dzielnicy Rury	Zakończony	349 635,98
30.	D-115	Hajdów-Zadębie	Gładko do celu	Zakończony	350 000,00
31.	D-126	Konstantynów	Bezpłatne parkingi, remont chodnika, zielony przystanek przy szpitalu – al. Kraśnicka 100, nasadzenia, ławki i śmietniki przy ul. Krasieńskiego	Zakończony	371 779,01
32.	D-135	Dziesiąta	Siłownia na świeżym powietrzu dla dzielnicy „Dziesiąta” przy Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych	Zakończony	59 040,00

*Uwagi: w 2022 r. realizacja projektu została zawieszona Uchwałą nr 1195/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. z jednoczesnym określeniem harmonogramu realizacji projektu na 2023 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 17. Projekty ogólnomiejskie wybrane do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin 2022

Lp.	Symbol projektu	Dzielnica	Tytuł projektu	Status realizacji	Koszt (w zł)
33.	O-1	Ogólnomiejski	Aktywne Pokolenie	Zakończony	200 000,00
34.	O-14	Ogólnomiejski	Nie wygłupiaj się – adoptuj!	Zakończony	196 571,23
36.	O-20	Ogólnomiejski	Realizacja I etapu modernizacji komunikacji pieszej i rowerowej w wąwozie Rury: Wymiana nawierzchni Alei Miast Partnerskich na odcinku od placu zabaw Wąwóz LSM do ul. Nadbystrzyckiej	W trakcie realizacji	35 000,00
36.	O-22	Ogólnomiejski	Boiska na Piątkę	W trakcie realizacji	37 400,00
37.	O-33	Ogólnomiejski	Wygnałmy krwiopiczów z naszego miasta! Pakiet premium, czyli jerzyki + odkomarzanie i będziemy mieli luksusne miasto bez komarów i kleszczy!	Zakończony	188 712,18
38.	O-35	Ogólnomiejski	Aktywny Lublin	Zakończony	200 000,00
39.	O-43	Ogólnomiejski	Zalew Zemborzycki miejscem wypoczynku wszystkich Lublinian – etap II	W trakcie realizacji	308 037,00
40.	O-61	Ogólnomiejski	Zwierzokracja – nie dla bezdomności i cierpienia zwierząt, tak dla odpowiedzialności ich opiekunów!	Zakończony	190 682,73
41.	O-73	Ogólnomiejski	Lublin przyjazny zwierzętom	Zakończony	189 147,97

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

3.1.2. Realizacja Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin 2022

Nazwa projektu: Park Centralny na Felinie – etap III (D-1)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Pomysł dotyczy rozbudowy parku na Felinie. Zakłada kompleksowy projekt: łączników pieszych i placu zabaw, wyposażenia (do wyczerpania środków). Realizacja placu zabaw nastąpiłaby w rejonie kościoła przy ul. Jagiełły. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym ogłoszono przetarg na budowę placu zabaw na terenie zielonym pomiędzy szkołą a kościołem. Najkorzystniejsza oferta na realizację zadania przewyższała zaplanowane nakłady.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r. Zaplanowane środki, to 350 000,00 zł.

Nazwa projektu: Latarnie na os. Lipniak – dokończenie oświetlenia ulic T. Krwawicza i Lazurowej (D-2)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 349 981,66 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt ma na celu dokończenie oświetlenia ulic Tadeusza Krwawicza i Lazurowej na os. Lipniak w dzielnicy Węglin Północny. Zakres projektu obejmuje montaż latarni ulicznych w całym pasie drogowym ulicy Tadeusza Krwawicza od skrzyżowania z ulicą Feliksa Skubiszewskiego, jako kontynuacja odcinka wykonanego w ramach wcześniejszych edycji BO, a także na nieoświetlonym odcinku ulicy Lazurowej pomiędzy skrzyżowaniami tej ulicy z ulicami Tadeusza Krwawicza/Witolda Klepackiego oraz Stanisława Piątkowskiego. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na standard życia i bezpieczeństwo mieszkańców osiedla Lipniak, którzy od wielu lat wyczekują realizacji docelowego układu drogowego na swoim osiedlu, a poniższy projekt stanowi spełnienie części tych oczekiwań. Oświetlenie wspomnianych ulic będzie również oddziaływało na mieszkańców ulic sąsiadujących tworząc dodatkowo bezpieczne miejsce całorocznych spacerów, czy też aktywności sportowych (jazdy na rowerze, joggingu). ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zaprojektowano i ustawiono 21 szt. słupów oświetlenia drogowego w ul. Krwawicza.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Razem dla „piętnastki” – plac zabaw dla maluchów przy SP 15 (D-7)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 15 w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 140 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 139 974,98 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada budowę placu zabaw dla uczniów klas 1-3 na terenie Szkoły Podstawowej nr 15 przy ul. Elektrycznej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wybudowano plac zabaw z powierzchnią bezpieczną, wyposażony w domek z torem przeszkód i zjeżdżalnią, koniki – bujaki, stożek z siatki do wspinania, „małpi gaj”, ławki. Zainstalowano monitoring.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Inwestycje na Ponikwodziu – chodniki i oświetlenie (D-8)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 257 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 257 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada wykonanie remontu chodników przy ul. Magnoliowej oraz ul. Hiacyntowej, a także budowę brakujących odcinków oświetlenia ulicznego na ul. Bazylianówka i ul. Magnoliowej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zaprojektowano i wykonano oświetlenie drogowe przy ul. Bazylianówka na odcinku od ul. Mariańskiej do ul. Węglarza oraz na ul. Magnoliowej na odcinku od al. Spółdzielczości Pracy do ul. Bazylianówka. W ramach zadania ustawiono 3 szt. słupów oświetlenia ulicznego z zasilaniem kablowym na ul. Bazylianówka oraz 7 szt. na ul. Magnoliowej. W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano remont chodnika w ul. Magnoliowej po stronie LCKZiU, pomiędzy ul. Hiacyntową i wejściem na cmentarz oraz w ul. Hiacyntowej po stronie wschodniej, wzdłuż terenu SP nr 4.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Active & Fit – Szerokie (D-11)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 218 600,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 14 637,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt obejmuje budowę nowoczesnej i atrakcyjnej infrastruktury sportowej w dzielnicy Szerokie, uzupełniającej ofertę rekreacyjno-sportową osiedla. Dodatkowo proponowane jest zamontowanie 3 szt. ogólnodostępnych tablic ogłoszeniowych dla mieszkańców. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Opracowano dokumentację projektową na budowę infrastruktury sportowej w dzielnicy Szerokie (m.in. urządzeń ruchowych do street workout'u, stołu do ping-ponga na świeżym powietrzu oraz karuzeli dla dzieci z niepełnosprawnościami, elementów towarzyszących) w rejonie placu zabaw przy ul. Wygon i ul. Wądolnej. W okresie sprawozdawczym złożono wniosek o pozwolenie na budowę.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Remont ulicy Junoszy w Lublinie (D-12)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 350 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Remont nawierzchni jezdni ulicy Junoszy, wymiana krawężników w zależności od potrzeb, regulacja wysokościowa elementów uzbrojenia podziemnego oraz chodników, zjazdów do nowej nawierzchni. Ulica Junoszy, nie była remontowana od samego początku swego istnienia (zły stan techniczny nawierzchni przez wieloletnią eksploatację). Przywróćmy ulicę Junoszy na miarę XXI wieku. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano remont ul. Junoszy w Lublinie od posesji nr 12 do posesji nr 49 po stronie północnej, obejmujący remont jezdni z betonu asfaltowego na długości 595 m, wymianę nawierzchni chodnika oraz krawężnika. Zadanie było współfinansowane w ramach zadań zgłoszonych przez Radę Dzielnicy Wieniawa oraz w ramach Planu dla Dzielnicy.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Poprawa funkcjonalności i estetyki części dzielnicy Starego Miasta w Lublinie (D-14)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 350 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt przewiduje wymianę nawierzchni bitumicznej drogi na asfaltową lub z kostki brukowej, jak również wymianę nawierzchni ciągów pieszych z płyt betonowych na kostkę brukową. Uporządkowanie i wyznaczenie dodatkowych miejsc postojowych dla samochodów osobowych. Jest to bardzo ważna inwestycja dla lokalnej społeczności, jak również ze względu na poprawę wizerunku miasta Lublin wśród turystów. W pobliskich budynkach zlokalizowanych jest duża ilość mieszkań wynajmowanych w trybie najmu krótkoterminowego. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano remont odcinka ul. Furmańskiej, stanowiącej dojazd do posesji przy ul. Kowalskiej 8-16, Placu Zamkowym 2-10 oraz al. Tysiąclecia 5 i 5a wraz z remontem chodników. Zadanie było współfinansowane ze środków w ramach Planu dla Dzielnic.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Bezpieczna Ulica – uzupełnienie oświetlenia wzdłuż ul. Franczaka „Lalka” i budowa chodnika po stronie os. Nowy Felin (kontynuacja) (D-17)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 210 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 172 198,38 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada poprawę bezpieczeństwa kierowców i pieszych na ul. Franczaka „Lalka”. W ramach projektu zostanie zrealizowana budowa chodnika przy ul. Franczaka „Lalka” na odcinku od istniejącego chodnika w okolicy skrzyżowania z ul. gen. Skalskiego do ul. Królowej Bony. ▪ Osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano przebudowę ulicy, polegającą na budowie chodnika w ul. Józefa Franczaka „Lalka” po stronie osiedla Nowy Felin, na odcinku od Inkubatora Przedsiębiorczości do przystanku autobusowego. Wykonano chodnik o długości 450 m wraz z obrzeżami. Ponadto zlecono usunięcie starych fundamentów odnalezionych podczas wykonywania wykopy pod chodnik.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Ścieżka rowerowa – dwa koła (D-18)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 342 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 341 894,88 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Budowa fragmentu ścieżki pieszo-rowerowej łączącego istniejącą ścieżkę biegnącą wzdłuż Al. Solidarności z budowanym fragmentem ścieżki przy ul. Północnej na odcinku od ul. Kosmowskiej do skrzyżowania z ul. Sikorskiego i Ducha. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym opracowano kompletną dokumentację projektową oraz wybudowano ścieżkę rowerową o nawierzchni bitumicznej, powierzchni 1 290 m² i długości 500 m.b. na odcinku od istniejącej ścieżki wzdłuż al. Solidarności przy ul. Północnej w rejonie ul. Sławinek do momentu włączenia w ul. Północną w rejonie Ronda im. W. Pileckiego (skrzyżowanie z ul. Sikorskiego i ul. gen. Ducha). Ustawiono obrzeża betonowe oraz opornik. Wykonano oznakowanie poziome, ustawiono słupki do znaków, tablice znaków, odtworzono tereny zielone. Ponadto ustawiono uchwyty dla rowerzystów. W rejonie przejazdu przez włączenie ul. Północnej do al. Solidarności wykonano próg zwalniający z kostki brukowej.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Utworzenie bardzo potrzebnego przystanku miejskiego na Rogatce Warszawskiej (D-22)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 250 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 59 040,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Ten przystanek autobusowy zbiorowej komunikacji miejskiej rozwiąże problem trudności z dojściem na przystanek starszym mieszkańcom okolicy. Spełni również oczekiwania mieszkańców okolicznych ulic, całej dzielnicy jak również dla szerszej grupy pasażerów. Dla przystanku zostanie wyznaczona zatoka i zostanie on wyposażony w wiatę z ławką oraz śmietnik. Dokładne usytuowanie przystanku znajduje się za skrzyżowaniem ul. Czeremchowej z al. Warszawską. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym opracowano dokumentację projektową na zaprojektowanie zatoki autobusowej przy al. Warszawskiej w rejonie ul. Czeremchowej oraz na zabezpieczenie lub przebudowę kolizji istniejącego uzbrojenia podziemnego i wyznaczenie pasów rowerowych na obiekcie inżynierskim nad al. Solidarności (36 900,00 zł) oraz wykonano projekt stałej organizacji ruchu w zakresie wprowadzenia pasów rowerowych na al. Warszawskiej na odcinku od ul. Krynicznej do ul. Sławinkowskiej (12 300,00 zł), a także kartę informacyjną w zakresie konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (9 840,00 zł). W grudniu 2022 r. pozyskano pozwolenie na budowę. Z uwagi na konieczność przebudowy sygnalizacji i skoordynowania realizacji zadania z projektem budowy ścieżki rowerowej, zaproponowano włączenie przedmiotowego zadania do dofinansowania zewnętrznego planowanego w nowej perspektywie.
Wyjaśnienia dodatkowe: Ze względu na wysoki koszt prac (niemożliwy do przewidzenia na etapie oceny) ich przeprowadzenie uzależnione jest od realizacji projektu współfinansowanego ze środków europejskich (budowy ścieżki rowerowej wzdłuż al. Warszawskiej).

Nazwa projektu: Zielone Śródmieście – poprawa warunków życiowych drzew (D-25)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 270 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt ma na celu poprawę warunków życiowych drzew przy Lubartowskiej poprzez zdjęcie kostki betonowej w ich pobliżu wraz z nasadzeniem krzewów w nowopowstałych rabatach, które będą zabezpieczać przed nielegalnie parkującymi samochodami. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W 2022 r. trwały prace związane z opracowaniem wstępnej koncepcji rozmieszczenia rabat z krzewów i drzew w pasie drogowym po obu stronach ul. Lubartowskiej. Z uwagi na przedłużające się uzgodnienia oraz szeroki zakres prac brukarskich pod utworzenie nowych rabat zadanie nie zostało zrealizowane w okresie sprawozdawczym.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r. Zaplanowane środki, to 270 000,00 zł (realizacja zawieszona Uchwałą nr 1195/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zawieszenia w 2022 r. realizacji niektórych projektów ze środków budżetu obywatelskiego ze wskazaniem nowego terminu realizacji).

Nazwa projektu: Remont ulicy Perłowej (D-27)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 343 170,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt dotyczy wykonania remontu nawierzchni asfaltowej części ul. Perłowej z przyległymi zatokami parkingowymi i chodnika. Ulica Perłowa, przyległe zatoki parkingowe, chodnik zostały wybudowane w 1990 r., są użytkowane od 30 lat i nie były przez ten czas remontowane. Obecny stan techniczny ulicy, zatok parkingowych, chodnika jest bardzo zły, zagraża bezpieczeństwu ich użytkowaniu i wymaga pilnego remontu. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano remont parkingu na ul. Perłowej wraz z remontem chodników. Zakres prac obejmował remont parkingu wraz z drogami manewrowymi oraz chodnikami zlokalizowanymi w ciągu ul. Perłowej w rejonie budynku nr 4. Wykonano remont nawierzchni jezdni i chodników.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Renowacja Dzielnicy Tatarskiej – nowe parkingi i chodniki (D-35)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 349 993,78 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Remont ciągu chodników (wymiana nawierzchni asfaltowej na kostkę brukową) przy ul. Gospodarczej od budynku nr 22 do garaży (budynek nr 10a), remont chodnika wzdłuż ul. Krzemionki, ułatwiający dojście do sklepu „Biedronka”, remont placu przy ul. Kresowej 9, przy OZB – stworzenie miejsc postojowo-parkingowych oraz stworzenie ok. 80 ogólnodostępnych miejsc parkingowych na placu przy ul. Gospodarczej 1. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano przebudowę i rozbudowę parkingu przy ul. Gospodarczej 1 w rejonie dworca PKP Lublin – Północ (263 896,50 zł). W ramach zadania opracowana została dokumentacja wszystkich branż dla całości parkingu, natomiast roboty budowlane tylko dla jego części. Przebudowano parking pod miejsca postojowe i drogi manewrowe z oświetleniem, kanalizacją i rozbiórką istniejących elementów budowlanych kolidujących z nowobudowaną częścią parkingu. Ponadto zaprojektowano i wykonano przebudowę (ułożenie nowej nawierzchni bitumicznej) placu przy ul. Kresowej (rejon bloków Kresowa 9, Gospodarcza 26-30 oraz SP nr 27) (86 097,28 zł).
Wyjaśnienia dodatkowe: Projekt zrealizowano do wysokości środków, stąd nie udało się wykonać niektórych zadań.

Nazwa projektu: Remont ulicy Kawaleryjskiej wraz z elementami zagospodarowania (II etap) (D-38)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 349 510,65 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt dotyczy wykonania remontu ul. Kawaleryjskiej wraz z elementami jej zagospodarowania. Remont obejmuje powierzchnię asfaltową ulicy i parkingów z wymianą krawężników oraz wymianę chodników z płytek chodnikowych na kostkę brukową. Ulice, parangi są w złym stanie technicznym. Liczne nierówności stwarzają duże zagrożenia dla ich użytkowników. Celem realizacji niniejszego projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców zarówno w zakresie poruszania się po ciągach jezdnych i pieszych jak również prawidłowego parkowania. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym wykonano przebudowę ul. Kawaleryjskiej od skrzyżowania z ul. Rycerską do al. Armii Krajowej. Zakres prac obejmował przebudowę jezdni i istniejących zatok postojowych, przebudowę istniejącej nawierzchni wraz z wymianą chodników i krawężników po obu stronach ulicy.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Sygnał i SP 1 – wspólnie do celu (D-40)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 1 w Lublinie, VI Liceum Ogólnokształcące w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 270 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 266 499,48 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt przewiduje budowę placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 1, a także powiększenie powierzchni treningowej boiska trawiastego głównego na stadionie Sygnału. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wybudowano plac zabaw na terenie szkoły wyposażony w bujak koniczynka, huśtawki bocianie gniazdo, karuzelę tarczową, stoliki do gry w szachy/warcaby, trampolinę, zestaw linowy oraz ustawiono elementy małej architektury (ławki z oparciem, kosze na śmieci). Pod urządzeniami zainstalowano atestowane maty zabezpieczające przed skutkami upadku. Plac ogrodzono kolorowym płotem z paneli HDPE. Wykonano trawniki na zakolach boiska trawiastego na stadionie Sygnał w celu powiększenia powierzchni treningowej.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Ogród Twórczości (D-45)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 19 w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 80 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 80 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Ogród Twórczości to projekt stworzenia przestrzeni pełnej zieleni i obiektów prowokujących do twórczości i zabawy, inspirowanej sztuką. To przestrzeń dedykowana najmłodszym dzieciom (1-9 lat) i ich rodzinom. Ma służyć spontanicznej, swobodnej, nieskrępowanej ekspresji twórczej, bez oceny, metodą prób i błędów, wspierającej przy tym ich sprawność manualną, sensoryczną, a także rozwój wyobraźni, samooceny i wiary w siebie. To miejsce, w którym dzieci odpoczną, zainspirują się, poznają barwy, figury, nurty malarskie, stworzą własny utwór muzyczny, literacki czy poznają zasady kompozycji na bazie cenionych twórców dawnych i współczesnych. Poza tym dzieci wyciszą się pozytywnie lub wzmocnią. Miejsce będzie przestrzenią dla szkoły, na terenie której się znajduje, jej sąsiadów, matek z dziećmi, rodzin i mieszkańców Lublina, którzy zechcą z niej skorzystać. Ma łączyć funkcję odpoczynku, zabawy i czerpania inspiracji do tworzenia. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Stworzono przestrzeń pełną zieleni i obiektów prowokujących do twórczości i zabawy na terenie Szkoły Podstawowej nr 19. Sfinansowano instalację galerii prac plastycznych, murala sensorycznego, mozaiki ceramicznej, rzeźby, montaż instalacji świetlnej, ekspozytorów, ławek, tablic, obrazów do stanowisk. Zakupiono wiaderka, pniaczki drewniane. Założono łąkę kwiatową, wykonano dosiewkę trawnika. Poniesiono wydatki na dokumentację projektową i nadzór autorski nad wykonaniem projektu.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Siłownia na świeżym powietrzu (plenerowa) (D-50)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: zakończony
Stan formalny projektu: Zespół Szkół Odzieżowo-Włókienniczych w Lublinie
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 153 510,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 81 524,40 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: 10-elementowa siłownia na świeżym powietrzu usytuowana na niezagospodarowanym obszarze działki (pomiędzy boiskiem do piłki nożnej i boiskiem wielofunkcyjnym typu orlik) administrowanej przez Zespół Szkół Odzieżowo-Włókienniczych. Siłownia będzie się składać z odpornych na czynniki atmosferyczne urządzeń do ćwiczeń fizycznych. Z obiektu będą mogli korzystać mieszkańcy osiedla Kalinowszczyzna (osoby w różnym wieku), członkowie klubu seniora „Odeon”, dzieci i opiekunowie pobliskiego przedszkola oraz uczniowie Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych. Głównym celem budowy siłowni jest podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej, propagowanie zdrowego stylu życia, poprawa kondycji fizycznej i zdrowia, aktywizacja mieszkańców, integracja życia społecznego. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Sfinansowano wykonanie projektu zagospodarowania terenu siłowni na świeżym powietrzu na terenie pomiędzy boiskami Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych oraz zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej (sprzęty siłowe do ćwiczeń górnych i dolnych partii mięśni, drabinki do podciągania, rowerek, biegacz, rozciągacz). Zrealizowano cały zakres zadania.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Niezatapialni (D-51)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 355 310,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Z roku na rok Zalew Zemborzycki przyciąga coraz większą liczbę odwiedzających. Większa liczba turystów, oznacza również wzmożoną pracę dla służb ratowniczych. W chwilach, kiedy każda sekunda się liczy, najważniejszy, oprócz ludzkich umiejętności, jest odpowiednio dobrany, specjalistyczny sprzęt. Niestety żadna ze służb działających w rejonie Zalewu Zemborzyckiego nie posiada odpowiedniego wyposażenia. Projekt zakłada zakup samochodu typu pick-up umożliwiającego brodzenie w wodzie o głębokości do 80 cm w zestawie ze skuterem wodnym oraz platformą ratowniczą. Zatrószymy się wspólnie o specjalistyczny sprzęt, by nikt tam więcej nie utonął! ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono samochód w zestawie ze skuterem wodnym oraz platformą ratowniczą i niezbędnym wyposażeniem na potrzeby Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej.
Wyjaśnienia dodatkowe: Zadanie zostało dofinansowane kwotą 5 310,00 zł ze środków przeznaczonych na inwestycje Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.

Nazwa projektu: Teren rekreacyjno-sportowy dla mieszkańców dzielnicy Głusk (D-56)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 38,10 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu jest budowa na terenie dzielnicy Głusk obiektu rekreacyjno-sportowego. Przedsięwzięcie docelowo ma za zadanie adaptację i rewitalizację przestrzeni pod utworzenie profesjonalnej bazy sportowej wraz z zewnętrznym kompleksem rekreacyjnym i amfiteatrem letnim. Realizacja projektu poprawi warunki uprawiania sportu, a także umożliwi dostępność obiektów sportowych i miejsca wypoczynku. Skatepark ma być adresowany przede wszystkim dla młodzieży zamieszkałej na terenie dzielnicy Głusk, która obecnie nie ma miejsca, gdzie mogłaby uprawiać jazdę na deskorolkach, rolkach i hulajnogach, spotykać się i aktywnie spędzić czas w realu, a nie tylko wirtualnie. W dobie zaawansowanej technologii internetowej coraz rzadziej organizowane są spotkania osobiste, które tak niezbędne są do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju młodego pokolenia. Pamiętajmy o tym, że mamy wśród mieszkańców Mistrza Polski i członka Kadry Narodowej Skateboardingu. Niech nasza dzielnica będzie najlepsza! ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatek za mapy do celów projektowych. Zawarto umowę na wykonanie (do dnia 15.06.2023 r.) koncepcji zagospodarowania działki w rejonie ul. Głuskiej na teren rekreacyjno-sportowy wyposażony m.in. w: skatepark, miniboiska, oświetlenie, siłownię na świeżym powietrzu, modułowy parking rowerowy, ławki, tablice informacyjne oraz przygotowanie dokumentacji projektowej skateparku.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Widzę ciemność, a będzie jasność – oświetlenie drogi na odcinku od Nałkowskich 213 do połączenia z ulicą Żeglarską (D-61)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 200,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 60 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: W ramach projektu będzie zamontowane oświetlenie w postaci latarni po obydwu stronach drogi na odcinku od ulicy Nałkowskich 213 do połączenia z ulicą Żeglarską. Jest to odcinek pozbawiony stałego oświetlenia w postaci latarni zamontowanych w określonych odstępach. Bliskość Zalewu Zemborzyckiego sprawia, że jest to teren bardzo uczęszczany na trasie w stronę zalewu i z powrotem. W pobliżu ulicy Nałkowskich umiejscowiony jest plac zabaw, który dodatkowo oświetlony latarniami będzie mógł być wykorzystany dłużej, niż obecnie. Na tej trasie znajdują się także przystanki autobusowe, których oświetlenie zwiększa bezpieczeństwo czekających na przystanku mieszkańców dzielnicy oraz Lublina udających się nad Zalew Zemborzycki lub wracających z wypoczynku nad zalewem. Oświetlenie tej drogi zwiększy bezpieczeństwo zarówno mieszkańców, jak i kierowców poruszających się po tej drodze samochodami. Przyczyni się do zmniejszenia ataków agresji oraz ewentualnych napadów prowokowanych brakiem oświetlenia. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatek w związku z ustawieniem 3 szt. słupów wraz z linią kablową przy ul. Nałkowskich na odcinku od ul. Woronieckiego w kierunku ul. Żeglarskiej. Ponadto zawarto umowę na kwotę 287 358,75 zł na zaprojektowanie i budowę oświetlenia drogowego ul. Nałkowskich na odcinku od posesji nr 213 do ul. Żeglarskiej. Odebrano kompletną dokumentację na budowę oświetlenia drogowego oraz pozyskano pozwolenie na budowę.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Ciągi piesze na Szerokim – część III (D-63)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 131 400,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 154 980,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu jest budowa dwóch poniższych chodników na Szerokim, które usprawnią komunikację pieszą w dzielnicy. Chodnik od ulicy Strumykowej (na przedłużeniu ul. Morawian) wraz z oświetleniem do ul. Wądołnej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W 2022 r. opracowano dokumentację projektową ciągu pieszego wraz z oświetleniem na odcinku od ul. Wądołnej do ul. Strumykowej (14 145,00 zł). W ramach zadania wykonano chodnik wraz ze schodami terenowymi i poręczami stalowymi. Ponadto wybudowano pochylnię zjazdową z bloczku betonowego dla wózków dziecięcych, odtworzono tereny zielone, wykonano oświetlenie – ustawiono 3 szt. latarni (140 835,00 zł).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Centrum Aktywności Sportowej (etap 3) (D-66)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 349 998,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt jest czwartym etapem działania zmierzającego do powstania Centrum Aktywności Sportowej Bronowice w ramach obiektu sportowego zlokalizowanego na terenie Zespołu Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego przy ul. Słowiczej 3 w Lublinie. Przedsięwzięcie docelowo ma za zadanie adaptację i rewitalizację przestrzeni pod utworzenie profesjonalnej bazy treningowej wraz z zewnętrznym kompleksem rekreacyjnym. Realizacja projektu poprawi warunki uprawiania sportu uczniów zespołu szkół, a także zwiększy jego dostępność względem wszystkich grup społecznych w dzielnicy Bronowice oraz innych dzielnic przylegających. W ramach Budżetu Obywatelskiego 2022 podjęte zostaną działania utworzenia bieżni lekkoatletycznej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym nie poniesiono wydatków. Wykonano kosztorys inwestorski. Z uwagi na koszt przekraczający planowane środki, realizacja projektu została w 2022 r. zawieszona.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r. Zaplanowane środki, to 800 000,00 zł (realizacja zawieszona Uchwałą nr 1195/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zawieszenia w 2022 r. realizacji niektórych projektów ze środków budżetu obywatelskiego ze wskazaniem nowego terminu realizacji).

Nazwa projektu: Ponikwoda przeciw zanieczyszczeniu powietrza (D-69)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 93 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 61 466,88 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Polskie środowisko jest coraz bardziej zanieczyszczone. Dziś możemy zacząć naprawę kraju od naszej małej Ojczyzny. Projekt zakłada zakup i nasadzenie sadzonek różnych gatunków drzew (na ile tylko starczy pieniądza, zieleni nigdy za wiele!) na terenie całej dzielnicy Ponikwoda. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Nasadzono 46 szt. drzew w następujących lokalizacjach: al. Spółdzielczości Pracy/ul. Węglarza (34 szt. drzew), al. Spółdzielczości Pracy/al. Andersa (6 szt. drzew) oraz ul. Magnoliowa (6 szt. drzew).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Kalinowszczyzna przeciw zanieczyszczeniu powietrza (D-83)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 196 490,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 195 533,44 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Polskie środowisko jest coraz bardziej zanieczyszczone. Dziś możemy zacząć naprawę kraju od naszej małej Ojczyzny. Projekt zakłada zakup i nasadzenie sadzonek różnych gatunków drzew (na ile tylko starczy pieniądza, zieleni nigdy za wiele!) na terenie całej dzielnicy Kalinowszczyzna. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach zadania wykonano nasadzenia drzew w Parku Zawilcowa (196 szt. drzew), przy al. Tysiąclecia (10 szt. drzew) oraz przy al. Andersa (43 szt. drzew).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Naturalny Plac Zabaw w Parku Czechów (D-95)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 140,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Naturalny Plac Zabaw w Parku Czechów, to pierwsze z działań rewitalizacyjnych centralnych terenów zieleni w dzielnicy Czechów Północny. Przestrzeń będzie służyć dzieciom i młodzieży wraz z rodzinami, jako miejsce spotkań i rekreacji. Plac będzie składał się z urządzeń drewnianych w pełni naturalnych, m.in. ścieżek sprawnościowych, podestów sprężynowych, altan wiklinowych, domków i hamakowisk. Naturalny Plac Zabaw jest jednym z elementów powstałej w 2020 roku spójnej koncepcji zagospodarowania terenu Parku Czechów – jego realizacja będzie zgodna z założeniami projektowymi oraz całościową wizją rewitalizacji przyszłego parku wewnątrzdzielnicowego. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym dokonano opłaty za wypis z rejestru gruntów oraz wyrys z mapy ewidencyjnej. Zawarto umowę na wykonanie kompletnej wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę naturalnego placu zabaw w Parku Czechów, którą z uwagi na niespełnianie wymogów przedmiotowego dokumentu zwrócono wykonawcy do poprawienia.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Zielony Wąwóz na Czechowie i skwer do rekreacji dla Lublinian (D-97)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 140,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Wniosek zielonej rewitalizacji terenów wzdłuż ul. Radzyńskiej, a także utworzenia zielonego skweru przy ul. Lipińskiego. Projekt ten, obok stworzenia projektu budowlanego (do gotowej już koncepcji) zakłada przede wszystkim różnorodne nasadzenia roślinne (krzewy, trawy, drzewa, rośliny ozdobne), zaplanowane usytuowanie miejsc do odpoczynku (ławki, podesty, meble, hamaki) oraz koszy na śmieci i psie odchody. Utworzenie przedestów w miejscu istniejących ścieżek. Zweryfikowanie obecnego drzewostanu. Wskazana lokalizacja to teren miejski, który porastają drzewa, znajduje się tu stary fragment wybetonowanego placu ze zniszczonymi ławkami, pozostałościami po piaskownicy, zaniedbany trawnik. Przemysłane zagospodarowanie tego terenu zapobiegnie dewastacji zieleni. Realizacja projektu ma na celu stworzenie wspólnej, zielonej, nowoczesnej przestrzeni do odpoczynku dla mieszkańców osiedla. Doprowadzi ona do rewitalizacji zdegradowanego terenu. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę skweru w wąwozie przy ul. Radzyńskiej. Z uwagi na niespełnienie wymogów rozwiązano umowę z wykonawcą.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Abramowicką bezpiecznie rowerem – etap 2 (D-102)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 332 090,33 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada drugi etap realizacji projektu – w oparciu o wykonaną dokumentację wykonanie brakującego odcinka drogi rowerowej wzdłuż ul. Abramowickiej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym wykonana została ścieżka rowerowa o długości 225 m o nawierzchni asfaltowej i chodnik o nawierzchni z kostki betonowej. Przebudowany został również wlot ul. Sebastiana Klonowica z ul. Abramowicką. Powstało przejście dla pieszych i przejazd rowerowy. Wykonano oznakowanie poziome i pionowe zgodnie z projektem stałej organizacji ruchu.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Plac Zabaw na Węglinie Południowym (D-112)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 349 965,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Plac Zabaw na Węglinie! Masz dość małych przybłokowych placów zabaw na ogrodzonych osiedlach? Mamy rozwiązanie. W centralnym miejscu naszej Dzielnicy chcemy stworzyć wspólną przestrzeń: plac zabaw i skwer jakiego potrzebujemy. Miejsce spotkań dzieci z różnych bloków, z różnych części dzielnicy i miejsce odpoczynku dla trochę starszych mieszkańców. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Pierwszy przetarg na realizację zadania został unieważniony z uwagi na brak ofert spełniających wymagania. Ponowny przetarg ogłoszono w czerwcu 2022 r. W sierpniu wybrano wykonawcę na opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie placu zabaw na Węglinie Południowym przy ul. Gęsiej 43. W grudniu 2022 r. uzyskano decyzję zezwalającą na trwałe wyłączenie z produkcji rolnej gruntów ornych oraz opracowano dokumentację projektową na wykonanie placu zabaw. W marcu 2023 r. po uzyskaniu pozwolenia na budowę wykonawca rozpoczął prace budowlane (329 892,00 zł).
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: LSM – remonty infrastruktury (droga, chodniki, schody) i nowe nasadzenia w dzielnicy Rury (D-113)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Szkoła Podstawowa nr 29 w Lublinie, Przedszkole nr 33 w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 349 635,98 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada remont drogi, remonty chodników i schodów terenowych, nowe nasadzenia roślin, ustawienie ławek i wykonanie pergoli. Z uwagi na charakter inwestycji i lokalizację poszczególnych zadań, oddziaływanie projektu będzie dotyczyło wszystkich osiedli LSM i całej dzielnicy Rury. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zaprojektowano i wykonano remont: chodnika i schodów terenowych przy w ul. Chrobrego w rejonie Domu Studenckiego „Kronos”, chodników w ul. Rymwida, chodnika wraz ze zjazdami w ul. Chmielewskiego (odc.: ul. Gliniana – ul. Zachodnia strona parzystą). W ramach wykonanych prac znizowano krawężniki na przejściach dla pieszych w ul. Rymwida oraz ul. Chmielewskiego (273 306,00 zł). Ponadto zrealizowano naprawę nawierzchni ul. Rymwida (53 432,52 zł). Zakupiono i nasadzono jałowce Blue Arrow oraz zakupiono i zamontowano ławki przed wejściem do szkoły. Wykonano nasadzenia (kolkwicia chińska) wzdłuż ogrodzenia od strony budynku przy ul. Grażyny 8 w celu wyciszenia hałasów dochodzących z placu zabaw, przed wejściem do przedszkola nasadzono wisterię chińską i tawułki oraz zamontowano ławki i pergolę.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Gładko do celu (D-115)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 350 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Budowa nowej nawierzchni asfaltowej na ulicach: Zadębie, Dojazdowa, Jarmarczna. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano remont odcinków ulic: Dojazdowej od posesji 15 do skrzyżowania z ul. Dziubińskiej (361 m), Zadębie od posesji nr 90 do granicy miasta (545 m) oraz Jarmarcznej od posesji 13 A do 51 (440 m). Zadanie współfinansowane w ramach zadań zgłoszonych przez Radę Dzielnicy Hajdów-Zadębie.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Bezpłatne parkingi, remont chodnika, zielony przystanek przy szpitalu – al. Kraśnicka 100, nasadzenia, ławki i śmietniki przy ul. Krasieńskiego (D-126)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 371 779,01 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Koronawirus na wiele miesięcy wstrzymał planowe przyjęcia chorych do szpitali i przychodni specjalistycznych. Projekt zakłada poprawienie infrastruktury parkingowej w okolicy szpitala im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w celu zwiększenia przepustowości przyjmowanych pacjentów. Chodniki w tej okolicy są silnie wyeksploatowane co utrudnia poruszanie się starszym i schorowanym osobom, projekt zakłada ich remont. Z racji silnego deficytu miejsc parkingowych ul. Konstanyńów często jest zastawiana przez samochody, dla których brakuje miejsca na okolicznych parkingach, dodatkowe około 34 miejsca powinny poprawić sytuację. Z nowych parkingów będą mogli również korzystać studenci KUL, którego obiekty znajdują się przy tej ulicy. Projekt zakłada również wykonanie zielonego przystanku komunikacji miejskiej przy szpitalu. W ramach zadania dotyczącego okolic Szkoły Podstawowej nr 57 ustawione zostaną dodatkowe ławki, kosze na śmieci oraz nasadzone wisterie. W okresie sprawozdawczym wykonano zielony przystanek autobusowy w pasie drogowym al. Kraśnickiej przy szpitalu wraz z nasadzeniami. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym opracowano kompletną dokumentację projektową na wykonanie przebudowy ul. Konstanyńów (29 827,50 zł). Wykonano zatokę postojową w pasie drogowym ul. Konstanyńów (do parkowania prostopadłego na 21 stanowisk) oraz przełożony został chodnik z kostki betonowej, aby dopasować nowe miejsca parkingowe do istniejącej infrastruktury, ustawiono ławki (7 szt.) i kosze na śmieci przy ul. Krasieńskiego, posadzono pnącza (w okolicy wejścia do Szkoły Podstawowej nr 57) (157 166,61 zł). Ponadto wybudowano 5 miejsc postojowych z kostki betonowej po jednej stronie ulicy od strony szpitala do parkowania równoległego do kierunku ruchu ul. Konstanyńów oraz przebudowano chodnik (72 977,90 zł) oraz 3 miejsca do parkowania równoległego w rejonie wjazdu do rozbudowywanej części szpitala przy ul. Kraśnickiej wraz z przebudową (przełożeniem) chodnika (39 975,00 zł).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Siłownia na świeżym powietrzu dla dzielnicy „Dziesiąta” przy Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych (D-135)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 80 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 59 040,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Realizacja zadania obejmuje teren zlokalizowany przy ul. Zemborzyckiej 82 na terenie Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych w Lublinie w dzielnicy Dziesiąta. Dokładną lokalizację wnioskowanej siłowni na świeżym powietrzu przedstawia mapa w Geoportalu Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej w Lublinie, działka 50/8, arkusz: 17, obręb:9-Dziesiąta II Lublin - trawiaste boisko szkolne. Siłownia na zewnątrz to bardzo dobry pomysł, mający na celu zachęcić społeczeństwo do aktywności fizycznej. Jak wiadomo ćwiczenia dają wiele dobrego, dlatego warto skorzystać z tak wspaniałej inicjatywy. Ćwiczymy, jeżeli mamy taką możliwość, wychodzimy na świeże powietrze. Jednak jeżeli chcemy schudnąć i żyć zdrowo, ćwiczenia na siłowni zewnętrznej są dodatkiem zdrowej diety. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zrealizowano cały zakres zadania. Sfinansowano wykonanie dokumentacji projektowej na zagospodarowanie terenu oraz wyposażenie siłowni tj. zakup biegacza z wioślarem i pylonem, rowereką z jeźdźcem i pylonem, krzesła do wyciskania z wyciągiem górnym i pylonem, twistera z surferem i pylonem, steppera z twisterem i pylonem, narciarza z orbitrekiem i pylonem, drążka do podciągania z drabinką i pylonem, krzesła do wyciskania z prasą nożną i twisterem, montaż tablicy informacyjnej, instalację kamery monitoringowej.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Aktywne Pokolenie (0-1)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 200 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Obserwując bardzo duże zainteresowanie i coroczną liczną mobilizację młodych mieszkańców miasta Lublin zgłaszam projekt Aktywne Pokolenie. Zakłada on realizację zajęć sportowo-rekreacyjnych w Lublinie przez okres przynajmniej 25 tygodni w minimum 7. dyscyplinach. Będą to regularne treningi – 2 razy w tygodniu po 1,5h w miesiącach luty-grudzień. Pandemia koronawirusa (COVID-19) pokazała, że młodzież zamieszkująca miasto Lublin potrzebuje aktywności i domaga się organizacji dodatkowych bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych. Projekt Aktywne Pokolenie wychodzi naprzeciw ich oczekiwaniom i będzie dobrą wizytówką dla miasta Lublin, który im to umożliwi i wspiera w rozwoju osobistym. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach projektu odbywały się zajęcia sportowo-rekreacyjne dla uczniów i studentów mieszkających lub uczących się w Lublinie w wieku 10-26 lat. W treningach przeprowadzonych od 1 lutego do 31 grudnia 2022 r. wzięło udział ok. 4 000 młodych osób. Zrealizowano 900 jednostek zajęć (jednostka wynosi 45 minut). Uczestnicy mieli do wyboru 11 form aktywności: pływanie, tenis ziemny, siłownia, ergometr wioślarski, zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci, badminton, unihokej, koszykówka, tenis stołowy, lekkoatletyka, fitness. Zapisy na zajęcia prowadzone były drogą elektroniczną za pośrednictwem specjalnej strony projektu, promocja zajęć odbywała się w kanałach w social mediach, a nadzór na ćwiczącymi sprawowała wykwalifikowana kadra instruktorska. Projekt miał za zadanie aktywizację młodego pokolenia, które nadmiernie korzysta z urządzeń elektronicznych i zachęcenie do aktywnego i zdrowego stylu życia po okresie pandemii. Projekt realizowany był przez Organizację Środowiskową Akademickiego Związku Sportowego Województwa Lubelskiego (dotacje).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Nie wygłupiaj się – adoptuj! (0-14)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 196 571,23 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Wspaniałe mieć w domu psa. Polskie hodowle oferują szeroki wachlarz ras. By zdobyć idealnego pupila wydajemy niekiedy tysiące złotych. Tymczasem w schronisku czeka setki psiaków, które nie urodziły się pod „szczęśliwą gwiazdą” i nie mają rodowodu. Zamiast kupować psa, możemy uratować jakiegoś z lubelskiego schroniska. Kochać będzie tak samo jak ten z rodowodem. Ludzie nie wygłupiajcie się – adoptujcie psiaki ze schroniska! Projekt ma na celu przeprowadzenie kampanii edukacyjno-promocyjnej na rzecz popularyzowania adoptowanie zwierząt z lubelskiego schroniska. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Dokonano zakupu wyprawek dla osób adoptujących zwierzę ze Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie obejmujące zestawy dla psów (obroża, smycz i mata węchowa – 300 kompletów) oraz dla kotów (transporter, drapak, zabawka – 300 kompletów) wraz z torbami do wydawania wyprawek. Opracowano koncepcję kampanii edukacyjno-informacyjnej promującej ideę adopcji zwierząt oraz Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie. W ramach kampanii powstał utwór muzyczny, teledysk i filmy promocyjne, które publikowane były na profilu Miasto to też Twój Dom na Facebooku i kanale na YouTube. Opracowano wystawę plenerową, która była wyeksponowana w Lublinie, Nałęczowie, Łęcznej, Niedrzwicy Dużej i Lubartowie. Wydrukowano plakaty i broszury promujące akcję „Każdy potrzebuje przyjaciela”, w przestrzeni publicznej Lublina pojawiły się tematyczne billboardy i graffiti chodnikowe.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Realizacja I etapu modernizacji komunikacji pieszej i rowerowej w wąwozie Rury: Wymiana nawierzchni Alei Miast Partnerskich na odcinku od placu zabaw Wąwóz LSM do ul. Nadbystrzyckiej (0-20)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 1 000 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 35 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Aleja Miast Partnerskich położona w wąwozie Rury jest w bardzo złym stanie technicznym. Jej asfaltowa nawierzchnia jest spękana, w wielu miejscach zapadnięta i nierówna, co stwarza zagrożenie dla przemierzających się po niej licznych spacerowiczów, biegaczy i rowerzystów. W związku z powyższym niezbędne jest pilne przeprowadzenie jej remontu. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę Alei Miast Partnerskich na odcinku od placu zabaw – Wąwóz LSM do ul. Nadbystrzyckiej oraz wykonano podział dokumentacji na trzy części celem uzyskania trzech odrębnych decyzji o pozwolenie na budowę.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Boiska na Piątkę (0-22)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 1 000 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 37 400,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada budowę boiska wielofunkcyjnego oraz placu rekreacji ruchowej (siłownia zewnętrzna i plac do gry w bule) przy V Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie. Budowa nowoczesnego obiektu sportowego umożliwiłaby rozwój ruchowy nie tylko uczniom szkoły, ale również mieszkańcom dzielnicy i miasta. Miejsce, w którym mieszkańcy Lublina mogliby uprawiać sport, pozwoliłoby na wyjście z pozbawionej ruchu rzeczywistości pandemicznej. Dla tego też projekt ma na celu aktywizację lokalnej społeczności w tak ważnych aspektach jak zdrowie, kultura fizyczna, rodzinne spędzanie wolnego czasu. Głównym założeniem jest dążenie do aktywnego, zdrowego trybu życia młodzieży i dorosłych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym sfinansowano wykonanie wielobranżowej dokumentacji projektowej z przedmiarem robót, kosztorysem inwestorskim, specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych na budowę boiska wielofunkcyjnego oraz budowę placów rekreacji ruchowej przy V LO (34 000,00 zł) oraz wykonanie dokumentacji zamiennej z podziałem na etapy realizacji (3 400,00 zł). W grudniu 2022 r. rozstrzygnięto przetarg i wybrano wykonawcę robót.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

<p>Nazwa projektu: Wygnajmy krwiopicjów z naszego miasta! Pakiet premium, czyli jerzyki + odkomarzanie i będziemy mieli luksusowe miasto bez komarów i kleszczy! (0-33)</p>
<p>Rodzaj projektu: ogólnomiejski</p>
<p>Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin</p>
<p>Stan formalny projektu: zakończony</p>
<p>Koszty realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 188 712,18 zł
<p>Efekty realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Ten projekt to zaiste prawdziwy pakiet premium przeciw komarom! Nie pozwólmy spać swojej krwi! Komary i kleszcze to jedne z największych wrogów, jakie czekają na nas w wąwozach, parkach, lasach i na podwórkach. Powiedzmy NIE! tej krwiopicznej szarańczy! Projekt zakłada bezpieczne dla ludzi, ale zwalczające komary i kleszcze opryski na terenie całego miasta. Nie tylko w kilku wybranych miejscach, żeby ulgę odczuli wybrani, ale w całym mieście, taka wersja premium. Miejmy spokojne życie i nie dajmy spać swojej krwi insektom i pajęczakom! Do tego projekt zakłada rozwieszenie w mieście 500 budek dla zjadających komary jerzyków. Lokalizacje będą ustalane z chętnymi na przyjęcie takiej budki właścicielami nieruchomości. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zawarto umowę na zakup 200 szt. budek lęgowych dla jerzyków i 300 szt. schronów dla nietoperzy. Sfinansowano 200 szt. budek lęgowych dla jerzyków. Kontynuacja działania w ramach umowy zawartej przez Wydział Ochrony Środowiska na zakup 200 szt. budek lęgowych dla jerzyków i 300 szt. schronów dla nietoperzy. Pokryto koszt rozwieszenia 131 budek lęgowych dla jerzyków oraz 30 schronów dla nietoperzy. Ponadto dokonano oprysku terenów zieleni substancją czynną, która zabija komary, kleszcze i meszki. Procedurą objęto w sumie 630 ha (opryski w II etapach). Odkomarzanie wykonano w następujących lokalizacjach: Błonia przy Zamku, lasek przy ul. Zbożowej, nieużytki przy ul. Fulmana, Ogród Saski, okolice Stadionu Arena Lublin, Ośrodek Graf Marina, Park Abramowicki, Park Botanik, Park Bronowice, Park Czechów, Park Jana Pawła II, Park Kalinowszczyzna, Park Ludowy, Park Rury, Park Rusałka, Park Zawilcowa, pas wzdłuż Czechówki od ul. Wodopojnej do ul. Sikorskiego, pas zieleni wzdłuż ul. Filaretów (od ul. Głębokiej do ul. Rymwida), Plac Litewski, Skwer Podzamcze, Skwer przy Gen. Zajączka, Skwer przy Placu im. Lecha Kaczyńskiego, Skwer przy ul. Gospodarczej, Skwer ul. Betonowa, Skwer ul. Długa, Skwer ul. Ewangelicka, Skwer ul. Farbiarska, Skwer ul. Głęboka, Skwer ul. Głuska i tereny zielone w stronę granic miasta, Skwer ul. Jakubowicka, Skwer ul. Pana Tadeusza, Skwer ul. Świerkowa, Skwer ul. Wspólna, Słomiany Rynek, Słoneczny Wrotków i okolice (m.in. Ośrodek Dąbrowa), ścieżka rowerowa (od Dworku Grafa do ul. Żeglarskiej), tereny zielone przy al. Spółdzielczości Pracy między ul. Obywatelską i ul. Sapiehy, tereny zielone przy al. Spółdzielczości Pracy między ul. Zagrobskiej i ul. Morzyckiej, tereny zielone przy ul. Krzemienieckiej, tereny zielone w okolicach boiska przy ul. Medalionów, ul. Ciepła, ul. Nadrzeczna (pas drogowy od strony rzeki), ul. Organowa (wąwóz), ul. Paganiniego (wąwóz) ul. Popiełuszki (wąwóz), ul. Radzyńska (wąwóz), Zalew Zemborzycki, tereny wzdłuż ul. Lipniak i ul. Krwawicza, teren zieleni między ul. Północną a al. Solidarności. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: brak.</p>

Nazwa projektu: Aktywny Lublin (0-35)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 200 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt Aktywny Lublin będzie kontynuacją i rozwinięciem ubiegłorocznego zadania o tej samej nazwie. Będzie skierowany do mieszkańców Lublina, którzy zechcą uczestniczyć w zajęciach sportowych. Zajęcia w ramach projektu będą odbywały się od lutego do listopada 2021 r. Zaplanowane jest zorganizowanie minimum 800 jednostek treningowych, po 45 minut każda. Przewidziane dyscypliny będą skierowane do osób w różnym wieku, począwszy od zajęć realizowanych z myślą o najmłodszych mieszkańcach naszego miasta, przez zajęcia zumbi, fitnessu, treningu funkcjonalnego, aqua aerobiku dla osób dorosłych, do gimnastyki dla osób starszych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach projektu odbywały się bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne dostępne dla wszystkich mieszkańców Lublina. W okresie od 1 lutego do 30 listopada 2022 r. przeprowadzono 937 jednostek treningowych (każda jednostka trwała 45 minut) zajęć sportowych z różnymi aktywnościami fizycznymi dostosowanymi do wszystkich grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów. Uczestnicy brali udział w różnorodnych formach aktywności: aqua aerobic, zumba, fitness, szachy, samoobrona, fight lady, rolowanie i stretching, treningi biegowe, gimnastyka dla seniorów, trening funkcjonalny, zajęcia LatinoMama czyli fitness z wykorzystaniem chust do noszenia dzieci. Zajęcia wzbogacono o wykorzystanie specjalnie zakupionego sprzętu: taśm, rollerów, pianek do ćwiczeń w wodzie. Zapisy na zajęcia prowadzone były elektronicznie poprzez specjalną platformę dla użytkowników. W zajęciach prowadzonych w różnych dzielnicach miasta uczestniczyło ponad 5 000 mieszkańców. W okresie lipiec-sierpień 2022 r. przeprowadzono specjalną edycję ćwiczeń pn.: „Aktywne lato w dzielnicach”. W porozumieniu z Zarządami Rad Dzielnic zorganizowano ogólnodostępne zajęcia plenerowe dla mieszkańców. Projekt realizowany był przez Organizację Środowiskową Akademickiego Związku Sportowego Województwa Lubelskiego (dotacje).
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Zalew Zemborzycki miejscem wypoczynku wszystkich Lublinian – etap II (0-43)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o.
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 308 037,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 308 037,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Obszar Zalewu Zemborzyckiego od wielu lat jest zaniedbany. Dzięki kolejnym projektom z Budżetu Obywatelskiego przechodzi pozytywną przemianę! Wyremontowano alejki i oświetlenie, ustawiono ławki i śmietniki. Wciąż jednak wiele jest do zrobienia! Tegoroczny projekt zakłada modernizację kąpielisk, bez której istnieje zagrożenie niedopuszczenia ich przez Sanepid do użytku. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W lutym 2023 r. podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowej. Z uwagi na brak zgody na dysponowanie nieruchomością, na której zlokalizowane są nadbrzeża zalewu przewidziane do przebudowy kąpielisk trwały konsultacje dotyczące zakresu robót oraz wskazania nowych miejsc wskazanych do przebudowy kąpielisk, które będą zlokalizowane na działkach stanowiących własność miasta Lublin.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.

Nazwa projektu: Zwierzokracja – nie dla bezdomności i cierpienia zwierząt, tak dla odpowiedzialności ich opiekunów! (0-61)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 190 682,73 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu jest poprawa losu zwierząt, propagowanie prawidłowych form współistnienia ludzi i zwierząt na terenie miasta Lublin. Projekt będzie realizowany z aktywnym udziałem osób dorosłych, młodzieży i dzieci. Projekt przewiduje: kastrację psów i kotów właścicielskich, a w przypadku kotów wolno żyjących kastrację wraz z odpchlaniem, odrobaczeniem oraz znakowanie psów mikroczipami i adresatkami. Drugim głównym aspektem projektu jest edukacja prozwierzęca w szkołach, przedszkolach, ośrodkach dla dzieci i młodzieży, a także wśród dorosłych podczas szkoleń z posłuszeństwa psów, pierwszej pomocy zwierzętom, kampanii za pośrednictwem środków masowego przekazu i happenin-gów z udziałem ekspertów w dziedzinie humanitarnego i prawidłowego traktowania zwierząt z poszanowaniem ich praw, skierowanych do odbiorców w każdym wieku. Prawa zwierząt, bezpieczeństwo ludzi i zwierząt we wzajemnych interakcjach to główne wyznaczniki szczegółowych działań zaplanowanych w projekcie. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zabiegowi kastracji poddano 38 kocic i 23 kocury wolno żyjące, które zostały również odrobaczone i odpchłone. Ponadto zaszczepiono 35 psów, wysterylizowano 48 kotów i 48 psów. Wykonano 25 szt. adresatek dla psów. W ramach zadania (którego realizację rozpoczął Wydział Ochrony Środowiska) wykonano 460 adresatek dla psów. Zabiegowi kastracji poddano 221 kocic i 72 kocury wolno żyjące, które zostały również odrobaczone i odpchłone. Ponadto zaszczepiono 193 psy, wykastrowano 166 kotów oraz 124 psy. Opracowano plakat promujący akcję kastracji zwierząt. Przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację zadania pn. Edukacja ekologiczna mieszkańców Miasta Lublin w zakresie ochrony zwierząt i zasad postępowania z dzikimi zwierzętami. W ramach kampanii edukacyjnych przekazano dotacje dwóm organizacjom pozarządowym: Fundacji Maturita w wysokości 30 000,00 zł oraz Lubelskiej Lidze Gier Miejskich w wysokości 29 021,00 zł. na organizację m.in. wydarzeń plenerowych, cyklicznych warsztatów dla dzieci i dorosłych oraz gier miejskich na terenie miasta. Ponadto stworzono spoty i filmiki informacyjne, publikowano posty tematyczne w mediach społecznościowych oraz prowadzono dystrybucję ulotek i plakatów o stosownej tematyce.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

Nazwa projektu: Lublin przyjazny zwierzętom (0-73)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 189 147,97 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt ma na celu stworzenie nowych siedlisk dla zwierząt (jeży, owadów zapylających, ptaków, kotów wolno żyjących i nietoperzy), przeprowadzenie akcji edukacyjnych dla mieszkańców, w tym dzieci ze szkół i przedszkoli oraz poprawienie bezpieczeństwa mieszkańców (zakup odłowni na dziki). ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach zadania zamówiono 450 domków dla drobnego ptactwa, 80 domków dla jeży, 200 karmników dla ptaków, 20 schronów dla nietoperzy oraz 70 hoteli dla pszczoł. Poniesiono wydatek na zakup budek lęgowych dla drobnego ptactwa, dwóch plandek niezbędnych do obsługi odłowni na dziki oraz 33 opakowań środków odstraszających dziki. Zakupiono 3 odłownie na dziki wraz z klatką transportową. W ramach zadania (którego realizację rozpoczął Wydział Ochrony Środowiska, a następnie przejął Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej) zamówiono 450 szt. domków dla drobnego ptactwa, 130 domków dla jeży, 250 karmników dla ptaków, 20 schronów dla nietoperzy, 120 hoteli dla pszczoł, 22 domki dla kotów wolno żyjących oraz 2 050 kg karmy dla kotów wolno żyjących. Wykonano 1 900 szt. plakatów „Ptaki w mieście”, „Nie zabieraj mnie od mamy” oraz plakatu „Stop szczurom”. Zlecono wykonanie projektów graficznych plakatów i tabliczek promujących zasady dokarmiania ptaków, plakatu „Dziki zwierzęta w mieście” i „Jeże w mieście” oraz grafik tablic edukacyjnych z zakresu bioróżnorodności. Wykonano tabliczki „Stop szczurom” (660 szt.), „Zasady dokarmiania ptaków” (630 szt.) oraz „Wspieramy bioróżnorodność Lublina” (8 szt.). Zakupiono dwie plandeki niezbędne do obsługi odłowni na dziki, 87 opakowań środków odstraszających dziki. Opracowano i wykonano tablice edukacyjno-informacyjne z zakresu bioróżnorodności i roli dzikich zwierząt w mieście, które zamontowano w wąwozie na Czechowie (3 szt.) i przy ścieżce rowerowej nad Bystrzycą (3 szt.). Wykonano również gadżety na potrzeby działań edukacyjnych realizowanych podczas akcji „Czyste Lasy” z zakresu właściwego postępowania ze zwierzętami. Zorganizowano 16 spacerów przyrodniczych nad Zalewem Zemborzyckim oraz przeprowadzono szkolenie dla 80 funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Lublin z zakresu zasad właściwego postępowania z dzikim ptactwem wraz z przygotowaniem zestawów szkoleniowych dla każdego z nich.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.

3.1.3. Realizacja Budżetu Obywatelskiego z lat ubiegłych (projekty kontynuowane w 2022 r.)

Nazwa projektu: Sygnał od nowa – Kolejny krok w stronę nowoczesnego kompleksu sportowego przy ul. Zemborzyckiej 3 (M-24 i D-8)
Rodzaj projektu: mały i duży (regulamin BO 2017)
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 1 700 000,00 zł (M-24 – 500 000,00 zł, D-8 – 1 200 000,00 zł) ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 261 376,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: <ol style="list-style-type: none"> a. M-24 Projekt obejmuje wykonanie remontu budynku szatniowo-gospodarczego zlokalizowanego na stadionie sportowym przy ul. Zemborzyckiej 3. W zakres remontu wejdzie wykonanie termomodernizacji budynku, remont pomieszczeń szatniowych, remont pozostałych pomieszczeń z przeznaczeniem na siłownię i salę fitness. Jest to kolejny krok w stronę nowoczesnego kompleksu sportowego przy ul. Zemborzyckiej 3, który rozpoczął się wygrany projekt w Budżecie Obywatelskim 2016. b. D-8 Projekt zakłada wykonanie remontu trybun, schodów i ogrodzenia wewnętrznego, monitoringu obiektu na działce nr 43/3 (obręb 9, arkusz 5) na stadionie sportowym przy ul. Zemborzyckiej 3. Planowane jest zainstalowanie piłkochwyków oraz montaż systemu automatycznego nawadniania na boisku trawiastym, a także zakup sprzętu niezbędnego do utrzymania należytego stanu płyty boiska, a także wyposażenia w sprzęt treningowy. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W 2021 r. wykonano uproszczony system nawodnienia płyty boiska. W 2022 r. zawarto umowę na wykonanie modernizacji budynku szatniowego. Opracowano erratę do projektu budowlanego i wykonawczego dotyczącą przebudowy stadionu oraz rozpoczęto rozbudowę budynku szatniowo-sanitarnego na stadionie „Sygnał”. Wykonano roboty rozbiórkowe elementów zewnętrznych, roboty ziemne i fundamentowe, izolację ścian fundamentowych (część istniejąca), przygotowanie podłoża wraz z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej i termicznej, zasypanie i zagęszczenie wykopów.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2017.

Nazwa projektu: Nasza Dzielnica – Sławinek (D-65)
Rodzaj projektu: mały (regulamin BO 2017)
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 300 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 260 326,06 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu jest realizacja inwestycji w obrębie dzielnicy Sławinek, które podniosą komfort i bezpieczeństwa życia mieszkańców. Projekt zakłada: powstanie przyjaznego miejsca spotkań sąsiedzkich i odpoczynku, z którego będą mogły korzystać zarówno rodziny z dziećmi, młodzież, jak i seniorzy. Miejsce będzie chronione kamerą monitoringu. Oraz modernizację zaniedbanego boiska przy ulicy Baśniowej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Opracowano dokumentację projektową boiska ze sztuczną nawierzchnią. W ramach zadania wykonano miejsce spotkań w okolicy ul. Baśniowej, tj. zadaszenie miejsca spotkań, chodnik i plac z kostki betonowej, dostawę i montaż małej architektury (stoły, ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, oświetlenie i monitoring).
Wyjaśnienia dodatkowe: Koszt modernizacji boiska przewyższał budżet projektu, dlatego zgodnie z wolą autora projektu oraz Rady Dzielnicy Sławinek opracowano tylko dokumentację projektową odstępując od prac budowlanych.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2017.

Nazwa projektu: Boisko Wysokich Lotów – Rewitalizacja (odnowa) boiska piłkarskiego, wielofunkcyjnego oraz części lekkoatletycznej przy SP nr 31 w Lublinie (D-50)
Rodzaj projektu: duży (regulamin BO 2019)
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 1 200 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 435 420,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Odnowienie boisk i części lekkoatletycznej umożliwiłoby wyrównanie szans w zakresie sportu i szeroko rozumianej rekreacji ruchowej, przede wszystkim wśród uczniów oraz społeczności z dzielnicy Bronowice, a także innych zainteresowanych. Realizacja tego projektu ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa w czasie zajęć szkolnych oraz pozaszkolnych, a także byłaby alternatywą spędzania czasu wolnego wśród młodzieży szkolnej. Rewitalizacja takiego boiska przyczyni się do promowania zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu wolnego. Wskazana lokalizacja jest atrakcyjnym miejscem w Lublinie, gdzie rozwijają się osiedla, znajduje się dużo placówek oświatowych, dlatego ważne jest stworzenie mieszkańcom możliwości do aktywności fizycznej i organizacji imprez sportowych. Realizacja projektu umożliwi dzieciom i młodzieży oraz dorosłym większą dostępności, a także atrakcyjność obiektów sportowych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Opracowano projekt wielobranżowy modernizacji boisk szkolnych wraz z zapleczem szatniowym, zewnętrznymi instalacjami, przebudową wężła ciepłego oraz modernizacją oświetlenia przy Szkole Podstawowej nr 31. Wykonano podział dokumentacji na dwie części. W okresie sprawozdawczym zakończono I etap realizacji robót związanych z rewitalizacją (odnową) boiska piłkarskiego. Zakres prac obejmował: rozebranie istniejącej nawierzchni boiska, wykonanie nawierzchni boiska piłkarskiego ze sztucznej trawy na podbudowie dynamicznej z kruszyw mineralnych, zamontowanie na stałe kompletu bramek do piłki nożnej (2 szt.) oraz kompletu bramek przenośnych do piłki nożnej (4 szt.). W 2023 r. planowane jest ogrodzenie boiska piłkarskiego wraz z piłkochwytmami.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2019.

Nazwa projektu: Przyjazna Dolina – Siłownia i Plac Zabaw przy ulicy Węglarza (D-98)
Rodzaj projektu: mały (regulamin BO 2019)
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 175 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt ma na celu stworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców dzielnicy Ponikwoda przy ulicy Węglarza (między osiedlami Bazylianówka i Rudnik). W pobliżu ulicy Węglarza przebiega ścieżka rowerowa, obok jest przystanek komunikacji miejskiej oraz ciąg komunikacyjny, między dwoma dużymi osiedlami. Planowany teren przy ulicy Węglarza zawierać będzie: siłownię na powietrzu i plac zabaw dla dzieci. Całość terenu w przyszłości będzie ogrodzona, oświetlona a także wyposażony w dostęp do szerokopasmowego internetu. Nad bezpieczeństwem będzie czuwać kamera monitoringu miejskiego. Obiekty będą dostosowane dla osób z niepełnosprawnością. Projekt ma na celu stworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców prężnie rozwijającej się dzielnicy Ponikwoda, w szczególności przy ulicy Czumy, Bielskiego, Bazylianówka, Jagodowa, Strzeszowskiego, Strzembosza i innych ulic w pobliżu. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W wyniku ustaleń z wnioskodawcą projektu w lipcu 2022 r. dokonano zmiany zakresu rzeczowego zadania na „opracowanie dokumentacji projektowej, budowa skweru – ciągi piesze, schody, elementy małej architektury, oświetlenie, monitoring, nasadzenia zieleni”. Zawarte umowy na wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na budowę skweru przy ul. Węglarza zostały rozwiązane z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.
Wyjaśnienia dodatkowe: Planowany termin zakończenia projektu – 2023 r.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2019.

Nazwa projektu: Profesjonalne boisko do piłki koszykowej na Węglinie Południowym dostępne dla wszystkich (D-97)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 300 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 278 226,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada utwardzenie poliuretanem terenu o wymiarach 28m x 15m tworząc profesjonalne boisko do piłki koszykowej, na terenie rekreacyjno-wypoczynkowym w Dzielnicy Węglin Południowy w rejonie ulic Szczecińskiej i Warmińskiej. Utwardzenie terenu boiska do gry w piłkę koszykową pianką poliuretanową sprawi, że gra będzie wspaniałą zabawą dla wszystkich. Nowoczesna sztuczna nawierzchnia przyciągnie zawodników w każdym wieku, zachęci do oddawania rzutów piłką do kosza w pojedynkę lub rozgrywek zespołowych, propagując wśród dzieci, młodzieży i starszych mieszkańców dzielnicy aktywne spędzanie wolnego czasu. Każdy bez względu na wiek będzie mógł przyjść i indywidualnie lub zespołowo zagrać w kosza. Boisko położone jest na terenie przeznaczonym na cele sportu i rekreacji w sąsiedztwie trawiastego boiska do piłki nożnej, boiska do piłki plażowej oraz budowanego skweru wypoczynkowego z elementami siłowni zewnętrznej w otoczeniu zieleni. Całość stworzy fantastyczne miejsce dla wszystkich. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym wykonano pełny zakres robót, tj. boisko o nawierzchni poliuretanowej, chodnik wraz z opaską boiska o nawierzchni z kostki brukowej, kosze dwusłupowe (do koszykówki) – 2 szt., ławki bez oparcia – 6 szt., tablicę regulaminową – 1 szt.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2019.

Nazwa projektu: Zielone Śródmieście (D-11)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Biuro Miejskiego Architekta Zieleni Urzędu Miasta Lublin, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 10 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 6 000,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada nasadzenia drzew na terenie Śródmieścia na ul. Ewangelickiej oraz Zesłańców Sybiru.. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Posadzono 1 drzewo przy ul. Ewangelickiej oraz 2 drzewa przy ul. Zesłańców Sybiru.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Rowerem na Polibudę (D-21)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 19 395,44 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada, że docelowo powstanie łącznik o długości 200 m i szerokości 4 m łączący Bystrzycę i parking przy boiskach treningowych na Arenie Lublin. Aktualnie odcinek ten składa się z 100 m chodnika oraz 100 m powierzchni z kruszywa naturalnego. Na łączeniu tych odcinków notorycznie dochodzi do powstawania kałuży. Na potrzeby projektu nową nawierzchnię skalkulowano jako asfaltową, jednak docelowe rozwiązanie powinno być wybrane na etapie projektowania. Istniejący chodnik z kostki fazowanej nie jest przyjazny ani rowerzystom, ani części pieszych i najlepiej, gdyby został wymieniony na płyty chodnikowe. Od strony parkingu należy przewidzieć wygodny wjazd dla rowerzystów na jezdnię. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace rozpoczęte w 2021 r. Wykonano ścieżkę rowerową z asfaltu o szerokości 2,5 m wraz z ciągiem pieszym na odcinku od ul. Cukrowniczej przy Arenie Lublin do wysokości boisk treningowych od strony parkingu przewidziano wjazd dla rowerzystów na jezdnię.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Ścieżka rowerowa w Alei Warszawskiej - 1 etap (D-46)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 156 700,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: W ramach projektu zostanie wykonana dokumentacja projektowa i 1 etap realizacji ścieżki rowerowej w Alei Warszawskiej pomiędzy Rondem Honorowych Krwiodawców a Muzeum Wsi Lubelskiej. Ta ścieżka umożliwi dostęp do Muzeum Wsi Lubelskiej i Ogrodu Botanicznego kilkunastu tysiącom mieszkańców Lublina i turystom. (Długość wybudowanej ścieżki będzie uzależniona od rezultatu wyboru wykonawcy i podanej przez niego ceny). ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym zakończono prace projektowe dot. budowy ścieżki rowerowej wraz z kanałem technologicznym wzdłuż drogi powiatowej al. Warszawskiej na odcinku od Ronda Honorowych Krwiodawców do ul. Agronomicznej stanowiącej wjazd do Muzeum Wsi Lubelskiej z zapewnieniem dojazdu do istniejącej ścieżki rowerowej oraz zabezpieczenia i przebudowy kolizji istniejącego uzbrojenia podziemnego.
Wyjaśnienia dodatkowe: Budżet projektu wystarczył na wykonanie dokumentacji projektowej. Pozostała kwota nie jest wystarczająca do realizacji funkcjonalnego odcinka ścieżki rowerowej.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Bajkowy plac zabaw na Ponikwodzie (D-50)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 306 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 291 471,47 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Tak bardzo potrzebujemy ogólnodostępnego placu zabaw na Ponikwodzie! Kolorowe huśtawki, ścianki wspinaczkowe dla starszych dzieciaków, zjeżdżalnie czy tablice sensoryczne – nasz dzieci potrzebują takiego miejsca. Nie zapomnimy również o dzieciakach z niepełnosprawnościami ruchu – na placu znalazłaby się podwyższana piaskownica dla dzieciaków poruszających się na wózkach oraz specjalna karuzela, na które najmłodszy wjadą na wózkach. Wyobraźmy sobie letnie, niedzielne popołudnie – plac zabaw przy ul. Bluszczowej będzie punktem spotkań rodzin z całej Ponikwody. Dzieciaki z Dożynkowej będą mogli spotkać się z dziećmi ze Strzembosza czy Strzeszewskiego. Opuścimy w końcu zamknięte, osiedlowe place zabaw. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach prowadzonych prac wykonano rozbiórkę murowanego budynku garażowego, rozbiórkę ogrodzenia z prętów i kształtowników stalowych, zlikwidowano studnię z kręgów żelbetonowych, wykonano wycinkę zarośli. W ramach zadania wybudowano nowy plac zabaw przy ul. Bluszczowej. Wykonano nawierzchnię placu zabaw z maty przerostowej oraz część z piasku, ciągi piesze. Zrealizowano zakup, dostawę i montaż elementów wyposażenia placu zabaw wraz z ławkami i kosztami na śmieci oraz tablicą z regulaminem, obsiano trawą skarpy i wykonano trawnik pod matą przerostową. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: brak.</p> <p>Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.</p>

Nazwa projektu: Park Centralny na Felinie - etap II (D-62)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 481 616,51 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Budowa i oświetlenie ciągu pieszo-rowerowego od furtki szkoły do ul. Władysława Jagiełły, a następnie od działki 45/2 do ul. Zygmunta Augusta. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano budowę ciągu pieszo-rowerowego z oświetleniem (16 szt. lamp oświetleniowych) w Parku Centralnym na Felinie. Ponadto sfinansowano opłatę na rzecz Urzędu Marszałkowskiego za decyzję „za trwałe wyłączenie z produkcji rolniczej gruntów rolnych”. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Ponadto w 2021 r. poniesiono wydatki w kwocie 27 675,00 zł.</p> <p>Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.</p>

Nazwa projektu: Budowa ścieżki rowerowej przy al. Solidarności pomiędzy wjazdem do stacji obsługi PZM a ul. Prusa obok planowanego chodnika w miejsce wyeksploatowanego (D-64)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 340 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 486 985,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Wzdłuż al. Solidarności na odcinku pomiędzy ul. Lubartowską a wjazdem do stacji PZM w ostatnich latach zbudowano nowy chodnik oraz ścieżkę rowerową przechodzącą w drogę serwisową (znikomy ruch – bezpieczna do jazdy rowerem). Na pozostałym odcinku do ul. B. Prusa pozostał odcinek ciągu pieszego pokrytego zniszczonym, pofałdowanym asfaltem o szerokości ok. 4 m i długości ok. 170 m. Na tym odcinku miasto ma zobowiązanie PZM do budowy nowego chodnika. Proponuję, aby obok tego planowanego chodnika zbudować też ścieżkę rowerową o szerokości 2,5 m. W wypadku budowy tylko chodnika nie do końca prawnie będzie możliwy tam przejazd rowerem. Budowa ścieżki rowerowej umożliwi nie tylko przejazd pomiędzy ul. B. Prusa a Zamkiem, lecz będzie kolejnym odcinkiem docelowej drogi rowerowej wzdłuż al. Solidarności, która połączy Śródmieście z zachodnimi dzielnicami, Ogrodem Botanicznym i Skansenem. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace rozpoczęte w 2021 r. Zadanie realizowane było wspólnie z Polskim Związkiem Motorowym Okręgowym Zespołem Działalności Gospodarczej Spółka z o.o. na podstawie zawartego porozumienia. Zakres prac obejmował budowę trasy dla rowerzystów o nawierzchni z masy bitumicznej (ok. 300 metrów długości), na odcinku od istniejącego włączenia drogi serwisowej do ul. Prusa wraz z budową przejazdu dla rowerów przez ul. Prusa oraz przebudowę chodnika na odcinku od istniejącego włączenia drogi serwisowej do przejścia dla pieszych przed skrzyżowaniem al. Solidarności z ul. Prusa (ok. 180 metrów długości). Ponadto w ramach inwestycji zrealizowano przebudowę sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu al. Solidarności, ul. Prusa i ul. Dolnej 3-go Maja w związku z wykonaniem przejazdu dla rowerów przez ul. Prusa. Wymieniono 7 szt. masztów sygnalizacyjnych, ustawiono 3 kpl. sygnalizatorów dla rowerzystów oraz 6 szt. uchwyty dla rowerzystów. Ustawiono kamerę CCTV. Wykonano również kanał technologiczny, 5 szt. studni telekomunikacyjnych, pętlę nawrotową z kostki i ustawiono stojak rowerowy.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Zakup i montaż latarni ulicznych hybrydowych do doświetlenia ulic Hajdowskiej, Zadębie, Jarmarcznej (D-71)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 240 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 281 670,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt zakłada zakup i montaż latarni ulicznych hybrydowych do doświetlenia ulic Hajdowskiej, Zadębie, Jarmarcznej. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zaprojektowano i wybudowano oświetlenie uliczne w ul. Jarmarcznej (13 szt. słupów oświetleniowych), ul. Zadębie (5 szt. słupów oświetleniowych) oraz ul. Hajdowskiej (5 szt. słupów oświetleniowych).
Wyjaśnienia dodatkowe: Brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Centrum Aktywności Sportowej Bronowice (etap 2) (D-98)
Rodzaj projektu: dzielnicowy
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 350 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 370 020,00 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Projekt jest drugim etapem działania zmierzającego do powstania Centrum Aktywności Sportowej Bronowice w ramach obiektu sportowego zlokalizowanego na terenie Zespołu Szkół Budowlanych im. E. Kwiatkowskiego przy ul. Słowicze 3 w Lublinie. Przedsięwzięcie docelowo ma za zadanie adaptację i rewitalizację przestrzeni pod utworzenie profesjonalnej bazy treningowej wraz z zewnętrznym kompleksem rekreacyjnym. Realizacja projektu poprawi warunki uprawiania sportu, a także zwiększy jego dostępność względem wszystkich grup społecznych w dzielnicy Bronowice. W ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 podjęta zostanie inwestycja instalacji sztucznego oświetlenia w obrębie głównego boiska piłkarskiego. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakończono budowę oświetlenia boisk (14 punktów oświetleniowych) oraz monitoring (3 punkty kamerowe). Wykonano linie kablowe zasilające i sterownicze, montaż kompletnych masztów oświetleniowych wraz z belkami montażowymi i naświetlaczami, monitoring terenu boiska.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

Nazwa projektu: Lublin przeciw zanieczyszczeniu powietrza – drzewa dla każdej dzielnicy (O-16)
Rodzaj projektu: ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Biuro Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Lublin, Biuro Miejskiego Architekta Zieleni Urzędu Miasta Lublin, Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 1 014 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 326 456,40 zł
Efekty realizacji projektu <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Polskie środowisko jest coraz bardziej zanieczyszczone. Dziś możemy zacząć naprawę kraju od naszej małej Ojczyzny - Lublina. Projekt zakłada zakup i posadzenie drzew na terenie dzielnic Lublina. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W ramach zadania posadzono 386 szt. drzew m.in. przy ul. Lubelskiego Lipca '80, ul. Głuskiej, ul. Abramowickiej, ul. Wyścigowej, al. Witosa, ul. Skrzynickiej, ul. Grygowej, ul. Metalurgicznej, ul. Gospodarczej, al. Tysiąclecia.
Wyjaśnienia dodatkowe: Ponadto w 2021 r. poniesiono wydatki w kwocie 70 000,00 zł.
Uwagi: Projekt z Budżetu Obywatelskiego 2021.

3.2. Zielony Budżet

Zieleń miejska to wkomponowane w przestrzeń zurbanizowaną układy zorganizowanej roślinności – najczęściej w postaci parków, zieleńców, skwerów oraz zieleni drogowej (pasy zieleni, ronda). Zieleń pełni funkcje estetyczną, rekreacyjną, zdrowotną lub osłonową. Obszary zielone, a zwłaszcza te, które są urządzone w celach rekreacyjnych, stanowią niezbędny dla zapewnienia odpowiedniego komfortu element życia mieszkańców i współtworzą satysfakcjonujące warunki wypoczynku w mieście. Zieleń w miastach zarządzana jest za pomocą rodzajów przeznaczenia terenu zapisanych w planach zagospodarowania przestrzennego oraz poprzez określenie stref ochronnych w zasadach zagospodarowywania terenów miejskich.

Ideą Zielonego Budżetu w Lublinie jest zwiększenie powierzchni i atrakcyjności terenów zieleni oraz miejsc wypoczynku, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców. Celem szczegółowym jest stworzenie parków, zieleńców oraz skwerów odpowiadających na potrzeby mieszkańców Lublina wyrażone w formie przedkładanych projektów.

W 2017 r. decyzją Prezydenta Krzysztofa Żuka, Lublin jako pierwsze miasto w Polsce, wprowadził Zielony Budżet, czyli dedykowany zieleni fundusz partycypacyjny. Była to odpowiedź na sugestie mieszkańców zgłaszane podczas spotkań oraz rosnącą liczbę związanych z zielenią wniosków składanych do Budżetu Obywatelskiego. Dzięki temu pomysłowi, każdy mieszkaniec miasta może mieć wpływ na tworzenie nowych terenów zieleni lub rewitalizację już istniejących. Program ma za zadanie wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców oraz funkcjonalności terenów zieleni znajdujących się w granicach miasta. Jest to kolejny projekt, służący upiększaniu miasta.

Jesienią każdego roku rozpoczyna się nabór wniosków, które po weryfikacji (ocenie formalnej – jednostki Urzędu Miasta Lublin oraz ocenie merytorycznej – Zespół Ekspertów) są realizowane z budżetu miasta w następnym roku kalendarzowym. Mieszkańcy mogą zgłaszać wnioski wypełniane na formularzach dostępnych na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin. Istotnym warunkiem jest ogólnodostępność projektów dla wszystkich grup mieszkańców, udział zieleni, kontekst otoczenia, miejsce realizacji, innowacyjność oraz funkcjonalność. Kalendarium Zielonego Budżetu przedstawia się następująco:

- październik-listopad – składanie wniosków przez mieszkańców;
- listopad-grudzień – ocena formalna wniosków (jednostki Urzędu Miasta Lublin);
- styczeń – ocena merytoryczna wniosków (jednostki Urzędu Miasta Lublin, Zespół Ekspertów – powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin);
- styczeń – ogłoszenie wyników;
- luty-grudzień – realizacja wybranych projektów.

O wyborze zwycięskich projektów decyduje Zespół Ekspertów składający się ze specjalistów z zakresu architektury krajobrazu, architektury, gospodarki przestrzennej i krajobrazu, animatorów kultury oraz społeczników, a także urzędników z Wydziału Zieleni i Gospodarki Komunalnej i Biura Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 18. Statystyka Zielonego Budżetu

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Wielkość Zielonego Budżetu (w tys. zł)	2 000	2 000	2 000	2 000	0	2 000
Wydatki budżetu miasta na zadania wykonane w ramach Zielonego Budżetu (w tys. zł)	900	1 200	1 200	430	0	677
Liczba zgłoszonych projektów	107	74	99	145	0	75
Liczba projektów zaakceptowanych po ocenie formalnej	48	57	87	133	0	36
Liczba projektów zwycięskich	24	16	26	38	0	12
Liczba projektów rezerwowych	15	3	3	0	0	0

* Uwagi: w 2021 r. nie prowadzono naboru projektów w ramach Zielonego Budżetu.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Opiekę nad realizacją Zielonego Budżetu sprawuje Miejski Architekt Zieleni (od 2022 r. biuro jest częścią Wydziału Zieleni i Gospodarki Komunalnej), wspierany przez inne wydziały Urzędu Miasta Lublin oraz jednostki budżetowe miasta Lublin.

3.2.1. Zielony Budżet 2022

Pandemia wywołana przez koronawirusa COVID-19 znacząco wpłynęła na realizację dwóch kolejnych edycji Zielonego Budżetu. W 2020 r. (IV edycja) stan zagrożenia epidemicznego przełożył się na odczuwalne obniżenie dochodów miasta przy jednoczesnej konieczności ponoszenia wydatków bieżących związanych z sytuacją nadzwyczajną. Wówczas, z tego powodu, środki finansowe zaplanowane na realizację projektów budżetu zostały ograniczone lub wstrzymane. W konsekwencji niektóre zadania zrealizowane zostały częściowo, a wykonanie innych odłożono w czasie. W 2021 r., podobnie ze względu na pandemię oraz znaczący spadek wpływów do budżetu miasta i konieczność wprowadzenia oszczędności, zdecydowano się nie organizować naboru nowych wniosków do Zielonego Budżetu. Wówczas skupiono się wyłącznie na dokończeniu zaległych projektów, zgłoszonych jeszcze w 2020 r.

Doświadczenia z dwóch ostatnich lat wpłynęły na modyfikację koncepcji Zielonego Budżetu w roku sprawozdawczym. Działania zaplanowane na 2022 r. chronologicznie otrzymały status V edycji (jak już wspomniano rok wcześniej nie było naboru wniosków). Wprowadzone zmiany wynikały z chęci i potrzeby kontynuowania pomysłu tworzenia tzw. Miejsc dla Ciebie czyli aranżowania przez grupy sąsiedzkie czy organizacje pozarządowe, niewielkich obszarów w przestrzeni miasta i zamiana ich na miejsca odpoczynku wśród zieleni (w postaci choćby skwerów czy parków kieszonkowych). Pomysły wyróżniały się indywidualnymi rozwiązaniami i dotyczyły bezpośredniego sąsiedztwa wnioskujących. W konsekwencji zdecydowano, że w 2022 r. mieszkańcy nie musieli jak dotychczas składać gotowych projektów, wystarczy, że wskazali działkę miejską, maksymalnie o powierzchni około 500 m², na którą mają ciekawy pomysł, zgodny z ich potrzebami. W późniejszym etapie zwycięskie pomysły, przy pomocy specjalistów, miały zostać przełożone na projekty koncepcyjne nowych miejsc. Mieszkańcom pozostawiono prawo do decydowania o ich ostatecznym indywidualnym wyglądzie oraz nazwie.

W trakcie ubiegłorocznej edycji, Zespół Ekspertów dokonał oceny merytorycznej 36 wniosków z 17 dzielnic Lublina, które wcześniej uzyskały pozytywną ocenę formalną (ogółem wpłynęło 75 wniosków). Głównym założeniem było wybranie do realizacji lokalizacji posiadających potencjał do przekształcenia w zieloną oazę, mini park czy skwer kieszonkowy na których powstaną wysokiej jakości Miejsca dla Ciebie – najbliższe przestrzenie. Propozycje mieszkańców dotyczyły zarówno dużych zadań inwestycyjnych, jak i niewielkich przestrzeni, które wymagają minimalnych nakładów pracy.

Realizację zadań zaplanowano na jeden lub dwa lata budżetowe. To, czy dany projekt będzie można zrealizować w ciągu jednego czy w ciągu dwóch lat, będzie zależało przede wszystkim od złożoności danego zadania – tzn. mniej skomplikowane pomysły, niewymagające szerokich uzgodnień czy procedur (np. przetargowych) – będą wykonywane w ciągu jednego roku. Obszerniejsze, wielobranżowe, bardziej wymagające projekty realizowane będą w trybie dwuletnim. W pierwszym roku budżetowym zostaną sporządzone dokumentacje projektowe i wykonawcze wraz z niezbędnymi uzgodnieniami i opiniami, a w drugim przeprowadzone zostaną wszelkie prace wykonawcze.

Tabela 19. Lista zwycięskich projektów przeznaczonych do realizacji w ramach Zielonego Budżetu 2022

Lp.	Symbol projektu	Kategoria projektu	Lokalizacja	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt (w zł)
1.	ZB2022-2	Miejsca dla Ciebie	Za Cukrownią	Krochmalna/Bystrzyca/Skate park – Nasadzenie krzaków od strony wiaduktu	123 000,00
2.	ZB2022-42	Miejsca dla Ciebie	Węglin Płn.	Ławeczka	78 500,00
3.	ZB2022-50	Miejsca dla Ciebie	Dziesiąta	Skwery kieszonkowe na dzielnicy Dziesiąta – kontynuacja (ul. W. Reymonta i M. Reja)	106 745,00
4.	ZB2022-51	Miejsca dla Ciebie	Felin	Parki kieszonkowe Felin	119 300,00

Lp.	Symbol projektu	Kategoria projektu	Lokalizacja	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt (w zł)
5.	ZB2022-54	Miejsca dla Ciebie	Szerokie	Green Point on Sławin	44 200,00
6.	ZB2022-55	Miejsca dla Ciebie	Stare Miasto	Skwer bł. ks. A. Zawistowskiego	189 081,07
7.	ZB2022-60	Miejsca dla Ciebie	Ponikwoda	Gaj nad skarpą	6 825,00
8.	ZB2022-63	Miejsca dla Ciebie	Czuby Płd.	Roślinna Wyżynna	129 000,00
8.	ZB2022-64	Miejsca dla Ciebie	Czuby Płn.	Skwer Seniorów i osób niepełnosprawnych na osiedlu Błonie	158 943,00
10.	ZB2022-69	Miejsca dla Ciebie	Czuby Płd.	Zielony azyl na Szczytowej	73 800,00
11.	ZB2022-74	Miejsca dla Ciebie	Kośminek	Skwer Marzeń	123 000,00

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Analiza wniosków wykazała, że wielu mieszkańców doskonale zrozumiało ideę Miejsca dla Ciebie i nie tylko wskazało takie przestrzenie, ale również określiło konkretną, docelową grupę przyszłych użytkowników (m.in. nieformalne, sąsiedzkie grupy, organizacje non profit aktywizujące lokalną społeczność). Wnioskodawcy nawiązywali do historycznych powiązań lokalizacji, zwracali uwagę na walory przyrodnicze oraz dostrzegali potrzeby określonych grup społecznych np. seniorów czy młodzieży. Wiele zgłoszeń zawierało ciekawe inspiracje, będące punktem wyjścia w pracy nad urządzeniem danego Miejsca.

W 2022 r. ukończono i oddano do użytkowania następujące Miejsca dla Ciebie:

- Skwer kieszonkowy przy ul. Krochmalnej;
- Skwer kieszonkowy przy ul. Judyma;
- Skwery kieszonkowe przy ul. Reja i ul. Reymonta;
- Park kieszonkowy przy ul. Królowej Bony;
- Skwer kieszonkowy przy ul. Sławin;
- Skwer kieszonkowy przy ul. Wyżynnej;
- Skwer kieszonkowy przy ul. Szczytowej;
- Skwer bł. ks. A. Zawistowskiego przy ul. Misjonarskiej.

Opracowano dokumentację projektowo-wykonawczą na Skwer Seniorów na os. Błonie przy ul. Herbowej i Gaj nad skarpą przy ul. Cyprysowej. Ich realizacja zaplanowana jest na 2023 r. Dokumentacja na Skwer Marzeń przy ul. Długiej oraz jego realizacja również zaplanowane są na rok 2023 r.

3.2.2. Realizacja Zielonego Budżetu 2022

Nazwa projektu: Krochmalna/Bystrzyca/Skate park (ZB-2022-2)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer
Lokalizacja: Za Cukrownią
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 120 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 108 609,31 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Zastosowanie zieleni izolującej hałas, zmniejszającej negatywny wpływ ruchu samochodowego ul. Krochmalnej, zakup i montaż ławek. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Nasadzono pas zieleni izolującej w postaci wysokich krzewów ozdobnych oraz nasadzono krzewy ozdobne w pozostałej części skweru, zregenerowano trawnik, zamontowano kosze na śmieci, stojaki rowerowe, hamaki, leżaki, stół biesiadny. Powstał skwer kieszonkowy.
Wyjaśnienia dodatkowe: Po konsultacjach społecznych zakres prac został rozszerzony o postulaty mieszkańców.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Ławeczka (ZB-2022-42)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer
Lokalizacja: Węglin Północny
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 500,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 50 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 58 302,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Ulokowanie w obrębie Dzielnicowego Domu Kultury „Węglin” jednej podwójnej ławeczki oraz nasadzenia wokół roślin wieloletnich. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Powstanie zielonej „sali” tuż przy wejściu do budynku. Stworzono strefę wypoczynkową, którą tworzą ławki, trejaż pokryty pnączem oraz wzniesiona rabata – do uprawy ziół i roślin sezonowych. W południowej części działki przewidziano trawy i byliny utrzymane w kolorach białym i błękitnym. Trawnik wzbogacony został o niezapominajki. Zastosowano nawierzchnię przepuszczalną – płyty chodnikowe betonowe oraz żwir.
Wyjaśnienia dodatkowe: Po konsultacjach społecznych, zakres prac został poszerzony o postulaty mieszkańców.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Skwery kieszeniowe na dzielnicy Dziesiąta – kontynuacja (2 lokalizacje) (ZB 2022-50)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Dziesiąta
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 101 105,61 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Wniosek dotyczył kontynuacji realizacji miniskwerów kieszeniowych na terenie dzielnicy Dziesiąta, które znacząco poprawiły wizerunek i estetykę okolicy. Wnioskodawcy zaprezentowali listę 9 potencjalnych lokalizacji nowych miniskwerów, z czego wybrane do realizacji zostały dwa: przy ul. Reja i przy ul. Reymonta. Dotychczas zdegradowane, niewielkie przestrzenie w pasie drogowym zostały wyposażone w meble miejskie (ławki, kosze, donice, tablice informacyjne nt. historii dzielnicy), utwardzone ścieżki oraz dostosowane do warunków miejskich, atrakcyjne o każdej porze roku kompozycje kwitnących drzew, krzewów, bylin i traw ozdobnych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano 2 skwery kieszonkowe: ul. M. Reja dz. nr 264/2, ark. 12, obręb 9, ul. W. Reymonta dz. nr 53, ark. 2, obręb 9.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Parki kieszonkowe Felin (ZB 2022-51)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Felin
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 118 750,29 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Pomysł dotyczył utworzenia miniparku dla dzielnicy Felin, gdzie prężnie rozwijają się nowe osiedla mieszkaniowe a brakuje wspólnej przestrzeni do integracji mieszkańców. Z kilku lokalizacji wskazanych przez wnioskodawców wybrano teren przy ul. Królowej Bony, gdzie powstało MDC – skwer kieszonkowy z dużą ilością drzew, zaspokajające potrzeby różnych grup wiekowych użytkowników. W ramach przedsięwzięcia zamontowano nowoczesne meble miejskie takie jak hamaki i leżaki, ławki i kosze. Całość została uzupełniona nasadzeniami kwitnących i atrakcyjnych o każdej porze roku krzewów i bylin oraz traw ozdobnych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano 1 skwer kieszonkowy: ul. Królowej Bony dz. nr 11/1, 11/2, ark 6, obręb 11.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Green Point on Sławin (ZB 2022-54)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Sławin
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 50 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 43 399,29 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Utworzenie Miejsca dla Ciebie zlokalizowanego u zbiegu ul. Sławin i ul. Nałęczowskiej. To chaotyczna przestrzeń, w której wnioskodawcy widzą potencjał na stworzenie miejsca integrującego mieszkańców, wyposażonego w meble miejskie i nasadzenia roślinne będące jednocześnie zieloną barierą chroniącą przed hałasem. Dzięki realizacji udało się utworzyć niewielką enklawę zieleni w centralnej części dzielnicy, która ma potencjał stać się miejscem spotkań i integracji lokalnej społeczności. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano 1 skwer kieszonkowy: ul. Sławin, dz. nr 1057, ark. 13, obręb 73.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Skwer bł. ks. A. Zawistowskiego (ZB 2022-55)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Stare Miasto
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 189 081,07 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem wniosku było ukończenie przebudowy skweru bł. ks. Antoniego Zawistowskiego (dokumentacja projektowa była przygotowana w ramach ZB 2020), która ma na celu poprawę estetyki wizualnej miejsca, zapewnienie odpowiedniej komunikacji pieszej oraz stworzenie atrakcyjnej przestrzeni odpoczynku dla mieszkańców i gości Starego Miasta. W ramach prac przewidywane było wykonanie nawierzchni, montaż elementów małej architektury oraz nasadzenia roślinne. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano 1 skwer kieszonkowy: ul. Wyszyńskiego 4a, dz. nr 63, ark. 3, obręb 34.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Gaj nad skarpą
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer
Lokalizacja: Ponikwoda
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 6 823,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Realizacja skweru przeznaczonego dla okolicznych mieszkańców pobliskiego osiedla z elementami małej architektury ogrodowej jak: ławki, urządzenia siłowe, kosze na śmieci, nowe nasadzenia. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Sporządzono dokumentację techniczną i uzyskano pozwolenie na budowę. Projekt wykonawczy zawiera: zagospodarowanie terenu zgodnie z uwagami otrzymanymi podczas konsultacji społecznych. Skwer ma zaspokajać potrzeby wszystkich grup wiekowych mieszkańców. Zaplanowano, nawierzchnie przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nasadzenia ozdobne, małe urządzenia zabawowe dla dzieci oraz ławki i kosze na śmieci.
Wyjaśnienia dodatkowe: Z uwagi na złożoność procesu formalnego zadanie zostało przydzielone do realizacji w trybie dwuletnim.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Roślinna Wyżynna (ZB-2022-63)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer
Lokalizacja: Czuby Południowe
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 10 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 50 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 89 257,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Zagospodarowanie 3 zielonych miejsc przy Dzielnicowym Domu Kultury Czuby, obejmujące min. wymianę podłoża, utworzenie łąki kwietnej, nasadzenia bylin i krzewów. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano prace porządkowe i pielęgnacyjne, założono rabaty i trawnik, wykonano nawierzchnię żwirową, zakupiono małą architekturę drewniane siedziska, kosze na śmieci, stojaki na rowerowe, gablotę informacyjną, donice z trejżem, konstrukcję na pnącze przy istniejącej kolumnie, domek dla owadów, tabliczki do oznaczania roślin oraz wykonano podświetlenia drzewa istniejącego.
Wyjaśnienia dodatkowe: Po konsultacjach społecznych, zakres prac został poszerzony o postulaty mieszkańców.
Uwagi: brak.

Nazwa projektu: Skwer Seniorów i osób niepełnosprawnych przy ul. Herbowej (ZB-2022- 64)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer
Lokalizacja: Czuby Północne
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 113 337,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 17 712,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Realizacja skweru przeznaczonego dla Seniorów z elementami małej architektury ogrodowej jak: ławki, pergole, kosze na śmieci, nowe nasadzenia. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W wyniku konsultacji społecznych powstała koncepcja zagospodarowania terenu na podstawie której został utworzony projekt wykonawczy zagospodarowania terenu. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Z uwagi na złożoność procesu formalnego zadanie zostało przydzielone do realizacji w trybie dwuletnim.</p> <p>Uwagi: W 2022 r. opracowano projekt wykonawczy oraz uzyskano niezbędne pozwolenia i opinie.</p>

Nazwa projektu: Zielony azyl na Szczytowej (ZB 2022-69)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Czuby Południowe
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Biuro Miejskiego Architekta Zieleni Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 50 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 73 800,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Utworzenie skweru kieszonkowego integrującego okolicznych mieszkańców na obszarze zdegradowanego trawnika w pasie drogowym ul. Szczytowej. W ramach realizacji zadania ustawione zostały dwie, wygodne ławy miejskie, kosz, donica wykorzystywana przez mieszkańców do sezonowych nasadzeń. Ponadto na skwerku zamontowano domki dla owadów zapylających, które będą wabione przez zastosowane do nasadzeń rośliny a także tzw. biblioteczka miejską, czyli metalową, otwieraną szafkę na książki do wymiany, tj. bookcrossingu. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano 1 skwer kieszonkowy: ul. Szczytowa na wys. posesji nr 11, dz. 16/30, ark. 5, obręb 27. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: brak.</p> <p>Uwagi: brak.</p>

Nazwa projektu: Skwer Marzeń (ZB 2022-74)
Kategoria projektu: Miejsce dla Ciebie – skwer kieszonkowy
Lokalizacja: Kośminek
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: brak ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 120 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 0,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Teren przy ul. Długiej 33a to zaniedbana przestrzeń która ma potencjał aby stać się miejscem integracji mieszkańców najstarszej części dzielnicy Kośminek. Obok skweru ulokalizowana jest siedziba Fundacji Strefa Dorastania, gdzie odbywają się warsztaty dla dzieci i udzielana im jest pomoc w codziennych trudnościach. Jest to miejsce, które jest zagrożone wykluczeniem społecznym. W cieplejsze dni podopieczni Fundacji, wolontariusze, pracownicy organizują tam wydarzenia dla lokalnej społeczności oraz wspólnie spędzają tam czas. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W 2022 r. zostało zlecone przygotowanie projektu koncepcyjnego i przeprowadzono konsultacje społeczne w wyniku których doprecyzowano wytyczne do przygotowania projektu. W trakcie prac projektowych i kompletowania niezbędnej dokumentacji, zmieniły się warunki prawne dotyczące przedmiotowej działki. Konieczne były istotne zmiany w projekcie. Wykonawca do 31 marca 2023 r. ma czas na przedłożenie kompletnej dokumentacji, łącznie z uzyskaniem niezbędnych uzgodnień i pozwoleń (m.in. pozwolenia na budowę).
Wyjaśnienia dodatkowe: Z uwagi na złożoność procesu formalnego zadanie zostało przydzielone do realizacji w trybie dwuletnim.
Uwagi: brak.

3.2.3. Realizacja Zielonego Budżetu z lat ubiegłych (projekty kontynuowane w 2022 r.)

Nazwa projektu: Miejsce zieleni i wypoczynku – Ułanów (ZB 20.31)
Kategoria projektu: skwery
Lokalizacja: Konstanyńów
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 100 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 40 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 34 431,36 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Utworzenie kompozycji krzewów bylin, traw ozdobnych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Utworzono skwer służący odpoczynkowi oraz integracji okolicznych mieszkańców. Zastosowano nasadzenia złożone z kompozycji bylin i krzewów ozdobnych, ustawiono ławki oraz kosze na śmieci.
Wyjaśnienia dodatkowe: Po wizji lokalnej w terenie oraz rozmowach z mieszkańcami, zauważono potrzebę rozszerzenia zakresu projektu i stworzenia (poza nasadzeniami) miejsca wypoczynku w postaci małego skweru kieszonkowego.
Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.

Nazwa projektu: Wiszące Ogrody pod Akacją (Z.20.76)
Kategoria projektu: skwery
Lokalizacja: Stare Miasto
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 100 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 100 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 119 998,80 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Realizacja projektu „Wiszące ogrody pod Akacją” według koncepcji, która powstała w ramach edycji Zielonego Budżetu w 2019 r. Zagospodarowanie i udostępnienie zewnętrznej części niedużego zielonego terenu - ok. 94,60 m² (Działka 93/11) przylegającego do Placu po Farze i Zaułku Panasa (przy schodach prowadzących do ul. Podwale) oraz przestrzeni wirydarza. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Stworzono otwartą przestrzeń rekreacyjną w postaci skweru kieszonkowego poprzez utworzenie drewnianych podestów, donic, składnych ławek, zregenerowanie trawnika, nasadzenie bylin oraz krzewów ozdobnych, zakup siedzisk oraz renowacja zabytkowego muru.
Wyjaśnienia dodatkowe: brak.
Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2019.

Nazwa projektu: Rewitalizacja skweru przy placu zabaw na ul. Jastrzębiej (Z.20.05)
Kategoria projektu: skwery
Lokalizacja: Bronowice
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 12 060,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 6 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 8 519,04zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Rewitalizacja skweru oraz placu zabaw, wprowadzenie nowych roślin oraz zamontowanie nowych ławek i koszy na śmieci. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zrewitalizowano skwer poprzez nasadzenie krzewów ozdobnych, dzięki czemu poprawiono estetykę terenu. Posadzono rośliny atrakcyjne o każdej porze roku.
Wyjaśnienia dodatkowe: Z uwagi na ograniczone środki finansowe Zespół Ekspertów zdecydował o ograniczeniu zakresu prac. Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.

Nazwa projektu: ul. M. Curie-Skłodowskiej – krok w stronę natury (Z.19.28)
Kategoria projektu: ochrona zieleni istniejącej
Lokalizacja: Śródmieście
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 166 500,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 85 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 32 616,65 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Planowane posadzenie żywopłotu pozwoliłoby na stworzenie „strefy buforowej” pomiędzy budynkami mieszkalnymi a ulicą. Taki zabieg ograniczyłoby działanie spalin, hałasu i kurzu na przechodniów i mieszkańców okolicznych budynków. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Wykonano rewitalizację zieleni w pasie drogowym poprzez założenie rabat z irgi błyszczącej. Dodatkowo w celu zabezpieczenia roślin wykonano zostało opalikowanie rabat.
Wyjaśnienia dodatkowe: Drewniane opalikowanie było konieczne z uwagi na samochody parkujące w niedozwolonych miejscach. Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2019.

Nazwa projektu: Park osiedlowy Sławin – rewitalizacja lasu przy ul. Zbożowej (Z 23)
Kategoria projektu: skwery
Lokalizacja: Sławin ul. Zbożowa
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 250 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: brak ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 63 733,38 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Utworzenie lokalnego parku na bazie istniejącego lasu zlokalizowanego pomiędzy ul. Zbożową o ogrodzeniem zespołu szkół nr 12 w Lublinie. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W 2018 r. wykonano dokumentację projektową. W 2019 r. uzyskano pozwolenia na budowę oraz przekazano dokumentację do Wydziału Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin celem realizacji zadania. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Wydział Inwestycji i Remontów zakończył prace budowlane w 2021 r., dlatego nasadzenia zieleni były możliwe dopiero w 2022 r. Nasadzono łącznie 1 575 szt. bylin, 26 szt. krzewów iglastych i 164 szt. krzewów liściastych.</p> <p>Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2017.</p>

Nazwa projektu: Zaprosimy ptaki na LSM (Z.20.251)
Kategoria projektu: ochrona zieleni Istniejącej
Lokalizacja: Rury
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 40 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 25 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 27 500,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu była poprawa kondycji zieleni przyulicznej w pasie izolacyjnym między obiektem edukacyjnym, a ulicą Wileńską poprzez dokonanie prac chirurgicznych na starodrzewie (17 szt. drzew), a następnie zawieszenie na drzewach kilkunastu sztuk budek lęgowych dla małych i średnich ptaków. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w koronach 19 szt. drzew rosnących przy ul. Wileńskiej oraz zlecono montaż 50 szt. budek lęgowych dla ptaków typu A. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: brak.</p> <p>Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.</p>

Nazwa projektu: Dobrze Nawodnione Miasto – ogrody deszczowe (Z20.61)
Kategoria projektu: ogrody deszczowe
Lokalizacja: Ogólnomiejski
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 135 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 70 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 51 500,00 zł (32 000,00 zł + 19 500,00 zł)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Celem projektu jest stworzenie obiektów małej retencji i wykorzystywania wody opadowej, bezpowrotnie odprowadzanej do kanalizacji burzowej. Projekt zakładał budowę ogrodów deszczowych w różnych formach np.: pojemników ustawianych pod rynnami obsadzonych roślinami, w gruncie, niecek filtracyjnych, retencyjnych. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: W wyniku połączenia projektu nr Z20.61 i Z20.105 opracowano projekty koncepcyjne ogrodów deszczowych w dziewięciu lokalizacjach na terenie miasta. W 2021 r. zrealizowano dwa z nich (pilotażowe), w Parku im. św. Jana Pawła II i w pasie drogowym ul. Ochotniczej (1 z 3 zaprojektowanych). Dodatkowo przeprowadzono spotkania online (webinary) nt. planowania i tworzenia ogrodów deszczowych oraz przygotowano broszurę propagującą wiedzę nt. małej retencji i jej znaczenia w krajobrazie miejskim. W 2022 r. dokończono realizację ogrodów deszczowych w pasie drogowym ul. Ochotniczej (2 ogrody), co kosztowało 32 000,00 zł. Ponadto zlecono opracowanie projektu ogrodu deszczowego (wraz z otoczeniem) zlokalizowanego w okolicy ul. Poznańskiej (Park Jana Pawła II) – 19 500,00 zł. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Fundacja Sendzimira zaprojektowała w ramach realizacji projektu Z20.61 w 2021 r. ogrody deszczowe w 9 lokalizacjach na terenie miasta. Pilotażowo wykonano wówczas 2 ogrody, natomiast w 2022 r. postanowiono kontynuować zadanie i zrealizować wykonanie w kolejnych lokalizacjach.</p> <p>Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.</p>

Nazwa projektu: Ochrona drzew przy ul. Chopina (ZB 20.95)
Kategoria projektu: ochrona zieleni istniejącej
Lokalizacja: Śródmieście
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 48 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 50 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 79 728,62 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: Posadzenie żywopłotu wzdłuż ulicy. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Jesienią 2022 r. wykonano prace odtwarzania alei drzew, rosnących w obrębie chodnika przy ul. F. Chopina, w celu zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej oraz poprawy estetyki tejże ulicy. Ze względu na ochronę istniejącego starodrzewu, ulica wymagała niezbędnego uporządkowania zarówno w zakresie poprawy warunków bytowania drzew, jak również zmiany zasad parkowania. W celu utworzenia rabat obejmujących istniejące nasadzenia oraz nowe nasadzenia drzew i krzewów, usunięto ok. 290 m² kostki brukowej w obrębie chodnika, tworząc w jej miejsce znaczną powierzchnię biologicznie czynną. Uporządkowana została przestrzeń dla zieleni i parkowania, co korzystnie wpłynęło na mikroklimat oraz warunki życia mieszkańców. Posadzono 17 szt. lip, 1 086 szt. irgi, 352 szt. róży okrywowej. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W celu zwiększenia estetyki ulicy zakres został poszerzony o nasadzenia drzew.</p> <p>Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.</p>

Nazwa projektu: Różany zakątek na Tymiankowej (Z20.11)
Kategoria projektu: ochrona zieleni istniejącej
Lokalizacja: Czuby Północne
Komórka organizacyjna realizująca projekt: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin
Stan formalny projektu: zakończony
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ szacunkowe wg wniosku mieszkańców: 12 000,00 zł ▪ szacunkowe wg Zespołu Ekspertów: 8 000,00 zł ▪ faktyczne (poniesione wydatki budżetowe w 2022 r.): 18 038,48 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ planowane wg wniosku mieszkańców: W celu podniesienia atrakcyjności terenu planowano posadzić jedno drzewo a całą działkę obsadzić różami miniaturowymi. ▪ osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zastosowano nasadzenia z róży okrywowej oraz posadzono dwa drzewa co przyczyniło się do poprawy estetyki otoczenia.
Wyjaśnienia dodatkowe: Ze względu na uwagi mieszkańców co do braku drzew dających cień w upalne dni, podjęto decyzję o posadzeniu dodatkowego drzewa i stworzeniu enklawy zieleni wśród zabudowy usługowej.
Uwagi: Projekt Zielonego Budżetu 2020.

3.3. Szkolny Budżet Obywatelski

Publikowane na przestrzeni ostatnich trzech dekad badania i diagnozy socjologiczne dotyczące młodych Polaków, niezmiennie wskazują na ich społeczną i polityczną alienację. Wprawdzie od czasu do czasu dostrzegamy ich gotowość do zaangażowania się w akcje pomocowe, protesty klimatyczne czy wystąpienia przeciw ograniczaniu wolności osobistych, jednak jest to aktywność w dużej mierze okazjonalna. Można zaryzykować twierdzenie, że młodzi Polacy są społecznie (politycznie) wyłączeni i pozostają w kryzysie społecznego (politycznego) zaangażowania. Nie jest wykluczone, że wobec niezmiennych od lat trudności związanych z wchodzeniem w dorosłe życie, więcej energii wkładają w rozwój osobisty, kształtowanie swojej tożsamości osobistej i społecznej oraz budowanie kręgów osobistych i kontaktów towarzyskich.

W odpowiedzi na sformułowany powyżej problem, samorząd miasta zdecydował się przedstawić ofertę szkolnych budżetów partycypacyjnych w duchu odpowiedzialności za przyszłość Lublina i edukację obywatelską jego młodych mieszkańców. Mowa jest o udziale w projekcie w ramach którego o przeznaczeniu dedykowanych placówkom oświatowym pieniędzy (specjalnie temu dedykowanych z budżetu miasta) decyduje społeczność uczniowska. Młodzi ludzie w ramach tego działania, mogą zgłaszać zarówno pomysły i tworzyć projekty, a następnie w głosowaniu całej społeczności szkolnej mogą wybrać te, które ich zdaniem są najbardziej atrakcyjne i potrzebne. Szkolny Budżet Obywatelski (taką nazwę nosi projekt) ma więc za zadanie uczyć zaangażowania, aktywności, współdecydowania i współodpowiedzialności, integrować społeczność szkolną, a przede wszystkim stanowić swoistą szkołę demokracji w praktyce.

Punktem wyjścia tej oferty były obserwacje i doświadczenia zebrane podczas realizowanego w 2019 r. Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego. Stały się one przyczynkiem do zainicjowania w 2021 r. pilotażowej edycji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. Do eksperymentalnej I edycji zaproszonych zostało 10 miejskich placówek oświatowych (m.in. szkoły, instytucje oświatowo-wychowawcze, placówki opiekujące się uczniami spoza Lublina, ośrodki szkolno-wychowawcze oraz ośrodki socjoterapii). Zakwalifikowane podmioty zostały wyłonione w ramach konkursu. Celem przedsięwzięcia była chęć rozwijania i promowania samorządności, wzmocnienie wpływu uczniów na sprawy szkoły, rozwijanie współpracy rzecz edukacji, rozwijanie społeczności szkolnych oraz promowanie partycypacji obywatelskiej. Każda z zakwalifikowanych placówek, na rzecz realizowanych przez siebie projektów otrzymała środki w wysokości 4 000,00 zł oraz wsparcie organizacyjne i merytoryczne ze strony Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 20. Statystyka Szkolnego Budżetu Obywatelskiego

Kategoria	2021	2022/2023
Wielkość Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (w tys. zł)	40,0	80,0
Wydatki budżetu miasta na zadania wykonane w ramach Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (w tys. zł)	49,9	111,3
Liczba placówek oświatowych, które zgłosiły projekty do konkursu	22	20
Liczba zgłoszonych projektów	b.d.*	213
Liczba projektów zaakceptowanych po ocenie formalnej i poddanych pod głosowanie	b.d.*	142
Liczba projektów zwycięskich (projektów do realizacji)	27	37
Liczba placówek oświatowych, które realizowały zwycięskie projekty	10	20
Liczba osób zaangażowanych w szkolne zespoły robocze	65	286

* Uwagi: w 2021 r. obowiązywała inna metodologia wyłaniania projektów.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Pilotażowa edycja pokazała, że jest to doskonałe narzędzie do nauki samorządności i promowania partycypacji obywatelskiej wśród uczniów lubelskich szkół. Efektem I edycji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego była realizacja kilkunastu pomysłów zgłoszonych przez młodzież m.in. modernizacja małej architektury szkolnej (utworzenie stref relaksu i odpoczynku), doposażenie w meble szkolne (szafki dla uczniów), uzupełnienie zasobów bibliotecznych (zakup popularnych wśród dzieci i młodzieży książek), wsparcie wydawnictw szkolnych (gazetka lokalna), wyposażenie toalet dziewczęcych w szafki ze środkami higienicznymi, zakup lub wymiana nagłośnienia w szkołach, zaaranżowanie zieleni w przestrzeni szkolnej, zakup ogólnodostępnych urządzeń małego AGD (mikrofalówka, czajnik, opiekacz).

3.3.1. Szkolny Budżet Obywatelski 2022/2023

Na początku 2022 r. miasto rozpoczęło realizację II edycji konkursu. Ponownie, placówki oświatowe otrzymały możliwość dofinansowania projektów stworzonych przez młodzież. Każda ze zwycięskich instytucji miała otrzymać 4 000,00 zł. oraz wsparcie organizacyjne i merytoryczne Urzędu Miasta Lublin w celu przeprowadzenia na swoim terenie Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. Począwszy od partycypacyjnego wypracowania pomysłów, poprzez napisanie aplikacji zgłoszeniowej, zakończywszy na wspólnej realizacji pomysłów w praktyce. Ważnym wątkiem II edycji było zaplanowanie działań angażujących uczniów z Ukrainy.

Nabór zgłoszeń do II edycji Szkolnych Budżetów Obywatelskich trwał od 29 marca do 14 kwietnia 2022 r. Ogłoszenie wyników konkursu „Rozwój samorządności uczniowskiej w Lublinie - Szkolne Budżety Obywatelskie – II edycja” odbyło się 29 kwietnia 2022 r. Zgłoszenia wpłynęły od 20 lubelskich placówek oświatowych. Wszystkie aplikacje (pomysły) uzyskały pozytywną opinię komisji i dzięki środkom z międzynarodowego projektu w którym uczestniczy miasto Lublin⁵, dostały szansę realizacji pomysłów w ramach własnych Szkolnych Budżetów Obywatelskich. Każda szkoła, placówka, ośrodek, wypracowuje swój własny regulamin, projekty, sposób wyboru inicjatyw, sposób ich realizacji.

W ramach konkursu swoje aplikacje (pomysły) do Szkolnego Budżetu Obywatelskiego 2022/2023 złożyły następujące placówki:

- Szkoła Podstawowa nr 18 im. Macieja Rataja w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej w Lublinie,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 51 im. Jana Pawła II w Lublinie,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Prof. Zofii Sękowskiej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Z. Herberta w Lublinie Szkoła Podstawowa nr 45,
- Szkoła Podstawowa nr 40 im. Lubelskiego Lipca 1980,
- III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej,
- Szkoła Podstawowa nr 29 im. Adama Mickiewicza w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Adama Mickiewicza w Lublinie,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. K. K. Baczyńskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 57 im. Jana Kochanowskiego w Lublinie,
- Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego,
- Szkoła Podstawowa nr 20 im. Jarosława Dąbrowskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 31 im. Lotników Polskich w Lublinie,
- Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki w Lublinie,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 46 im. Króla Jana III Sobieskiego w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 16 im. Fryderyka Chopina w Lublinie,
- Szkoła Podstawowa nr 38 im. Henryka Sienkiewicza.

W kolejnych miesiącach miasto Lublin zorganizowało dla laureatów cykl spotkań integracyjnych, szkoleniowych i ewaluacyjnych m.in. z zakresu podstaw organizacji budżetu w placówce, metod pracy i narzędzi przy przygotowywaniu kampanii informacyjnej, pisania i promowania projektów, wymiany doświadczeń i inspiracji oraz ewaluacji szkolnego budżetu.

W realizacji Szkolnych Budżetów Obywatelskich 2022/2023 zapewniono wszystkim placówkom wsparcie organizacji pozarządowych:

- Fundacja Pole Dialogu – organizacja 6 spotkań informacyjnych,

⁵ Konkurs „Rozwój samorządności uczniowskiej w Lublinie – Szkolne Budżety Obywatelskie – II edycja” był działaniem realizowanym w ramach przygotowań do obchodów Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023. Inicjatywa ta jest finansowana ze środków Funduszu Współpracy Dwustronnej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014–2021 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 w ramach projektu „Młodzież dla Miasta, Miasto dla Młodzieży – projekty i inicjatywy angażujące i włączające lokalne społeczności” oraz ze środków Gminy Lublin.

- Fundacja Twórczości, Edukacji i Animacji Młodzieży – „Teatrikon” – wsparcie merytoryczne i mentorin-gowe.

Także w ramach II edycji na Szkolne Budżety Obywatelskie złożyły się nie tylko projekty „twarde”, w ramach których dokonywano zakupu wyposażenia typu szafki szkolne, głośniki czy meble, ale także projekty „miękkie” np. dodatkowe zajęcia sportowe, artystyczne, organizacja wydarzeń czy pracy gazetki szkolnej. Młodzi ludzie ponownie wykazali się dużą pomysłowością, zrozumieniem środowiskowych potrzeb, wrażliwością i otwartością.

Podsumowując, Szkolny Budżet Obywatelski to praktyczny wymiar Wiedzy o Społeczeństwie. Współ-praca dzieci, młodzieży i dorosłych pomaga zidentyfikować faktyczne potrzeby, odkryć istniejące zasoby, wzmacniać relacje, budować więzi. Entuzjazm młodych ludzi to siła napędowa Szkolnych Budżetów Obywa-telskich. Dzięki temu, że jest to działanie skierowane do całych społeczności szkolnych pomysły zgłoszone do SBO są wykonywane także przy wsparciu Rady Rodziców a nawet Rady Dzielnicy. Należy pamiętać, że pomysł realizowany jest przez cały rok szkolny 2022/2023 zaś niniejsze opracowanie koncentruje się wyłącznie spra-wozdaniu za 2022 r.

3.3.2. Realizacja Szkolnego Budżetu Obywatelskiego 2022

Nazwa projektu: Radiowęzeł
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 46 im. Króla Jana III Sobieskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Utworzenie radiowęzła, który będzie służył do przekazywania wiadomości i komunikatów oraz puszczenia muzyki w szkole. Radiowęzeł ma poprawić komunikację i umilić czas w szkole. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakup sprzętu do instalacji radiowęzła w szkole, w tym: kabla głośnikowego, głośnika, wzmacniacza. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (SBO) w szkole wyciągnięto następujące wnioski: nastąpiła integracja społeczności szkolnej, mobilizacja uczniów do działań na korzyść najbliższej społeczności szkolnej, uświadomienie rodzicom i uczniom, że mają wpływ na zmiany i poprawę jakości szkoły. Zaplanowano, że jeśli szkoła będzie brała udział w kolejnej edycji SBO, zostanie ustalony bardziej szczegółowy grafik działań Szkolnego Zespołu Roboczego.</p> <p>Uwagi: Złożono 6 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 12 osób.</p>

Nazwa projektu: Szafki szkolne
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 31 im. Lotników Polskich w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 545, 47 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Montaż szafek szkolnych 15-skrytkowych i 3 kolumnowych, co pozwoli zwiększyć ich dostępność dla uczniów i uczennic szkoły. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakup 2 szt. kolorowych szaf skrytkowych dla uczniów i uczennic szkoły. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: proces cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i uczennic klas najmłodszych, mniejszym zaś wśród uczniów i uczennic klas starszych.</p> <p>Uwagi: Złożono 7 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. Ponadto, kwota nadwyżki została zapłacona ze środków własnych szkoły, przy wsparciu Rady Rodziców. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 16 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Kawa na ławę połączony z projektem Ławki (2) Piękno w naszych toaletach
Placówka oświatowa realizująca projekt: Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (3 571,92 zł – Kawa na ławę połączony z projektem Ławki, 428,08 zł – Piękno w naszych toaletach)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup ławek na korytarze szkolne, które poprawią komfort uczniów i uczennic w szkole. Zakup i montaż luster w łazienkach. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakup ławek na korytarze szkolne oraz zakup luster szlifowanych. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: udział w projekcie dał młodzieży poczucie wpływu na szkołę, na to że mogą zmieniać otoczenie, umożliwił pokazanie społeczności szkolnej swoich projektów oraz promowanie ich, dał szansę lepszemu poznania się, zainspirował kreatywność, dał możliwość nauki, pracy w grupach oraz wyzwolił szacunek dla innych i poszanowanie dla sposobu argumentacji na temat pomysłów. Wyzwaniem w ramach procesu było zmotywowanie do działania większej grupy uczniów, oraz przestrzeganie ram czasowych. Najskuteczniejszą metodą dotarcia do uczniów (w ramach idei projektu) był kontakt bezpośredni – rozmowy w klasach, dyżur na korytarzu.</p> <p>Uwagi: Złożono 5 projektów, 2 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 8 osób.</p>

Nazwa projektu: Strefa relaksu
Placówka oświatowa realizująca projekt: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Organizacja kącika wypoczynku i relaksu z wygodnymi meblami do użytku uczniów i uczennic. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono meble do organizacji przyjaznej przestrzeni przeznaczonej do wypoczynku uczniów i uczennic podczas przerw w szkole. Meble są kolorowe i wygodne oraz lekkie w użytkowaniu, co daje możliwość ich różnej aranżacji w przestrzeni szkoły na spotkania czy wydarzenia organizowane na holu.
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: w II edycji SBO zwiększyła się liczba uczniów i uczennic zainteresowanych procesem, co wskazuje na wzrost zaangażowania młodzieży w życie społeczności szkolnej, a także zainteresowanie samorządnością. Aktywną postawę wykazali się uczniowie, którzy do tej pory nie byli aktywni społecznie.
Uwagi: Złożono 2 projekty, 1 projekt wybrano do realizacji (w praktyce połączono 2 projekty: „Strefa relaksu” i „Kącik wypoczynkowy”). W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 9 osób.

Nazwa projektu: Nocowanie w szkole
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 18 im. Macieja Rataja w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 3 999,60 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Projekt zakładał zakup materaców, które posłużą dzieciom podczas zorganizowanego nocowania w szkole. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 22 szt. materaców gimnastycznych rehabilitacyjnych. Materace będą mogły służyć uczniom i uczennicom zarówno podczas zajęć gimnastycznych, jak i wydarzeń, takich jak nocowanie w szkole.
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: przy kolejnej realizacji SBO należy zmienić harmonogram czasu na realizację poszczególnych etapów procesu, należy podwoić liczbę spotkań Szkolnego Zespołu Roboczego, który powinien składać się z uczniów każdego etapu edukacyjnego (od najmłodszych do najstarszych), zaś na początku spotkań należy podzielić zadania.
Uwagi: Złożono 16 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 12 osób.

Nazwa projektu: (1) Nauka z GeniBotem nie jest dla nas kłopotem (2) Miejsca rekreacyjne w SP29 (3) Wideofon
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 29 im. Adama Mickiewicza w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (1 200,00 zł – Nauka z GeniBotem nie jest dla nas kłopotem, 1 367,00 zł – Miejsca rekreacyjne w SP29, 1 433,00 zł – Wideofon)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup robota, który wesprze naukę podstaw programowania uczniów klas 1-3. Organizacja kącika do wypoczynku dla uczniów i uczennic z wygodnymi meblami. Usprawnienie komunikacji z rodzicami odbierającymi dzieci ze szkoły. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakup robota GeniBot z akcesoriami dla uczniów klas 1-3. Robot uatrakcyjnia i ułatwia naukę programowania. Zakup 2 szt. sof dwuosobowych i 1 stolika kwadratowego na korytarz dla uczniów i uczennic. Zakup 1 modułu panelowego wywoływania z obudową swith do kontaktu z rodzicami odbierającymi dzieci ze szkoły.
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: zaplanowano, że przy następnej edycji opracowany zostanie bardziej przyjazny regulamin SBO oraz formularz wniosku dla uczniów i uczennic klas młodszych oraz zostaną zorganizowane ogólnoskolne warsztaty pisania projektów we wszystkich klasach.
Uwagi: Złożono 18 projektów, 3 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 12 osób.

Nazwa projektu: (1) Woda dla każdego (2) Wygodna szkoła
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 57 im. Jana Kochanowskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (2 000,00 zł – Woda dla każdego, 2 000,00 zł – Wygodna szkoła)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup puf dla uczniów, aby mogli wygodnie usiąść podczas przerwy w lekcjach. Zakup filtra stacjonarnego do wody z dostępem dla każdego ucznia. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono wyposażenie do przestrzeni młodzieżowej – 5 szt. kolorowych siedzisk oraz dystrybutor wody wraz z materiałami do jego montażu. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole (przeprowadzono ankietę wśród 100 losowo wybranych uczniów i uczennic oraz nauczycieli i nauczycielek) wyciągnięto następujące wnioski: 78,0% ankietowanych wzięło udział w głosowaniu w ramach SBO, 91,0 % ankietowanych wskazało, że warto kontynuować SBO w przyszłym roku. Uczniowie zaktywizowali się społecznie, widzą oraz doceniają możliwość współtworzenia życia szkolnego poprzez konkretne plany, działania, projekty i podejmowanie decyzji.</p> <p>Uwagi: Złożono 5 projektów, 2 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 14 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Dyskoteka andrzejkowa 2022 (2) Strefa gier i zabaw (3) Duże, wygodne pufy do Kulturalnej Strefy Relaksu
Placówka oświatowa realizująca projekt: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Z. Herberta w Lublinie – Szkoła Podstawowa nr 45 im. Z. Herberta w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (3 000,01 zł – Strefa gier i zabaw, 999,99 zł – Duże, wygodne pufy do Kulturalnej Strefy Relaksu).
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Organizacja szkolnej dyskoteki, która umożliwi jeszcze większą integrację społeczności szkolnej oraz pozwoli uczniom i uczennicom miło spędzić czas wolny w szkole. Odnowienie i doposażenie miejsca odpoczynku i zabawy jako przyjaznej przestrzeni w szkole. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono wyposażenie do przestrzeni młodzieżowej – hamaki, maty, poduszki, pufy-siedziska, a także remibasketball zestaw oraz duże warcaby. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: członkowie i członkinie Szkolnego Zespołu Roboczego zauważyli swój realny i pozytywny wpływ na to co dzieje się w szkole, poczuli większe zaangażowanie.</p> <p>Uwagi: Dyskoteka andrzejkowa 2022 – projekt został sfinansowany ze środków własnych szkoły. Złożono 13 projektów, 3 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 35 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Gimnastyka na 100% (2) Kreatywna świetlica
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 20 im. Jarosława Dąbrowskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 3 992,74 zł (2 299,99 zł – Gimnastyka na 100%, 1 692,75 zł – Kreatywna świetlica).
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup ścieżki akrobatycznej do sali korekcyjnej jako wynik potrzeb profilowanych klas sportowych. Ścieżka to doskonały trenaż, który uatrakcyjni lekcje wychowania fizycznego oraz dodatkowe zajęcia sportowe. Zakup klocków magnetycznych do 2 świetlic, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i uczennic jako narzędzie do zabawy podczas czasu wolnego. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono dużą ścieżkę akrobatyczną o wymiarach 6x2 m. Zakupiono 5 zestawów klocków do wykorzystania przez uczniów i uczennice szkoły podczas zajęć w świetlicy szkolnej lub w czasie wolnym. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Podczas zakupu materiałów do zwycięskiego projektu okazało się, że nie wykorzystuje on całej puli (promocja na artykuły), w związku z czym zgodnie z regulaminem SBO dofinansowany został dodatkowy projekt.</p> <p>Uwagi: Złożono 31 projektów, 2 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszły 24 osoby.</p>

Nazwa projektu: Ławki integracyjne na dworze
Placówka oświatowa realizująca projekt: Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. K. K. Baczyńskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup ławek ma na celu wzmacnianie integracji między uczniami, odpoczynku na świeżym powietrzu. Ławki zdaniem uczniów powinny zostać ustawione na terenach zielonych szkoły. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 6 szt. ławek typu zewnętrznego. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: SBO daje motywację do działania i pozwala poznać potrzeby społeczności szkolnej, zwiększyła się współpraca między uczniami, nauczycielami i pracownikami szkoły, co przyczynia się do zwiększenia się poczucia przynależności do społeczności szkolnej oraz wpływu na podejmowane decyzje, integracja osób zajmujących się realizacją i tworzeniem projektów, wspólne realizowanie ich oraz zaangażowanie w promocję.</p> <p>Uwagi: Złożono 4 projekty, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 16 osób.</p>

Nazwa projektu: Wygodna przerwa
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 40 im. Lubelskiego Lipca 1980 w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 3 999,96 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup ławek ma na celu wzmacnianie integracji między uczniami, oraz ma służyć wygodnemu odpoczynkowi uczniów i uczennic podczas przerw. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 4 szt. kanap z palet z poduchami. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Głównymi narzędziami do promowania SBO były: strona internetowa, social media, plakaty. Najbardziej czasochłonne było pisanie i składanie projektów, jednak uczestnicy chętnie zgłaszali swoje pytania i wątpliwości do koordynatora lub nauczycieli. Najwięcej trudności składającym wnioski przysporzyło szacowanie kosztów poszczególnych części projektów. W głosowaniu wzięło udział 929 osób, tj. 58,9% uprawnionych. Pomysłem na usprawnienie SBO w przyszłości, jest nagranie filmów informacyjno-promocyjnych.</p> <p>Uwagi: Złożono 9 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 10 osób.</p>

Nazwa projektu: Twój korytarz, Twoja ławka
Placówka oświatowa realizująca projekt: Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Zakup ławek na korytarze ma na celu wzmacnianie integracji między uczniami. Pomysł ma także służyć wygodnemu odpoczynkowi uczniów i uczennic podczas przerw. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 7 szt. ławek. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: w przyszłej edycji projektu uwaga zostanie skupiona na promowaniu SBO w szkole, ponadto zwiększone zostanie zaangażowanie młodzieży w życie szkoły, zaś potrzeby uczniów i nauczycieli będą rozpoznawane bieżąco potrzeby szkoły oraz uczniów i pracowników.</p> <p>Uwagi: Złożono 4 projekty, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 12 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Przenośny projektor (2) Niezwykle niezbędne rolety do sali 209 (3) Strefa wypoczynku przed szkołą
Placówka oświatowa realizująca projekt: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (800,00 zł – Przenośny projektor, 2 200,00 zł – Niezwykle niezbędne rolety do sali 209, 1 000,00 zł – Strefa wypoczynku przed szkołą)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: (1) Przenośny projektor – projekt przewiduje zakup przenośnego projektora, który umożliwi nauczycielom uatrakcyjnienie zajęć w salach, które nie są wyposażone w rzutnik lub tablicę interaktywną. Dodatkowo sprzęt może okazać się przydatny w organizacji imprez szkolnych odbywających się w sali gimnastycznej lub innych miejscach w szkole. Każdy nauczyciel lub pracownik szkoły będzie miał dostęp do projektora. (2) Niezwykle niezbędne rolety do sali 209 – dzięki roletom będą lepsze warunki zdawania egzaminów zewnętrznych, nauki, organizacji konkursów dla całej społeczności szkolnej, dotychczasowe rolety są za jasne i nie widać tego co jest wyświetlane w sali. (3) Strefa wypoczynku przed szkołą – projekt przewiduje organizację miejsca na terenie zielonym szkoły, które będzie wyposażone w ławki ustawione w półokręgu, na których uczniowie będą mogli wypoczywać w czasie przerw. Będzie to także miejsce do spotkań klasowych, np. podczas godzin wychowawczych, rewalidacji i niektórych zajęć lekcyjnych. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono ławki, projektor i rolety. W szkole zwiększył się komfort funkcjonowania codziennego, ale również poczucie sprawczości. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: uczniowie i uczennice dowiadywali się o SBO głównie na etapie składania wniosków, od nauczycieli. Zdecydowana większość uczniów i uczennic wzięła udział w głosowaniu. Uczniowie i uczennice chcą, aby w szkole odbywały się kolejne edycje SBO. W procesie uczniom i uczennicom najbardziej podobały się: możliwość zmiany czegoś w szkole, możliwość wybrania projektu, który przyda się wszystkim, współpraca.</p> <p>Uwagi: Złożono 11 projektów, 3 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 9 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Strefa wypoczynkowa na II piętrze (2) Mały basen z kulkami (3) Różowa skrzyneczka z artykułami higienicznymi
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 4 im. Adama Mickiewicza w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (3 097,00 zł – Strefa wypoczynkowa na II piętrze, 497,00 zł – Mały basen z kulkami, 406,00 zł – Różowa skrzyneczka z artykułami higienicznymi)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: (1) Strefa wypoczynkowa na II piętrze – zakup kanap i sof oraz aranżacja strefy wypoczynkowej na II piętrze, aby umożliwić większej ilości uczniów i uczennic spędzić miło, komfortowo i wygodnie czas wolny podczas przerw od lekcji. (2) Mały basen z kulkami – zakup rozkładanego basenu z kulkami dla rozrywki uczniów i uczennic najmłodszych klas. (3) Różowa skrzyneczka z artykułami higienicznymi – zakup i zainstalowanie w damskiej toalecie skrzyneczki z artykułami higienicznymi jako odpowiedź na zgłaszane potrzeby w tym zakresie. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono kanapy, basen, kulki oraz artykuły higieniczne wraz ze skrzynką do montażu wewnątrz budynku. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: Zrealizowane projekty wyzwoliły w młodych osobach poczucie sprawczości oraz odpowiedzialności za wspólne dobro. Praca przy SBO nauczyła też współpracy w zespole, dzielenia się obowiązkami, wzajemnego wsparcia i pomocy. Uczniowie i uczennice przekonali się, że warto angażować się w działania służące społeczności. Jest to także wsparcie dla działań samorządu uczniowskiego, wskazujące sposoby i możliwości działań.</p> <p>Uwagi: Złożono 24 projekty, 3 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 16 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Radiowęzeł szkolny (2) Odpoczynek na pufach (3) Modernizacja drzwi toalet
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (2 428,72 zł – Radiowęzeł szkolny, 889,92 zł – Odpoczynek na pufach, 681,36 zł – Modernizacja drzwi toalet)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: (1) Radiowęzeł szkolny służący lepszej komunikacji w szkole i uatrakcyjnieniu czasu w szkole. (2) Odpoczynek na pufach, które umożliwią spędzenie przerw w komfortowych warunkach. (3) Modernizacja drzwi toalet jako odpowiedź na zgłaszane w tym zakresie potrzeby. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono sprzęt do montażu radiowęzła, akcesoria do drzwi łazienkowych oraz pufy sako.
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: weryfikacja złożonych projektów powinna zostać skonsultowana z dyrekcją, aby znać plan zmian wprowadzanych w szkole.
Uwagi: Złożono 19 projektów, 3 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 13 osób.

Nazwa projektu: Zielony odpoczynek
Placówka oświatowa realizująca projekt: Zespół Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie
Stan formalny projektu: w trakcie realizacji
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (3 910,00 zł – Zielony odpoczynek, 90,00 zł – Artykuły papiernicze i plastyczne)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Projekt zakłada zakup ławek zewnętrznych do instalacji na terenach zielonych przy szkole, co umożliwi uczniom atrakcyjny i zdrowy sposób spędzania czasu wolnego. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 3 szt. ławek zewnętrznych do montażu na trawniku między szkołą, a bursą szkolną.
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: udział w projekcie przyczynił się do wzrostu zaangażowania młodzieży w działania na terenie szkoły, pokazali że mają oni realny wpływ na to jak ma wyglądać otoczenie szkoły, jej wyposażenie oraz że uwzględniane są potrzeby uczniów i uczennic.
Uwagi: Złożono 9 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 21 osób.

Nazwa projektu: (1) Kameralny kącik w holu biblioteki (2) Stretching
Placówka oświatowa realizująca projekt: III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (3 000,00 zł – Kameralny kącik w holu biblioteki, 1 000,00 zł – Stretching)
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Kameralny kącik w holu biblioteki ma stać się alternatywą dla zajętej czytelni, gdzie odbywają się lekcje. Zakup wygodnych mebli ma stworzyć przyjazne miejsce dla każdego. (2) Stretching, to projekt którego realizacja przyczyni się do odpoczynku i rozluźnienia mięśni po kilkugodzinnym siedzeniu w ławkach; zakup sprzętu wpłynie pozytywnie na zdrowie uczniów i uczennic oraz rozwinię bazę sprzętową sali gimnastycznej. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono meble oraz materiały dydaktyczne, a także sprzęt sportowy (mata, taśma, kostki do ćwiczeń jogi). Ze sprzętu cały czas aktywnie korzysta cała społeczność szkolna, również kącik jest miejscem bardzo często uczęszczanym, odbywa się tam m.in. bookcrossing (wymiana książek).
Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: zrealizowanie wspólnie 2 projektów dało uczniom i uczennicom satysfakcję i poczucie wpływu na sprawy szkoły oraz przekonanie, że warto się angażować; doświadczenie które nabyli uczniowie i uczennice zachęciło i zaktywizowało ich do śmielszego angażowania się w sprawy szkoły, wychodzenia z własnymi inicjatywami i działaniami, wspólne działanie zaktywizowało i zintegrowało poszczególne grupy społeczności szkolnej, a w szkole powstało pole dialogu między nauczycielami, uczniami a dyrekcją, tak by wspólnie szukać rozwiązań.
Uwagi: Złożono 15 projektów, 2 projekty wybrano do realizacji (niektóre z zaproponowanych projektów mają zostać zrealizowane ze środków własnych szkoły lub dofinansowania). W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 18 osób.

Nazwa projektu: Pasja i nauka
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 38 im. Henryka Sienkiewicza w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 3 911,89,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Projekt stanowi uzupełnienie i wsparcie działań prowadzonych w szkole, czyli funkcjonowanie profesjonalnego studia, które w przyszłości ma służyć również stworzeniu szkolnej telewizji. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono brakujący sprzęt do funkcjonującego w szkole studia: słuchawki, wizualizery itp. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: realizacja projektu była dla szkoły cenną lekcją organizacji działań społecznych, pozwoliła zrozumieć uczniom i uczennicom jak ważna jest współpraca i odpowiednia komunikacja w zespole. Zakupiony sprzęt pozwoli na rozwój wielu inicjatyw w szkole np. szkolnej telewizji.</p> <p>Uwagi: Złożono 2 projekty, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 11 osób.</p>

Nazwa projektu: Projekt zakupu jednego stołu do gry w piłkarzyki i zakup cymbergaja na patio
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 16 im. Fryderyka Chopina w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: Projekt miał na celu zachęcenie uczniów i uczennic do zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu i miał być alternatywą dla telefonu komórkowego. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono 2 szt. mobilnych stołów do gier w cymbergaja oraz piłkarzyki. W zimie lub podczas dni ze złą pogodą stoły udostępniane są na korytarzu szkoły, zaś w dni ciepłe są dostępne na patio. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: realizacja projektu zaktywizowała grupę przedstawicieli samorządu, którzy mieli okazję wziąć odpowiedzialność za jakość czasu spędzanego w szkole, również jakość czasu poza lekcjami, ponadto projekt zaktywizował współpracę Rady Rodziców, Rady Pedagogicznej i uczniów/uczennic, co również miało pozytywny wpływ na budowanie relacji pomiędzy dziećmi i dorosłymi.</p> <p>Uwagi: Złożono 5 projektów, 1 projekt wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 7 osób.</p>

Nazwa projektu: (1) Zaciszny kącik w Sali 12B (2) Zakup oświetlenia na dyskoteki szkolne (3) Nowoczesna sala 103C z miejscem do relaksu (4) Szachy i gry planszowe do biblioteki
Placówka oświatowa realizująca projekt: Szkoła Podstawowa nr 51 im. Jana Pawła II w Lublinie
Stan formalny projektu: zrealizowany
Koszty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> wydatki poniesione w 2022 r.: 4 000,00 zł (500,00 zł – Zaciszny kącik w Sali 12B, 500,00 zł – Zakup oświetlenia na dyskoteki szkolne, 1 500,00 zł – Nowoczesna sala 103C z miejscem do relaksu, 1 500,00 zł – Szachy i gry planszowe do biblioteki).
Efekty realizacji projektu: <ul style="list-style-type: none"> planowane wg wnioskodawców: (1) Zaciszny kącik w Sali 12B – wzbogacenie kącika wypoczynkowego, zorganizowanego podczas I edycji SBO. (2) Zakup oświetlenia na dyskoteki szkolne – zakup sprzętu, który uatrakcyjni szkolne imprezy, uroczystości, wydarzenia. (3) Nowoczesna sala 103C z miejscem do relaksu – wyposażenie sali zgodnie z potrzebami uczniów i uczennic. (4) Szachy i gry planszowe do biblioteki – wyposażenie w gry, które będą wypożyczane uczniom i uczennicom na przerwy i lekcje, pomogą w integracji, ograniczaniu używania telefonów, umożliwią organizację kolejnej edycji Bibliotecznego Turnieju Szachowego. osiągnięte w wyniku realizacji projektu: Zakupiono sprzęt zaplanowany do nabycia w poszczególnych projektach. <p>Wyjaśnienia dodatkowe: W wyniku wewnętrznej ewaluacji SBO w szkole wyciągnięto następujące wnioski: mała ilość zgłoszonych projektów, niska kreatywność podczas ich promowania oraz frekwencja wyborcza wśród rodziców i nauczycieli wskazuje na konieczność przeorganizowania sposobu głosowania.</p> <p>Uwagi: Złożono 8 projektów, 4 projekty wybrano do realizacji. W skład Szkolnego Zespołu Roboczego weszło 11 osób.</p>

4. Realizacja Strategii Lublin 2030

Projekt Strategii Lublin 2030 został głosami Radnych Rady Miasta Lublin formalnie przyjęty podczas sesji Rady Miasta Lublin w dniu 27 stycznia 2022 r. Dokument ten wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju Lublina na najbliższą dekadę. Określa wizję, misję, cele strategiczne, cele operacyjne, priorytetowe kierunki działań oraz zalecenia dotyczące monitorowania i ewaluacji.

Społeczny proces tworzenia strategii sprawił, iż jest ona z jednej strony projekcją wyobrażeń mieszkańców, z drugiej zaś rezultatem rzeczywistych potrzeb miasta wynikających z jego potencjału oraz krajowych i światowych trendów. Do tej pory żaden polski samorząd nie zastosował tak rozległego i zaawansowanego mechanizmu partycypacyjnego w procesie tworzenia podobnego dokumentu. Regułą jest tworzenie strategii w modelu eksperckim, w którym konsultacje społeczne stanowią jedynie element formalny realizowany na końcu całego procesu. Strategia Lublin 2030 odwróciła te proporcje, opierając cały proces na bezpośrednim dialogu z mieszkańcami, którym przypisano w tym przypadku rolę współautorów dokumentu, a nie jedynie adresatów strategii miasta.

Jak wspomniano, Strategia Lublin 2030 formułuje zalecenia dotyczące systemu monitorowania i ewaluacji (patrz str. 264–269 dokumentu SRL 2030). Zgodnie z przyjętą metodologią, monitorowanie opiera się na analizie ilościowych wskaźników i mierników oraz na opisie realizacji projektów i zadań obszarowych. Zdecydowana większość wskazanych w systemie monitorowania i ewaluacji zagadnień, dotyczy procesów bieżących. Są też kwestie, które będą analizowane w przyszłości (chodzi o działania i projekty dopiero zaplanowane na najbliższe miesiące czy lata). Dlatego też niektóre ze wskaźników i mierników kluczowych, które z założenia powinny znaleźć się w raporcie, zostały tymczasowo zastąpione miernikami uzupełniającymi, przy czym będą one sukcesywnie dołączane do kolejnych opracowań (wraz z postępowaniem realizacji projektów oraz poszerzaniem zakresu gromadzonych danych przez urzędy administracji publicznej i miasto Lublin). Podsumowując, monitoring strategii (w ramach corocznych raportów o stanie miasta) opierać się będzie przede wszystkim na dostępnych wskaźnikach i miernikach kluczowych (gdziekolwiek uzupełnianych pomocniczymi), natomiast zestawienie dostępnych mierników pomocniczych publikowane będzie w zasobach otwartych danych miasta Lublin⁶.

Kolejnym ważnym ustaleniem metodologicznym monitoringu jest oparcie go w dużej części na analizie porównawczej. Tam gdzie jest to możliwe będzie miała ona charakter benchmarkingu, ukazującego pozycję Lublina na tle wszystkich miast wojewódzkich. W oparciu o dane pochodzących ze źródeł statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny), wskazana zostanie miara lub wskaźnik dla Lublina, następnie wyliczona zostanie mediana (tj. wartość środkowa)⁷ dla 18 miast wojewódzkich⁸, by w końcu ustalić odchylenie wartości naszego miasta lokującej Lublin powyżej 100% mediany (co mówi o częstszym występowaniu zjawiska) lub poniżej 100% mediany (co mówi o rzadszym występowaniu zjawiska na tle mediany dla wszystkich miast). I ostatnie ustalenie. Dane statystyczny ilustrujące rzecz lub zjawisko, tam gdzie było to możliwe, zaprezentowane zostały w szeregach czasowych obejmujących okres 5 lat.

Ostatnia uwaga. Oceniając postępy miasta w zakresie wykonania zadań i projektów kluczowych, należy mieć na uwadze, że ich realizacja będzie rozłożona w całym horyzoncie czasowym obowiązywania Strategii Lublin 2030 – co jest naturalne, biorąc pod uwagę zarówno wysoką czasochłonność i zasobochłonność niektórych projektów, jak i ograniczone zasoby finansowe czy wieloletnie programowanie polityki spójności.

⁶ Link do strony [Otwarte dane miasta Lublin](#).

⁷ Średnia obrazuje przeciętny wynik w badanej grupie. Mediana z kolei jest wartością środkową zbioru, dzieli ona wszystkie obserwacje na dwie równe części. Wartość mediany wskazuje, że połowa wyników ma wartości niższe, a połowa – wyższe. Mediana jest też lepszą miarą w przypadku zbiorów z wartościami mocno zróżnicowanymi.

⁸ W Polsce mamy 16 województw i 18 miast wojewódzkich. Są bowiem miasta będące siedzibą wojewody i (lub) sejmiku województwa np. kujawsko-pomorskie: stolica Bydgoszcz (siedziba wojewody) i Toruń (siedziba sejmiku wojewódzkiego) oraz lubuskie: stolica Gorzów Wielkopolski (siedziba wojewody) i Zielona Góra (siedziba sejmiku wojewódzkiego). W takim województwie „dwubiegunowym” obie stolice mają równy status, są równorzędne nie tylko wobec siebie wzajemnie, ale też w stosunku do wszystkich innych miast wojewódzkich.

4.1. Obszar A. Lublin kreatywny, akademicki, przedsiębiorczy

STRATEGIA LUBLIN 2030	
Uchwała nr 1088/XXXV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	
OBSZAR A. LUBLIN KREATYWNY, AKADEMICKI, PRZEDSIĘBIORCZY	Innowacyjność, gospodarka, potencjał dydaktyczny i naukowy to atuty Lublina. Stanowią one trzy kluczowe filary zrównoważonego rozwoju miasta. Wspieranie tych podsystemów w oparciu o przemyślane strategiczne zarządzanie, pozwoli wyzwolić w kolejnych latach nowy impuls rozwojowy, decydujący nie tylko o miejscu Lublina w krajowych rankingach ale także o możliwości miasta i jakości życia jego mieszkańców. W ramach obszaru kreatywność, akademickość, przedsiębiorczość wyróżniono pięć celów strategicznych: A.1. Wysoka jakość kształcenia na każdym etapie życia, A.2. Akademicki Lublin – międzynarodowy ośrodek kształcenia i badań, A.3. Synergia miasta i uczelni, A.4. Innowacyjne i zrównoważone ekosystemy gospodarcze, A.5. Kultura przedsiębiorczości i nowoczesna infrastruktura biznesu.

A.1. Wysoka jakość kształcenia na każdym etapie życia

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Wysoka jakość kształcenia pozostaje kluczowym wyzwaniem systemu edukacji. Przez ostatnie trzy dekady zarówno na poziomie centralnym jak i w samorządzie, podejmowano wiele inicjatyw służących poprawie jakości edukacji i organizacji oświaty. Celem wciąż pozostaje wyrównywanie szans edukacyjnych, poprawa efektów nauczania, dopasowanie modelu pracy do indywidualnych potrzeb i zdolności uczniów oraz organizacja i funkcjonowanie systemu edukacyjnego na poziomie miasta. Troska o oświatę jest jednym z priorytetów rozwojowych Lublina, na który miasto przeznaczają trzecią część swojego budżetu – zapewniając poziom finansowania dalece przekraczający wielkość przyznawanej przez rząd subwencji oświatowej.

W roku szkolnym 2021/2022 dostępnych było 10 426 miejsc w przedszkolach publicznych (wraz z niepublicznymi było to 15 626 miejsc). Mając na uwadze (dane Głównego Urzędu Statystycznego), że populacja dzieci w wieku 3–5 lat zamieszkałych na terenie miasta Lublin liczyła 10 255 dzieci, wskaźnik liczby dzieci (w tym przedziale wiekowym) przypadających na jedno miejsce w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego wyniósł 0,98 (tabela 21). Oznacza to, że w omawianym roku szkolnym liczba oferowanych przez samorząd miejsc w przedszkolach w 100% zaspokaja potrzeby w tym zakresie.

Tabela 21. Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego – wskaźnik

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Dzieci w wieku 3–5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,00	1,01	1,00	0,98	b.d.*

*Uwagi: dane gromadzone przez Urząd Miasta Lublin zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin i Głównego Urzędu Statystycznego.

W roku szkolnym 2021/2022 w Lublinie funkcjonowało 48 szkół podstawowych prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, do których uczęszczało łącznie 24 484 uczniów, z tego 23 937 do 43 szkół ogólnodostępnych, a 547 do 5 szkół specjalnych. Średnia liczba uczniów w oddziale szkoły podstawowej ogólnodostępnej wyniosła w omawianym roku 21,05.

Tabela 22. Liczba uczniów przypadających na oddział w szkołach – wskaźnik

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Średnia liczba uczniów przypadających na oddział w szkołach	21,30	21,29	21,17	21,05	b.d.*

*Uwagi: dane gromadzone przez Urząd Miasta Lublin zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

W szkołach prowadzonych przez miasto Lublin w roku szkolnym 2021/2022, do egzaminu maturalnego przystąpiło 3 628 uczniów (w tym 2 470 uczniów liceów ogólnokształcących i 1 158 z techników). Średnia zdawalność egzaminu maturalnego dla wszystkich typów szkół prowadzonych przez miasto Lublin osiągnęła 84,0% (89,0% liceum i 79,0% technikum). W całej Polsce średnia zdawalność wyniosła 78,2% (84,0% dla liceum i 69,2% dla technikum), natomiast w woj. lubelskim 77,0%, (84,0% liceum i 66,0% technikum).

Tabela 23. Zdawalność egzaminu maturalnego – wskaźnik

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Średnia zdawalność egzaminu maturalnego dla wszystkich typów szkół w Lublinie (w %)	87,0	79,0	81,7	84,0	b.d.*

*Uwagi: dane gromadzone przez Urząd Miasta Lublin zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Warto dodać, że na tle dwunastu miast należących do Unii Metropolii Polskich (UMP) średnia zdawalność egzaminu maturalnego we wszystkich typach szkół (liceum ogólnokształcące i technikum) lokuje Lublin na 4. miejscu (Białystok – 80,0%, Bydgoszcz – 79,0%, Gdańsk – 78,0%, Katowice – 82,0%, Kraków – 86,0%, Łódź – 79,0%, Poznań – 84,0%, Rzeszów – 83,0%, Szczecin – 82,0%, Warszawa – 88,0%, Wrocław – 81,0%). W roku szkolnym 2020/2021 było to również 4 miejsce, zaś w 2019/2020 – miejsce 6.

Lublin pełni znaczącą rolę regionalnego ośrodka edukacyjnego. W roku szkolnym 2021/2022 poza terenem miasta Lublin zamieszkiwało 2 425 uczniów (10%) ogółu uczęszczających do szkół podstawowych ogólnodostępnych. Liczba uczniów spoza miasta w ogólnodostępnych liceach ogólnokształcących wynosiła 4 864, tj. 46,0%. Natomiast liczba uczniów spoza miasta w ogólnodostępnych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe oraz w centrach kształcenia ustawicznego, w których funkcjonują licea ogólnokształcące dla dorosłych wynosiła 4 916 (62,6 %).

Tabela 24. Liczba i odsetek (w %) uczniów spoza miasta Lublin

Kategoria	2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023*	
Szkoła podstawowa	2 192	9,0	2 438	10,0	2 494	10,0	2 425	10,0	b.d.	b.d.
Gimnazjum**	326	13,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	3 720	46,1	5 135	46,6	5 171	49,2	4 864	46,0	b.d.	b.d.
Zespół szkół zawodowych	4 134	60,0	5 341	62,6	5 158	61,7	4 916	62,6	b.d.	b.d.

*Uwagi: dane gromadzone przez Urząd Miasta Lublin zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

**Uwagi: rok szkolny 2018/2019 był ostatnim rokiem funkcjonowania gimnazjów.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Człowiek rozwija się na każdym etapie życia, dlatego różnorodna oferta edukacyjna powinna być dostępna dla osób w każdym wieku – od najmłodszych do seniorów, zarówno w instytucjach szkolnych i akademickich (edukacja formalna), jak i poza nimi (edukacja pozaformalna i nieformalna). Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), opartych na badaniu aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) w 2019 r. odsetek osób dorosłych w wieku 25-64 zamieszkałych w Lublinie uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu wyniósł 12,78% (tabela 25). W odniesieniu do mediany dla wszystkich 18. miast wojewódzkich (7,54% – 100%) liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 169,5%, co z kolei w kontekście rankingu miast wojewódzkich mówiącym o odsetku osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, lokowało miasto na 3. miejscu wśród 18 miast wojewódzkich.

Tabela 25. Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu	12,40	12,78	12,6	b.d.*	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	145,9	169,5	b.d.*	b.d.*	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 26. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2014–obecnie	<p>EDU-Lublin</p> <p>Głównym celem projektu jest zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej oraz wzmocnienie rozwoju e-usług publicznych w dziedzinie oświaty. System zapewnia dostępność do szerokiego zakresu usług publicznych dla ucznia, rodzica i nauczyciela np. e-dziennik, nabór do przedszkoli i szkół, obsługa awansu zawodowego nauczycieli, obsługa wniosków na stypendia itp. W 2022 r. nastąpiła dalsza rozbudowa EDU-Lublin. Rozwiązaniem objęto dodatkowo 38 placówek. Aktualnie w systemie dostępne są 24 usługi, korzysta z nich 150 jednostek oświatowych (prowadzonych przez miasto) i ponad 10 tys. pracowników. Ponadto 313 jednostek prowadzonych przez inne podmioty korzysta z systemu w zakresie obsługi dotacji. W centralnym miejskim dzienniku elektronicznym swoje konta ma blisko 70,5 tys. uczniów. Wartość dofinansowania projektu wyniosła ponad 11 000 000 zł.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2019–2022	<p>Modelowa Szkoła Ćwiczeń w Lublinie</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty. Projekt realizowany jest przez Urząd Miasta Lublin w partnerstwie z Województwem Lubelskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Odbywa się w 2 szkołach wiodących, tj.: Szkoła Podstawowa nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi w Lublinie im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej w Lublinie oraz XXX Liceum Ogólnokształcącym im. księdza Jana Twardowskiego w Lublinie oraz w 7 szkołach współpracujących (5 prowadzonych przez Gminę Lublin, 2 z terenów wiejskich gmin miejskowiejskich lub wiejskich). Celem głównym projektu jest zwiększenie efektywności doskonalenia obecnych i przyszłych nauczycieli w woj. lubelskim, w kontekście stosowania nowoczesnych metod i form pracy dydaktycznej przyczyniających się do rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i uniwersalnych, w wyniku stworzenia i prowadzenia 1 szkoły ćwiczeń. W 2022 r. w ramach programu zrealizowano działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie szkolenia „Doświadczenia i eksperymenty matematyczne wspierające nauczanie (np. piktogramy, ekspedycje)” – 4 godziny; ▪ realizacja lekcji pokazowych – 15 godzin; ▪ nagranie 4 filmów z lekcji pokazowych; ▪ realizacja praktyk studenckich; ▪ opracowanie materiałów dla nauczycieli i zamieszczenie na stronie internetowej Gminy (prezentacje, filmy z lekcji pokazowych, filmy o szkołach wiodących, opracowane scenariusze lekcji pokazowych, raport z przeprowadzonej ewaluacji); ▪ przeprowadzenie ewaluacji prowadzonych działań projektowych.
2020–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna Specjalistów</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje. Projekt realizuje Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, we współpracy ze szkołami zawodowymi. Grupę docelową stanowią uczniowie i nauczyciele z 3 ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych szkół prowadzonych przez Urząd Miasta Lublin, prowadzących kształcenie zawodowe dla młodzieży z terenu woj. lubelskiego tj. Technikum Mechaniczne w Lubelskim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Technikum Energetyczno-Informatyczne w Zespole Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego, Technikum Transportowo-Komunikacyjne w Zespole Szkół Transportowo Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki. Celem projektu jest zwiększenie szans na rynku pracy uczniów szkół zawodowych oraz podniesienie efektywności, jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego, poprzez rozwój kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności praktycznych 40 nauczycieli i nauczycielek oraz 366 uczniów z 3 szkół ponadpodstawowych oraz doposażenie bazy dydaktycznej w tych szkołach prowadzonych przez Urząd Miasta Lublin. W 2022 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja staży uczniowskich u pracodawców dla 117 uczniów; ▪ doskonalenie nauczycieli przedmiotów zawodowych (szkolenie w zakresie programowania sterowników PLC dla 6 nauczycieli i nauczycielek, szkolenie i egzamin SEP Eksploatacja dla 1 nauczyciela, kontynuacja studiów podyplomowych w zakresie Grafiki wydawniczej dla 2 nauczycielek, szkolenia branżowego w formie stażu dla 12 nauczycieli i nauczycielek); ▪ zwiększenie dostępu uczniów do nowoczesnych technik i technologii we współpracy z uczelniami wyższymi (w 4 rodzajach zajęć wzięło udział łącznie 97 uczniów); ▪ organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów (zorganizowano 22 rodzaje zajęć specjalistycznych i wsparcia uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy oraz 8 rodzajów zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla łącznie 464 uczniów); ▪ doposażenie 11 pracowni przedmiotów zawodowych oraz materiały niezbędne do realizacji zajęć (na łączną kwotę 530 765,71 zł).

Projekty	
2020-obecnie	<p>Fachowcy jutra</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Oś priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje przez Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, we współpracy ze szkołami zawodowymi. Grupę docelową projektu stanowią uczniowie i nauczyciele 6 szkół zawodowych prowadzonych przez Urząd Miasta Lublin, tj. Technikum Budowlano-Geodezyjne w Państwowych Szkołach Budownictwa i Geodezji im. H. Łopacińskiego w Lublinie; Technikum Chemiczne w Zespole Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. Gen. F. Kleeberga w Lublinie; Technikum Przemysłu Spożywczego w Zespole Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. Gen. F. Kleeberga w Lublinie; Technikum Ekonomiczne w Zespole Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie; Technikum Ekonomiczno-Handlowe w Zespole Szkół nr 1 im. Wł. Grabskiego w Lublinie; Technikum Energetyczno-Informatyczne w Zespole Szkół Energetycznych im. prof. K. Drewnowskiego w Lublinie. Celem projektu jest zwiększenie szans na rynku pracy uczniów szkół zawodowych oraz podniesienie efektywności, jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego, poprzez rozwój kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności praktycznych 86 nauczycieli i 511 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych oraz doposażenie bazy dydaktycznej w tych szkołach prowadzonych przez Urząd Miasta Lublin. W 2022 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja staży uczniowskich u pracodawców dla 157 uczniów; ▪ doskonalenie nauczycieli przedmiotów zawodowych (szkolenia i kursy doskonalące tj. 10 rodzajów szkoleń dla łącznie 46 nauczycieli kształcenia zawodowego, studia podyplomowe tj. 6 kierunków studiów dla łącznie 14 nauczycieli kształcenia zawodowego, szkolenia branżowe realizowane w formie staży dla 14 nauczycieli kształcenia zawodowego); ▪ organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów: zorganizowano 33 rodzaje zajęć specjalistycznych i 19 rodzajów zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla łącznie 456 uczniów; ▪ doposażenie 18 pracowni przedmiotów zawodowych oraz materiały niezbędne do realizacji zajęć (na łączną kwotę 932 522,23 zł).
2014-obecnie	<p>Program Szkoła Promująca Zdrowie</p> <p>Miasto Lublin włączyło się w realizację projektu Ministerstwa Edukacji Narodowej pt. Przedszkole i Szkoła Promujące Zdrowie. Realizowany jest w 47 krajach Europy (w Polsce od 1991 r.) i wspólnie patronuje mu Światowa Organizacja Zdrowia, Rada Europy i Komisja Europejska. W trosce o zapewnienie realizacji edukacji zdrowotnej w lubelskich przedszkolach, szkołach i placówkach na jak najwyższym poziomie, z zachowaniem ciągłości i kompleksowości podejmowanych działań opartych na potrzebach wynikających z przeprowadzanej wszechstronnej diagnozy, utworzono Miejską Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie Miasta Lublin, określając jednocześnie kryteria przynależności szkoły lub placówki do miejskiej sieci oraz przyznania Miejskich Certyfikatów „Przedszkole Promujące Zdrowie” i „Szkoła Promująca Zdrowie”.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Uczeń przyszłości</p> <p>Miasto Lublin, jako Europejska Stolica Młodzieży 2023, wspiera przyszłych inżynierów i twórców sektora kreatywnego. „Uczeń i Uczennica Przyszłości” to projekt, który stawia na rozwój kompetencji i umiejętności technicznych uczennic i uczniów lubelskich szkół podstawowych oraz ich nauczycieli, przy wykorzystaniu sprzętu zakupionego przez szkoły w ramach programu Laboratoria Przyszłości. Głównym celem projektu jest wsparcie rozwoju kwalifikacji przy wykorzystaniu sprzętu posiadanego przez szkoły oraz wykorzystanie idei FabLabu do nauki kreatywnego korzystania z nowych technologii. Projekt skierowany jest do młodzieży oraz nauczycieli szkół podstawowych z terenu miasta Lublin. Weźmie w nim udział minimum 420 uczennic i uczniów oraz 100 pedagogów.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Zwiększenie dostępu do przedszkoli i szkół, wspieranie ich funkcjonalności i atrakcyjności, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, wzbogacanie programów nauczania o ofertę dodatkową to działania wpisane na stałe w misję miasta Lublin. Wydatki bieżące na funkcjonowanie jednostek oświatowych w 2022 r. wyniosły ponad 800 mln zł. W 2022 r. miasto Lublin zaangażowało się w inwestycje mające na celu poprawę i rozwój infrastruktury do realizacji zadań w obszarze edukacji. W szkołach i przedszkolach zrealizowano kilkanaście dużych zadań i kilkaset remontów. Zakończona została przebudowa zabytkowego budynku Zespołu Szkół Ekonomicznych przy ul. Bernardyńskiej, budowa hali sportowej wraz z zespołem boisk przy I LO przy Al. Racławickich, budowa budynku przedszkola w ZS nr 12 przy ul. Sławinkowskiej oraz termomodernizacja Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych przy ul. Zemborzyckiej. Spośród inwestycji w infrastrukturę, przebudowano boiska przy SP 31 przy ul. Lotniczej, wybudowano oświetlenie boiska ZSB przy ul. Słowiczej, wykonano kompleksową przebudowę kuchni w SP nr 7 przy ul. Plażowej, remont bloku żywieniowego w SP nr 38 przy ul. Pana

Wołodziejowskiego, zbudowano kanalizację deszczową w SP nr 20 przy al. Piłsudskiego, przebudowano plac zabaw przy Przedszkolu nr 5 na ul. Spokojnej oraz wymiennikownię w Żłobku nr 7.

A.2. Akademicki Lublin – międzynarodowy ośrodek kształcenia i badań

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Akademickość jest marką i znakiem rozpoznawczym Lublina. Dla naszego miasta obecność uczelni wyższych jest ważnym czynnikiem rozwojowym. Istotnym, choć tradycyjnie rozumianym elementem wpływu jest generowanie przez sektor akademicki produktywnych i atrakcyjnych miejsc pracy oraz kreowanie szerokich impulsów miastotwórczych, takich jak tworzenie zaplecza intelektualnego oraz kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr dla gospodarki i społeczeństwa. Współcześnie ambitne miasta akademickie rozszerzają tradycyjny katalog oferty edukacyjnej o wymiar kształcenia międzynarodowego i badań na skalę światową. Wiodące ośrodki akademickie na świecie pozyskują studentów międzynarodowych oraz uczestniczą w globalnym obiegu publikacyjnym. Miasto Lublin od 2011 r. prowadzi we współpracy ze wszystkimi uczelniami ambitny program tworzenia międzynarodowej oferty dydaktycznej i pozyskiwania studentów zagranicznych. W jego efekcie miasto stało się polskim liderem kształcenia obcokrajowców, co przynosi znaczące efekty ekonomiczne uczelniom oraz lokalnej gospodarce.

Międzynarodowa ranga uczelni wyraża się w wielu wymiarach, m.in. w atrakcyjności studiów wśród zagranicznych kandydatów (a więc i w odsetku zagranicznych studentów), w obecności uczelni w międzynarodowych badaniach i sieciach współpracy, czy też w podejmowaniu tematów badawczych o znaczeniu międzynarodowym. Aktywność uczelni na arenie międzynarodowej przynosi szkołom wyższym – obok prestiżu – także inspiracje do pozytywnych zmian, które w obszarze szkolnictwa wyższego często przychodzą z zewnątrz. Równie ważna jest obecność zagranicznych naukowców na lubelskich uczelniach, która jest czynnikiem budującym rangę tak uczelni, jak i miasta.

Na przestrzeni lat liczba studentów zagranicznych w Lublinie systematycznie wzrasta. Jak wynika z danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w roku akademickim 2021/2022 wskaźnik internacjonalizacji (liczba studentów zagranicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów wyniósł) wyniósł 13,8% i był najwyższym z dotychczasowych wyników. W porównaniu choćby z 2018 r. jest to wzrost o 28,4%.

Tabela 27. Liczba studentów zagranicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba studentów zagranicznych	6 352	6 707	7 305	8 154	b.d.*
Liczba studentów ogółem	60 988	60 315	60 722	59 135	b.d.*
Wskaźnik internacjonalizacji (w %)	10,4	11,1	12,1	13,8	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w grudniu 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Metoda porównywania nazywana benchmarkingiem, pozwoli pokazać sytuację Lublina na tle 18 miast wojewódzkich. Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez GUS (szczegóły powyżej) w roku akademickim 2021/2022 liczba studentów zagranicznych studiujących w Lublinie w stosunku do ogólnej liczby studentów wyniosła 13,8%. W odniesieniu do mediany dla wszystkich 18. miast wojewódzkich (mediana – 4,97%), liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 277,4%. Wynik ten lokuje Lublin w 2021 r. na 1. miejscu w Polsce (wśród 18. miast wojewódzkich). Na kolejnych miejscach w rankingu znalazły się Warszawa i Łódź.

Tabela 28. Liczba studentów – wskaźnik

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba studentów zagranicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów (w %)	10,4	11,1	12,1	13,8	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	219,0	210,8	228,2	277,4	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w grudniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ze wzrostem liczby studentów zagranicznych poszerza się także oferta edukacyjna na lubelskich uczelniach. W roku akademickim 2021/2022 liczba kierunków prowadzonych w językach obcych wynosiła 31 (brak informacji od Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie). Obecnie najbogatszą ofertę ma Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, który w omawianym roku realizował 11 takich kierunków (Antropologia stosowana, Filozofia, Europeistyka, Dziennikarstwo i Komunikacja społeczna, Biotechnologia, Informatyka, Matematyka, Prawo Unii Europejskiej, Teologia – Systematic Theology). W następnej kolejności Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, który oferował 7 kierunków prowadzonych w języku obcym (Tourism management, International relations, Biology, speciality: Medical Biology, Graphic Art., Intercultural communication in education and the workplace, Chemistry, speciality: Materials Chemistry, Data science). Następnie Lubelska Akademia WSEI z 4 kierunkami (Pielęgniarstwo, Zarządzanie i Informatyka). Kolejna to Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, która oferowała 3 kierunki (Architektura, Informatyka, Zarządzanie). Dalej Politechnika Lubelska, która prowadziła 2 specjalności w języku angielskim (Zarządzanie, Informatyka) i Uniwersytet Medyczny w Lublinie, który prowadził 2 kierunki (Lekarski i Lekarsko-dentystyczny).

W 2021 r. zainaugurowany został Program Visiting Professors in Lublin. Jest to pomysł Urzędu Miasta Lublin inspirowany działaniami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Celem tej inicjatywy jest wzmacnianie międzynarodowej współpracy badawczej, wspieranie rozwoju potencjału dydaktycznego oraz wsparcie w nawiązywaniu i utrzymywaniu przez lubelskie uczelnie wyższe i instytuty naukowo-badawcze międzynarodowych kontaktów z ośrodkami naukowymi na świecie. W pilotażowej edycji konkursu zgłoszono 20 wniosków. Komisja Konkursowa wyłoniła 6 kandydatur, które jej zdaniem najlepiej przyczynią się do zwiększenia poziomu umiędzynarodowienia środowiska akademickiego, w tym badań naukowych oraz promocji nauki wśród mieszkańców Lublina. Tak więc w ramach wsparcia samorządu w 2022 r. miasto Lublin zaszczyliło swoją obecnością:

- Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie odwiedził dr hab. Luis Inostroza, pracownik Institute of Geography, The Ruhr-University Bochum (Niemcy);
- Politechnikę Lubelską odwiedził prof. dr hab. inż. Witold Pedrycz, pracownik Katedry Elektrycznej i Komputerowej Uniwersytetu Alberta w Edmonton (Kanada);
- Uniwersytet Medyczny w Lublinie odwiedził prof. Om Prakash Kharbanda, kierownik Katedry Ortodoncji i Deformacji Zębowo-Twarzowej w ramach All India Institute of Medical Sciences (New Delhi, Indie);
- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II odwiedził prof. Andrew Rothwell, pracownik Loughborough University, School of Business and Economics (Wielka Brytania);
- Wyższą Szkołę Ekonomii i Innowacji w Lublinie odwiedził dr Francesca Lionetti, adiunkt na Wydziale Neuronauki, Obrazowania i Nauk Klinicznych w Gabriele d’Annunzio University Chieti-Pescara (Włochy);
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odwiedził prof. dr hab. Steefan Poedts, kierownik Katedry Matematyki w Katolickim Uniwersytecie w Leuven (Belgia).

Oferta dydaktyczna polskich uczelni jest cyklicznie oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną. Pozytywna opinia dowodzi, że dany program studiów spełnia oczekiwane standardy. O najwyższej jakości kształcenia w danym obszarze świadczą akredytacje międzynarodowe. Certyfikat dowodzi o konkurencyjności i przede wszystkim wiarygodności kierunku i uczelni na rynku międzynarodowym. W roku akademickim 2021/2022 lubelskie uczelnie prowadziły 4 kierunków kształcenia zawodowego z akredytacją międzynarodową: Uniwersytet Medyczny w Lublinie – 2 akredytacje (Lekarski i Lekarsko-dentystyczny) oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – 1 akredytacja (Weterynaria) i Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – 1 kierunek (Chemia). Ponadto UMCS ubiega się o akredytację dla kierunków: Logistyka oraz Finanse i rachunkowość.

Tabela 29. Liczba akredytacji międzynarodowych kierunków wyższego kształcenia zawodowego w Lublinie

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba akredytacji międzynarodowych kierunków wyższego kształcenia zawodowego w Lublinie	3	3	3	4	b.d.*

* Uwagi: dane za 2022 r. zostaną udostępnione po zakończeniu roku akademickiego 2022/2023.

Brak informacji od Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez poszczególne uczelnie.

Kraje Unii Europejskiej od lat podejmują działania, aby zapewnić swoim obywatelom najwyższej jakości edukację. W tym celu państwa członkowskie czynią starania na rzecz zapewnienia dostępu do dobrego wykształcenia, wykorzystującego najnowszą wiedzę teoretyczną i rozwiązania praktyczne. Jednym ze sposobów służących temu celowi jest tworzenie Uniwersytetów Europejskich – działających na zasadzie partnerstw instytucji szkolnictwa wyższego regionów Unii Europejskiej, które współpracują ze sobą, realizując zadania na rzecz studentów, naukowców oraz społeczeństwa. Jedynym jak dotychczas lubelskim reprezentantem w tym prestiżowym gronie jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, który w 2022 r. dołączył do prestiżowego konsorcjum Uniwersytetów Europejskich – ATHENA (Advanced Technology Higher Education Network Alliance).

Międzynarodowy potencjał naukowy uczelni wyraża się także poprzez obecność i przewodniczenie prestiżowym towarzystwom naukowym. W roku akademickim 2021/2022 aż 14 naukowców z lubelskich uczelni przewodniczyło międzynarodowym gremiom naukowym (KUL – 6, PL – 4, UMCS – 4).

Tabela 30. Liczba naukowców z lubelskich uczelni będących przewodniczącymi międzynarodowych towarzystw naukowych

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba naukowców z lubelskich uczelni będących przewodniczącymi międzynarodowych towarzystw naukowych	12	13	13	14	b.d.*

* Uwagi: dane za 2022 r. zostaną udostępnione po zakończeniu roku akademickiego 2022/2023.

Brak informacji od Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez poszczególne uczelnie.

Tabela 31. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2011-obecnie	<p>Study in Lublin</p> <p>Wspierając lubelskie szkoły wyższe w pozyskiwaniu studentów spoza Polski, Urząd Miasta Lublin realizuje wspólnie z uczelniami program Study in Lublin. Jednym z wykorzystywanych narzędzi jest portal informacyjny, za pomocą którego potencjalni studenci mogą znaleźć wszystkie interesujące ich informacje: od oferty edukacyjnej, przez programy stypendialne, konkursy miejskie, po praktyczne porady dotyczące niezbędnych formalności i organizacji pobytu. Strona dostępna jest w 4 wersjach językowych: polskiej, angielskiej, ukraińskiej i rosyjskiej. Cyklicznie organizowane są spotkania z młodymi ludźmi w Polsce i za granicą. Przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin i lubelskich uczelni odwiedzają konsulaty, szkoły, uczelnie wyższe.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2021-obecnie	<p>Visiting Professors in Lublin</p> <p>Program Visiting Professors in Lublin jest inicjatywą Urzędu Miasta Lublin, zapoczątkowaną w 2021 r. Program został zainspirowany działaniami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w ramach programu Research in Lublin, którego głównym celem było zwiększenie umiędzynarodowienia potencjału kadrowego uczelni. Celem Programu Visiting Professors in Lublin jest kreowanie wizerunku Lublina, jako miasta przyjaznego środowisku naukowemu, wzmacnianie międzynarodowej współpracy badawczej, a także wspieranie rozwoju potencjału dydaktycznego i procesu nawiązywania i utrzymywania międzynarodowych kontaktów z ośrodkami naukowymi na świecie przez lubelskie uczelnie wyższe i instytuty naukowo-badawcze.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2014-obecnie	<p>Punkt Obsługi Cudzoziemców</p> <p>Placówka świadczy bezpłatną, codzienną, informacyjną pomoc mieszkającym w Lublinie cudzoziemcom. W punkcie udzielane są informacje dotyczące usług świadczonych w Urzędzie Miasta Lublin oraz podstawowe informacje dotyczące danych teleadresowych, zadań i procedur realizowanych przez inne podmioty (instytucje administracji publicznej oraz działające na rzecz cudzoziemców). Usługi w językach: polskim, angielskim i ukraińskim.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin</p>

Projekty	
2018–obecnie	<p>Culture Night x Centrum Promocji UMCS</p> <p>Projekt realizowany przez Centrum Promocji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wraz z laureatami konkursu Talenty na UMCS. W ramach programu na bezpłatne studia zostali przyjęci studenci z ponad 10 krajów świata. Organizowany przez laureatów cykl spotkań ma na celu przybliżenie kultury, historii i obyczajów krajów, z których pochodzą utalentowani młodzi ludzie. Dzięki realizacji projektu studenci i mieszkańcy mogli poznać kulturę krajów takich jak: Białoruś, Rosja, Kazachstan, Ukraina, Indie, Zimbabwe.</p>
2019–obecnie	<p>XARXA FP</p> <p>W 2019 r. Lublin został przyjęty do organizacji XARXA FP. Jest to europejskie stowarzyszenie non-profit zrzeszające 33 miasta z 15 krajów Unii Europejskiej, które współpracują w zakresie mobilności i innowacji VET (Vocational Education and Training). XARXA FP organizuje praktyki zawodowe dla studentów VET i szkolenia dla nauczycieli VET w europejskich miastach będących członkami sieci. Każdego roku około 400 młodych europejskich studentów i setki nauczycieli bierze udział w takich szkoleniach.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2020–obecnie	<p>Europejski Pakt na rzecz Integracji</p> <p>Projekt Europejski Pakt na rzecz Integracji (EPI) ma na celu poprawę jakości lub stworzenie pilotażowych lokalnych strategii na rzecz integracji migrantów. Poprzez szereg działań pilotażowych zostaną opracowane i wdrożone Strategie na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich w 7 europejskich miastach: Kartagena, Kluż-Napoka, Dietzenbach, Linköping, Lublin, Rawenna, Ryga. Realizacja przedsięwzięcia zaplanowana jest na lata 2020–2022.</p>
2020–obecnie	<p>Darmowy kurs języka polskiego jako obcego</p> <p>W ramach miejskiego konkursu Program Wspierania Inicjatyw Akademickich (obecnie Program Lublin Akademicki) którego celem jest kreowanie wizerunku Lublina jako miasta przyjaznego środowisku akademickiemu oraz naukowemu, a także promocja osiągnięć wybitnych studentów oraz doktorantów, jak również wspieranie ich w realizacji akademickich inicjatyw kulturalnych i naukowych, Centrum Języka Kultury Polskiej UMCS oferuje darmowy i ogólnodostępny podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie B1/B2, bazujący na 10 materiałach filmowych poświęconych Lublinowi. Projekt Lubimy Lublin (realizowany przy wsparciu finansowym Urzędu Miasta Lublin w ramach Konkursu Program Wspierania Inicjatyw Akademickich) jest skierowany do wszystkich obcojęzycznych mieszkańców i turystów, którzy chcą rozwijać znajomość języka polskiego oraz poznawać polską kulturę i walory Lublina.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

W Rankingu Szkół Wyższych „Perspektywy 2022” obejmującym polskie uczelnie akademickie (publiczne oraz niepubliczne) w kategorii „Umiędzynarodowienie”, Uniwersytet Medyczny w Lublinie zajął 21. miejsce w Polsce, Politechnika Lubelska 40. miejsce, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie sklasyfikowany został na 41. pozycji, zaś Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie na 42. miejscu w kraju. W kategorii „Prestż akademicki” najwyższą z lubelskich uczelni bo na 25. miejscu sklasyfikowany został Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, następnie na 30. miejscu Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, na 38. miejscu Politechnika Lubelska, na 39. miejscu Uniwersytet Medyczny, natomiast na 42. miejscu Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie⁹.

W rankingu krajowych i zagranicznych podmiotów zgłaszających według liczby patentów udzielonych w 2021 r. przygotowanym przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, po raz kolejny 1. miejsce zajęła Politechnika Lubelska, na 13. miejscu uplasował się Uniwersytet Medyczny w Lublinie, na 26. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, zaś na 34. miejscu Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W ranking krajowych i zagranicznych podmiotów zgłaszających według liczby praw ochronnych Politechnika Lubelska znalazła się na 5. miejscu¹⁰.

⁹ Zob. strona internetowa Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”.

¹⁰ Zob. strona internetowa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

A.3. Synergia miasta i uczelni

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Symbioza uczelni z miastem i jego mieszkańcami stanowi dzisiaj jeden z fundamentów rozwoju współczesnych miast akademickich, a także jedną z trzech misji współczesnych uniwersytetów. W Lublinie proces budowy intensywnych związków w układzie miasto–uczelnia–biznes–mieszkańcy rozpoczął się po 2010 r. – jako element realizacji zapisów poprzedniej strategii rozwoju miasta. Dzisiaj jest on postrzegane w Polsce jako wiodący ośrodek wielopłaszczyznowych kontaktów w powyższych układach współzależności, zaś samorząd Lublina umiejętnie inicjuje, koordynuje i zarządza wieloma projektami na styku poczwórnej helisy różnych interesariuszy. Kultura współpracy wspomnianych podmiotów jest obecnie czymś naturalnym w mieście i przedmiotem docenienia i uwagi ze strony innych polskich miast akademickich.

Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin od kilku lat realizuje projekt badawczy pn. Badanie losów absolwentów szkół średnich w Lublinie. Na podstawie tego pomiaru dowiadujemy się, że mniej więcej 3/4 absolwentów lubelskich szkół średnich kontynuujących dalszą edukację, pozostaje w mieście i podejmuje studia w lubelskich uczelniach. Z ostatniego pomiaru badającego absolwentów lubelskich szkół średnich z rocznika 2021/2022 wiemy, że na 2 993 osób przebadanych (do takiej grupy udało się dotrzeć i zdobyć kompletną informację) – 78,3% kontynuuje edukację w ogóle, a 74,9% spośród nich podjęło studia w Lublinie.

Tabela 32. Absolwenci lubelskich szkół średnich podejmujący studia w Lublinie

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Odsetek absolwentów lubelskich szkół średnich podejmujących studia w Lublinie (w %)	74,7%	72,0%	72,8%	74,9%	b.d.*

*Uwagi: dane gromadzone przez Urząd Miasta Lublin zostaną udostępnione w kwietniu 2024 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Eksperci z obszaru akademickości współtworzący Strategię Lublin 2030 sformułowali wiele pożądanych wizji przyszłości w kwestii synergii miasta i uczelni. Przede wszystkim akcentowana jest potrzeba wprowadzenia nowego modelu komercjalizacji badań na uczelniach, zorientowanych przede wszystkim na efekt finansowy, oraz integracji potencjału aparaturowego i lepszego jego wykorzystania na potrzeby badań wdrożeniowych i usług badawczych. W roku akademickim 2021/2022 w Lublinie działało 6 tzw. spin-offów, czyli przedsiębiorstw powstałych poprzez wydzielenie się z jednostki macierzystej (uczelni) w celu komercjalizacji oraz transferu wiedzy i technologii. Lubelskim liderem jest Politechnika Lubelska. W omawianym roku przy uczelni działały 4 spin-offy, wśród nich NK Tech sp. z o.o. specjalizujący się w wykorzystaniu silikonu medycznego do produkcji lejów do protez oraz InSearch sp. z o.o. specjalizujący się w ekspertyzach i badaniach naukowych w obszarze budownictwa. Przy Uniwersytecie Medycznym w Lublinie działa Medical Inventi S.A. specjalizujący się w zakresie komercjalizacji badań naukowych i prac rozwojowych wdrażanych na potrzeby profilaktyki i ochrony zdrowia ludzkiego, zaś przy Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie działa Historical Imagination Lab S.A. powstały z myślą o tym by przedstawiać historię w ciekawy sposób i działa w obszarze nowych technologii, gier wideo oraz cyfrowej edukacji historycznej.

Tabela 33. Liczba powstałych spin-offów przy uczelniach

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba powstałych spin-offów przy uczelniach w Lublinie	4	4	5	6	b.d.*

* Uwagi: dane za 2022 r. zostaną udostępnione po zakończeniu roku akademickiego 2022/2023.

Brak informacji od Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez poszczególne uczelnie.

Synergia miasta i uczelni to także podejmowanie wspólnych działań przez miasto, uniwersytety i biznes na rzecz pozyskiwania kolejnych prestiżowych projektów naukowych przez lubelskie uczelnie zwłaszcza tych zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami Lublina. W Strategii Lublin 2030 zdefiniowano siedem podstawowych inteligentnych specjalizacji gospodarczych miasta: przemysł motoryzacyjny i maszynowy, zdrowe społeczeństwo, inteligentne sieci i ICT, zautomatyzowane przetwórstwo spożywcze i żywność funkcjonalna,

procesy chemiczne i produkty chemii specjalistycznej, nowoczesne usługi biznesowe, innowacyjna logistyka. W roku akademickim 2021/2022 w ramach prestiżowych krajowych programów naukowych związanych z inteligentnymi specjalizacjami miasta pozyskanych zostało 86 projektów naukowych (Politechnika Lubelska – 39, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej – 20, Uniwersytet Przyrodniczy – 20, Uniwersytet Medyczny – 5 i Katolicki Uniwersytet Lubelski – 2 projekty).

Tabela 34. Liczba projektów pozyskanych w ramach prestiżowych krajowych programów naukowych związanych z inteligentnymi specjalizacjami miasta

Kategoria	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba projektów pozyskanych w ramach prestiżowych krajowych programów naukowych związanych z inteligentnymi specjalizacjami miasta	50	43	46	86	b.d.*

* Uwagi: dane za 2022 r. zostaną udostępnione po zakończeniu roku akademickiego 2022/2023.

Brak informacji od Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez poszczególne uczelnie.

Tabela 35. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2019–obecnie	<p>Przedsiębiorcze Dzieciaki</p> <p>Celem projektu jest kształtowanie u najmłodszych mieszkańców Lublina postaw przedsiębiorczych i rozwijanie kompetencji w przyszłości poszukiwanych na rynku pracy. Projekt realizowany jest we współpracy z lubelskimi firmami oraz przedstawicielami przemysłów kreatywnych. Współorganizatorem projektu jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Wydział Psychologii i Pedagogiki).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Przedsiębiorcza Młodzież</p> <p>Celem projektu jest rozwinięcie u uczestników kompetencji w zakresie przedsiębiorczości oraz wsparcie kształtowania u nich postaw przedsiębiorczych. Projekt realizowany jest we współpracy z lubelskimi firmami oraz przedstawicielami przemysłów kreatywnych. Współorganizatorem projektu jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Wydział Ekonomiczny oraz Biuro Rozwoju Kompetencji – UMCS).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Uczeń i uczennica Przyszłości</p> <p>Celem projektu jest wsparcie rozwoju kompetencji oraz umiejętności technicznych uczniów i uczennic, m.in. przy wykorzystaniu sprzętu zakupionego przez szkoły w ramach rządowego programu „Laboratoria Przyszłości” tj. drukarek 3D z akcesoriami, mikrokontrolerów z akcesoriami, stacji lutowniczych oraz sprzętu audiowizualnego. Udział w projekcie uczy też kreatywnego myślenia, a przy tym jest treningiem umiejętności interpersonalnych podczas pracy w grupie.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Centra Komercjalizacji Uczelni</p> <p>Centrum transferu technologii tworzy się w celu komercjalizacji bezpośredniej, polegającej na sprzedaży wyników działalności naukowej lub know-how związanego z tymi wynikami albo oddawaniu do używania tych wyników lub know-how, w szczególności na podstawie umowy licencyjnej, najmu oraz dzierżawy. Centrum transferu technologii najczęściej jest tworzone w formie jednostki ogólnouczelnianej i działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez senat uczelni. W Lublinie działają:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS (link do strony internetowej uczelni); ▪ Dział Komercjalizacji Wiedzy KUL (link do strony internetowej uczelni); ▪ Centrum Transferu Technologii PL (link do strony internetowej uczelni); ▪ Centrum Transferu Wiedzy UM (link do strony internetowej uczelni); ▪ Centrum Transferu Technologii UP (link do strony internetowej uczelni).

Projekty	
2017-obecnie	<p>Inkubator Innowacyjności+</p> <p>Projekt został zainicjowany przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jego celem jest wzmocnienie procesu zarządzania wynikami badań w zakresie komercjalizacji, poprzez objęcie szczególnym wsparciem gospodarczo-użytecznych wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Realizacja programu ma przyczynić się do promocji osiągnięć naukowych, zwiększenia ich wpływu na rozwój innowacyjności oraz wzmocnienia współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym.</p>
2015-obecnie	<p>Konkurs na najlepszą pracę dyplomową poświęconą tematyce rozwoju gospodarczego miasta</p> <p>Jest to konkurs organizowany cyklicznie przez Urząd Miasta Lublin, w którym przewidziane są dwie kategorie nagród: dla autorów prac licencjackich, magisterskich i inżynierskich oraz dla autorów prac doktorskich. W każdej z kategorii przyznawana jest nagroda główna oraz maksymalnie trzy wyróżnienia. Dodatkowo, przyznawane jest wyróżnienie w formie trzymiesięcznej płatnej praktyki absolwenckiej. Zwycięskie prace mają szansę dotrzeć do szerokiego grona odbiorców oraz wpłynąć na rozwój miasta i działanie samorządu. Uroczyste ogłoszenie zwycięzców odbywa się podczas corocznej Gali Przedsiębiorczości lub na spotkaniach integrujących akademicką społeczność Lublina.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2015-obecnie	<p>Program wspierania laureatów i finalistów zawodów stopnia centralnego olimpiad oraz turniejów, studiujących na terenie miasta Lublin</p> <p>Program ma na celu zachęcenie zdolnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy uzyskali tytuł laureata lub finalisty zawodów stopnia centralnego olimpiady albo turnieju do kontynuowania nauki na lubelskich uczelniach wyższych oraz wzmocnienie intelektualnej elity studenckiej w Lublinie.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2019-obecnie	<p>Miejski program stypendialny dla studentów i doktorantów</p> <p>Stypendium przyznawane jest wybitnie uzdolnionym studentom studiów stacjonarnych oraz doktorantom stacjonarnych studiów doktoranckich lub szkół doktorskich zamieszkałym na terenie Lublina, których działalność może przyczynić się do rozwoju Lublina i wnieść wkład w rozwój nauki, w szczególności jeśli efekty działalności mogą być wdrożone lub wykorzystane w praktyce przez miasto, środowisko naukowe oraz przedsiębiorstwa prowadzące działalność na lokalnym rynku, wpływając na rozwój gospodarczy Lublina.</p>
2021-obecnie	<p>Rada Studentów Lublina</p> <p>Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk powołał Radę Studentów Lublina, którą stworzyło łącznie 26 reprezentantów uczelni i międzynarodowych organizacji studenckich (AIESEC, ELSA i IFMSA). Stanowi ona ciało opiniodawczo-doradcze w zakresie zagadnień związanych ze środowiskiem akademickim Lublina. Rada ma za zadanie pomóc władzom miasta w kształtowaniu pozytywnego wizerunku Lublina oraz rozwijanie jego akademickiego charakteru.</p>
2021-obecnie	<p>Program Lublin Akademicki</p> <p>Program Lublin Akademicki (dawniej Program Wspierania Inicjatyw Akademickich) jest inicjatywą Urzędu Miasta Lublin. Celem Programu jest kreowanie wizerunku Lublina, jako miasta przyjaznego środowisku akademickiemu oraz naukowemu, a także promocja osiągnięć wybitnych studentów oraz doktorantów, jak również wspieranie ich w realizacji akademickich inicjatyw.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2017-obecnie	<p>Związek Uczelni Lubelskich</p> <p>Celem Związku jest optymalizacja wykorzystania zasobów lubelskich Uczelni poprzez wspieranie realizacji wspólnych zadań. Związek Uczelni Lubelskich ma tworzyć lepsze możliwości do realizacji badań naukowych i prac rozwojowych poprzez tworzenie konsorcjów, wspólnych centrów badawczych, laboratoriów, wspieranie komercjalizacji wyników badań, upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć w zakresie nauki, kultury narodowej i techniki w tym poprzez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych i informacyjnych, współpracy w zakresie wydawniczej Uczelni oraz działania na rzecz społeczności lokalnej i regionalnej. Od początku istnienia Związku należały do niego 3 lubelskie uczelnie wyższe: Uniwersytet Marie Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie i Politechnika Lubelska. W 2021 r. do Związku Uczelni Lubelskich przystąpił Uniwersytet Medyczny w Lublinie.</p>
2021-obecnie	<p>Liga Cyfryzacji Uniwersytetów Lubelskich</p> <p>Liga Cyfryzacji Uniwersytetów Lubelskich, jest inicjatywą Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, w skład której weszło pięć lubelskich uczelni publicznych. Stanowi swoiste forum wymiany doświadczeń i zaproszenie do działania w zakresie stosowania nowoczesnych technik cyfrowych w szeroko pojętej telemedycynie. Jednym z celów przedsięwzięcia jest stworzenie wspólnej bazy naukowej oraz wspólnych projektów badawczych i edukacyjnych lubelskich uczelni.</p>

Projekty	
2001-obecnie	<p>Lubelski Festiwal Nauki</p> <p>Celem Lubelskiego Festiwalu Nauki jest ukazanie znaczenia nauki i odkryć naukowych dla rozwoju gospodarki regionu, kraju i świata oraz poprawy życia mieszkańców, integracja i współpraca społeczności lokalnej ze środowiskiem naukowym i twórczym Lubelszczyzny, rozbudzanie ciekawości poznawczej i rozwijanie zainteresowania nauką wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. W 2021 r. ze względu na trudną sytuację epidemiczną, w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, a także zachowanie obowiązujących sanitarnych, uczelnie publiczne Lublina wspólnie z Urzędem Miasta Lublin zorganizowały wspólną hybrydową formułę festiwalu pod hasłem „Nauka bez granic. Enjoy science!”. W realizację festiwalu zaangażowało się również około trzydziestu instytucji naukowo-badawczych i publicznych z Lublina oraz województw: lubelskiego i dolnośląskiego. Inicjatywa w tej formie pozwoliła na zachowanie ciągłości w upowszechnianiu, promowaniu oraz popularyzowaniu nauki i badań naukowych w społeczeństwie i stanowiła dobry przykład wzajemnej, bardzo dobrej współpracy w celu realizacji misji i wizji Lubelskiego Festiwalu Nauki.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2001-obecnie	<p>Lubelskie Dni Kultury Studenckiej</p> <p>Lubelskie Dni Kultury Studenckiej to wydarzenie mające na celu integrację całej społeczności akademickiej oraz mieszkańców Lublina i regionu. Samorządy studenckie corocznie organizują wydarzenia kulturalne takie jak: Lublinalia, Juwenalia, Kozienalia, Medykalia i Feliniada.</p> <p>Więcej informacji: link do profilu Facebook wydarzenia.</p>
2005-obecnie	<p>Dni Kariery</p> <p>Dni Kariery to jedne z największych targów pracy, praktyk i staży dla studentów i absolwentów, organizowane przez AIESEC Polska. Odbývają się już od ponad 25 lat na wiosnę w 9 największych ośrodkach akademickich. Dni Kariery dają pracodawcom szansę promocji praktyk, pracy i staży wśród ambitnych studentów i absolwentów. Umożliwiają bezpośredni kontakt z kandydatami, którzy odpowiadają oczekiwaniom i wymogom rekrutacyjnym firmy, a także wymianę informacji i wzajemnych oczekiwań.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2022	<p>Biura karier lubelskich uczelni</p> <p>Prowadzą działalność edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów i pracowników uczelni na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego. W Lublinie funkcjonują następujące Biura Karier:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS (link do strony internetowej); ▪ Biuro Karier KUL (link do strony internetowej); ▪ Biuro Karier Politechniki Lubelskiej (link do strony internetowej); ▪ Biuro Karier Studenckich i Więzy z Absolwentami UP (link do strony internetowej); ▪ Akademickie Biuro Karier Uniwersytetu Medycznego w Lublinie (link do strony internetowej); ▪ Akademickie Biuro Karier WSPA w Lublinie (link do strony internetowej); ▪ Biuro Karier Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie (link do strony internetowej).
2001-obecnie	<p>Lubelski Piknik Naukowy</p> <p>Piknik naukowy jest częścią Lubelskiego Festiwalu Nauki. Zaś Lubelski Festiwal Nauki jest największą na Lubelszczyźnie i jedną z największych w Polsce imprezą upowszechniającą naukę. Głównym celem festiwalu jest promowanie oraz popularyzowanie nauki i badań naukowych w społeczeństwie. Wydarzenie organizowane jest przez pięć lubelskich uczelni publicznych: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie i Politechnikę Lubelską.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

W kontekście synergii miasta i uczelni należy utrzymać i wzmacniać ten stan poprzez inteligentną instytucjonalizację i tworzenie nowych sieci współpracy miasta z uczelniami oraz dalej wspierać uczelnie w budowaniu relacji z biznesem i lokalnymi podmiotami. Proces ten ma już obecnie coraz bardziej naturalny charakter i zaczyna przypominać sytuację znaną z najbardziej zaawansowanych we współpracy na linii miasto-uczelnia-biznes miast i ekosystemów europejskich. Konieczna będzie dalsza trudna praca organiczna środowiska na rzecz poszerzania relacji i trwałej współpracy interesariuszy w miejskim ekosystemie współpracy z uczelniami, realizowana przy wsparciu samorządu. Współpraca ta musi z jednej strony mieć charakter pro-biznesowy, zwiększając konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw poprzez udrażnianie kanałów komercjalizacji innowacji tworzonych na uczelniach oraz elastyczne tworzenie nowych kierunków studiów, przedmiotów praktycznych oraz wykorzystanie systemu praktyk i staży. Z drugiej strony uczelnie mają zdecydowanie większy potencjał do realizowania projektów dla mieszkańców w innych obszarach: edukacji, sportu, kultury, opieki społecznej i zdrowia, który należy rozpiszać na projekty i wdrożyć. Mówiąc o mieszkańcach, myślimy także

o zagranicznych absolwentach lubelskich uczelni, którzy wybrali Lublin jako miejsce spełnienia swoich aspiracji zawodowych i życiowych.

A.4. Innowacyjne i zrównoważone ekosystemy gospodarcze

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Lublin jako jedno z pierwszych miast w Polsce rozpoczął proces zarządzania swoim rozwojem za pomocą ekosystemów gospodarczych. Doświadczenia ostatniej dekady potwierdziły, że był to słuszny kierunek. Realizowane przez samorząd polityki publiczne w zakresie rozwoju gospodarczego, oparte są bowiem na ściśle zdefiniowanych ekosystemach innowacji, będących emanacją inteligentnych specjalizacji. Lublin, zdefiniował w poprzedniej strategii (SRL 2020) osiem branż priorytetowych, natomiast w nowej (SRL 2030) zamierza rozwijać siedem ekosystemów priorytetowych, z których aż sześć stanowi kontynuację. Świadczy to, o ciągłości strategii gospodarczej i towarzyszących jej programów działania. Będą to zarówno branże przemysłowe, jak też usługowe, z naciskiem na technologiczny i inżynierski ich charakter.

Kluczową rekomendacją sformułowaną podczas prac nad Strategią Lublin 2030 było wskazanie specjalizacji gospodarczych Lublina w perspektywie najbliższych 10 lat. Specjalizacje wyłoniono na podstawie diagnozy potencjału innowacyjnego miasta, z uwzględnieniem poprzednich i obecnych ścieżek rozwoju miasta oraz przy zaangażowaniu samym przedsiębiorców zgodnie z ideą przedsiębiorczego odkrywania. Przeprowadzone analizy pozwoliły na wyłonienie siedmiu potencjalnych, podstawowych specjalizacji gospodarczych miasta: przemysł motoryzacyjny i maszynowy, zdrowe społeczeństwo, inteligentne sieci i ICT, zautomatyzowane przetwórstwo spożywcze i żywność funkcjonalna, procesy chemiczne i produkty chemii specjalistycznej, nowoczesne usługi biznesowe, innowacyjna logistyka (tabela 36).

Tabela 36. Liczba nowych firm w ramach inteligentnych specjalizacji

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba nowych firm w ramach inteligentnych specjalizacji	556	614	586	722	817

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Inwestycje zagraniczne są powszechnie uznawane za jeden z głównych czynników rozwoju gospodarczego regionów. Pozytywny wpływ oddziaływania zagranicznych przedsiębiorstw dostrzec można na rynku pracy, pozyskiwaniu nowych technologii, know-how, sposobów zarządzania i modeli organizacji itp. W ostatnich latach w Lublinie udział przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym oscyluje w okolicach 0,5%. W 2021 r. wyniósł 0,57 % (286 firm z kapitałem zagranicznym wśród 49 928 zarejestrowanych ogółem). Pełne dane dotyczące 2022 r. zostaną opublikowane w późniejszym terminie, jednak już wiadomo że we wspomnianym roku na terenie Lublina było zarejestrowanych ogółem 51 967 przedsiębiorstw.

Tabela 37. Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw z Lublina

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (w %)	0,55	0,59	0,62	0,57	b.d.*
Liczba przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym	250	271	296	286	b.d.*
Liczba przedsiębiorstw ogółem	45 348	46 180	48 082	49 928	51 967

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lutym 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2022 r. w Lublinie swoje inwestycje ulokowały firmy zagraniczne: innowacyjna niemiecka firma z sektora szeroko pojętej mobilności – ARTHUR BUS Sp. z o.o. (37 nowych miejsc pracy), francuska spółka Publicis Re:Sources specjalizująca się w komunikacji i transformacji biznesowej (210 nowych miejsc pracy) oraz węgierska firma F&A Process Solutions specjalizująca się w outsourcingu procesów biznesowych (5 nowych miejsc pracy). Ubiegły rok, to także inwestycje krajowych przedsiębiorstw: firma z branży budowlanej Alamentti (2 nowe miejsca pracy), Tutlo – firma z branży BPO (5 miejsc pracy) oraz przedstawiciele branży F&A – ALTO Tax Sp. z o.o. (12 miejsc pracy) i PKF Polska (5 miejsc pracy).

Poza wymienionymi przykładami w 2022 r. nowe miejsca pracy tworzyły firmy już istniejące. W ekosystemach priorytetowych (Zautomatyzowane przetwórstwo spożywcze i żywność funkcjonalna, Nowoczesne usługi biznesowe, Inteligentne sieci i ICT, Innowacyjna logistyka, Zdrowe społeczeństwo, Procesy chemiczne

i produkty chemii specjalistycznej, Przemysł motoryzacyjny i maszynowy) wśród monitorowanych przez Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin firm, zatrudnienie wzrosło o 18,22% (stworzono 4 446 nowych miejsc pracy).

Tabela 38. Liczba pozyskanych nowych inwestorów i stworzonych przez nich nowych miejsc pracy

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba nowych inwestorów międzynarodowych	6	9	1	2	4
Liczba nowych inwestorów polskich	3	3	5	5	4
Liczba miejsc pracy stworzonych przez nowych inwestorów	701	383	84	42	277

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Klasy są jednym z kluczowych narzędzi rozwoju gospodarczego miast i regionów. Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin wspiera klasy działające w mieście, których w 2022 r. było 15. Największą liczbę, bo aż 170 członków zrzeszał Klaster Usług Prozdrowotnych – Lubelska Medycyna, założony w 2014 r. Łącznie do klastrów należy obecnie ponad 800 członków, z czego 787 stanowią przedsiębiorstwa.

Tabela 39. Liczba firm w lubelskich inicjatywach klastrowych i ekosystemowych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba firm w lubelskich inicjatywach klastrowych i ekosystemowych	738	762	769	786	787

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Określane są jako inwestycje bezpośrednie bądź rzeczowe. Jest to o tyle istotne, że stanowią informację dotyczącą skłonności do inwestycji na rzecz celów strategicznych przedsiębiorstw. W 2021 r. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw z Lublina osiągnęły poziom 1 786 335 tys. zł. i były wyższe z porównaniu z rokiem poprzednim o 1,65% i aż o 16,20% w porównaniu z 2018 r.

Tabela 40. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw z Lublina (w tys.)	1 537 268	1 676 950	1 757 364	1 786 335	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w grudniu 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Jednym z mierników innowacyjności przedsiębiorstw jest analiza nakładów ponoszonych na badania i rozwój. Dla przedsiębiorstw, których główną działalnością są inne czynności niż badania i rozwój, najczęściej spotykaną formą aktywności w obszarze B+R są badania przemysłowe i prace rozwojowe. Działania te z reguły mają na celu opracowanie nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenie zmian czy ulepszeń do już istniejących (produktów, procesów i usług). Główny Urząd Statystyczny udostępnia takie dane jedynie na poziomie województwa (tabela poniżej). Dominującym sektorem wydatków w tym zakresie jest szkolnictwo wyższe w dalszej kolejności przedsiębiorstwa.

Tabela 41. Nakłady przedsiębiorstw w sferze B+R (woj. lubelskie)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Nakłady przedsiębiorstw w sferze B+R (w tys.)	806 565,8	986 480,2	1 022 986,8	1 109 688,7	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w grudniu 2023 r. (GUS nie gromadzi danych na poziomie gminy).

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia i poziom zatrudnienia są jednymi z podstawowych wskaźników rynku pracy. Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii. Natomiast poziom zatrudnienia mówi o procentowym udziale ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (w tym przypadku, w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni). W 2022 r. stopa bezrobocia w Lublinie była najniższa na przestrzeni ostatnich 5 lat i wyniosła 4,9%. Z uwagi na kalendarz publikacji danych przez Główny Urząd Statystyczny opierając się na informacjach za 2021 r. poziom zatrudnienia w Lublinie był z kolei najwyższy w analizowanym okresie i wyniósł 64,55% (tabela 42).

Tabela 42. Stopa bezrobocia oraz poziom zatrudnienia – wskaźniki

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Stopa bezrobocia w Lublinie (w %)	5,5	5,0	5,6	5,2	4,9
Poziom zatrudnienia w Lublinie (w %)	63,33	64,27	63,20	64,55	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w październiku 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 43. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Klaster w Lublinie:</p> <p>Klaster – skoncentrowana przestrzennie grupa przedsiębiorstw pochodzących z tego samego lub pokrewnych sektorów, a także instytucji i organizacji, powiązanych ze sobą siecią pionowych i poziomych zależności, konkurujących i współpracujących ze sobą.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klaster Restauratorów i Hotelarzy (rok powstania –2006); ▪ Wschodni Klaster ICT (2007); ▪ Lubelskie Drewno Regionalny Klaster w Lublinie (2007); ▪ Lubelski Klaster Teleinformatyczny (2008); ▪ Lubelski Klaster Przedsiębiorstw (2008); ▪ Wschodni Klaster Obróbki Metali (2009); ▪ Lubelski Klaster Ekoenergetyczny (2011); ▪ Klaster-Group.pl (2011); ▪ Klaster Fotoniki i Światłowodów (2012); ▪ Klaster Designu Innowacji i Mody (2013); ▪ Lubelska Medycyna – Klaster Usług Prozdrowotnych (2014); ▪ Lubelski Klaster Instytucji Otoczenia Biznesu (2014); ▪ Lubelski Klaster Zaawansowanych Technologii Lotniczych (2015); ▪ Lubelski Klaster Biotechnologiczny (2015); ▪ Klaster Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa (2018)
2012–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna IT (LWIT)</p> <p>Inicjatywa Urzędu Miasta Lublin, mająca na celu wsparcie oraz wyeksponowanie potencjału lubelskiego ekosystemu IT, a także stworzenie przychylnego klimatu dla rozwoju branży IT w Lublinie. Koncepcja projektu oparta jest na zasadzie tzw. potrójnej helisy polegającej na współpracy władz publicznych, środowisk akademickich i przedstawicieli biznesu w celu podniesienia konkurencyjności każdego z podmiotów. Działania w ramach inicjatywy skierowane są do licznych grup interesariuszy, takich jak uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, specjaliści IT, przedsiębiorcy oraz inwestorzy.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2014–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna Medyczna</p> <p>Budowana jest wokół Klastra Lubelska Medycyna – Klaster Usług Medycznych i Prozdrowotnych, który stanowi platformę współpracy w zakresie praktyki i nauk medycznych między uczelniami wyższymi, jednostkami naukowo-badawczymi, podmiotami leczniczymi, przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Inicjatywę powołania Klastra podjęły Urząd Miasta Lublin i Uniwersytet Medyczny w Lublinie.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>

Projekty	
2018–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa</p> <p>Klaster Wyżyna Przemysłowa (wcześniej Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa) został powołany jako dobrowolne porozumienie jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz przedsiębiorców wyrażających wolę współpracy na rzecz rozwoju branży motoryzacyjnej i maszynowej oraz branż pokrewnych, a także zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności regionów w kluczowym obszarze, jakim jest przemysł. Koordynatorem Klastra jest Fundacja Lubelska Wyżyna Przemysłowa z siedzibą w Lublinie. W ramach Klastra wyznaczone zostały 3 grupy zadaniowe: mobilność miejska, motoryzacja oraz maszyny rolnicze.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2014–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna Lotnicza</p> <p>Współpraca w ramach ekosystemu jest koordynowana przez stowarzyszenie Lubelski Klaster Zaawansowanych Technologii Lotniczych. Działania klastra od momentu powstania są wspierane przez Urząd Miasta Lublin. Jednym z głównych celów klastra jest integracja środowiska dużych firm oraz MŚP ze sferą badawczo-rozwojową w branży lotniczej, jak również stymulowanie rozwoju nowych technologii oraz rozwój zaplecza analityczno-badawczego. W kręgu zainteresowań klastra znajduje się również transfer nowych rozwiązań technicznych i technologicznych do procesów produkcji.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2015–obecnie	<p>Lubelska Wyżyna Biotechnologiczna</p> <p>Kluczową rolę w zapewnianiu rozwoju przemysłu bio- i całego sektora biotechnologicznego odgrywają platformy łączące środowiska akademickie, przemysł, struktury samorządowe i inwestorów, zachęcających je do nawiązywania kontaktów i współpracy. Biotechnologia i life science to dziedziny, które stanowią ważny filar gospodarki, głównie ze względu na nieoceniony wpływ na zdrowie i jakość życia społeczeństwa. Rozwijanie biotechnologii ma swoje podłoże w badaniach, analizach i innych metodach dążenia do uzyskania nowatorskich, optymalnych rozwiązań. Lubelska Wyżyna Biotechnologiczna budowana jest wokół Lubelskiego Klastra Biotechnologicznego, którego zadaniem jest tworzenie sieci powiązań między ośrodkami naukowo-badawczymi i indywidualnymi naukowcami a przedsiębiorcami, potencjalnymi inwestorami i partnerami.</p>
2021–obecnie	<p>Kompetencje jutra – Lublin inspiruje przyszłość</p> <p>Program skierowany jest do szerokiego grona przedstawicieli sektora nowoczesnych usług dla biznesu, firm IT tworzących oprogramowanie i nowoczesne technologie, środowiska edukacyjnego i oświaty, w tym organów prowadzących szkoły zawodowe i szkoły średnie, a także uczelni wyższych oraz jednostek wspierających rozwój edukacji, czy instytucji otoczenia biznesu. Ważną grupą odbiorców programu są także pracownicy poszukujący nowych kompetencji i ścieżek rozwoju zawodowego. Wśród realizowanych projektów w ramach programu są między innymi Kawiarenki Językowe – cykl warsztatów dla studentów organizowanych w firmach z branży nowoczesnych usług biznesowych.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2005–obecnie	<p>Lubelski Park Naukowo-Technologiczny</p> <p>Zadaniem Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego S.A. jest ułatwienie przepływu wiedzy między biznesem a nauką. Instytucja pomaga początkującym przedsiębiorcom w uruchomieniu i prowadzeniu własnej działalności oraz w transferze technologii. Udostępnia nieruchomości i infrastrukturę techniczną zapewniając przedsiębiorcom korzystne warunki prowadzenia działalności. Misją LPNT jest wspieranie rozwoju województwa Lubelskiego przez stworzenie platformy dla współpracy lubelskich uczelni, przedstawicieli biznesu i środowiska start-upowego. Projekty i przedsięwzięcia Parku zapewniają rozpoznawalność innowacyjną Lubelszczyzny w kraju i za granicą.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego.</p>
2019–obecnie	<p>Wschodni Akcelerator Biznesu</p> <p>Odbiorcami projektu są pomysłodawcy innowacyjnych produktów lub usług, które mogą rozwiązywać problemy z branży ekologicznej, spożywczej, produktów rolno-spożywczych, IT/ICT. Wschodni Akcelerator Biznesu dedykowany jest osobom z całej Polski, które szukają wsparcia w przekształceniu swojego pomysłu w prosperujący biznes i zamierzają założyć własną działalność gospodarczą w województwie lubelskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim lub warmińsko-mazurskim.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>

Projekty	
2019-obecnie	<p>Lublin Global Community</p> <p>Projekt dedykowany integracji gospodarczej lubelskiej społeczności obcokrajowców (expatów) z lubelskim otoczeniem biznesowym. Głównym narzędziem są cykliczne spotkania w języku angielskim sieciujące aktywnych zawodowo cudzoziemców z lokalnymi firmami oraz instytucjami otoczenia biznesu przyczyniające się do zacieśniania więzi z Lublinem. Celem dodatkowym jest budowanie sieci ambasadorów Lublina w krajach pochodzenia expatów oraz ułatwianie wchodzenia studentów zagranicznych na lubelski rynek pracy poprzez organizację dedykowanych szkoleń i spotkań informacyjnych, m.in. w ramach cyklu Business Mentoring Sessions współorganizowanego z UMCS.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2018-obecnie	<p>Stawiamy na zawodowców</p> <p>Platforma jest narzędziem informatycznym umożliwiającym ściślejszą integrację współpracy wszystkich interesariuszy kształcenia zawodowego: szkół, uczniów, pracodawców i organu prowadzącego. Portal stanowi kompleksowe źródło wiedzy na temat kształcenia zawodowego w Lublinie, a także zawiera kluczowe informacje o lokalnym rynku pracy. Ponadto platforma umożliwia bezpośrednią komunikację między potencjalnymi pracownikami a pracodawcami, ułatwia i usprawnia proces rekrutacji na praktyki /staże /do pracy dla osób z wykształceniem zawodowym oraz usprawnia nawiązywanie i rozwijanie nowych form współpracy pomiędzy szkołami zawodowymi i pracodawcami. Platforma dodatkowo stanowi narzędzie promocyjne kształcenia zawodowego z uwagi na szeroką dostępność oraz planowane wykorzystywanie narzędzia na zajęciach z doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022-obecnie	<p>Poznaj Gospodarczy Lublin</p> <p>Głównym celem specjalnych przejazdów autobusowych z cyklu „Poznaj Gospodarczy Lublin”, jest zaprezentowanie potencjału gospodarczego Lublina. Akcja ta skierowana jest do wszystkich mieszkańek i mieszkańców Lublina, którzy chcą poznać gospodarcze oblicze miasta. Warunkiem udziału jest dokonanie rejestracji. Historię lubelskich przedsiębiorstw oraz profil firm prowadzących działalność gospodarczą na trasie przejazdów, przybliży uczestnikom pracownik Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin. Organizatorem przejazdów jest miasto Lublin w partnerstwie z Zarządem Transportu Miejskiego w Lublinie oraz Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym – Lublin – Sp. z o.o.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa tworzą miejsca pracy, są nośnikami postępu, a przy tym zamożności. Opierając się często na innowacyjnych pomysłach nadają tempo rozwoju gospodarczego zarówno w ujęciu lokalnym, jak i krajowym czy globalnym. Budowanie kultury przedsiębiorczości to proces tworzenia odpowiedniej atmosfery i klimatu wśród społeczeństwa, dzięki czemu wzrasta w nim gotowość do podejmowania ryzyka założenia firmy. Klimat ten tworzony jest przez otoczenie biznesowe, instytucje finansowe, instytucje rządowe świadczące pomoc doradczą i finansową dla małych i nowopowstających firm, ale również instytucje edukacyjne, rozumiejące istotę innowacji. Rozwój innowacyjnych i zrównoważonych ekosystemów gospodarczych przyczyni się do wzmocnienia metropolitalnych funkcji Lublina w wymiarze gospodarczym. Rozprzestrzenianie się pozytywnych efektów gospodarczych na obszar województwa lubelskiego będzie sprzyjało wzmocnianiu więzi gospodarczych w ramach Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego oraz między Lublinem a mniejszymi miastami regionu, a w szczególności – rozwój infrastruktury komunikacyjnej zwiększający spójność transportową regionu.

A.5. Kultura przedsiębiorczości i nowoczesna infrastruktura biznesu

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Atrakcyjność gminy jest najważniejszą siłą wpływającą na koncentrację kapitału finansowego i ludzkiego. O atrakcyjności inwestycyjnej danej gminy decyduje kombinacja wielu czynników. Znaczenie ma kondycja lokalnego rynku pracy, infrastruktura lokalna, ale także klimat dla przedsiębiorczości tworzony przez lokalne władze. Tak rozumiane cechy poszczególnych miejsc, czyli czynniki lokalizacji, wpływają bezpośrednio na kształtowanie się nakładów inwestycyjnych i skłaniają do inwestowania.

Tereny inwestycyjne to miejsca przeznaczone pod inwestycje budowlane, jak budynki przemysłowe, magazynowe, biurowce, obiekty handlowe i tym podobne. Przedstawione w tabeli 44 dane prezentują zestawienie nowych, dostępnych w danym roku kalendarzowym miejskich i komercyjnych terenów inwestycyjnych prezentowanych w ofercie inwestycyjnej miasta Lublin. Są one sukcesywnie zagospodarowywane przez inwestorów.

Tabela 44. Powierzchnia nowych uzbrojonych terenów inwestycyjnych w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Powierzchnia nowych uzbrojonych terenów inwestycyjnych (w tys. m ²)	573,9	367,1	410,7	290,2	39,3

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Wraz z rozwojem lubelskich firm usługowych zwiększa się zapotrzebowanie na przestrzeń biurową. Podaż nowoczesnej powierzchni biurowej w Lublinie rokrocznie rośnie. Jak pokazuje tabela 45, w porównaniu z ubiegłym rokiem zwiększyła się o 7,0% i osiągnęła w 2022 r. wielkość 244,0 tys. m². W porównaniu do 2018 r. był to wzrost o 19,0%. Warto wspomnieć, że Lublin jest także ważnym ośrodkiem dla przedsiębiorców z dziedziny transportowo-spedycyjno-logistycznej. Świadczy o tym m.in. powierzchnia komercyjnych centrów magazynowych dostępnych w mieście, która w 2022 r. wyniosła 272,0 tys. m² (rok wcześniej 264,8 tys. m² – wzrost o 2,7%).

Tabela 45. Powierzchnia biurowa w nowoczesnych obiektach w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Powierzchnia biurowa w nowoczesnych obiektach (w tys. m ²)	205,0	207,8	209,3	228,0	244,0

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez GUS w 2021 r. wskaźnik nowo powstałych mikroprzedsiębiorstwa na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł w Lublinie 2 482,2. W odniesieniu do mediany dla wszystkich 18. miast wojewódzkich (mediana 2 789,0), liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 89,0%. Wynik ten lokuje Lublin w 2021 r. na 14. miejscu w Polsce (wśród 18. miast wojewódzkich). Liderami są Warszawa, Poznań i Kraków.

Tabela 46. Nowo powstałe mikroprzedsiębiorstwa – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Nowo powstałe mikroprzedsiębiorstwa na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	2 172,4	2 239,8	2 358,2	2 482,2	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	90,2	89,3	88,8	89,0	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione we wrześniu 2023 r.

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Przemysły kreatywne tworzone są dzięki innowacyjnemu podejściu a także w odpowiedzi na występujące na rynku potrzeby. Potencjał, jaki może być w pierwszej kolejności wykorzystywany przez przemysły kreatywne, to akademicki oraz kulturowy charakter miasta¹¹. Z analizy danych wynika, że wzrost udziału nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w całkowitej liczbie nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w 2022 r. wyhamował. Przy czym w Lublinie wskaźnik ten jest wyraźnie wyższy od wskaźnika krajowego. W 2022 r. w Lublinie wartość wskaźnika wyniosła 7,43%, w całym kraju – 7,02%.

Tabela 47. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w całkowitej liczbie nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw (w %)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Lublin	7,57	7,69	7,70	8,73	7,43
Polska	6,93	6,73	6,47	7,02	7,02

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Startupy stanowią od lat widoczny element lubelskiego środowiska biznesowego. Są to organizacje stworzone w celu wykreowania nowego produktu bądź usługi w warunkach ryzyka rynkowego, oparte na unikalnym modelu finansowania swojej działalności. Jak wynika z informacji wygenerowanej przez platformę startową UNICORN HUB, w 2022 r. w Lublinie wynikubowano 80 startupów.

Tabela 48. Liczba nowych startupów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba nowych startupów w Lublinie	b.d.	20	55	116	80

Uwagi: dane dotyczą startupów wynikubowanych wyłącznie przez platformę startową UNICORN HUB.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 49. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2020-obecnie	<p>MATCH</p> <p>Projekt ma na celu łączenie studentów z kierunków i wydziałów artystycznych do współpracy z przedsiębiorstwami. Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin wspólnie z Wydziałem Artystycznym UMCS zaproponował przedsiębiorcom możliwość wsparcia ich działalności poprzez bezpłatne przygotowanie przez studentów kierunku grafika (specjalność grafika projektowa lub multimedia), w ramach swoich prac dyplomowych i zaliczeniowych, różnych realizacji dostosowanych do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorstw. Dotychczas przygotowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekt systemu identyfikacji wizualnej dla biura radcy prawnego; ▪ animacje do zastosowania w reklamie firmy zajmującej się oświetleniem; ▪ projekt całego systemu identyfikacji wizualnej dla aplikacji firmy zajmującej się hodowlą roślin; ▪ spot reklamowy promujący akcję informującą o konieczności badań okresowych wśród mężczyzn; ▪ dydaktyczną animację dla Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. <p>W 2022 r. studenci Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Wydziału Planowania Wnętrz Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie podjęli współpracę z Centrum Handlowym Lublin – Gala, IKEA Lublin oraz SKENDE Shopping Centrum Handlowe. Studenci wykonywali realizacje dostosowane do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorstw w ramach swoich prac dyplomowych lub zaliczeniowych.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

¹¹ Do podmiotów gospodarki narodowej z sektora przemysłów kreatywnych można zaliczyć takie podgrupy jak: film, wideo, muzyka, wzornictwo, architektura, reklama, oprogramowanie i gry komputerowe, działalność artystyczna, media oraz sprzedaż detaliczna dóbr kultury. Podmioty te charakteryzują się największym zróżnicowaniem pod względem prowadzonych działalności na tle całego sektora przedsiębiorstw.

Projekty	
2017-obecnie	<p>CreArt. Sieć miast na rzecz twórczości artystycznej</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach programu Komisji Europejskiej – Kreatywna Europa. Miasto Lublin jest jednym z 12 uczestników, wśród których znalazły się również Valladolid (Hiszpania) – lider projektu, Genua (Włochy), Clermont-Ferrand (Francja), Katowice (Polska), Rouen (Francja), Lecce (Włochy), Liverpool (Wielka Brytania), Kowno (Litwa), Aveiro (Portugalia), Zagrzeb (Chorwacja), Skopje (Macedonia). Celem projektu jest wspieranie działalności twórczej poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk oraz współpracę środowisk artystycznych z różnych państw i o różnych tradycjach kulturowych w zakresie opracowywania wspólnych metod kształcenia poszczególnych grup odbiorców i ustanowienia stałego i profesjonalnego systemu wymiany i współpracy artystów i kuratorów sztuki. To pierwszy projekt w ramach programu Kreatywna Europa, w którym udział wzięło miasto Lublin. Korzyści płynące z uczestnictwa to m.in. podniesienie kompetencji lubelskich artystów i kuratorów sztuki, możliwość zaprezentowania twórczości i osiągnięć twórców lokalnych na arenie międzynarodowej, transfer wiedzy, a także nawiązywanie kontaktów w europejskim środowisku artystycznym.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2020-obecnie	<p>INCREAS – innowacje i kreatywne rozwiązania dla dziedzictwa kulturowego</p> <p>Projekt pilotażowy dla sektora kultury i sektora kreatywnego współfinansowany przez Komisję Europejską – Generalną Dyrekcję ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury. Ogólnym celem tego działania pilotażowego jest zdefiniowanie i przetestowanie polityk, a także działań na rzecz nie tylko utrzymania, ale również rozwoju sektora kreatywnego i kulturalnego oraz stworzenie współpracy międzysektorowej w różnych obszarach i sektorach, z którymi sektor kreatywny i kultury mają kontakt. Głównym celem projektu jest działań na rzecz zbudowania połączeń pomiędzy z jednej strony – edukacją dziedzictwa kulturowego i rozwojem umiejętności z nim związanych, a z drugiej strony – rynkiem pracy, a zwłaszcza zachęcanie do nawiązywania kontaktów z branżami kreatywnymi i instytucjami trzecimi takimi jak: jako centra kreatywne, brudne pracownie, prototypownie, majsterkowanie, centra kultury, czy centra aktywności lokalnych.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2017-obecnie	<p>Creative Business Cup (wydarzenie cykliczne)</p> <p>Celem konkursu jest promowanie i wspieranie rozwoju startupów z sektora kreatywnego, a także wyłonienie najlepszego polskiego startupu, który reprezentuje nasz kraj podczas międzynarodowego finału konkursu Creative Business Cup w Kopenhadze. Miasto Lublin od 2017 r. jest Partnerem Krajowym konkursu Creative Business Cup, międzynarodowej inicjatywy skupiającej blisko 100 krajów z całego świata. Głównymi celami konkursu są: wspieranie rozwoju biznesowego startupów z sektora kreatywnego, umożliwienie lokalnym firmom dostępu do międzynarodowego rynku, przedstawienie inwestorom innowacyjnych pomysłów, budowanie sieci kontaktów pomiędzy startupami, organizacjami i biznesem oraz wzmacnianie współpracy międzynarodowej.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Tendencje światowe w zakresie kreowania podstaw pod powstawanie lokalnych firm są jednoznaczne: rolą miast i regionów jest tworzenie kompleksowych rozwiązań stymulujących zachowania przedsiębiorcze wśród młodzieży, studentów i mieszkańców w celu podejmowania ryzyka działalności gospodarczej i wyboru przedsiębiorczej ścieżki kariery. Ostatnia dekada była okresem przełomowym, w którym udało się przygotować nie tylko uzbrojone tereny aktywizacji gospodarczej, ale także zmienić nastawienie wielu mieszkańców i studentów, którzy coraz chętniej zakładali swoje mikrofirmy. Do kluczowych wyzwań w tym zakresie należą zarówno konsekwentna budowa przyjaznego ekosystemu przedsiębiorczości, jak też zachęcanie coraz większej liczby osób w mieście do zakładania swoich firm, realizując jednocześnie szerokie programy ich wspierania. Powinno to dotyczyć trzech głównych grup mikroprzedsiębiorczości: tradycyjnych biznesów, startupów oraz niezwykle szybko rozwijających się na świecie firm kreatywnych.

4.2. Obszar B. Lublin zielony i zrównoważony urbanistycznie

STRATEGIA LUBLIN 2030	
Uchwała nr 1088/XXXV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	
OBSZAR B. LUBLIN ZIELONY I ZRÓWNOWAŻONY URBANISTYCZNIE	Miasto zielone to zestaw spraw obejmujący kwestie kształtowania miasta zrównoważonego pod kątem urbanistyki, mobilności, zieleni, bezpieczeństwa energetycznego oraz zarządzania zasobami. Dlatego ten obszar rozwojowy rozgałęzia się aż na pięć celów. Są to: B.1. Spójny system zieleni miejskiej, B.2. Sieć zrównoważonego transportu, B.3. Zrównoważony rozwój urbanistyczny, B.4. Transformacja energetyczna miasta i czyste powietrze, B.5. Łagodzenie zmian klimatu w oparciu o obiegi zamknięte.

B.1. Spójny system zieleni miejskiej

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Zieleń stanowi niezmiernie ważny element miejskiego ekosystemu, pełniąc wielorakie funkcje przyrodnicze, zdrowotne i społeczne. Stanowi barierę izolacyjną, zabezpieczając przed hałasem i smogiem, a także przegrzewaniem się miasta. Jest przestrzenią ochrony różnorodności biologicznej, obszarem występowania wielu gatunków ptaków i roślin, a jako fragment korytarza ekologicznego staje się schronieniem i miejscem bytowania dla migrujących do miasta zwierząt. Z perspektywy zdrowotnej i społecznej tereny zielone to miejsca kontaktu z naturą, przestrzeń aktywnej rekreacji oraz integracji międzypokoleniowej.

Zieleń miejska (tzw. zieleń urządzona) stanowi wkomponowane w zurbanizowaną przestrzeń układy zorganizowanej roślinności, występujące w postaci parków, zieleńców, skwerów oraz zieleni drogowej (drzewa, krzewy, niska zieleń) posiadające możliwość uzupełnienia ich o obiekty małej architektury, oczka wodne, urządzenia rekreacyjne oraz ciągi piesze i ścieżki rowerowe. Tak rozumiane zespoły roślinności stanowiły w 2021 r. (ostatnie dostępne dane GUS) dokładnie 9,62% całkowitej powierzchni Lublina. W odniesieniu do mediany dla wszystkich miast wojewódzkich (10,33% – 100%), liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 93,2%, co z kolei lokuje miasto w 2021 r. na 11. miejscu wśród 18. miast wojewódzkich (2020 r. – 11 miejsce, 2019 r. – 12 miejsce, 2018 r. – 11 miejsce).

Tabela 50. Udział terenów zieleni – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział terenów zieleni w całkowitej powierzchni miasta (w %)	9,40	9,38	9,62	9,62	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	93,1	90,5	95,2	93,2	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione we wrześniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody. Obszary chronionego krajobrazu są to tereny chronione ze względu na wartości krajobrazowe, zróżnicowane ekosystemy, występowanie korytarzy ekologicznych, a celem ich tworzenia jest wiązanie terenów poddanych ochronie w systemy oraz zapewnienie możliwości zaspokajania potrzeb społecznych w zakresie turystyki, wypoczynku i rekreacji.

W 2021 r. udział obszarów prawnie chronionych (2 530 ha) w powierzchni miasta ogółem wyniósł 17,2% i pozostaje na stałym poziomie obserwowanym przedziale czasowym 2018–2021 (tabela 51). W odniesieniu do mediany dla wszystkich miast wojewódzkich (6,0% – 100%), liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 286,7%, co z kolei lokowało miasto w 2021 r. na 6. miejscu wśród 18. miast wojewódzkich (i pozostaje na stałym poziomie obserwowanym przedziale czasowym).

Tabela 51. Udział obszarów prawnie chronionych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	17,2	17,2	17,2	17,2	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	245,7	284,3	286,7	286,7	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione we wrześniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Nasadenia zastępcze drzew i krzewów stanowią element szerzej rozumianej kompensacji przyrodniczej i stanowią element systemu gospodarki drzewostanami miejskimi. Samorząd zobligowany jest w tym zakresie uwarunkowaniami prawnymi (krajowymi i miejscowymi) oraz realizowaną polityką przestrzenną. Podstawowa zasada przy kształtowaniu nasadzeń zastępczych, to sytuowanie nowych nasadzeń w bezpośrednim sąsiedztwie usuwanych drzew. W kompetencjach samorządu leży też wskazanie ewentualnych obszarów zastępczych.

Przedstawione w tabeli 52 dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny, ilustrują na przestrzeni ostatnich 4 lat, relację między liczbą drzew nasadzonych a usuwanych. W 2021 r. w Lublinie nasadzono o 135 drzew mniej niż usunięto. Rok wcześniej nasadzono aż o 992 drzew więcej niż usunięto. Warto wspomnieć, że wskaźnik nasadzeń dla Lublina w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców pokazuje (poza 2019 r.) wartość rosnącą: 223,74 w 2018 r. i 485,80 w 2021 r.

Tabela 52. Relacja liczby drzew nasadzonych do usuwanych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Relacja liczby drzew nasadzonych do usuwanych	150	-19	992	-135	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Warto także zauważyć, że nie są to wszystkie tereny zielone znajdujące się w mieście. Na uwagę zasługują zwłaszcza dwa lasy leżące w granicach administracyjnych miasta zajmujące 11,4% jego powierzchni.

W powszechnej opinii mieszkańców zieleń stanowi ważny aspekt dobrego życia w mieście. Funkcjonuje jako element kształtujący w ogromnym stopniu ogólną estetykę miasta, przydający miastu uroku i specyficznego mikroklimatu.

Tabela 53. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Pomniki przyrody</p> <p>Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (Ustawa o ochronie przyrody Dz. U. z 2022 r. poz. 2185 i 2375). Liczba pomników przyrody w mieście Lublin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2018 r. – 60 szt. ▪ 2019 r. – 60 szt. ▪ 2020 r. – 64 szt. ▪ 2021 r. – 67 szt. ▪ 2022 r. – 86 szt.
2020-obecnie	<p>Program Złap deszczówkę</p> <p>Miejski program małej retencji adresowany jest do mieszkańców Lublina. Wnioski o dofinansowanie do budowy systemów małej retencji mogą składać osoby fizyczne – właściciele lub osoby posiadające inny tytuł prawny do lokali mieszkalnych i nieruchomości położonych w granicach administracyjnych Lublina, z wyłączeniem nieruchomości na których zarejestrowana jest działalność gospodarcza. Mieszkańcy nadal mogą liczyć na wsparcie do 5 tys. zł na jedną nieruchomość, w wysokości 70% poniesionych kosztów kwalifikowanych, maksymalnie 5 tys. zł. W sumie dotychczas dotacje otrzymało 77 gospodarstw domowych.</p>

Projekty	
2017-obecnie	<p>Zielony Budżet</p> <p>To rodzaj grantu na inicjatywy związane z poprawą przestrzeni publicznych miasta Lublin. Program jest skierowany do mieszkańców Lublina oraz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Lublin. W ramach Zielonego Budżetu w 2022 r. zrealizowano następujące projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejsca dla Ciebie. Przeprowadzono konsultacje społeczne oraz sporządzono projekty wykonawcze skweru przy ul. Cyprysowej w Lublinie („Gaj nad skarpą”), „Skweru Seniorów i osób niepełnosprawnych na osiedlu Błonie”. Przy ul. Krochmalnej – „Skate park” zrealizowano nasadzenia izolacyjne w postaci 3 szt. drzew, 694 szt. krzewów oraz nasadzenia w rabatach 167 szt. krzewów. Usytuowano także małą architekturę (kosze na śmieci, hamaki pojedyncze i hamak grupowy, leżak obrotowy, stół piknikowy z ławkami, stojaki na rowery. Przy ul. Sławin – „Green Point on Sławin” utworzono skwerek kieszonkowy. Przy ul. Wyżynnej – „Roślinna Wyżyna” założono rabaty roślinno-bylinowe, wykonano nawierzchnię żwirową oraz usytuowano elementy małej architektury. Prowadzono również prace mające na celu poprawę walorów estetycznych przy ul. Judyńskich – „Ławeczka”, przy ul. Szczytowej – „Zielony azyl na Szczytowej”, przy ul. Reja i ul. Reymonta, przy ul. Królowej Bony. ▪ Skwer przy ul. Ułanów. Wykonano nawierzchnię żwirową 71 m², ulokowano rabatę o powierzchni 32 m² obsadzoną 127 szt. roślin oraz ustawiono 3 szt. ławek betonowych. ▪ Zaprosimy ptaki na LSM. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew oraz zlecono montaż 50 szt. budek lęgowych dla ptaków. ▪ Wysiew łąk kwietnych. Wysiano 2 992 m² łąk kwietnych przy ul. Wrotkowskiej, ul. Łęczyńskiej oraz w Parku Rury. ▪ Ochrona drzew przy ul. Chopina. Usunięto ok. 250 m² kostki brukowej, posadzono 17 szt. drzew gatunku lipa (rekompensata decyzji administracyjnych), obsadzono 1 438 szt. krzewów. ▪ Nasadzenia roślinne. Wykonano nasadzenia 1 801 szt. krzewów, 23 szt. drzew. ▪ Budowa skweru „Lasek Sławin”. Nasadzono 164 szt. krzewów liściastych, 26 szt. krzewów iglastych oraz 1 575 szt. bylin. ▪ Ogrody deszczowe. Wykonano 2 ogrody deszczowe o łącznej powierzchni całkowitej ok. 50m² i łącznej pojemności retencyjnej 7 940 dm³ wraz z nasadzeniem roślin (traw i bylin). <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Rewaloryzacja Parku Bronowickiego</p> <p>Projekt rewaloryzacji Parku Bronowickiego (nawiązującego do planu z początku XX wieku) zakłada, m.in. stworzenie nowego układu kompozycyjnego alejek i placów parkowych, wymianę nawierzchni, przebudowę ogrodzenia, prace w drzewostanie, nasadzenia krzewów ozdobnych, nasadzenia rabatowe, utworzenie placu zabaw, siłowni zewnętrznej, wyposażenie obszaru w elementy małej architektury (meble parkowe, poidełko oraz stoliki do gry w szachy). Projekt przewiduje wprowadzenie dogodnych rozwiązań dla osób ze szczególnymi potrzebami. W 2022 r. w ramach konsultacji społecznych mieszkańcy zgłosili 47 uwag, spośród których uwzględniono 34.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Akcje edukacyjno-informacyjne z zakresu bioróżnorodności</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustawiono 3 tablice edukacyjne przy ścieżce rowerowej wzdłuż rzeki Bystrzyca. ▪ Utworzono ścieżkę edukacyjną pn. „Leśny korytarz” w wąwozie Czechów, dotyczącą bogactwa gatunków zwierząt, które można spotkać na terenie naszego miasta, zasad dokarmiania i postępowania z dzikimi zwierzętami. Ponadto w wąwozie umieszczono domki dla jeży, hotele dla owadów, schrony dla nietoperzy oraz budki lęgowe dla drobnego ptactwa. ▪ Przeprowadzono spacer przyrodnicze z przewodnikiem nad Zalewem Zemborzyckim. ▪ W ramach środków z budżetu obywatelskiego podjęto działania w celu zwiększenia miejsc siedliskowych dla zwierząt – zakupiono domki dla jeży, budki lęgowe dla drobnego ptactwa, schrony dla nietoperzy, budki dla jerzyków, hotele dla owadów, karmniki dla ptaków i przekazano je placówkom oświatowym i zarządcom nieruchomości zgodnie z zapotrzebowaniem. ▪ Zakupiono 25 szt. domków dla kotów wolnożyjących i przekazano 24 szt. Zarządcom Nieruchomości. ▪ Przeprowadzono akcję informacyjną, propagującą prawidłowe zasady dokarmiania ptaków i postępowania w przypadku znalezienia rannych ptaków. Akcja była skierowana do mieszkańców Lublina przy współpracy z zarządcami nieruchomości, którzy otrzymali tabliczki informacyjne. Opracowano również tematyczne plakaty „Nie zabieraj mnie od mamy”, „Ptaki w mieście”. ▪ Zorganizowano II edycję akcji edukacyjnej skierowanej do lubelskich przedszkoli pn. „Tu śpi jeż” w której zachęcono uczestników do przygotowania w ogrodach przedszkolnych miejsc na zimowanie tych zwierząt. ▪ Urząd Miasta Lublin włączył się do akcji „Czyste Lasy”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Czysta Polska, która polegała na sprzątaniu terenów zielonych przy Zalewie Zemborzyckim. Celem akcji było budowanie szacunku i odpowiedzialności za czystość terenów zielonych.

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Lublin inwestuje w nowe przestrzenie miejskie, tworząc zielone i przyjazne tereny rekreacyjne. Jak wynika z danych udostępnionych przez Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta w 2022 r. nasadzono około 1,2 tys. drzew i ponad 3 tys. krzewów, dodatkowo inwestycje w ramach „Zielonego Budżetu” objęły realizację 14 nowych skwerów. Aktualnie w utrzymaniu miasta znajduje się ponad 130 placów zabaw i siłowni plenerowych w 84 lokalizacjach. Przygotowywane są kolejne miejsca uzupełniające ofertę miejską w tym zakresie. Utrudnieniem w percepcji zieleni Lublina jest jej fragmentaryczność, dlatego miasto zmierza do stworzenia spójnego systemu zieleni miejskiej poprzez działania rewaloryzacyjne, wzmocnienie ochrony terenów cennych przyrodniczo oraz zakładanie nowych form terenów zieleni. Potencjał miasta na to pozwala – Lublin przeplatają liczne wąwozy, doliny rzeczne, suche doliny, uzupełniane innymi formami zieleni przenikającymi osiedla i trasy komunikacyjne. Proces ten pozwoli nie tylko na zwiększenie udziału terenów zielonych w mieście, ale przede wszystkim wzmocni ich funkcjonalność.

B.2. Sieć zrównoważonego transportu

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Miasto przyjazne to miasto zrównoważone. Jednym z obszarów realizacji idei przyjaznego miasta jest budowa zrównoważonego, dostępnego dla każdego, bezpiecznego, przystępnego cenowo, efektywnego, ekologicznego i niepowodującego zatłoczenia ulic – systemu transportowego. Kluczowe znaczenie ma tu rozwój i priorytetyzacja transportu publicznego.

Lublin systematycznie odtwarza i rozbudowuje infrastrukturę komunikacji miejskiej. W 2022 r. długość sieci publicznego transportu zbiorowego wyniosła ogółem 230,0 km. W ujęciu wskaźnikowym, w omawianym roku, na każde 10 km² powierzchni miasta przypadało 15,54 km sieci komunikacji miejskiej (tabela 54).

Tabela 54. Długość sieci komunikacji miejskiej – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Długość sieci komunikacji miejskiej na terenie Lublina (w km)	220,0	227,0	226,0	230,0	230,0
Długość sieci komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 10 km ² powierzchni miasta	14,96	15,33	15,27	15,54	15,54

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Wozokilometr jest to jednostka obliczeniowa stosowana w transporcie kołowym, równa jednemu kilometrówi drogi wykonanej przez środki transportu w określonym czasie. W 2022 r. liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej na terenie Lublina wyniosła 15 185 (rok wcześniej 17 011). W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w roku sprawozdawczym wskaźnik wyniósł 489,00 (rok wcześniej 511 ,07). Koszty zakupu wozokilometrów w 2022 r. wyniosły 152 998 759 zł (rok wcześniej 154 967 434,00 zł). Informacje za lata 2018–2022 prezentuje tabela 55.

Tabela 55. Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej na terenie Lublina (w km)	20 409	19 991	17 096	17 011	16 185
Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej na terenie Lublina w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	600,83	588,34	510,15	511 ,07	489,00

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Roczna liczba podróży komunikacją miejską w 2022 r. wyniosła 95 025 (rok wcześniej 83 144). W ujęciu wskaźnikowym, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 0,29 (rok wcześniej 0,25).

Tabela 56. Liczba podróży komunikacją miejską – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Roczna liczba podróży komunikacją miejską (ogółem)	111 673	130 738	77 901	83 144	95 025
Roczna liczba podróży komunikacją miejską w przeliczeniu na 1 mieszkańca	0,33	0,38	0,23	0,25	0,29

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Z roku na rok rośnie liczba zarejestrowanych w Lublinie samochodów osobowych. Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez GUS, w 2021 r. zarejestrowanych było 209 612 aut. Tym samym wskaźnik liczby zarejestrowanych samochodów osobowych na 1 mieszkańca wyniósł w omawianym roku 0,63. Mediana dla wszystkich miast wojewódzkich osiągnęła poziom 0,66 (100,0%). Odchylenie dla Lublina wyniosło 95,6% i oznacza to, że liczba aut w Lublinie w porównaniu do mediany dla wszystkich miast wojewódzkich jest mniejsza. Podobnie rzecz się ma we wcześniejszych latach. Warto dodać, że pod względem liczby zarejestrowanych samochodów osobowych na mieszkańca, Lublin lokuje się na 12. miejscu wśród miast wojewódzkich. Najwięcej aut zarejestrowanych jest w Katowicach, Opolu i Poznaniu. Najmniej w Białymstoku, Toruniu i Olsztynie (tabela 57).

Tabela 57. Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych (ogółem)	189 281	196 347	202 919	209 612	b.d.*
Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych na mieszkańca	0,56	0,58	0,61	0,63	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	0,58	0,61	0,63	0,66	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w październiku 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Integralną częścią procesu przemieszczania się na terenie miast, jest infrastruktura transportu. Inteligentne systemy transportowe (ITS) to rozwiązania które pozyskują informacje, umiejętnie je przetwarzają, a następnie wykorzystują w taki sposób aby uzyskać oczekiwany cel (m.in. „zielona fala”). Przykładem może być moduł funkcjonalny będący częścią Zintegrowanego Systemu Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie. Jego zadaniem jest ułatwienie przejazdu przez główne trasy komunikacyjne miasta, wykrywanie zdarzeń drogowych i sugerowanie objazdów. Dodatkowo dostarcza on informacji o czasie potrzebnym na pokonanie danego odcinka drogi. W tabeli 58 prezentowane są dane szacunkowe sporządzone przez Wydział Zarządzania Ruchem Drogowym i Mobilnością Urzędu Miasta Lublin. W 2022 r. w Lublinie, trzy czwarte skrzyżowań objętych było działaniem systemu ITS.

Tabela 58. Odsetek skrzyżowań objętych ITS

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek skrzyżowań objętych ITS (w %)	55,63	58,21	62,84	b.d.*	77,12

*Uwagi: brak danych jest efektem licznych w 2021 r. prac remontowych w mieście (np. Al. Racławickie) i związanych z tym włączeniami kamer w systemie (z tego powodu wskaźnik byłby zaburzony).

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Buspas to specjalnie wydzielony pas ruchu przeznaczony dla publicznego transportu zbiorowego. Jego głównym zadaniem jest usprawnienie i upłynnienie ruchu w mieście, szczególnie w miejscach, które w godzinach szczytu stają się źródłem zatoru. W tabeli 59 przedstawiono dane sporządzone przez Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie mówiące o długości buspasów w mieście. W 2022 r. lubelscy kierowcy przemieszczali się po 14,68 km buspasów.

Tabela 59. Długość buspasów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Długość buspasów (w km)	4,15	10,41	10,41	14,68	14,68

Źródło: dane Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie.

Rozwiązania takie jak inteligentne systemy transportowe czy buspasy są jednymi z wielu działań mających na celu zwiększenie komfortu ale i bezpieczeństwa ruchu drogowego. W tym kontekście warto przywrócić się statystykom gromadzonym przez Komendę Miejską Policji w Lublinie. W 2022 r. w Lublinie stwierdzono 114 wypadków i 4 485 kolizji drogowych. Biorąc pod uwagę sumę tych zdarzeń w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców otrzymujemy wskaźnik 13,90 (rok wcześniej 16,09).

Tabela 60. Liczba kolizji i wypadków drogowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba kolizji i wypadków drogowych	5 306	5 503	4 359	5 357	4 599
Liczba kolizji i wypadków drogowych na 1 tys. mieszkańców	15,62	16,19	13,01	16,09	13,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Oprócz komunikacji publicznej oraz samochodowej, chętnie wybieranym od lat środkiem transportu jest rower. Wykorzystywany jest zarówno do przemieszczania się po mieście w konkretnym celu, np. do szkoły, pracy, na uczelnię, stanowi także formę spędzania czasu wolnego. Zauważając potrzeby rowerzystów Lublin poszerza sieć połączeń rowerowych. W 2022 r. długość dróg rowerowych w mieście wynosiła 191,8 km i tym samym została powiększona o 3,3 km nowych tras w stosunku do roku poprzedzającego. Warto również zauważyć, że ich długość jest blisko jedną piątą większa niż w zestawieniu z 2018 r. Wskaźnikowo w 2022 r. na

każde 10 km² powierzchni Lublina przypadało w omawianym roku 12,9 km dróg rowerowych (powierzchnia miasta wg. danych GUS w 2022 r. wyniosła 148 km²).

Tabela 61. Długość dróg rowerowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Drogi rowerowe ogółem	160,0	174,0	181,0	188,5	191,8
Drogi rowerowe na 10 km ² powierzchni miasta	10,9	11,8	12,2	12,7	12,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin i Głównego Urzędu Statystycznego.

Statystyka Lubelskiego Roweru Miejskiego w sezonie 2022 przedstawia się następująco:

- liczba wypożyczeń – 144 815;
- liczba zarejestrowanych użytkowników – 94 000;
- liczba rejestracji nowych użytkowników – 9 146;
- liczba stacji rowerowych – 126;
- liczba rowerów – 700.

Lubelski Rower Miejski to stały element infrastruktury miasta, z którego chętnie korzystają zarówno mieszkańcy, jak i turyści.

Tabela 62. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2017-obecnie	<p>Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego</p> <p>Liderem projektu jest Gmina Lublin, wartość dofinansowania UE wyniosła 136 687 647,65 zł. Celem inwestycji jest rozwój i usprawnienie systemu komunikacji publicznej, integrującego różne rodzaje transportu zbiorowego w obszarze LOF (dalekobieżny, regionalny oraz miejski). Realizacja projektu pozwoli na zwiększenie konkurencyjności transportu zbiorowego w stosunku do indywidualnego pod względem skrócenia czasu podróży, komfortu, bezpieczeństwa oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt przyczyni się również do wzrostu atrakcyjności niskoemisyjnego systemu transportu publicznego w regionie. W 2022 r. kontynuowane były prace przy budowie trzykondygnacyjnego budynku Dworca Metropolitalnego wraz z częściowo użytkowym dachem oraz parkingiem podziemnym. Prace objęły także modernizacje ulic: Dworcowej, Młyńskiej, 1 Maja, Pocztowej oraz Gazowej. W roku sprawozdawczym udostępniono do ruchu rondo przy Targach Lublin oraz drogi dojazdowe do ul. Dworcowej od strony ul. Lubelskiego Lipca '80 wraz z wiaduktem i od strony al. Piłsudskiego, łącznie z przyległymi ciągami pieszo-rowerowymi. Zakończyły się odbiory ul. Krochmalnej wraz z parkingami i uzyskano pozwolenie na użytkowanie. W ramach rozbudowy tej ulicy powstały tam 122 miejsca postojowe dla autobusów i busów. W ramach budowy węzłów przesiadkowych dla potrzeb Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, właściwe obiekty z parkingami dla samochodów, infrastrukturą dla rowerzystów oraz do obsługi komunikacji miejskiej powstały w rejonie ulic: Żeglarskiej, Franczaka „Lalka”, al. Kraśnickiej, Granitowej, Zbożowej, Osmolickiej oraz Abramowickiej. Ponadto, w rejonie istniejącej pętli przy skrzyżowaniu ul. Droga Męczenników Majdanka i Grenadierów powstał Park&Ride dla 44 pojazdów. Przebudowę przeszedł również odcinek ul. Grenadierów na długości projektowanego parkingu.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2017-obecnie	<p>Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF</p> <p>W ramach projektu w 2022 r. realizowane było zadanie jakim jest budowa mostu w ciągu ul. Żeglarskiej. Nowy most ma mieć długość 50 m, i szerokość 19 m. Będzie to obiekt jednoprzęsłowy ze wzmocnieniem w formie podwieszenia. Poza budową mostu w ciągu ul. Żeglarskiej, zakres prac obejmuje również korektę przebiegu ścieżki rowerowej zlokalizowanej pod mostem oraz regulację koryta rzeki. Przebudowę przechodzi również odcinek ul. Żeglarskiej, od nowo powstałego węzła, do skrzyżowania z ul. Nałkowskich. Koszt zadania wynosi ponad 36,6 mln zł. W ramach tego samego projektu unijnego, jako kontynuacja prac w zakresie węzłów przesiadkowych, powstał parking P&R przy ul. Grenadierów (informacja w części E.2.).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2022	<p>Konsultacje nowej siatki połączeń dworca metropolitalnego</p> <p>W I kw. 2022 r. w ramach procesu konsultacji (zbierania opinii, wniosków, uwag i udzielania informacji) odnośnie zagadnień komunikacyjnych w kontekście nowej siatki połączeń po uruchomieniu Dworca Metropolitalnego, przedstawiciele ZTM w Lublinie spotykali się z Radami poszczególnych dzielnic. Wraz z uruchomieniem Dworca Metropolitalnego zmieni się układ komunikacyjny. W jednym miejscu nastąpi połączenie transportu miejskiego, pozamiejskiego i dalekobieżnego, co z pewnością będzie ułatwieniem dla mieszkańców miasta i pasażerów z regionu. Dlatego dobrze zaprojektowany, dostosowany do potrzeb przyszłych użytkowników układ połączeń komunikacji miejskiej ma kluczowe znaczenie. Wdrożenie zmian planowane jest w 2023 r.</p>
2021-2025	<p>MOVE IT like Lublin – a Chisinau public transport sustainable development initiative</p> <p>Celem projektu jest reforma systemu zarządzania transportem publicznym w Kiszyniowie, w tym poprawa dialogu politycznego między urzędami centralnymi a władzą lokalną, wzmocnienie kompetencji samorządu w zarządzaniu podległymi jednostkami zgodnie ze standardami Unii Europejskiej, zwiększenie przejrzystości transportu publicznego poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i technologicznych oraz wzrost kompetencji kadry sektora transportu publicznego w Kiszyniowie. Miasto Lublin występuje w roli partnera, którego głównym zadaniem jest udzielanie wsparcia merytorycznego miastu Kiszyniów poprzez przekazanie doświadczeń, w postaci szkoleń i konsultacji z zakresu wdrażania nowoczesnych rozwiązań w transporcie publicznym. W 2022 r. w ramach Kongresu Współpracy Transgranicznej odbył się panel, warsztat i wizyta studyjna związane z realizacją projektu „Move it like Lublin”. W listopadzie 2022 r. w ramach projektu w siedzibie Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie, zorganizowano wizytę studyjną delegacji z Kiszyniowa.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2014-obecnie	<p>Lubelski Rower Miejski (LRM)</p> <p>Od niemal dekady rower jest kolejnym miejskim środkiem transportu. Od początku działania systemu rowery były wypożyczane 3,7 mln razy. Od 2022 r. bezobsługowy system roweru miejskiego 4 generacji obsługiwany jest przez MPK Lublin. Zadaniem Spółki jest zarządzanie systemem oraz serwis i magazynowanie jego infrastruktury. Wartość podpisanej umowy pomiędzy miastem a MPK Lublin to ponad 10 mln zł, a okres obowiązywania wynosi 5 lat. Infrastruktura nowego systemu składa się z 700 rowerów, z czego 12 to rowery dziecięce oraz z 127 stacji (82 standardowych na terenie Lublina, 5 standardowych na terenie Świdnika, 2 dziecięcych w Lublinie, 38 pasywnych na terenie Lublina).</p> <p>Więcej informacji: link do strony Lubelskiego Roweru Miejskiego.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Na system transportowy miasta składa się wiele elementów, jednak dziś kluczowe znaczenie ma system zarządzania, który optymalizuje przepływy, dbając o bezpieczeństwo użytkowników ruchu. Na przestrzeni ostatnich lat wdrożony został w Lublinie Zintegrowany System Transportu Publicznego, którego podstawę stanowi Inteligentny System Transportowy (ITS). System jest ciągle rozbudowywany i optymalizowany, by w przyszłości móc objąć swoim zasięgiem całe miasto.

Lublin, aspirując do miasta zeroemisyjnego, pozostaje w obowiązku rozwijania dostępności do usług transportowych, zapewniania transportu korzystnego dla środowiska, uwzględniającego zasady równości międzypokoleniowej, oraz budowania sieci transportowych korespondujących z ograniczoną możliwością wykorzystywania przestrzeni. Istotnym aspektem z punktu widzenia sieci zrównoważonego transportu jest uwzględnianie w projektowaniu rozwiązań komunikacyjnych potrzeb ich użytkowników, w tym użytkowników ruchu rowerowego i pieszego, a także nowoczesnych i coraz popularniejszych form poruszania się przy pomocy urządzeń transportu osobistego (UTO) – indywidualnych i opartych na współdzieleniu. Idea miasta kompaktowego zakłada bliskość najważniejszych usług na wyciągnięcie ręki, czyniąc miasta przestrzeniami krótkich odległości. Z tej perspektywy usługi mikromobilności wydają się najlepiej przemyślanym rozwiązaniem. Miasto idąc za potrzebami mieszkańców, zoptymalizowało system płatności za przejazd miejską komunikacją publiczną, tworząc atrakcyjniejszą w stosunku do poprzedniej taryfę przystankową. Podnoszenie atrakcyjności miejskiej komunikacji publicznej jest zadaniem realizowanym od kilkunastu lat, tak aby sprostać potrzebom ciągle rozwijającej się metropolii. Szczególnie ważna jest dostępność tego typu transportu – zarówno w odniesieniu do równomiernego rozmieszczenia siatki połączeń w granicach miasta, jak i częstotliwości podróży. Jest to związane ze wspomnianą urbanizacją i racjonalnym rozwojem funkcji mieszkaniowej.

B.3. Zrównoważony rozwój urbanistyczny

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Przestrzeń jest dobrem wspólnym, lecz ograniczonym. Dlatego tak ważne jest aby gospodarować nią w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich jej użytkowników i z poszanowaniem dla środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego. Jest też nieodnawialnym zasobem miasta, dlatego należy ją kształtować ze szczególną odpowiedzialnością wobec przeszłych i przyszłych pokoleń. Podstawowym narzędziem, którym regulowane są przeznaczenia obszarów pod określone funkcje i sposoby ich zagospodarowania i zabudowy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Jak wynika z danych gromadzonych przez GUS w 2021 r. pokrycie powierzchni miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyniosło w Lublinie 54,8% całkowitej powierzchni miasta (tabela 63). W odniesieniu do mediany dla wszystkich 18. miast wojewódzkich (53,15% – 100%), liczone dla Lublina odchylenie od wartości wyniosło 103,1%, co w 2021 r. lokuje miasto na 9. miejscu w Polsce (wśród 18. miast wojewódzkich) w rankingu wielkości (odsetka) powierzchni pokrytych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 63. Pokrycie powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Pokrycie powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (w %)	53,3	53,7	53,8	54,8	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	106,9	105,9	105,6	103,1	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione we wrześniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak zaś wynika z danych udostępnionych przez Wydział Planowania Urzędu Miasta na koniec 2022 r. w Lublinie obowiązywało 156 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Pokrywały one 54,87% powierzchni miasta. W porównaniu z 2021 r. jest to wzrost o 12 ha czyli o 0,08% (w 2021 r. mpzp – 54,79%). W 2022 r. Rada Miasta Lublin podjęła 23 uchwały dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z czego 22 uchwały dotyczyły zmiany istniejącego mpzp (na obszarze 82 ha) zaś 1 uchwała obejmowała 12 ha nowych obszarów (bez obowiązującego mpzp). Łączna powierzchnia terenu objętego uchwałami planistycznymi w 2022 r. wyniosła 94 ha.

Miasto przywiązuje dużą wagę do planowania urbanistycznego. Narzędziem wspomagającym w tym zakresie są stosowane w największych miastach polskich – standardy urbanistyczne. Stanowią one punkt odniesienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Celem nadrzędnym takiego podejścia jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego miasta. Tak więc przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego unika się ich fragmentaryczności, tworząc opracowania kompleksowe, uwzględniające uwarunkowania otoczenia i obejmujące swoim zasięgiem obszary większe niż pojedyncze działki.

Tabela 64. Liczba dokumentów chroniących struktury urbanistyczne

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	71	94	115	134	156
Uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	24	24	24	19	23

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Pozwolenie na budowę to decyzja administracyjna, która jest niezbędną do rozpoczęcia i prowadzenia budowy lub wykonywania robót budowlanych. Prawo zobowiązuje właściwy organ (starosta, prezydent miasta na prawach powiatu, wojewoda) do stwierdzenia zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub – w przypadku jego braku – decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z przedłożonym projektem. W 2022 r. w tym drugim przypadku wydano 315 pozwoleń na budowę (w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy) co stanowiło 27,7% w całkowitej liczby wydanych pozwoleń.

Tabela 65. Liczba pozwoleń na budowę wydana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wydanych pozwoleń na budowę	1 509	1 543	1 492	1 408	1 137
Liczba pozwoleń na budowę wydana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy	345	383	342	401	315
Udział pozwoleń na budowę wydana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy w całkowitej liczbie pozwoleń (w %)	22,86	24,82	22,92	28,48	27,70

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Uregulowania europejskie i krajowe nakładają na samorząd obowiązek sporządzania cyklicznych strategicznych map hałasu, a na ich podstawie opracowania planów działań i programów ochrony środowiska przed hałasem. Efektem są mapy akustyczne, diagnozujące obszary zagrożone ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu. W ostatnich latach pomiary i analizy sporządzone zostały w roku 2017 i 2022. W tabeli 66 zaprezentowane zostały wskaźniki hałasu drogowego, kolejowego i przemysłowego, policzone jako iloraz hałasu (dzień, wieczór, noc) powyżej 55 dB. (wskaźnik LDWN) oraz liczby mieszkańców i wielkości powierzchni miasta.

Tabela 66. Wskaźnik hałasu oraz odsetek mieszkańców zamieszkałych na terenach o wysokim poziomie hałasu

Kategoria	2017	2022
Wskaźnik hałasu:	-	-
<i>drogowego</i>	9,5	22,1
<i>kolejowego</i>	0,66	5,22
<i>przemysłowego</i>	0,20	1,15
Odsetek mieszkańców zamieszkałych na terenach o wysokim poziomie hałasu (w %):	-	-
<i>drogowego</i>	49,79	45,95
<i>kolejowego</i>	1,18	2,11
<i>przemysłowego</i>	0,79	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Miasto jest tkanką niejednorodną, różni się od siebie funkcjami, sposobem zagospodarowania czy kwestiami środowiskowymi. Różnice te czynią dane miejsca wyjątkowymi. Należy jednak dążyć do wyrównania powstałych różnic w odniesieniu do infrastruktury technicznej oraz dostępności różnorodnych usług, w tym usług publicznych. Braki te są często głównym powodem stopniowej degradacji i marginalizacji przestrzeni. Brak atrakcyjnych terenów w mieście powoduje odpływ ludności na tereny peryferyjne, wzmagając zjawisko rozlewania się miasta i suburbanizacji. Podniesienie jakości zagospodarowania terenów miejskich, ich rewitalizacja lub doinwestowanie są kluczowym działaniem w celu zatrzymania odpływu mieszkańców i wyludnienia się centrum.

Cele zapisane w Strategii Lublin 2030 osiągnięte zostaną poprzez poprawę, jakości i dostępności przestrzeni publicznych, wyrównanie różnic przestrzennych w dostępie do infrastruktury i usług publicznych z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego i wielofunkcyjności struktur urbanistycznych w duchu idei miasta 15-minutowego, przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy poprzez m.in. rewitalizację obszarów zdegradowanych w centralnych częściach miasta, nie dopuszczając do rozwoju procesów gentryfikacyjnych, dążenia do poprawy klimatu akustycznego w mieście, ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony naturalnych korytarzy przewietrzania miasta, a także kształtowanie struktury urbanistycznej uwzględniając aspekt regeneracji powietrza oraz poprzez uwzględnienie w planowaniu urbanistycznym potrzeby zwiększenia odporności miasta na zmiany klimatu.

B.4. Transformacja energetyczna miasta i czyste powietrze

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Zapotrzebowanie na energię stale rośnie. Jednocześnie jej produkcja z tradycyjnych źródeł stanowi zagrożenie dla środowiska naturalnego, a co za tym idzie, również dla jakości życia i zdrowia ludzi. Należy zatem podjąć działania w celu promowania wśród mieszkańców produkcji i konsumpcji energii z odnawialnych źródeł. Kluczowe jest również zwiększenie odporności miasta na niespodziewane sytuacje, które mogą wpłynąć na zakłócenie integralności przesyłu, w czym istotną rolę odgrywa dywersyfikacja źródeł energii.

W związku z celami osiągnięcia neutralności klimatycznej miasto Lublin uwzględnia działania ukierunkowane na zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wykorzystując do tego istniejące zasoby i potencjały. Jak wynika z informacji uzyskanej z Polskiej Grupy Energetycznej Dystrybucja S.A. Oddział w Lublinie, udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do całkowitego zużycia w 2022 r. stanowił 1,836%. Wskaźnik ten z roku na rok jest coraz wyższy (tabela 67).

Tabela 67. Udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do całkowitego zużycia

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do całkowitego zużycia (w %)	0,039	0,137	0,328	0,787	1,836

Źródło: dane Polskiej Grupy Energetycznej Dystrybucja S.A. Oddział w Lublinie.

W tabeli 68 zamieszczone są informacje dotyczące emisji komunalno-bytowej na terenie miasta w latach 2018–2022. Dane pochodzą z publikowanych corocznie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska rocznych ocen jakości powietrza w województwie lubelskim. W 2022 r. emisja tlenków siarki wyniosła w Lublinie 206 492 kg/rok, wskaźnik na jednego mieszkańca – 0,66 kg SO_x/rok. Emisja tlenków azotu wyniosła 145 957 kg/rok, na jednego mieszkańca – 0,47 NO_x/rok. Emisja pyłu PM₁₀ wyniosła 512 785 kg/rok, wskaźnik na 1 km² miasta – 3464,76 kg PM₁₀/rok.

Tabela 68. Wskaźniki emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Wskaźnik emisji SO _x na jednego mieszkańca (kg SO _x /rok)	2,97	0,47	0,75	0,75	0,66
Wskaźnik emisji NO _x na jednego mieszkańca (kg NO _x /rok)	11,1	0,34	0,47	0,64	0,47
Wskaźnik emisji PM ₁₀ na 1 km ² (kg PM ₁₀ /rok)	6 576,87	1 699,89	2 668,52	3 477,16	3 465

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Współczesny rynek transportowy zostaje stopniowo zdominowany i kształtowany przez elektromobilność. Proces ten wpisuje się w konieczność dywersyfikacji źródeł energii i kształtowania systemu zrównoważonego transportu zeroemisyjnego – przyjaznego dla użytkownika i neutralnego dla środowiska. Inwestycje w autobusy elektryczne i trolejbusy sprawiają, że Lublin już dziś spełnia 30% próg udziału pojazdów zeroemisyjnych w całej flocie, będąc w ścisłej czołówce systemów elektromobilnych w Polsce, a nawet w Europie. W 2022 r. w taborze komunikacji publicznej użytkowane były 123 pojazdy zeroemisyjne (34,46% taboru). W omawianym roku autobusy zeroemisyjne wykonały 182 tys. wozokilometrów. W porównaniu z 2018 r. jest to wzrost aż o 652,9%. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wskaźnik ten wynosi 5 495,46 (tabela 69).

Tabela 69. Roczna liczba wozokilometrów wykonanych przez autobusy zeroemisyjne – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Roczna liczba wozokilometrów wykonanych przez autobusy zeroemisyjne komunikacji miejskiej (w tys.)	17,0	10,0	6,0	164,0	182,0
Roczna liczba wozokilometrów wykonanych przez autobusy zeroemisyjne komunikacji miejskiej na 10 tys. mieszkańców	500,47	294,30	179,04	4 927,11	5 495,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Na bezpieczeństwo, przyjazność i atrakcyjność otoczenia duży wpływ ma oświetlenie przestrzeni publicznej. Zapewnienie komfortu mieszkańcom powinno iść w parze ze stosowaniem technologii energooszczędnych i optymalizacją rozwiązań. Technologia LED i inteligentnie sterowane oświetleniem ulicznym wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa dla ruchu drogowego i bezpieczeństwa ogółem. W Lublinie udział oświetlenia miejskiego z technologią LED i inteligentnymi systemami sterującymi z roku na rok się zwiększa. Z informacji udostępnionych przez Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie rozwiązania takie w 2022 r. stanowiły 20,0% całego systemu.

Tabela 70. Udział oświetlenia miejskiego z technologią LED i inteligentnymi systemami sterującymi w oświetleniu

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział oświetlenia miejskiego z technologią LED i inteligentnymi systemami sterującymi w oświetleniu ogółem (w %)	13,0	17,0	18,0	19,0	20,0

Źródło: dane Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie.

Tabela 71. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2018-obecnie	<p>Making-City</p> <p>Jest to europejski projekt, którego liderem jest Fundacja Cartiff (Hiszpania). Celem 60-miesięcznego projektu z budżetem opiewającym na ponad 20 milionów euro jest rozwiązanie problemu nadmiernej emisji CO₂ w miastach i zademonstrowanie transformacji miejskiego systemu energetycznego w kierunku miast o niskiej emisji dwutlenku węgla w oparciu o koncepcję PED (Positive Energy District). W prace nad projektem włączyło się 33 partnerów z 9 krajów, tj. Hiszpanii, Holandii, Finlandii, Francji, Turcji, Słowacji, Bułgarii, Włoch i Polski. W 2022 r. we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Budownictwa Ekologicznego PLGBC zorganizowany został webinar pt. „MAKING-CITY: Jak tworzyć budynki przyjazne mieszkańcom i środowisku”. Tematem spotkania były między innymi sposoby podnoszenia efektywności energetycznej budynków oraz potencjału budownictwa jedno- i wielorodzinnego w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Natomiast w dniach 12-15 grudnia w Oululu (Finlandia) odbyło się spotkanie konsorcjum projektu Making-City. Podczas spotkań roboczych dyskutowano i omówiono dotychczasowe wyniki prac zrealizowanych w ramach projektu.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Transformacja energetyczna miasta i czyste powietrze to kluczowy kierunek działań miasta Lublin zapisany w Strategii Lublin 2030. Aby osiągnąć ten cel, miasto Lublin zamierza ograniczać emisję zanieczyszczeń do atmosfery, w tym emisję pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i kotłów indywidualnych, rozbudować infrastrukturę techniczną i stworzyć warunki niezbędne dla rozwoju elektromobilności miejskiej, nadal rozszerzać ofertę przewozową miasta o zeroemisyjne środki transportu zbiorowego, stworzyć warunki i wspierać wytwarzanie i magazynowanie czystej energii, poprawić efektywność energetyczną miejskiej infrastruktury technicznej oraz obiektów publicznych.

B.5. Łagodzenie zmian klimatu w oparciu o obiegi zamknięte

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Mimo że miasta zajmują zaledwie 3% powierzchni Ziemi, to zużywają ponad 70% jej wszystkich zasobów naturalnych. Dlatego właśnie miasta powinny odegrać kluczową rolę w kierunku kształtowania zrównoważonej gospodarki opartej na obiegach zamkniętych. Zasadą gospodarki o obiegu zamkniętym jest staranne zachowywanie wszelkich cennych surowców w taki sposób, aby wzmocnić odporność całego systemu miejskiego na możliwe zakłócenia i umożliwić jego szybką regenerację. Szereg zaleceń zarówno unijnych jak i krajowych nakłada na gminę obowiązek dostosowania się m.in. do przepisów w dziedzinie ochrony środowiska. Samorząd zobligowany jest do przestrzegania standardów dotyczących odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Celem nadrzędnym jest osiągnięcie właściwego poziomu skanalizowania miasta i co najważniejsze uzyskanie efektu ekologicznego związanego z oczyszczaniem ścieków.

Za dostarczanie mieszkańcom Lublina wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków odpowiada Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie. Przedsiębiorstwo prowadzi też wielomilionowe inwestycje z udziałem środków zewnętrznych na rzecz rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Jak wynika z informacji udostępnionych przez Spółkę zużycie wody na mieszkańca w 2022 r. wyniosło 94,63 (litrów na osobę) i jest to o 1,64% mniej niż w 2021 r. (96,00 litrów)¹². Suma zafakturowanych ścieków w związku ze świadczeniem usług zbiorowego odprowadzania ścieków przez Gminę w 2022 r. wyniosła 19 431 467 m³ i jest to wartość mniejsza o 0,24% w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

Tabela 72. Ilość odprowadzonych i oczyszczonych ścieków

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość odprowadzonych i oczyszczonych ścieków (zafakturowanych) (w m ³)	19 543 153	19 719 790	19 450 788	19 478 556	19 431 467

Źródło: dane Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie.

Infrastruktura służąca do zbierania, transportu, unieszkodliwiania oraz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych oraz ścieków deszczowych za pomocą kanałów ściekowych należy do władz miejskich, które są odpowiedzialne za jej utrzymanie, powiększanie i modernizowanie. W 2022 r. długość przebudowanej lub rozbudowanej kanalizacji sanitarnej i deszczowej wyniosła 33,5 km. Jest to, aż o 73,7% więcej niż rok wcześniej i niemal dwa razy więcej niż we wcześniejszych latach.

Tabela 73. Długość przebudowanej lub rozbudowanej kanalizacji sanitarnej i deszczowej

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Długość przebudowanej lub rozbudowanej kanalizacji sanitarnej i deszczowej (w km)	10,9	9,5	14,8	19,4	33,5

Źródło: dane Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie.

Biorąc pod uwagę odsetek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów, Lublin lokuje się na 7. miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich. W 2021 r. udział selektywnych odpadów wyniósł 44,7%. Mediana dla badanych miast wyniosła 37,65 (100,0%), natomiast odchylenia dla Lublina wyniosło 118,7%. Najlepiej w tym rankingu wypadły: Rzeszów, Bydgoszcz i Kraków. Najgorzej zaś Zielona Góra, Katowice i Olsztyn.

Tabela 74. Udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem (w %)	28,10	39,60	43,40	44,70	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	28,85	31,00	36,50	37,65	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

¹² W 2020 r. było to 97,47 litrów na osobę, w 2019 r. 96,73 litrów, natomiast w 2018 r. 97,85 litrów na mieszkańca.

Za najczęściej występujące i wpływające na sektor zdrowia publicznego zjawiska przyjmuje się m.in. fale upałów i mrozów, ekstremalne zjawiska pogodowe. Zjawiska te przyczyniają się do powstawania lub nasilania się szeregu groźnych dla zdrowia i życia dysfunkcji organizmu. Szczególnie wrażliwymi pod tym względem są dzieci poniżej 5 roku życia, osoby powyżej 65 roku życia oraz przewlekle chore. Dużą wrażliwością na ekstremalne zjawiska pogodowe charakteryzują się też osoby z niepełnosprawnościami, o ograniczonej mobilności oraz bezdomne. Tabela 75 prezentuje liczbę dni z ekstremalnymi temperaturami powietrza tj. w zakresie -15 C i mniej oraz +30 C i więcej.

Tabela 75. Liczba dni z ekstremalnymi temperaturami powietrza (dni upalne i dni bardzo mroźne)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba dni z ekstremalnymi temperaturami powietrza	20	14	5	18	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych serwisu internetowego pogodowecentrum.pl.

Na podstawie informacji uzyskanych z komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Lublin udział przetargów objętych systemem zielonych zamówień w ogólnej liczbie prowadzonych w danym roku postępowań wyniósł w 2022 r. 0,96 %. Na potrzeby tej części sprawozdawczości przyjęto definicję zielonych zamówień publicznych wg Komisji Europejskiej. Określa ona, iż zielone zamówienia publiczne (ang. green public procurement – GPP) stanowią proces, w ramach którego instytucje publiczne starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane, których oddziaływanie na środowisko w trakcie ich cyklu życia jest mniejsze w porównaniu do towarów, usług i robót budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym przypadku.

Tabela 76. Udział zrealizowanych przetargów objętych systemem zielonych zamówień publicznych w ogólnej liczbie przetargów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział zrealizowanych przetargów objętych systemem zielonych zamówień publicznych w ogólnej liczbie przetargów (w %)	0,00	0,00	0,00	1,54	0,96

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 77. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Włączanie adaptacji do zmian klimatu w politykę rozwoju miasta</p> <p>Wydział Energi i Klimatu oraz Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin podjęły działania na rzecz weryfikacji zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie zwiększenia potencjału miasta Lublin w kontekście zmian klimatu. W 2022 r. odbyło się spotkanie robocze na którym przedstawiono zagrożenia dla funkcjonowania miasta wynikające ze zmian klimatu i wskazano rozwiązania, które służą zwiększeniu potencjału adaptacyjnego np. zwiększanie retencji wód opadowych i powierzchni zielonych w mieście. Następnie uzgodniono i zweryfikowano propozycje zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przygotowane przez obie strony.</p>
2022	<p>Działania na rzecz Planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Lublin do roku 2030</p> <p>Celem planu jest wzmocnienie odporności miasta na skutki obserwowanych i prognozowanych zmian klimatu. Jest to dokument o znaczeniu strategicznym, stanowiący podstawę do podejmowania przez władze miasta decyzji uwzględniających ryzyka związane z zagrożeniami klimatycznymi. Brak jest ustawowych wymagań opracowania planów adaptacji do zmian klimatu (MPA). Do szeregu działań wpisujących się w realizację zadania zalicza się: uchwalenie mpzp i zmiany mpzp, zwiększanie powierzchni czynnej biologicznie w mpzp, realizacja projektów w ramach Zielonego Budżetu, nasadzenia roślinne na terenie miasta, leczenie starodrzewu, leczenie pomników przyrody, tworzenie małych przyjaznych miejsc, służących do odpoczynku (miniskwery), przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych, tworzenie łąk kwietnych i muraw ekstensywnych, poprawę warunków życia drzew w mieście, realizacja Programu ochrony zasobów wodnych dla miasta Lublina oraz Programu Ograniczania Niskiej Emisji, działania edukacyjne, budowa ścieżek rowerowych.</p>

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Występowanie ekstremalnych zjawisk meteorologicznych w postaci nagłych i intensywnych opadów lub długotrwałych susz jest zjawiskiem coraz częściej dotykającym miasta. Lublin posiada dobrze rozwiniętą sieć kanalizacji deszczowej, nie mniej istotne jest wdrożenie działań z zakresu budowy błękitno-zielonej infrastruktury. Prowadzone działania na rzecz rozszczelnienia nawierzchni i wprowadzania nowych nasadzeń mają pomóc zarówno w retencji wody, jak i w łagodzeniu zjawiska tzw. wyspy ciepła w centralnych obszarach miasta o gęstej zabudowie. Ponadto Lublin ma potencjał, by przejść na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Do

tego jednak potrzebna jest współpraca i edukacja wszystkich interesariuszy miasta. Potrzebne są w związku z tym kampanie i warsztaty edukacyjne, uczące zachowań cyrkularnych. Jednak to od mieszkańców zależy, czy będą chcieli wdrożyć proekologiczne zachowania z korzyścią dla środowiska.

4.3. Obszar C. Lublin otwarty, wielopokoleniowy i społecznie zaangażowany

Strategii Lublin 2030	
Uchwała nr 1088/XXXV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	
OBSZAR C. LUBLIN OTWARTY, WIELOPOKOLENIOWY I SPOŁECZNIE ZAANGAŻOWANY	Polityka miasta Lublin w ramach wszystkich przynależnych samorządowi kompetencji służy rozwiązywaniu problemów i zarządzaniu sprawami publicznymi. Kierunki działań są zgodne z zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej oraz współodpowiedzialności mieszkańców. Idea miasta społecznie zaangażowanego jako wyznacznika programowania rozwoju ma swoje uzasadnienie w dotychczasowej polityce Lublina. Realizowana jest bowiem od lat polityka społeczna rozumiana jako integracyjna, interdyscyplinarna, bazująca na włączaniu i partycypacji społecznej oraz na współpracy samorządu z partnerami społecznymi. Jest to działanie przemyślane, konsekwentne, trafiające do wszystkich zainteresowanych i potrzebujących grup oraz indywidualnych osób. W ramach tego obszaru wyróżniono trzy cele strategiczne: C.1. Miasto otwarte i włączające, C.2. Miasto wielopokoleniowe, C.3. Aktywne sąsiedztwo.

C.1. Miasto otwarte i włączające

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Otwartość to pojęcie często używane w dyskursie publicznym. Wyraża się swoistym „ukierunkowaniem do wszystkich”, „przeznaczeniem dla wszystkich”, ale także „zgodą na wzięcie udziału (włączenia się) przez każdego”. Otwartość jest więc postawą wyrażającą się przychylnością, aprobatą, uniwersalizmem. Taka idea czyni społeczność lokalną dostępną, ale i przychylną wobec innych. Miasto Lublin od lat akcentuje swoją otwartość, zarówno w ramach tworzonej przez siebie mikrosocjety, jak i na zewnątrz.

Dostępność to cecha, dzięki której z produktów, usług i przestrzeni może korzystać na równi jak największa liczba osób. Celem szeroko rozumianej polityki dostępności realizowanej przez miasto Lublin jest poprawa warunków życia i funkcjonowania mieszkańców ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. W rezultacie, co warto bardzo mocno zaakcentować 100% inwestycji realizowanych przez miasto odbywa się zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego (włączającego wszystkich mieszkańców, zapewniającego im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa w życiu społecznym). Ponadto, na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin (Zarządzenie nr 145/9/2020 z dn. 29 września 2020 r.) został powołany koordynator ds. dostępności Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta Lublin. Działa także zespół zadaniowy ds. dostępności Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta Lublin (Zarządzenie nr 5/12/2020 z dn. 2 grudnia 2020 r.), który zajmuje się poprawą dostępności wydarzeń, usług i innych zadań realizowanych przez miasto dla osób z różnymi potrzebami (w tym podzespoły ds. dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej).

Tabela 78. Udział inwestycji realizowanych zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego w inwestycjach ogółem

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział inwestycji realizowanych zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego w inwestycjach ogółem (w %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Przestępstwo przeciwko wolności dotyczy przede wszystkim pozbawienia człowieka wolności, obejmujące również groźbę karalną, groźbę bezprawną, przemoc wobec osób i naruszenie miru domowego (art. 189 – 193 k.k.). Przestępstwo przeciwko wolności sumienia i wyznania mówi o czynie zabronionym godzącym w indywidualną/grupową wolność sumienia i wyznania obejmującym dyskryminację wyznaniową, przeszkadzanie publicznemu wykonaniu aktu religijnego, obrazę uczuć religijnych (art. 194–196 k.k.). Natomiast przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, to m.in. gwałt czy zmuszanie do uprawiania prostytucji (art. 197–205 k.k.).

Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny w 2021 r. wskaźnik przestępstw stwierdzonych przez Policję przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności na 1 tys. mieszkańców wyniósł w Lublinie 1,19. Mediana dla wszystkich miast wojewódzkich osiągnęła poziom 1,2 (100%). Odchylenie dla Lublina w 2021 r. wyniosło 117,2%. Lokuje to Lublin na 6. miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich (tabela 79). Najwyższy wskaźnik tego rodzaju przestępstw w 2021 r. odnotowano w Szczecinie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze. Najmniej w Opolu, Olsztynie i Warszawie.

Tabela 79. Przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia, wolności seksualnej i obyczajności – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności na 1 tys. mieszkańców	0,89	1,00	1,21	1,19	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	96,2	100,5	122,8	117,2	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Bezdomność jest jednym z najbardziej dotkliwych problemów społecznych. Pozostaje wciąż jednym z najmniej rozpoznanych zagadnień, co do skali występowania. Zachodzi w sytuacji nie tylko braku własnego mieszkania, ale również jakiegokolwiek innego, możliwie stałego choćby zastępczo traktowanego schronienia przystosowanego do zamieszkania. Wśród przyczyn bezdomności wymienia się: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroby psychiczne, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej. Liczba osób w Lublinie korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności wyniosła w 2022 r. – 394 (patrz tabela 80).

Tabela 80. Liczba osób bezdomnych na 100 tys. mieszkańców

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezdomnych na 100 tys. mieszkańców	451	262	309	423	394

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Lublin jest miastem gościnnym, osiedla się tu wielu obcokrajowców. W związku z tym populacja mieszkańców miasta jest zróżnicowana także pod względem narodowości czy kraju pochodzenia. Najbardziej widoczną na co dzień grupą obcokrajowców są studenci obcokrajowcy. Jak podaje Główny Urząd Statystyczny w roku akademickim 2021/2022 w Lublinie studiowało 8 154 cudzoziemców. Ale oprócz studentek i studentów w Lublinie mieszkają również inne grupy cudzoziemców, mające tu swoje rodziny, pracę, firmy. Innymi słowy, mieszkający w Lublinie z wyboru.

W statystyce publicznej źródłem danych dotyczących liczby cudzoziemców zamieszkujących daną jednostkę terytorialną jest Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Z danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że w 2021 r. odsetek cudzoziemców zamieszkujących Lublin wyniósł 1,57%. Innym źródłem informacji na ten temat są dane meldunkowe (Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin), przy czym obejmują one tylko część ogółu cudzoziemców mieszkających w mieście. Na ich podstawie wiemy, że w 2022 r. w Lublinie zameldowanych było 4 584 cudzoziemców (1 024 na pobyt stały i 3 560 na pobyt czasowy). Stanowi to 1,38% populacji miasta.

Liczba obcokrajowców mieszkających w Lublinie może być dużo większa niż wszystkie dostępne statystyki. W związku z wybuchem wojny w Ukrainie, według raportu Unii Metropolii Polskich, w Lublinie mogło w 2022 r. mieszkać 68,4 tys. obywateli Ukrainy (czyli ok. 17,0% populacji miasta), w tym 16,9 tys. dzieci.

Tabela 81. Liczba i odsetek cudzoziemców zamieszkujących Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba cudzoziemców zameldowanych w Lublinie	3 523	4 273	3 811	5 069	4 584
Odsetek cudzoziemców zamieszkujących Lublin (w %)	1,04	1,26	1,14	1,52	1,38

Uwagi: stan na 31 grudnia każdego roku.

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dobra adaptacja w środowisku to podstawa do podejmowania kolejnych działań. Cudzoziemiec, który podejmuje pracę w Polsce na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, podlega obowiązkowo takim samym ubezpieczeniom społecznym jak obywatel Polski¹³. Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prezentowane w tabeli 82, pokazują stały wzrost liczby ubezpieczonych cudzoziemców, którzy podjęli legalną pracę w Lublinie. Liczba ubezpieczonych (osoby fizyczne) z terenu miasta Lublin, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowego podali obywatelstwo inne niż polskie w 2022 r. wyniosła 10 998 osób. Jest to wzrost o 17,6% niż rok wcześniej, i wzrost o 137,7% w porównaniu z 2018 r.

Tabela 82. Liczba obcokrajowców pracujących w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba obcokrajowców pracujących w Lublinie ogółem	4 627	7 049	7 561	9 350	10 998
Liczba obcokrajowców pracujących w Lublinie na 1 tys. mieszkańców	13,7	20,8	22,6	28,1	33,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Głównego Urzędu Statystycznego.

Prawo do pracy przysługuje każdemu człowiekowi i dotyczy ogółu różnych gwarancji zabezpieczających obywatelowi możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia. Realizacja tego uprawnienia przez osobę niepełnosprawną odbywa się na takich samych prawach jak korzystanie z niego przez osobę pełnosprawną. Gwarancją takiego stanu rzeczy jest zasada równości w dostępie do usług i instrumentów. W 2022 r. w Urzędzie Miasta Lublin zatrudnionych było 118 osób z niepełnosprawnościami i stanowili oni 9,04% ogółu zatrudnionych.

Tabela 83. Liczba i odsetek osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Urzędzie Miasta Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Urzędzie Miasta Lublin	101	110	115	112	118
Udział osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Urzędzie Miasta Lublin w ogólnej liczbie zatrudnionych (w %)	8,00	8,09	8,34	8,11	9,04

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 84. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Nowe e-usługi i informatyczne udogodnienia dla mieszkańców</p> <p>W ramach realizacji projektu Budowa i rozbudowa e-usług w Gminie Lublin (współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, wartość dofinansowania ponad 4,5 mln zł) pod adresem e.lublin.eu uruchomione zostały nowe ogólnodostępne e-usługi i rozwiązania informatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ system Contact Center do obsługi kontaktów z klientami Urzędu Miasta Lublin przez: telefon 81 466 1000, fax 81 466 1001, e-mail kontakt@lublin.eu, chat, formularz zgłoszeniowy oraz alert pod adresem: zglosto.lublin.eu; ▪ dostęp do otwartych danych (Open Data) pod adresem otwartedane.lublin.eu, gdzie można znaleźć informacje lub zbiory danych, z których wszyscy mogą swobodnie korzystać, baza daje możliwość przeglądania, analizowania, pobierania, tworzenia zestawień i tworzenia prostych aplikacji; ▪ e-usługi przestrzenne z zakresu Wydziału Geodezji i Wydziału Planowania skierowane są do obsługi klientów Urzędu oraz do poszczególnych grup odbiorców, tj. geodetów uprawnionych, projektantów, rzeczoznawców majątkowych, komorników sądowych, notariuszy; korzystając z profilu zaufanego, można złożyć wniosek, dokonać opłaty online i otrzymać dokumenty bez wychodzenia z domu;

¹³ Cudzoziemiec zatrudniony tylko na podstawie umowy o dzieło nie podlega ubezpieczeniom społecznym ani ubezpieczeniu zdrowotnemu. Tym samym nie ma prawa do świadczeń m.in. w razie choroby czy macierzyństwa.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ portal partycypacyjny decyduje.lublin.eu służący do przeprowadzania konsultacji społecznych, zbierania wniosków i uwag od mieszkańców, w tym miejscu można również uczestniczyć w procesach Budżetu Obywatelskiego, Zielonego Budżetu, inicjatywy lokalnej, konsultacji społecznych, opiniowania planów przestrzennych; ▪ geoportal miejski – rozbudowa istniejącego narzędzia o nowe możliwości techniczne, funkcjonalności i dane. <p>Głównym celem rozbudowy e-usług jest zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej. Dzięki temu mieszkańcy otrzymali możliwość załatwienia wielu spraw urzędowych bez konieczności osobistej wizyty.</p>
2021-obecnie	<p>Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Lublinie</p> <p>Przedsięwzięcie realizowane jest w ramach Projektu Grantowego „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020. Celem jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla dzieci/uczniów/słuchaczy ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w ramach udzielonego grantu na utworzenie i funkcjonowanie Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą (SCWEW). W ramach grantu objęto wsparciem 6 ogólnodostępnych placówek oświatowych, tj. Przedszkole nr 32 w Lublinie, Szkołę Podstawową nr 18 im. Macieja Rataja w Lublinie, Szkołę Podstawową nr 30 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Lublinie, Szkołę Podstawową nr 39 im. Szarych Szeregów w Lublinie, XIV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie, Technikum Mechaniczne w Lubelskim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Lublinie. W 2021 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ powołano zespół Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą; ▪ rozpoczęto prace związane z przeprowadzeniem pogłębionych diagnoz szkół objętych wsparciem; ▪ przeprowadzono przez Lidera SCWEW spotkania z radami pedagogicznymi szkół objętych wsparciem; ▪ uruchomiono stronę internetową Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą w Lublinie. <p>W 2022 r. w ramach projektu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzono diagnozy przedszkola i szkół objętych wsparciem; ▪ zorganizowano konferencję otwierającą projekt; ▪ zakupiono sprzęt i pomoce dydaktyczne do wypożyczalni sprzętu (np. wózek inwalidzki, tablety, monitor interaktywny, program do rozwijania percepcji wzrokowej i słuchowej, programy logopedyczne, osprzęt dla niewidomych do laptopa, pomoce dydaktyczne wspierające rozwój mowy, pomoce wspierające naukę czytania i pisanie, akcesoria do ćwiczeń równowagi); ▪ otwarto i prowadzono wypożyczalnię sprzętu specjalistycznego oraz przeprowadzono 12 szkoleń w zakresie użytkowania specjalistycznego sprzętu; ▪ przeprowadzono 28 konsultacji eksperckich indywidualnych i grupowych; ▪ przeprowadzono 60 konsultacji indywidualnych/grupowych dla dyrektorów szkół ogólnodostępnych i koordynatorów ds. edukacji włączającej i współpracy ze SCWEW; ▪ przeprowadzono 48 spotkań dla uczniów i rodziców; ▪ przeprowadzono 9 spotkań/konsultacji związanych z opracowaniem i dostosowaniem programów nauczania, tworzeniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci/uczniów/słuchaczy z niepełnosprawnościami, indywidualnych programów nauczania, indywidualnego toku nauki, indywidualnych programów wczesnego wspomagania rozwoju; ▪ przeprowadzono kampanię społeczną „Bądźmy razem – edukacja włączająca edukacją przyszłości”; ▪ przeprowadzono przez specjalistów i nauczycieli z kwalifikacjami 24 modelowe zajęcia; ▪ przeprowadzono 12 spotkań w zakresie działań doradczo-szkoleniowych w zakresie podniesienia kompetencji pracowników szkół związanych z działaniami interwencyjnymi; ▪ przeprowadzono 6 rad szkoleniowych dla pracowników przedszkola/szkół ogólnodostępnych; ▪ przeprowadzono 6 obserwacji wspierających/superwizji koleżeńskich; ▪ przeprowadzono 12 konsultacji eksperckich indywidualnych i grupowych dla nauczycieli i specjalistów ze szkół/przedszkola objętych wsparciem; ▪ przeprowadzono szkolenia „Jak zwiększyć samodzielność osób z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną” i „ABAS-3 – Stosowanie i interpretacja Systemu Zachowań Adaptacyjnych”; ▪ utworzono sieć współpracy i samokształcenia.

Projekty	
2019–2022	<p>Nie prześladuj mnie, nie dyskryminuj mnie, daj mi szansę</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach Programu Erasmus. Celem projektu jest walka z agresją rówieśniczą, z cyber-agresją, przemocą domową, przemocą na tle narodowościowym i religijnym. Wzmocnienie u uczestników projektu poczucia własnej wartości oraz tolerancji i empatii. Pobudzanie twórczego myślenia uczniów. Przygotowanie materiałów dydaktycznych do wykorzystania podczas procesu dydaktycznego w czasie trwania projektu, jak i po jego zakończeniu. Rozwijanie umiejętności językowych uczestników projektu. Dzięki projektowi licealiści mają możliwość poznać młodzież z wielu krajów europejskich, rozwinąć kompetencje językowe i umiejętność pracy w grupie (także międzynarodowej), zwiedzić ciekawe miejsca i poznać kulturę krajów partnerskich, przeżyć przygodę życia i zaprzyjaźnić się z rówieśnikami z różnych państw. Nauczyciele poprzez kontakt ze swoimi kolegami z Europy wzbogacają warsztat pracy, tworzą sami i wspólnie z partnerami materiały dydaktyczne, scenariusze lekcji, dzielą się wiedzą i doświadczeniem.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2007–obecnie	<p>Wielokulturowy Lublin</p> <p>Jest to festiwal przybliżający kultury i tradycje mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych i wyznaniowych obecnych w Lublinie. W 2022 r. odbyła się jubileuszowa XV edycja festiwalu. Jego celem było stworzenie warunków do bezpośredniego kontaktu z różnorodnością kultur i tradycji.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2007–obecnie	<p>Ukraina w Centrum Lublina</p> <p>Organizatorem jest Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza. Celem przedsięwzięcia jest prezentacja kultury ukraińskiej w różnych jej przejawach, aktywizacja mieszkańców miasta, próba przełamania negatywnych stereotypów i uprzedzeń oraz nawiązywanie współpracy. W programie festiwalu znalazło się wiele wydarzeń, m.in. konkurs wiedzy o Ukrainie wśród licealistów, konkursy fotograficzne i literackie, spotkania autorskie, warsztaty, spacer po Lublinie i wiele innych.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2020–obecnie	<p>Lublinter Festival</p> <p>Festiwal Kultury Żydowskiej to wydarzenie w przestrzeni społeczno-kulturalnej Lublina, które poprzez muzykę, spektakle, spacer po żydowskim Lublinie oraz poprzez warsztaty i działania edukacyjne, otwiera okno na żydowską przeszłość miasta. Poszanowanie dziedzictwa historycznego dzięki zastosowaniu nowoczesnych środków wyrazu łączy pamięć historyczną z dzisiejszym, aktualnym obliczem miasta. Wydarzenie wypełnia pustkę kulturową po nieistniejącej już dzielnicy żydowskiej.</p>
2021–obecnie	<p>Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021–2030</p> <p>Celem programu jest integracja społeczności romskiej i nieromskiej, usprawnienie nauki i wyrównanie szans edukacyjnych oraz podniesienie poziomu wykształcenia uczniów romskich. W ramach zadania Urząd Miasta Lublin dokonał zakupu podręczników szkolnych dla uczniów romskich uczęszczających do szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2021/2022, zakupu przyborów szkolnych oraz strojów sportowych i obuwia sportowego dla uczniów romskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Urząd Miasta Lublin przygotował integracyjny wyjazd na kolonie dla uczniów romskich i nieromskich. Odbyły się też wyjazdy na wycieczki edukacyjne dla uczniów romskich nieromskich. W Szkole Podstawowej Specjalnej nr 26 w Lublinie zorganizowano Integracyjne Spotkanie Wigilijne.</p>

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Miasto otwarte, włączające i dostępne koncentruje się na jakości życia mieszkańców, świadomie i wrażliwie reaguje na sytuacje i procesy, które mogą wpływać na dobrostan grup społecznych, szczególnie tych, które zagrożone są wykluczeniem lub marginalizacją. Otwartość i włączanie wpisują się w politykę miasta opartą na gwarancji równych szans i szacunku dla każdego człowieka. Otwarte miasto pozwala wszystkim mieszkańcom w pełni uczestniczyć w życiu społeczności. Wszystkie grupy mieszkańców, włącznie z grupami szczególnie wrażliwymi, posiadają równy dostęp do podstawowych usług publicznych, takich jak edukacja, kultura, usługi społeczne i opieka zdrowotna. Miasto otwarte, włączające i dostępne kieruje się we wszystkich działaniach zasadami poszanowania praw człowieka i obywatela, dąży do pełnego włączenia w życie społeczne miasta każdego mieszkańca, jak i wszystkich tych, którzy chcą w nim zamieszkać.

C.2. Miasto wielopokoleniowe

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Wielopokoleniowe miasto to takie, które kieruje się w swoich działaniach zasadą pomocniczości, aktywizuje i inicjuje wzajemną współpracę wszystkich grup wiekowych, wzmacnia kapitał społeczny mieszkańców, pogłębia ich lokalną tożsamość, przywiązuje i integruje z miejscem zamieszkania. Miasto otwarte na młodych to miasto stwarzające szanse na rozwój, wspomagające samorealizację, oferujące edukację na dobrym poziomie, inwestujące w infrastrukturę czasu wolnego, upodmiotawiające młodych jako obywateli, słuchające ich jako mieszkańców i komunikujące się z nimi. Miasto otwarte i przyjazne dorosłym zapewnia dostęp do żłobków, przedszkoli i szkół. Wspiera w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego. Wykorzystuje zasoby przestrzenne i modernizuje infrastrukturę, czyniąc miasto przyjaznym dla mieszkańców. Prowadzi dialog z mieszkańcami, buduje społeczeństwo obywatelskie. Miasto przyjazne seniorom lokuje politykę senioralną wśród swoich kluczowych zadań. Uwzględnia ich potrzeby zgodnie ze standardami dostępności w priorytetowych dla rozwoju miasta obszarach obejmujących przestrzeń publiczną, budynki, transport, mieszkalnictwo, usługi społeczne, ochronę zdrowia. Miasto wielopokoleniowe prowadzi dialog z osobami w wieku senioralnym.

Polityka społeczna samorządu powinna być przyjazna dla rodziny i osób wychowujących dzieci. Skuteczna polityka prorodzinna oznacza powszechną dostępność do placówek opiekuńczych i wychowawczych dla najmłodszych dzieci. Żłobek jest zakładem opieki zdrowotnej, dzienną placówką opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci od 6. tygodnia do 3. roku życia przebywających tam w godzinach pracy rodziców. Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez GUS w 2021 r. ustalono, że wskaźnik miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 wyniósł w Lublinie – 369. Mediana dla wszystkich miast wojewódzkich osiągnęła poziom 337 (100,0%). Odchylenie dla naszego miasta wyniosło w związku z tym 109,5%. Lokuje to Lublin na 9. miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich pod względem liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych. Liderami w tym rankingu są Opole, Katowice i Toruń. Najgorzej zaś wypada Łódź, Bydgoszcz i Olsztyn (tabela 85).

Tabela 85. Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3	219	256	309	369	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	102,1	101,4	109,6	109,5	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w październiku 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Przedszkole jest instytucją opiekuńczo-wychowawczą do której uczęszczają dzieci w wieku od 3 lat (w Polsce – w szczególnych przypadkach od 2 lat) do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego. Ze względu na rozbieżności w Systemie Informacji Oświatowej od 2019 r. wskaźnik „dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego” przestał być publikowany przez GUS. W związku z tym na potrzeby opracowania, został on zastąpiony wyliczeniem opartym na danych demograficznych GUS (liczba dzieci w wieku 3-5 lat) i informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Lublin za lata 2018-2021 (liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych). Należy jednak pamiętać, że liczba miejsc jest daną szacunkową. Wpływ na to ma liczba przyjętych dzieci z niepełnosprawnościami oraz sytuacja lokalowa placówek (szacuje się, że na jeden oddział przedszkolny przypada 25 miejsc).

W 2021 r. na 10 255 dzieci w wieku 3-5 lat mieszkających w Lublinie, przypadało 10 426 miejsc publicznych placówkach przedszkolnych przygotowanych na rok szkolny 2021/2022. Iloraz (dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego) w 2021 r. osiągnął wskaźnikową wartość 0,98. Oznacza to, że dla każdego dziecka w wieku 3-5 lat z terenu miasta zagwarantowane jest miejsce w przedszkolu.

Tabela 86. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,01	1,01	1,01	0,98	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Miasta Lublin.

Miasto Lublin zapewnia wysokie standardy usług społecznych oraz stale rozszerza ich zakres. Jednym z priorytetów jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury mieszkaniowej. Nowelizacja Ustawy o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa z 2021 r. (Dz. U z 2023 r. poz. 185) wprowadziła szereg zmian w ramach tzw. społecznego budownictwa mieszkaniowego. Zainicjowano program Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (SIM) mający na celu budowę, we współpracy z samorządami, mieszkań lokatorskich o preferencyjnych opłatach za użytkowanie. Samorządowym podmiotem realizującym to zadanie jest powołana w 1997 r. Spółka Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” (miasto Lublin jest jej jedynym udziałowcem). Zadaniem Towarzystwa jest rozszerzanie możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych rodzin (które nie mogą sobie pozwolić na kupno własnego mieszkania) poprzez budowę mieszkań przeznaczonych do wynajmowania po umiarkowanych czynszach. Dotychczas TBS „Nowy Dom” wybudowało 1 058 lokali mieszkalnych w dzielnicach: Czechów, Bronowice i Felin, a także 29 lokali użytkowych i 64 garaży. W 2021 r. oddano do użytkowania 84 nowe lokale mieszkalne przy ul. Składowej 24 w Lublinie.

Tabela 87. Liczba mieszkań powstałych w ramach budownictwa społecznego

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań powstałych w ramach społecznych inicjatyw mieszkaniowych w Lublinie	0	0	0	84	0

Uwagi: Bank Gospodarstwa Krajowego odmówił udzielenia informacji na temat innych podmiotów realizujących program społecznego budownictwa czynszowego w mieście Lublin w latach 2018–2022.

Źródło: dane Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o.

Dla osób w szczególnej sytuacji materialnej Urząd Miasta Lublin przewidział dostęp do mieszkań komunalnych oraz socjalnych. W 2022 r. w zasobach mieszkaniowych gminy znalazło się 8 631 mieszkań komunalnych oraz 1 175 mieszkań socjalnych. Szczególnym rodzajem są tzw. mieszkania chronione. Stanowią one formę pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W 2022 r. w zasobie mieszkaniowym Gminy Lublin dostępnych było 26 mieszkań chronionych z 75 miejscami.

Tabela 88. Liczba mieszkań w mieszkaniowym zasobie Gminy Lublin w relacji do liczby mieszkańców

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań w mieszkaniowym zasobie Gminy Lublin, w tym:	8 811	8 755	8 798	8 705	8 631
<i>mieszkań socjalnych</i>	1 132	1 155	1 173	1 183	1 175
<i>mieszkań chronionych</i>	29	29	26	26	26
Liczba mieszkań w mieszkaniowym zasobie Gminy Lublin w relacji do liczby mieszkańców	0,0260	0,0258	0,0263	0,0262	0,0261

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 89. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2020

Projekty	
2019–2022	<p>Rozwój technik edukacyjnych w oparciu o kontekst regionalny</p> <p>Projekt powstał z myślą o młodzieży i ma na celu zapoznanie ich z historią, kulturą i dziedzictwem swoich „małych ojczyzn”. Projekt ten ma również rozwijać umiejętności językowe oraz pobudzać kreatywność. Liderem projektu jest Gmina Lublin – XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Zesłańców Sybiru, współpracując z partnerami z Włoch, Turcji i Bułgarii. Został on sfinansowany z funduszy Komisji Europejskiej w ramach Programu Erasmus+.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2021	<p>Europejska Stolica Młodzieży 2023</p> <p>Tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży przyznawany jest przez Europejskie Forum Młodzieży na okres jednego roku. Jego celem jest wzmocnienie pozycji młodych ludzi, zwiększenie ich uczestnictwa w podejmowaniu decyzji w mieście oraz wzmocnienie ich tożsamości europejskiej. Lublin jest pierwszym miastem w Polsce, które stanie się Europejską Stolicą Młodzieży. Tytuł jest formą docenienia działań miasta opartych o europejskie wartości, takie jak: włączanie do współdecydowania o mieście, równość, dostępność, zapobieganie dyskryminacji. Europejska Stolica Młodzieży w Lublinie to szansa na uruchomienie nowych działań, inicjatyw. Wszystko to, żeby wspólnie rozwijać miasto przyjazne młodym ludziom.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Idea wielopokoleniowego Lublina jako wyznacznika programowania rozwoju ma swoje uzasadnienie w dotychczasowej polityce Lublina. Realizowana jest bowiem od lat polityka społeczna rozumiana jako integracyjna, interdyscyplinarna, bazująca na włączaniu i partycypacji społecznej oraz na współpracy samorządu z partnerami społecznymi. Jest to działanie przemyślane, konsekwentne, trafiające do wszystkich zainteresowanych i potrzebujących grup oraz indywidualnych osób. Udało się stworzyć w Lublinie system powiązanych ze sobą przyczynowo i skutkowo działań opartych o rozpoznane oczekiwania. Miasto wielopokoleniowe to szeroki zakres oddziaływań wymagających na niektóre zagadnienia spojrzeć inaczej niż dotychczas. Spektrum problemów jest bardzo rozległe, czego odzwierciedleniem są cele szczegółowe Strategii. Zależy nam też na tym, aby mieszkańcy naszego miasta byli aktywnymi uczestnikami i współtwórcami życia społecznego, w każdym obszarze. Miasto wielopokoleniowe to jednocześnie zbiór aktywnych mieszkańców i organizacji społecznych, wnoszących do życia społeczności lokalnej swoje pomysły oraz inicjatywy wynikające z artykułowanych i rozpoznanych rzeczywistych potrzeb. Dostrzegamy potencjał tkwiący w obszarze partycypacji. Tylko dzięki zaangażowaniu mieszkańców inicjatywy i działania w każdym z obszarów życia społecznego mogą być skutecznie realizowane.

C.3. Aktywne sąsiedztwo

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Sąsiedztwo, czyli najbliższe otoczenie domostwa w ramach osiedla czy dzielnicy, to pierwszy krąg społecznych kontaktów i doświadczeń w kontekście społeczeństwa obywatelskiego. Doświadczenie dobrej sąsiedzkości jest podstawą budowania dobrych relacji w osiedlach i dzielnicach. Jednym z celów szczegółowych Strategii Lublin 2030 w zakresie polityki społecznej jest upowszechnianie idei aktywnego społeczeństwa lokalnego, prowadzącego dialog, odpowiedzialnego za swoje sąsiedztwo i współmieszkańców. Budowa i podtrzymywanie relacji między grupami charakterystycznymi dla lokalnej społeczności oparte jest na poszanowaniu różnorodności, tolerancji i wzajemnym szacunku.

Kultura rozumiana szeroko jako proces tworzenia i dzielenia się wartościami angażująca każdego członka społeczności miasta stanowi jeden z kluczowych elementów procesu integrowania środowiska społecznego mieszkańców miasta. Dostęp do instytucji kultury jest jednym z kluczowych warunków animowania życia społecznego na poziomie lokalnym. W Lublinie funkcjonuje duża liczba podmiotów o charakterze publicznym zajmujących się upowszechnianiem kultury (zarówno państwowych jak i samorządowych). Przybierają one różne formy organizacji, np. teatr, kino, muzeum, biblioteka, filharmonia, orkiestra, dom kultury, ognisko artystyczne, galeria sztuki itp. Jak wynika z danych gromadzonych przez Główny Urząd Statystyczny w 2021 r. w Lublinie funkcjonowały 42 biblioteki publiczne, 16 centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic, 8 kin i 11 muzeów z oddziałami (tabela 90).

Tabela 90. Instytucje kultury w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Biblioteki publiczne	43	43	43	42	b.d.*
Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	16	16	16	16	b.d.*
Kina	9	9	8	8	b.d.*
Muzea z oddziałami	10	9	11	11	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Bezpieczeństwo akcentowane w obszarze C.3. Strategii Lublin 2030 rozumiane jest jako stan wolny od zagrożenia przestępczością oraz innych naruszeń prawa (i norm społecznych) zakłócających porządek i spokój publiczny. Na podstawie ostatnich pełnych danych udostępnionych przez GUS, w 2021 r. wskaźnik przestępstw stwierdzonych na 1 tys. mieszkańców wyniósł w Lublinie 25,0. Mediana dla wszystkich miast wojewódzkich osiągnęła poziom 27,7 (100,0%). Odchylenie dla naszego miasta wyniosło w związku z tym 90,1%. Tak więc pod względem bezpieczeństwa wyliczony wskaźnik lokuje Lublin na 7. miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich (tabela 91). Najniższy wskaźnik przestępstw odnotowano w 2021 r. w Łodzi, Olsztynie i Białymstoku. Najgorzej kwestia bezpieczeństwa wygląda w Katowicach, Gorzowie Wlkp. i Kielcach.

Tabela 91. Przestępstwa stwierdzone na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Przestępstwa stwierdzone na 1 tys. mieszkańców	19,7	22,0	18,9	25,0	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	78,5	78,4	78,8	90,1	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w sierpniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wskaźnik wykrywalności jest to iloraz liczby przestępstw wykrytych (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) i ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych (powiększony o liczbę przestępstw wykrytych po podjęciu postępowań umorzonych w roku ubiegłym lub latach poprzednich) – wyrażony w procentach. Na podstawie danych GUS w 2021 r. wskaźnik wykrywalności przestępstw w Lublinie wyniósł 71,1 (tabela 92). Mediana (wartość środkowa w uporządkowanym ciągu liczb) dla wszystkich miast wojewódzkich osiągnęła poziom 64,4 (100,0%). Odchylenie dla naszego miasta wyniosło w związku z tym 110,4%. Tak więc pod względem wykrywalności sprawców przestępstw wyliczony wskaźnik lokuje Lublin na 5. miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich.

Tabela 92. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (w %)	61,7	73,6	69,9	71,1	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	98,2	117,6	112,2	110,4	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w sierpniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Przestrzeń publiczna to obszar o bardzo ważnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Ma ona szczególne znaczenie dla każdej większej lub mniejszej społeczności lokalnej, gdyż stanowi dobro wspólne i jest dostępna dla wszystkich użytkowników. Służy zaspokajaniu różnorodnych potrzeb materialnych i niematerialnych mieszkańców (kulturalno-rozrywkowych i estetycznych), a także ułatwia interakcje między jednostkami i grupami społecznymi. Przyjazna przestrzeń publiczna stanowi miejsce identyfikacji człowieka z miejscem jego zamieszkania. Jej jakość zależy od dostępnego wyposażenia w obiekty małej architektury, urządzenia sportowe, oraz inne elementy które zaspokajają potrzeby mieszkańców związane z ich codzienną aktywnością i sposobami spędzania czasu wolnego.

Miejsca integracji sąsiedzkiej to obiekty miejskie otwarte dla wszystkich mieszkańców Lublina. Jak wynika z informacji Wydziału Zieleni i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Lublin, według stanu na 31 grudnia 2022 r. powszechnie dostępne, ulokowane na zewnątrz miejsca integracji sąsiedzkiej to:

- altany z ławkami i stołami (6 szt.);
- miejsca do grillowania (3 szt.);
- miejsca odpoczynku z meblami miejskimi, miniskwery i parki kieszonkowe z miejscami do odpoczynku (95 szt.);
- inne: boiska (22 szt.).

Tabela 93. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2020

Projekty	
2016-obecnie	<p>Konsultacje społeczne</p> <p>Jest to proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz oraz ich organów a mieszkańcami i mieszkankami, mający na celu zebranie uwag, opinii i rekomendacji, które pozwolą wypracować jak najlepsze, optymalne rozwiązanie dla danej sprawy publicznej. Konsultacje dotyczą zmian dotyczących aktów prawnych, zagospodarowania przestrzennego czy inwestycji, które mają wpływ na ich życie, podczas spotkań i dyskusji publicznych, pisemnie, w formie elektronicznej itp. W 2022 r. konsultowane były: program opieki nad zwierzętami bezdomnymi, zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030”, „Plan Zrównoważonej Mobilności LOM”, kwestie planistyczne dla doliny rzeki Bystrzycy w rejonie Podzamcza, realizacja projektów z V edycji Zielonego Budżetu, zmiany planistyczne w dzielnicy Rudnik, regulamin X edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin, rewitalizacja Parku Bronowickiego, projekt nowego wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego z funkcją stadionu żużlowego.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Inicjatywa lokalna</p> <p>Inicjatywa lokalna jest narzędziem umożliwiającym realizację działań zgłaszanych przez mieszkańców w ich bezpośrednim otoczeniu, które uzupełniają już funkcjonujące instrumenty - rezerwę celową na zadania realizowane przez Rady Dzielnic oraz Budżet Obywatelski. W jej ramach mieszkańcy zgłaszają pomysły i deklarują udział w jego realizacji, który może mieć formę wkładu rzeczowego, finansowego lub pracy społecznej.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2021-obecnie	<p>Plan dla Dzielnic</p> <p>Plan dla Dzielnic, to szeroki projekt spotkań i warsztatów z mieszkańcami, Radami Dzielnic, lokalnymi działaczami i liderami opinii. W ramach prac nad Strategią Lublin 2030, podczas badań, konsultacji i warsztatów dzielnicowych, mieszkańcy zgłosili setki pomysłów dotyczących przyszłości swoich „małych ojczyzn”. Wskazując tym samym jak sprawy bliskiego sąsiedztwa są ważne w kontekście myślenia o jakości życia w mieście. Czerpiąc inspirację z doświadczeń praca nad Strategią Lublin 2030, zainaugurowano projekt „Plan dla Dzielnic”. W jego ramach Prezydent Miasta, jego zastępcy, miejscy planiści, dyrektorzy i pracownicy jednostek Urzędu Miasta i instytucji miejskich, wspólnie z mieszkańcami, Radami Dzielnic, lokalnymi działaczami oraz liderami opinii podjęli dialog na temat przyszłości dzielnic. W rezultacie cyklu 67 spotkań, spacerów i warsztatów zaplanowanych na około 2 lata, powstanie 27 opracowań określających wizję rozwoju poszczególnych dzielnic zawierających opis priorytetów rozwojowych w konkretnej dzielnicy. Zapisy te znajdują swoje odzwierciedlenie w decyzjach dotyczących kształtu budżetu miasta, w wieloletniej prognozie finansowej oraz podczas starań o dofinansowanie projektów ze środków unijnych. Koncepcją przyświecającą „Planom dla Dzielnic” jest realizowana w Lublinie idea miasta 15-minutowego, zakładająca dostęp do kluczowej infrastruktury i niezbędnych usług odpowiadających potrzebom mieszkańców w najbliższym otoczeniu w ramach dzielnicy. W 2022 r. w ramach „Planu dla dzielnic” odbyło się łącznie 25 wydarzeń w których udział wzięło łącznie 1136 osób.</p> <p>Spotkania w ramach „Planu dla dzielnic” (2022 r.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Abramowice i Głusk – 54 uczestników; ▪ Rury – 75; ▪ Stare Miasto, Śródmieście i Wieniawa – 67; ▪ Czechów Południowy i Północny – 29; ▪ Ponikwoda – 58; ▪ Węglin Północny i Konstantynów – 46; ▪ Bronowice, Felin i Hajdów Zadębie – 43; ▪ Dziesiąta, Kośminek i Za Cukrownią – 36; ▪ Zemborzyce i Wrotków – 46; ▪ Czuby Północne – 25. <p>Spacery w ramach „Planu dla dzielnic” (2022 r.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tatary – 50 uczestników; ▪ Sławinek – 50; ▪ Głusk – 60; ▪ Felin – 70; ▪ Węglin Południowy – 50; ▪ Czechów Południowy – 60; ▪ Czuby Południowe – 50; ▪ Hajdów-Zadębie – 50; ▪ Węglin Północny – 50. <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Ważnym procesem w tym obszarze jest ciągłe wspieranie istniejących oraz „spontanicznie tworzących się nowych form udziału mieszkańców w życiu miasta i dzielnic. Sąsiedztwa są miejscami, gdzie rozwijają się podstawowe praktyki współpracy, liderstwa oraz narzędzia szybkiego reagowania na potrzeby, a efekty działań są najbardziej odczuwalne. W procesie rozwoju miasta istotne jest dostrzeżenie nostalgii wiążącej mieszkańców z najbliższą okolicą oraz docenienie siły lokalnych tożsamości. W szczególności doświadczenia pandemii ukazują, jak ważne są działające lokalne sieci wsparcia oraz solidarnej, wspólnotowej pomocy. Oddolna, wewnątrzdzielnicowa aktywność mieszkańców połączona z gęstą siecią przyjacielskich relacji sąsiedzkich jest jedną z podstaw sprawnie rozwijającego się miasta. Dobre miejsce do mieszkania wiąże się z silnymi relacjami międzyludzkimi istniejącymi w najbliższej okolicy, za którymi idzie współpraca i wspólna aktywność oraz poczucie bezpieczeństwa. Łączące mieszkańców relacje sprawiają, że wzrasta skłonność do wzajemnej pomocy, rośnie zaangażowanie w projektowanie otoczenia, a dzięki temu troska o czystość, infrastrukturę oraz aktywny udział w dokonujących się przemianach. Silne więzi sąsiedzkie i aktywizm lokalny przyczyniają się do wzrostu odpowiedzialności za siebie nawzajem oraz za wspólnie zamieszkiwaną przestrzeń. Organizowanie wspólnych działań związane jest przede wszystkim z poczuciem więzi oraz przekonaniem, że można polegać na sobie, a do tego niezbędne są miejsca, w których relacje mogą być spontanicznie nawiązywane. Konieczne

są również przestrzenie, w których można łatwo się zgromadzić. Bez wspólnej, lokalnej agory, w której mieszkańcy mogą się spotkać, trudno jest mówić o prowadzeniu dyskusji i wspólnym podejmowaniu decyzji.

Od dwóch lat działa w Lublinie Aplikacja dla Mieszkańca dostępna pod adresem internetowym <https://zglosto.lublin.eu> (wcześniej rolę tę pełnił serwis naprawmyto.pl). Zainteresowani otrzymali możliwość zgłaszania i przeglądania zgłoszonych alertów dotyczących problemów w przestrzeni publicznej, jak i skontaktowania się z Urzędem Miasta Lublin poprzez formularz zgłoszeniowy. Innym narzędziem umożliwiającym mieszkańcom Lublina komunikowanie się z Prezydentem Miasta jest Skrzynka Dialogu Społecznego. Za jej pośrednictwem zgłaszane są uwagi, opinie i pomysły. Od początku działania serwisu (październik 2011 r.) wpłynęło blisko 5 tys. zgłoszeń i każde z nich zostało obsłużone. Sprawy poruszane przez użytkowników Skrzynki Dialogu należą do 11 kategorii: czystość w mieście, inwestycje, kultura, moja ulica (czyli sprawy dotyczące najbliższej okolicy, w której mieszkamy), oświata, sport, studenci, zdrowie, zgłoś przeszkodę (usterki, które przeszkadzają w normalnym funkcjonowaniu w mieście), inne. Każde ze zgłoszeń przekazywane jest do konkretnych jednostek merytorycznych Urzędu Miasta Lublin, a następnie dokładnie analizowane i poddawane fachowej ocenie. Eksperti, uwzględniając skalę i potrzeby całego miasta, określają obszary wymagające natychmiastowej interwencji, jak i takie, które mogą być zrealizowane w późniejszym czasie. Mieszkaniec może przesłać zapytanie ze strony www.lublin.eu lub bezpośrednio ze strony www.dialog.lublin.eu.

4.4. Obszar D. Lublin twórczy, aktywny i gościnny

STRATEGIA LUBLIN 2030	
Uchwała nr 1088/XXXV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	
OBSZAR D. LUBLIN TWÓRCZY, AKTYWNY I GOŚCINNY	<p>Lublin od wieków postrzegany był jako miejsce tętniące życiem i energią, w którym w pełni realizować można swoją niezależność i wolność. Dziedzictwo kulturowe tego miasta, atrakcje turystyczne oraz infrastruktura czasu wolnego, stanowią wysoko ocenianą przez mieszkańców przestrzeń do życia, rozwoju, realizowania ambicji i planów życiowych. Aktywny i kreatywny kapitał ludzki miasta jest jego siłą napędową i inkubatorem nowych idei zmieniających bliższe i dalsze otoczenie. Jego tożsamość, unikalny charakter oraz energia służy obecnym i przyciąga nowych mieszkańców. W ramach tego obszaru wyróżniono trzy cele strategiczne:</p> <p>D.1. Miasto przemysłów kultury, D.2. Atrakcyjna oferta sportowa i szerokie możliwości spędzania wolnego czasu, D.3. Miasto rozpoznawalne turystycznie.</p>

D.1. Miasto przemysłów kultury

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Lubelska kultura oparta na bogatym i różnorodnym dziedzictwie stanowi ważny element tożsamości mieszkańców i wizerunku miasta. Przenika ona w inne dziedziny życia, wobec których pełni rolę swoistego łącznika. Lubelską kulturę cechuje wyjątkowy charakter. Jest ona autentyczna i oryginalna, gdyż wyrasta z lokalnego, bogatego w dorobek i inspiracje kontekstu. Potencjał środowisk twórczych i sektora kreatywnego, ugruntował w ostatnich latach pozycję miasta jako jednego z najważniejszych ośrodków kulturalnych w tej części Europy.

Uczestnictwo w kulturze jest jedną z ważniejszych potrzeb rozwojowych człowieka, a korzystanie z dóbr publicznych przyczynia się do rozwoju osobistego, wpływa na poczucie komfortu oraz podnosi jakość życia. Korzystanie z wydarzeń jest możliwe dzięki instytucjom kultury, które oferują najróżniejsze formy obcowania z kulturą oraz promują walory miasta w zakresie dziedzictwa historycznego i humanistycznego. W skład instytucji będących jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin wchodzi:

- Centrum Kultury w Lublinie;
- Dzielnicowy Dom Kultury Węglin;
- Dzielnicowy Dok Kultury „Bronowice”;
- Galeria Labirynt;
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie;
- Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”;
- Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”;
- Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie;
- Teatr Stary w Lublinie;
- Warsztaty Kultury w Lublinie;
- Zespół Pieśni i Tańca „LUBLIN” im. W. Kaniorowej.

W kontekście rozwoju zainteresowań, pasji, uzdolnień i umiejętności poprzez kulturę, edukację i wychowanie, ważną rolę pełnią ulokowane w Lublinie placówki oświatowo-wychowawcze i spółdzielcze domy kultury:

- Młodzieżowy Dom Kultury „Pod Akacją”;
- Młodzieżowy Dom Kultury nr 2;
- Dom Kultury Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej;
- Dom Kultury Skarpa;
- Dom Kultury RUTA;
- Dom Kultury Błonie S.M. Czuby.

W uzupełnieniu powyższej listy warto wspomnieć o instytucjach kultury w Lublinie dla których jednostką administracyjną jest samorząd województwa:

- Centrum Spotkania Kultur w Lublinie;
- Filharmonia im. H. Wieniawskiego w Lublinie;
- Muzeum Wsi Lubelskiej;
- Teatr im. J. Osterwy w Lublinie;
- Teatr Muzyczny w Lublinie;
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie;
- Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie.

Wymienione powyżej, działające na terenie Lublina miejskie instytucje prowadzą różnorodną działalność kulturalną. Razem ze swoimi oddziałami i filiami lokują swoją aktywność w ponad sześćdziesięciu punktach miasta. Są ważnym organizatorem wydarzeń kulturalnych, realizując w ciągu roku kilkadziesiąt dużych, cyklicznych przedsięwzięć oraz niezliczoną ilość mniejszych, lokalnych inicjatyw. W tabeli 94 przedstawiona została liczba wydarzeń i działań kulturalnych odbywających się na przestrzeni ostatnich 5 lat. W samym 2022 r. było ich blisko 7 tys.

Tabela 94. Liczba wydarzeń i działań kulturalnych (z uwzględnieniem rodzajów i typów)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Wystawy	645	727	215	412	237
Festiwale	24	27	33	39	25
Edukacja	5 958	7 950	3 214	3 724	4 758
Filmowe	583	877	356	360	570
Muzyka	274	255	139	110	122
Teatr	492	479	191	290	489
Spotkania	1 060	871	353	567	661
Taniec	147	106	24	37	96

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Miasto Lublin ma w swojej ofercie liczne festiwale artystyczne, cykliczne spotkania ze sztuką, całoroczne projekty kulturalne. Bogata oferta kulturalna przekłada się na znaczącą liczebność odbiorców. W tabeli 95 przedstawiono dane dotyczące liczby uczestników wybranych wydarzeń kulturalnych. W 2022 r. największą widownię zgromadził Festiwal Re:tradycja (wcześniej Jarmark Jagielloński), następnie Carnaval Sztukmistrzów, a w dalszej kolejności Noc Kultury. W sumie flagowe wydarzenia kulturalne w mieście przyciągnęły w minionym roku ok. 400 tys. widzów (mieszkańców i turystów).

Tabela 95. Liczba uczestników wybranych wydarzeń kulturalnych oraz imprez artystyczno-rozrywkowych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Noc Kultury	100 000	100 000	25 710	55 000	70 000
Festiwal Re:tradycja (wcześniej Jarmark Jagielloński)	150 000	120 000	76 000	75 000	150 000
Wschód Kultury - Inne Brzmienia Art'n'Music Festival	40 000	50 000	17 935	18 000	34 925
Carnaval Sztukmistrzów	160 000	150 000	10 850	80 000	94 672
Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne	3 720	25 000	b.d.*	8 000	20 000
Międzynarodowy Festiwal „Konfrontacje Teatralne”	3 697	2 927	328	2 660	25 000

*Uwagi: w 2020 r. Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne odbyły się w formule online (brak danych nt. liczby uczestników).

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Przemysły kreatywne to działania, które biorą się z indywidualnej kreatywności i talentu i mają potencjał kreowania bogactwa oraz zatrudnienia poprzez wytwarzanie i wykorzystywanie praw własności intelektualnej¹⁴. Rozwijanie przemysłów kreatywnych w Lublinie jest możliwe ze względu na odpowiedni potencjał wynikający z akademickiego i kulturalnego charakteru miasta, sprzyjającego edukowaniu twórców produktów kreatywnych i wysokiemu popytowi na nie. Rozwój tego sektora jest dla miasta korzystny, bo bez wielkich inwestycji kreuje nowe miejsca pracy, zatrzymując utalentowanych absolwentów i pomagając w rewitalizacji miasta. Ponadto angażuje twórcze jednostki z wielu środowisk, wspierając integrację społeczną i podnosząc ogólną jakość życia przez wskazywanie rozwiązań uwzględniających potrzeby różnych grup.

Podmioty gospodarcze należące do sektora przemysłów kreatywnych w Lublinie w 2022 r. stanowiły 7,43% ogólnej liczby jednostek zarejestrowanych w rejestrze REGON (por. tabela 96). Mediana dla wszystkich miast wojewódzkich wyniosła w omawianym roku 8,16%. Odchylenie od mediany dla Lublina w 2022 r. wyniosło 91,05%. Lokuje to nasze miasto pod względem udziału przemysłów kreatywnych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych na 13. miejscu wśród 18. miast wojewódzkich.

Tabela 96. Przemysły kreatywne – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Udział przemysłów kreatywnych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych (w %)	7,57	7,69	7,77	8,73	7,43
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	93,98	93,84	98,50	100,52	91,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Znaczenie jakie przypisuje się kulturze potwierdza analiza wydatków w budżecie Lublina na ten cel. W 2022 r. osiągnęły one poziom 57 198 081 zł, co stanowi 2,00% w strukturze wydatków budżetowych miasta. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki na kulturę w 2022 r. wyniosły 172,68 zł.

Tabela 97. Wydatki na kulturę – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki na kulturę ogółem (w zł)	60 399 262	63 632 407	52 723 764	54 103 668	57 198 081
Udział wydatków na kulturę w strukturze wydatków budżetowych miasta (w %)	2,59	2,62	2,12	1,89	2,00
Wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca	177,81	187,27	163,29	162,54	172,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin i Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 98. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2007–obecnie	<p>Festiwal Re:tradycja Jarmark Jagielloński</p> <p>Re:tradycja (Jarmark Jagielloński) to festiwal kultury tradycyjnej, którego celem jest prezentacja i promocja tej kultury poprzez różne formy działalności, zarówno te stricte źródłowe, autentyczne, jak i współczesne. Historia Lublina związana była z jarmarkami, których początek sięgał XV w. Wówczas szlak handlowy przebiegający przez Lublin sprowadzał do miasta kultury świata, podróżników, nomadów, handlarzy. W 2022 r. tematem przewodnim była muzyka. Publiczność podczas festiwalu miała okazję posłuchać muzyki z różnych stron świata, a to za sprawą choćby takich zespołów jak Pauanne, US Orchestra, Light in Babylon czy Fanfara Station.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2010–obecnie	<p>Carnaval Sztukmistrzów</p> <p>Jest to największy w Polsce festiwal sztuki cyrkowo-ulicznej, który na stałe wpisał się w imprezowy kalendarz Lublina. W ciągu kilku dni na ulicach miasta można obejrzeć pokazy cyrkowców, występy klaunów, akrobatów, jak i slacklining – czyli sztukę chodzenia po taśmie. W namiotach cyrkowych odbywają się przedstawienia nowoczesne, a w strefie na Błoniach pod Zamkiem warsztaty sztuki cyrkowej.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej festiwalu.</p>

¹⁴ Jest to definicja wprowadzona w Wielkiej Brytanii przez Zespół ds. Przemysłów Kreatywnych (Creative Industries Taskforce).

Projekty	
2007-obecnie	<p>Noc Kultury</p> <p>Noc Kultury to cykliczny festiwal, postrzegany przez lublinian jako uroczyste święto miasta. Jest spotkaniem artystów, animatorów, różnych środowisk kulturalnych i mieszkańców. Co roku w ramach tego wydarzenia oferowanych jest wiele atrakcji w różnych miejscach Lublina. Ponadto przez całą noc dostępne dla mieszkańców są galerie, teatry i muzea. W 2022 r. w programie imprezy znalazło się ponad 100 wydarzeń w 12 miejscach miasta. Więcej informacji: link do strony internetowej festiwalu.</p>
2008-obecnie	<p>Wschód Kultury – Inne Brzmienia Art'n'Music Festival</p> <p>Jest to cykliczny festiwal umożliwiający obcowanie z najciekawszymi zjawiskami muzycznymi na styku gatunków, tradycji i wpływów kulturowych. Jedno z najbardziej inspirujących i odkrywczych wydarzeń muzycznych w Polsce, które pozwala usłyszeć w sercu Lublina światowe gwiazdy i muzyczne odkrycia. Więcej informacji: link do strony internetowej festiwalu.</p>
1996-obecnie	<p>Międzynarodowy Festiwal „Konfrontacje Teatralne”</p> <p>W ramach Festiwalu prezentowane są dokonania najciekawszych osobowości teatralnych, które przedstawiają nowy sposób rozumienia teatru. „Konfrontacje Teatralne” to także szereg imprez towarzyszących m.in. cykl filmowy „Kino Konfrontacji”, koncerty organizowane pod szyldem „Muzycznych Konfrontacji Nocą”, wystawy w „Galerii Konfrontacji”, cykl spotkań i debat z twórcami. W 2022 r. odbyła się XXVII edycja Festiwalu pod hasłem „Literatura chce więcej”. Więcej informacji: link do strony internetowej festiwalu.</p>
2022	<p>Młódzież Inspiruje Dzielnice</p> <p>Program powstał na bazie programu „Dzielnice Kultury” (zainicjowanego w 2013 r.), którego celem jest zwiększenie potencjału kulturalnego dwudziestu siedmiu dzielnic Lublina. W ciągu siedmiu edycji zrealizowano ponad 1 000 projektów. Szczególne znaczenie miały jubileuszowe edycje programu „Dzielnice Kultury”, poświęcone obchodom 700-lecia Miasta Lublin, 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 450-lecia podpisania Unii Lubelskiej. Edycja realizowana w 2022 r. została poświęcona wyłącznie młodzieży w ramach obchodów Europejskiej Stolicy Młódzieży 2023. Program „Młódzież Inspiruje Dzielnice” skierowany do osób mieszkających i/lub uczących się na terenie Lublina w wieku od 10 do 30 lat i ma na celu aktywizację młodych mieszkańców w Lublinie oraz włączenie ich do tworzenia oferty kulturalnej miasta. Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2013-obecnie	<p>Program Rozwoju Kultury w Dzielnicach Lublina „Dzielnice kultury”</p> <p>To wieloletni, interdyscyplinarny program, którego celem jest zwiększenie potencjału kulturalnego dwudziestu siedmiu dzielnic Lublina. Jest przeciwwagą w stosunku do ulokowanych w centrum instytucji kultury i ma przeciwdziałać dysproporcji w dostępie do kultury na terenie poszczególnych obszarów miasta. Celem szczegółowym projektu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców Lublina, niezależnie od wieku i miejsca zamieszkania oraz podniesienie kompetencji kulturowych lublinian. W ciągu dziesięciu edycji „Dzielnice Kultury” zrealizowano blisko półtora tysiąca projektów. Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2009-obecnie	<p>Lubelski Fundusz Filmowy</p> <p>Fundusz mający na celu wsparcie produkcji pełnometrażowych filmów fabularnych, seriali telewizyjnych, filmów dokumentalnych lub filmów animowanych przeznaczonych do emisji w telewizji oraz wyświetlania w kinach, związanych z Lublinem poprzez tematykę, miejsce realizacji i przedstawienie pozytywnego wizerunku miasta Lublin. W 2022 r. w przestrzeni miasta ze wsparciem funduszu kręcone były zdjęcia do filmu „Przysięga Ireny” w reżyserii Louise Archambault (fabuła rozgrywa się w realiach II wojny światowej i inspirowana jest wyjątkową biografią Ireny Gut), „Lublinerzy” dokument w reżyserii Andrzeja Titkova (fabuła mówi o Zjeździe Lublinerów, którzy przybywają do swojej starej ojczyzny, by podążać za cieniami zapomnianych przodków). Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2020-obecnie	<p>Centralny Plac Zabaw</p> <p>Miejscem realizacji projektu jest teren przy Centrum Kultury w Lublinie, skwer z przylegającymi do niego placami zabaw oraz przestrzeń instytucji. Specjalnie z okazji imprezy przygotowywane są różne strefy i konstrukcje dedykowane dyscyplinom i aktywnościom wykorzystywane przez amatorów miejskich sportów oraz osoby zainteresowanych nieszablonowymi zajęciami. Każdy mieszkaniec może włączyć się do prowadzonych w tym czasie działań animacyjnych, pokazów, warsztatów, projekcji, koncertów, happeningów i imprez dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. W 2022 r. odbyła się kolejna edycja projektu, na którą złożyły się warsztaty, spektakle i koncerty. Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2017-obecnie	<p>CreArt. Sieć miast na rzecz twórczości artystycznej</p> <p>„CreArt. Sieć miast na rzecz twórczości artystycznej” to europejskie gremium zrzeszające miasta oraz publiczne i prywatne instytucje kulturalne. Celem projektu jest wspieranie działalności twórczej poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk oraz współpracę środowisk artystycznych z różnych państw i o różnych tradycjach kulturowych w zakresie opracowywania wspólnych metod kształcenia poszczególnych grup odbiorców i ustanowienia stałego i profesjonalnego systemu wymiany i współpracy artystów i kuratorów sztuki. Lublin przystąpił do kolejnej edycji projektu, którą uruchomiono w 2017 r., w ramach programu Unii Europejskiej Kreatywna Europa. Uczestniczy w niej 12 partnerów z 9 europejskich państw – Hiszpanii, Portugalii, Francji, Włoch, Wielkiej Brytanii, Macedonii Północnej, Chorwacji, Litwy i Polski.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Kultura, oddziałując na kapitał intelektualny, wyrównywanie szans oraz rozwój ekonomiczny, wpływa na zwiększenie atrakcyjności miasta dla mieszkańców, inwestorów i turystów, a także kształtuje funkcje metropolitalne. Wzmacnianie funkcji kulturalnej miasta pozostaje jednym z kluczowych zadań stojących przed samorządem i wszystkimi partnerami lokalnymi. Sprzyja temu skuteczny system zarządzania kulturą bazujący na Strategii Lublin 2030 i sporządzanej właśnie sektorowej strategii rozwoju kultury, pozwalające na budowaniu marki ośrodka jako „Miasta przemysłów kultury” w oparciu o istniejącą infrastrukturę, bogatą ofertę kulturalną oraz jej skuteczną promocję.

D.2. Atrakcyjna oferta sportowa i szerokie możliwości spędzania wolnego czasu

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Pojęcie kultury czasu wolnego odnosi się do sfery prywatnej każdego człowieka i przede wszystkim tego, w jaki sposób spędza on czas poza obowiązkami zawodowymi i szkolnymi. Sposoby spędzania wolnego czasu zwykle zależą od wieku, sytuacji ekonomicznej czy wykształcenia. Bez względu na wymienione czynniki, jednym z najbardziej powszechnych sposobów jest aktywność fizyczna, stąd miasto ma za zadanie zapewnić mieszkańcom odpowiednie zaplecze sportowe, a także przygotować zachęcającą ofertę sportowo-rekreacyjną.

Większość dyscyplin sportowych wymaga odpowiedniej infrastruktury sportowej. Z uwagi na fakt, że dane Głównego Urzędu Statystycznego publikowane są w tej kategorii w 4-letnim odstępie czasowym, posłużono się danymi miejskimi¹⁵. W tabeli 99 zaprezentowano informacje Wydziału Sportu Urzędu Miasta Lublin o obiektach sportowych wg ich rodzaju. W 2022 r. w Lublinie funkcjonowało 567 obiektów 25 rodzajów. W porównaniu z rokiem ubiegłym przybyło 7 obiektów, zaś względem 2018 r., aż 14.

Tabela 99. Liczba obiektów sportowych w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Stadiony	6	6	6	6	6
Boiska piłkarskie	22	22	22	22	22
Boiska do piłki nożnej	78	78	78	78	78
Kryte pływalnie	13	13	13	13	13
Hale sportowe	8	8	8	8	9
Korty tenisowe	17	17	17	17	17
Sale sportowe	88	88	89	89	89
Sale do tenisa stołowego	17	17	17	17	17
Moje boisko „orlik 2012” w tym biały orlik	14	14	14	14	14
Boiska do koszykówki	68	69	69	69	71
Boiska do siatkówki	48	49	49	51	55
Boiska do siatkówki plażowej	16	16	16	16	16
Boiska do piłki ręcznej	37	37	37	37	38
Boiska do streetballa	4	4	4	4	4
Siłownie /szkolne/	34	34	34	34	34
Hala lodowa	1	1	1	1	1
Skocznie lekko-atletyczne	32	32	32	32	32
Bieżnie lekko atletyczne	36	36	36	36	36
Ujeżdźalnie	1	1	1	1	1
Wyciąg nart wodnych	1	1	1	1	0
Skate park	3	3	3	3	3
Kręgielnie	2	2	2	2	2
Strzelnice	5	5	5	5	5
Tor rowerowy	1	2	3	3	3
Akademia golfa	1	1	1	1	1
Razem	553	556	558	560	567

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Istniejąca infrastruktura stwarza możliwość różnorodnego spędzania czasu wolnego. Biorąc pod uwagę wskaźnik, który mierzy liczbę obiektów sportowych przypadających na 10 tys. mieszkańców (w oparciu o dane miejskie) nieznacznie rośnie on z roku na rok (patrz tabela 100). Należy pamiętać, że obok obiektów sportowych ofertę sportowo-rekreacyjną miasta wzbogacają trasy rowerowe (zob. część B.2.).

¹⁵ Ostatnie dane opublikowane przez GUS dotyczą 2018 r. (czteroletni cykl publikacji).

Tabela 100. Liczba obiektów – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Obiekty sportowe na 10 tys. mieszkańców	17,27	16,36	16,65	16,82	18,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin i Głównego Urzędu Statystycznego.

Obok infrastruktury, istotnym elementem budowania oferty czasu wolnego jest działalność klubów sportowych. Posłużono się w tym celu danymi Głównego Urzędu Statystycznego, które publikowane są w cyklu dwuletnim. Niemniej tylko taki zbiór danych może posłużyć do porównań (benchmarku) Lublina w odniesieniu do zasobu pozostałych miast wojewódzkich¹⁶.

Tabela 101. Liczba klubów sportowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców	2,9	-	2,7	-	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	81,70	-	87,10	-	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w czerwcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2018 r. mediana liczby klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców dla Polski wynosiła – 3,55 (100%). Lublin lokował się wówczas na 13. miejscu (wskaźnik – 2,9 czyli 81,70% mediany). Najlepiej pod tym względem prezentowały się Szczecin, Zielona Góra i Olszyn. Najgorzej zaś Gdańsk, Kraków i Opole. W 2020 r. mediana dla kraju wyniosła 3,10 (100%), co pozwoliło miastu przesunąć się na 12. pozycję wśród miast wojewódzkich (2,7 i 87,10%). Najlepiej pod tym względem w ostatnim z policzonych przez GUS lat wypadają: Olsztyn, Szczecin i Warszawa. Najgorzej zaś Opole, Kraków i Wrocław.

Kolejnym wskaźnikiem jakim się posłużono do analizy jest liczba osób ćwiczących w klubach sportowych. W tym miejscu także wykorzystano dane GUS, publikowane w cyklu dwuletnim¹⁷. W 2018 r. mediana dla kraju liczby osób ćwiczących na 10 tys. mieszkańców wynosiła – 37,85 (100%). Lublin lokował się wówczas na 14. miejscu (wskaźnik – 28,7 czyli 75,80% mediany). Najlepiej pod tym względem prezentowały się Zielona Góra, Warszawa i Szczecin. Najgorzej zaś Gdańsk, Łódź i Bydgoszcz. W 2020 r. mediana dla kraju wyniosła 33,00 (100%), co ulokowało miasto na 16. pozycji (24,7 i 74,85%). Najlepiej pod tym względem wypadły w 2020 r. Warszawa, Olsztyn i Szczecin. Najgorzej zaś Łódź, Gdańsk i Lublin.

Tabela 102. Liczba osób ćwiczących w klubach – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ćwiczących w klubach sportowych na 1 tys. mieszkańców	28,7	-	24,7	-	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	75,8	-	74,85	-	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w czerwcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Istniejąca baza rekreacyjno-sportowa, liczba klubów sportowych oraz osób ćwiczących w klubach przekłada się na osiągnięcia lubelskich sportowców. W 2022 r. na zawodach o randze co najmniej mistrzostw Polski zdobyli oni łącznie 209 medali, w tym 74 złote, 52 srebrne i 83 brązowe.

Tabela 103. Liczba zorganizowanych w Lublinie imprez sportowych

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Krajowe imprezy sportowe (przynajmniej rangi mistrzostw Polski)	77	55	41	55	83
Międzynarodowe imprezy sportowe	1	4	3	2	6

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej poza dostępem do infrastruktury powinien obejmować także organizację wydarzeń sportowych. W 2022 r. mieszkańcy mieli możliwość uczestniczenia w aż 83 krajowych imprezach sportowych (co najmniej rangi mistrzostw Polski) oraz w 5 międzynarodowych imprezach sportowych.

¹⁶ Ostatnie dane opublikowane przez GUS dotyczą 2020 r. (dwuletni cykl publikacji).

¹⁷ Jw.

Wśród najbardziej prestiżowych zawodów krajowych rozegranych w 2022 r. w Lublinie wymienić można:

- Główne Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców w pływaniu,
- PZLA Mistrzostwa Polski U16 2022 (lekkoatletyka),
- Mały Memoriał Janusza Kusocińskiego (lekkoatletyka)
- Knockout Boxing Night 24 (boks).

Wśród międzynarodowych imprez sportowych nadmienić należy o:

- 79. Tour de Pologne (kolarstwo),
- Mecz eliminacyjny do MŚ w Koszykówce Mężczyzn Polska – Izrael,
- Mecz eliminacyjny do MŚ w Koszykówce Mężczyzn Polska – Estonia,
- Mecz eliminacyjny do ME w Koszykówce Mężczyzn Polska – Szwajcaria,
- Gala Boksu Zawodowego Polsat Boxing Promotions 7.

Tabela 104. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2019–obecnie	<p>Sportowy Talent</p> <p>Celem projektu jest ocena poziomu sportowego uczniów oraz zaangażowanie najzdolniejszej młodzieży do udziału w szkoleniu w lubelskich klubach sportowych. W ramach projektu przeprowadzane są testy sprawnościowe wśród uczniów wszystkich szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie gminy Lublin, w tym szkół niepublicznych. Po ich przeprowadzeniu uczniowie, którzy uzyskają najlepsze wyniki otrzymują zaproszenia na finał programu, a w dalszej kolejności zaproszenia do udziału w profesjonalnym szkoleniu realizowanym w klubach sportowych. Funkcję ambasadorów projektu przyjęli absolwenci lubelskich szkół podstawowych: Kinga Wojtasiak – siatkarka plażowa, Michał Szyba i Andrzej Widomski – piłkarze ręczni.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2015–obecnie	<p>Wolontariat na start</p> <p>Centrum Wolontariatu Sportowego Miasta Lublin wspiera lubelskie kluby i organizacje sportowe w zakresie efektywnej koordynacji działań wolontariuszy podczas wydarzeń sportowych, organizowanych na terenie miasta Lublin, takich jak imprezy rangi mistrzowskiej, mecze ligowe lubelskich drużyn itp. Dotychczas w blisko 500 wydarzeniach wzięło udział 700 wolontariuszy. Centrum rekrutuje, szkoli i przydziela wolontariuszy do Klubów, jednocześnie nagradzając tych najaktywniejszych. W 2022 r. wolontariusze uczestniczyli w 68 wydarzeniach. W omawianym roku pozyskano 60 nowych wolontariuszy.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2013–obecnie	<p>Sportowa szkoła</p> <p>Jest to program skierowany do organizacji pozarządowych działających w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i realizujących zadania zlecone z budżetu miasta. Celem tego działania jest bezpłatne udostępnianie organizacjom pozarządowym, szkolnych sal gimnastycznych. Projekt jest formą wsparcia organizacyjnego miejskich klubów sportowych zajmujących się szkoleniem dzieci i młodzieży. W efekcie pozwala na racjonalne wykorzystanie obiektów szkolnych w trakcie roku szkolnego (od poniedziałku do piątku w wymiarze minimum 2 godz. dziennie).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2005–obecnie	<p>Akademickie Centrum Szkolenia Sportowego</p> <p>Celem działalności ACSS jest wspieranie szkolenia zawodników uzdolnionych sportowo przygotowujących się do mistrzowskich imprez międzynarodowych w tym uniwersjad oraz akademickich mistrzostw świata, a w dalszej perspektywie igrzysk olimpijskich. Działalność ACSS Lublin skupia się na najlepszych zawodnikach sportowych, studentach lubelskich uczelni. Doświadczenia zdobyte w ten sposób procentują w ramach szkoleń sportowych poza środowiskiem uniwersyteckim. W ramach projektu wykorzystywane są miejskie i akademickie obiekty sportowe.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej projektu.</p>
2022	<p>Program Mistrz</p> <p>W ramach programu realizowane jest szkolenie sportowe w kategoriach wiekowych seniorów w dyscyplinach objętych programem Igrzysk Olimpijskich (lekkoatletyka, pływanie, wspinaczka sportowa). Dzięki wsparciu finansowemu zawodnicy mogą efektywnie trenować podczas przygotowań do kolejnych zawodów. Realizacja programu zaplanowana została na 3 lata. Jest to jedyny program w takiej formie realizowany w Polsce.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2012-obecnie	<p>Animator Moje Boisko Orlik</p> <p>Celem projektu jest promocja zwiększenie aktywności fizycznej wśród mieszkańców miasta. Animatorzy sportu współfinansowani ze środków pochodzących z Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz budżetu Gminy Lublin na 13 kompleksach boisk Orlik inicjują i przeprowadzają zajęcia oraz imprezy sportowe. Z kompleksu boisk może korzystać każdy, kto chce aktywnie spędzić czas czy też spotkać się w gronie znajomych i razem stworzyć jedną drużynę sportową. Zajęcia realizowane na Orlikach są bezpłatne i dostępne dla wszystkich chętnych. Miasto Lublin dysponuje również tzw. „Białym Orlikiem”.</p>
2010-obecnie	<p>Umiem pływać</p> <p>Projekt powszechnej nauki pływania jest propozycją uczestniczenia w dodatkowych, bezpłatnych zajęciach sportowych dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Lublin, którzy chcą podejmować aktywność fizyczną również poza obowiązkowymi zajęciami wychowania fizycznego. Zajęcia w ramach projektu to przede wszystkim propozycja skorzystania z możliwości nabycia podstawowych umiejętności pływania, ale również rozwijania i podnoszenia sprawności fizycznej, zachęcanie do systematycznego uprawiania sportu w czasie wolnym od nauki oraz zachęcanie i wdrażanie do prowadzenia zdrowego i aktywnego stylu życia.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Sport jest jednym ze znaczących czynników rozwoju miasta, kształtując jego otoczenie społeczne i gospodarcze w takim samym stopniu, jak kultura, edukacja i turystyka. Stanowi także bardzo ważny komponent spędzania wolnego czasu, a co za tym idzie, punkt odniesienia dla oceny jakości życia w mieście. Będąc skutkiem jego uprawiania zdrowie fizyczne i psychiczne jest jednym z podstawowych warunków udanego życia i rozwoju osobistego mieszkańców. Regularne uprawianie sportu jest uznanym sposobem radzenia sobie ze stresem oraz zapobiegania patologiom. Sport stanowi także niezastąpione narzędzie wychowawcze, a jego wartości edukacyjne przejawiają się w naturalny i niewymuszony sposób poprzez zabawę i żywiołowy charakter aktywności fizycznej. Podstawy dla aktywnego uprawiania sportu w wolnym czasie, aż do późnego wieku, rodzą się w latach dzieciństwa i wczesnej młodości, gdy sport wywiera znaczny wpływ na rozwój fizyczny, psychiczny, społeczny i intelektualny, kształtując odpowiednie zachowania i siłę charakteru. U osób starszych aktywność fizyczna poprawia ogólną kondycję i poczucie sprawczości. W wymiarze społecznym sport kształtuje tolerancję, ducha działania zespołowego, poczucie sprawiedliwości. Jest także jedną z niewielu dziedzin, w których możliwa jest sprawna i skuteczna integracja mniejszości etnicznych, osób z niepełnosprawnościami, a także współpraca pomiędzy młodszym i starszym pokoleniem.

Największym wyzwaniem dla Lublina jest zrównoważony rozwój różnych obszarów sportu, uwzględniający możliwości finansowe i techniczne. Miasto powinno tworzyć dobre warunki dla rozwoju sportu zarówno powszechnego, jak i wyczynowego, wspierać wychowanie fizyczne oraz popularyzować aktywność fizyczną jako metodę budowania potencjału zdrowotnego. Dyscypliny i drużyny sportowe o wieloletnich tradycjach, flagowe obiekty i znaczące wydarzenia sportowe to istotny element tożsamości miasta o ogromnym potencjale wizerunkowym i promocyjnym, budujący swoisty *genius loci* Lublina.

D.3. Miasto rozpoznawalne turystycznie

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Turystyka jest ważną gałęzią lokalnej gospodarki, może wpływać na kontakty międzyludzkie, między-pokoleniowe, a także na globalne kontakty międzynarodowe. Od kilku lat widoczny jest stały wzrost zainteresowania dziedzictwem kulturowym i walorami turystycznymi Lublina. O rozwoju i funkcjonowaniu miasta jako ośrodka turystycznego decyduje złożony zespół uwarunkowań oraz czynników. Systematycznie budowany jest potencjał turystyczny miasta na który składają się walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne, baza komunikacyjna oraz instytucje społeczne i gospodarcze w tym obszarze. Działania te przekładają się na wielkość i strukturę przyjazdowego ruchu turystycznego do Lublina.

Od 2019 r. Biuro Rozwoju Turystyki Urzędu Miasta Lublin, a obecnie Lokalna Organizacja Turystyczna Metropolia Lublin pozyskują dane ilościowe w zakresie ruchu turystycznego, korzystając z analiz tzw. śladu cyfrowego (logowanie telefonów komórkowych w miejscowej sieci). Metodologia pomiaru odróżnia turystę (osoba korzystająca z noclegu) od odwiedzającego (zwiedzający niekorzystający z noclegu). Nasze miasto odwiedziło w 2022 r. ok. 800 tys. przyjezdnych z Polski (odwiedzający i turyści krajowi). Dane gromadzone przez Lokalną Organizację Turystyczną Metropolia Lublin pozwalają rozdzielić turystów i odwiedzających wg. kryteriów krajowy/zagraniczny, jednak nie wg narodowości. Tym samym w związku z wybuchem pełnoskalowej wojny w Ukrainie i przybywaniem do Lublina Ukrainek i Ukraińców chroniących się przed działaniami wojennymi, nie jest możliwy podział pozostałych przyjezdnych zagranicznych (z pominięciem przyjezdnych z Ukrainy) na odwiedzających i turystów (liczba turystów i odwiedzających zagranicznych to 46 757 i przy pominięciu przyjezdnych z Ukrainy nie jest możliwe wyliczenie precyzyjnego ich udziału spośród łącznej liczby przyjezdnych w 2022 r.).

Tabela 105. Liczba odwiedzających i turystów w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba odwiedzających	b.d.	159 440	107 348	163 121	368 214*
Liczba turystów	585 366	501 561	339 660	224 680	431 368*

*Uwagi: tylko odwiedzający i turyści krajowi.

Źródło: dane Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin.

W omawianym roku, cały Lubelski Obszar Metropolitalny odwiedziło ponad 1 mln turystów. To dwukrotnie więcej niż w 2021 r. (tabela 106).

Tabela 106. Liczba odwiedzających i turystów w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba odwiedzających	b.d.	205 657	137 332	230 099	552 726*
Liczba turystów	b.d.	685 391	468 351	285 068	569 288*

*Uwagi: tylko odwiedzający i turyści krajowi.

Źródło: dane Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin.

Prezentacja kolejnych danych w tym obszarze wymaga krótkiego wyjaśnienia. Otóż statystyka publiczna oparta na metodologii gromadzenia danych przyjętej przez Główny Urząd Statystyczny definiuje „turystę” jako odwiedzającego miejsce docelowe, który skorzystał z noclegu w obiektach hotelowych będących w bazie urzędu. Nie uwzględnia osób, które skorzystały z noclegu w obiektach spoza bazy (motele, schroniska, mieszkania prywatne na wynajem itp.). Co równie ważne, dane GUS nie uwzględniają także turystów jednodniowych (odwiedzających destynację). Niemniej korzystając z Banku Danych Lokalnych GUS dowiadujemy się, że w 2021 r. Lublin odwiedziło 248 655 turystów. Jest to o 25,9% więcej niż rok wcześniej, natomiast mniej o 25,5% niż w 2018 r. (tabela 107). Z danych GUS dowiadujemy się też, że udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów, którzy odwiedzili w 2021 r. Lublin wyniósł 8,58%. Warto zauważyć, że przed pandemią, był to co piąty odwiedzający miasto (w 2018 – 21,54%, zaś w 2019 r. – 20,74%).

Tabela 107. Turyści ogółem i turyści zagraniczni odwiedzający Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba turystów (ogółem)	333 803	364 673	197 454	248 655	b.d.*
Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów (w %)	21,54	20,74	8,93	8,58	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w sierpniu 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tworzenie benchmarkingu miast wojewódzkich jest możliwe wyłącznie w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Jak już wspomniano, w 2021 r. Lublin odwiedziło 227 338 turystów krajowych. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wskaźnik dla miasta wyniósł 683,00. Mediana dla 18. miast wojewódzkich osiągnęła poziom 633,00 (100%). Odchylenie dla Lublina wyniosło w związku z tym 107,60%. Tak więc pod względem liczby turystów krajowych na 1 tys. mieszkańców miasto Lublin ułożone jest na 7. miejscu wśród aglomeracji wojewódzkich.

Tabela 108. Liczba turystów krajowych w Lublinie – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba turystów krajowych (ogółem)	261 910	289 061	179 824	227 338	b.d.*
Liczba turystów na 1 tys. mieszkańców	771,04	850,72	536,61	683,00	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	90,00	102,69	107,50	107,90	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w sierpniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2021 r. Lublin odwiedziło 21 317 turystów zagranicznych. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wskaźnik dla miasta wyniósł 64,04. Mediana dla 18. miast wojewódzkich wyniosła 92,22 (100%). Odchylenie dla Lublina wyniosło 69,44%. Klasyfikuje to nasze miasto na 12. miejscu wśród miast wojewódzkich.

Tabela 109. Liczba turystów zagranicznych w Lublinie – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba turystów zagranicznych (ogółem)	71 893	75 612	17 630	21 317	b.d.*
Liczba turystów na 1 tys. mieszkańców	211,65	222,53	52,51	64,04	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	85,80	82,86	65,21	69,44	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w sierpniu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Kolejnymi wskaźnikami jakimi posłużono się w benchmarkingu miast wojewódzkich jest liczba turystycznych obiektów noclegowych i liczba miejsc w turystycznych obiektach noclegowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Do tego celu posłużono się rzecz jasna danymi Głównego Urzędu Statystycznego. W 2021 r. mediana liczby turystycznych obiektów noclegowych na 10 tys. mieszkańców dla miast wojewódzkich wynosiła – 1,45 (100%). Wskaźnik dla Lublina osiągnął wielkość 1,62 co stanowiło 111,33% mediany. Lokowało to Lublin na 7. miejscu w kraju wśród 18. miast wojewódzkich. Najlepiej pod tym względem prezentują się: Gdańsk, Kraków i Toruń. Najgorzej zaś: Łódź, Bydgoszcz i Wrocław.

Tabela 110. Liczba turystycznych obiektów noclegowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba turystycznych obiektów noclegowych (ogółem)	55	55	55	54	b.d.*
Liczba turystycznych obiektów noclegowych na 10 tys. mieszkańców	1,62	1,62	1,64	1,62	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	103,54	101,00	111,20	111,66	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w listopadzie 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2021 r. mediana liczby miejsc w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców dla miast wojewódzkich wynosiła – 179,3 (100%). Wskaźnik dla Lublina osiągnął wielkość 146,2 co stanowiło 81,54% mediany. Lokowało to Lublin na 12. miejscu wśród 18. miast wojewódzkich. Najlepiej pod tym względem prezentują się: Gdańsk, Kraków i Olsztyn. Natomiast najgorzej: Gorzów Wlkp., Białystok i Zielona Góra.

Tabela 111. Liczba miejsc w turystycznych obiektach noclegowych – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba miejsc w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców	122,5	135,8	140,1	146,2	b.d.*
Procent mediany dla 18 miast wojewódzkich	68,55	71,14	86,16	81,54	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione listopadzie 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 112. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2016–obecnie	<p>Program Miejsce Inspiracji</p> <p>Ideą przewodnią programu jest wyróżnienie miejsc, które poza świadczeniem usług gastronomicznych, zapewniają swoim gościom emocje i wrażenia związane z poznawaniem i doświadczaniem dziedzictwa oraz atmosfery naszego miasta. Kadencja programu trwa dwa lata. W ostatniej edycji pod nazwą „Kuchnia Inspiracji” zakwalifikowano 10 lokali gastronomicznych z Lublina: Chrupko, ParZona, 2PiEr, Perłowa Pijalnia Piwa, Zielony Talerzy, Tinto, Anabilis, Niepospolita, Mandragora oraz Legendy Miasta. W 2022 r. odbyła się sesja zdjęciowa laureatów oraz został wydany w wersji elektronicznej folder „Przewodnik po Miejscach Inspiracji. Lublin Smaków”. Biuro Rozwoju Turystyki aktywnie współpracowało z restauracjami w zakresie ich promocji i uczestnictwa w inicjatywach, działaniach oraz wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta Lublin (np. akcja promocyjna „Inspiruje nas rozmowa” czy Festiwal Lublin Smaków).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2013–obecnie	<p>Program Sezon Lublin</p> <p>Sezon Lublin jest akcją promocyjną polegającą na eksponowaniu oferty partnerów, skierowaną zarówno do mieszkańców jak i turystów. W 2022 r. odbyła się XI edycja akcji (nowa formuła). Wydarzenie trwało od 1 czerwca do 31 października. W jego ramach zaprezentowano ofertę 53 partnerów w 6 kategoriach:</p> <ul style="list-style-type: none"> Spacerowicz – zwiedzanie miasta z przewodnikiem (11 partnerów), Przybysz – noclegi (7 partnerów), Smakosz – oferta lubelskich restauracji (12 partnerów), Kustosz – zwiedzanie instytucji kultury i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych (16 partnerów), Atleta – atrakcje sportowe (8 partnerów), Kolekcjoner – zakup lokalnych pamiątek (10 partnerów). <p>Uczestnik, który kupił określone produkty lub usługi u partnerów akcji, otrzymał atrakcyjne miejskie gadżety turystyczne.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2018–obecnie	<p>Przewodnik Inspiracji</p> <p>Uczestnikami programu Przewodnik Inspiracji są osoby, które uzyskały rekomendację miasta Lublin w zakresie oprowadzania trasami turystycznymi zgłoszonymi do konkursu. Osoby wyróżnione specjalnym tytułem gwarantują profesjonalizm w przybliżaniu historii i dziedzictwa miasta, ale też zachęcają do odkrywania Lublina na nowo w oparciu o unikatowe oferty. W 2022 r. w program zaangażowanych było 29 przewodników. Na potrzeby promocji oferty, Biuro Rozwoju Turystyki przygotowało film z myślą o cyklicznej emisji na fanpage’u Turystyczny Lublin.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Akcja Promocyjna „Inspiruje nas rozmowa”</p> <p>Biuro Rozwoju Turystyki zainaugurowało w 2022 r. pierwszą edycję akcji promocyjnej „Inspiruje nas rozmowa”. Celem akcji jest zwiększenie zaangażowania społeczeństwa w kontakty międzyludzkie poprzez jakościowe spędzanie czasu wśród ludzi, dzięki tworzeniu warunków do rozmów w tradycyjnej formie bez używania komunikatorów internetowych. Partnerami akcji są przedsiębiorstwa z sektora HoReCa z Lublina. W ramach akcji Biuro Rozwoju Turystyki zakupiło schowki na telefony i przekazało 11 partnerom.</p>
2022	<p>Oferta dla mieszkańców i turystów</p> <p>Między sierpniem a listopadem 2022 r., Biuro Rozwoju Turystyki zorganizowało i przeprowadziło spacerów przewodnickie zgodnie z obowiązującą ofertą programu Przewodnik Inspiracji skierowane do turystów i mieszkańców Lublina. W sumie zorganizowano 11 spacerów oraz 2 przejazdy trasą turystyczną zabytkowym pojazdem komunikacji miejskiej „Gutek” wraz z usługą przewodnicką. Z oferty skorzystało ok. 250 uczniów i studentów.</p>

Projekty	
2022	<p>Festiwal Lublin Smaków</p> <p>W dniach 3-30 listopada 2022 r. Biuro Rozwoju Turystyki zorganizowało pierwszą edycję Festiwalu Lublin Smaków. Partnerami Festiwalu było 26 lubelskich restauracji, organizacji promujących lokalną żywność, uczelnie, placówki oświatowe i instytucje kultury. Wśród 27 zorganizowanych przez partnerów wydarzeń znalazły się: pokaz kulinarny z Sylwią Stachyrą (zwycięzcy VII edycji TOP CHEF Polska), warsztaty kulinarne, degustacje, konkursy, gra miejska oraz spacer kulinarny z Przewodnikiem Inspiracji. W restauracjach festiwalowych mieszkańcy i turyści mieli możliwość spróbować dań z dedykowanej wkładki menu. Festiwal Lublin Smaków uzyskał patronat Polskiej Organizacji Turystycznej ze względu na ogólnopolską i regionalną promocję Lublina (Polska Marka Turystyczna) jako kierunku kulinarno-turystycznego na city break. Patronem medialnym Festiwalu były: Polskie Radio Lublin, lubelski.pl, Radio Freee i Radio Centrum.</p>
2021-obecnie	<p>Aplikacja Turystyczny Lublin</p> <p>Aplikacja Turystyczny Lublin to niezbędny turysty zawierający najważniejsze informacje o atrakcjach turystycznych, wydarzeniach, noclegach i gastronomii, który został wzbogacony o moduł rozszerzonej rzeczywistości. Dzięki temu mieszkańcy i turyści będą mogli zobaczyć budynki niegdyś charakterystyczne dla krajobrazu miasta, a dziś już nieistniejące. Aplikacja Turystyczny Lublin działa w systemie iOS i Android. Można ją pobrać bezpłatnie w sklepach internetowych. Korzystanie z modułu AR aplikacji jest proste. Do obiektu prowadzi mapa zawarta w aplikacji, a uzyskanie wirtualnego obrazu możliwe jest po zeskanowaniu trackera (geometrycznego symbolu) umieszczonego na tabliczkach w pobliżu wybranych obiektów. W ramach projektu UE „Tajemnice dwóch wież: promocja dziedzictwa historycznego Lublina i Łucka poprzez innowacyjne technologie” aplikacja została rozszerzona o szlak audio „Szlak dźwięków miasta: śladami praw miejskich i tradycji mieszczańskich”. Szlak złożony jest z 10 nagrań przypisanych 10 najważniejszym zabytkom, które miały szczególne znaczenia dla budowania tożsamości miasta i jego mieszkańców. Każde z nagrań składa się z historii miejsca czytanej przez lektora, a także dźwięków tła, które odzwierciedlają prawdopodobne dźwięki Lublina jako średniowiecznego i nowożytnego grodu. Do poszczególnych zabytków prowadzi mapa oparta na systemie GPS. Szlak dostępny jest w języku polskim i języku angielskim.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Stworzenie szlaku dźwięków</p> <p>W nawiązaniu do pomysłu szlaku audio w aplikacji Turystyczny Lublin i w ramach projektu UE „Tajemnice dwóch wież: promocja dziedzictwa historycznego Lublina i Łucka poprzez innowacyjne technologie”, powstała gra miejska. Zawarto w niej ciekawostki na temat 10 zabytków ujętych na szlaku. Poszczególne miejsca oznaczone są na mapie, a podpowiedzi można szukać w nagraniach szlaku audio w aplikacji. Uczestnik musi wykazać się nie tylko wiedzą, ale i spostrzegawczością. Gra miejska skierowana jest do każdego – niezależnie od wieku. Przygotowanych zostało 3 000 egzemplarzy w języku polskim i 1 000 egzemplarzy w języku angielskim.</p>
2016-obecnie	<p>Barometr turystyczny</p> <p>Biuro Rozwoju Turystyki Urzędu Miasta Lublin koordynuje projekt badawczy, którego celem jest zintegrowany system monitoringu zjawisk turystycznych w Lublinie. Istotą Barometru jest systematyczne gromadzenie danych, pochodzących od różnorodnych podmiotów zaangażowanych w tworzenie lubelskiego produktu turystycznego, które w efekcie pozwalają uzyskać wiarygodną informację o stanie turystyki w mieście. W 2022 r. wydana została publikacja podsumowująca poprzedni rok (barometr Turystyczny 2021). W publikacji zaprezentowano dane dotyczące ruchu turystycznego w Lublinie i Lubelskim Obszarze Metropolitalnym w drugim roku pandemicznym. Analiza objęła liczbę turystów i odwiedzających krajowych i zagranicznych, strukturę wiekową i pochodzenie. Wskazano najchętniej odwiedzane przez turystów i odwiedzających miejsca w Lublinie oraz liczbę przyjezdnych, uczestników w największych wydarzeniach miejskich. Udostępniono także pogłębioną informację na temat bazy noclegowej i gastronomicznej w Lublinie i gminach ościennych oraz na temat oferty kulturalnej i sportowej w mieście. Dane zostały pozyskane z badania ruchu turystycznego na zlecenie Urzędu Miasta Lublin i Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin, Banku Danych Lokalnych GUS, a także Google Trends.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2020-obecnie	<p>Lokalna Organizacja Turystyczna Metropolia Lublin</p> <p>Jest to stowarzyszenie zrzeszające i integrujące lokalne jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców z branży turystycznej. Ma na celu promocję turystyczną obszaru, na którym działa, wspomaganie funkcjonowania i rozwoju informacji turystycznej, inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej, a to wszystko we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną. LOT Metropolia Lublin swoim zasięgiem obejmuje także teren Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

W Lublinie zauważalna jest rola turystyki jako jednej z branż sprzyjających rozwojowi miasta. Turystyka podnosi świadomość w zakresie dziedzictwa i kultury lokalnej, a także wnosi wkład w tworzenie tolerancyjnego, inkluzywnego i pełnego szacunku społeczeństwa. Skutkiem wzrostu ruchu turystycznego jest pozytywna atmosfera, ożywienie i międzynarodowy klimat. Ważnym w związku z tym zadaniem staje się ochrona i rewitalizacja historycznych części miasta i tradycyjnej architektury.

4.5. Obszar E. Lublin metropolitalny

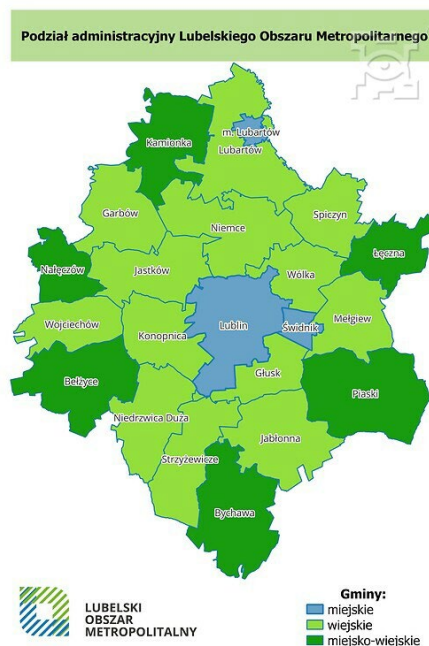
STRATEGIA LUBLIN 2030	
Uchwała nr 1088/XXXV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	
OBSZAR D. LUBLIN METROPOLITALNY	<p>Obszary metropolitalne odgrywają rolę tzw. regionalnych generatorów wzrostu – napędzają rozwój gospodarczy, poprawiając tym samym jakość życia ich mieszkańców na wielu płaszczyznach. Naturalnym procesem rozwoju metropolii jest wykształcanie się lidera – ośrodka centralnego, na terenie którego krzyżują się sieci powiązań i współpracy całej metropolii. Ośrodki te stają się miejscem kumulacji potencjałów rozwojowych, kapitału, innowacji i wiedzy, a także kontaktów zarówno krajowych, jak i międzynarodowych z pozostałymi istotnymi ośrodkami miejskimi i metropoliami. Miasta centralne oddziałują na obszary położone w bliskim sąsiedztwie, wpływając na wzmacnianie korzyści skali. W ramach tego obszaru wyróżniono dwa cele strategiczne:</p> <p>E.1. Lublin jako lider Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, E.2. Rozwój funkcji metropolitalnych Lublina.</p>

E.1. Lublin jako lider Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Obszar metropolitalny, to strefa miasta centralnego oraz powiązanego z nim funkcjonalnie bezpośredniego otoczenia, ustalonego w koncepcji przestrzennego zagospodarowania. Związek metropolitalny zaś, jest to zrzeszenie jednostek samorządu terytorialnego położonych w danym obszarze metropolitalnym. W skład związku metropolitalnego wchodzi gminy położone w granicach obszaru metropolitalnego oraz powiaty, na obszarze których leży co najmniej jedna gmina położona w granicach obszaru metropolitalnego.

Lubelski Obszar Metropolitalny (LOM) usytuowany jest w centralnej części województwa lubelskiego. Obejmuje Lublin i gminy położone w promieniu 70 km. Składa się z 22 jednostek samorządu terytorialnego: Bełżyce, Bychawa, Garbów, Głusk, Jabłonna, Jastków, Kamionka, Konopnica, Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Lublin, Łęczna, Mełgiew, Nałęczów, Niedrzwica Duża, Niemce, Piaski, Spiczyn, Strzyżewice, Świdnik, Wojciechów i Wólka. Ponadto do udziału we współpracy zaproszono 4 powiaty: lubartowski, lubelski, puławski, świdnicki. LOM zajmuje ok. 4 tys. km², co stanowi blisko jedną piątą powierzchni województwa oraz nieco 1% powierzchni kraju. Populacja Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego liczyła w 2021 r. 614 563 osoby.

Źródło: strona internetowa Urzędu Miasta Lublin.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na obszarze metropolitalnym należy do zadań związku metropolitalnego. Zadania te służą tworzeniu atrakcyjnych warunków zamieszkania i poprawie jakości życia. Tworzone w ramach LOM miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (pot. mpzp) określają przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem dla gmin Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego w 2021 r. wyniósł 81,01%.

Tabela 113. Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w LOM

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w LOM (w %)	76,84	76,94	80,93	81,01	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w październiku 2023 r.

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Rozwijanie współpracy, to w głównej mierze realizacja wspólnych samorządowych inwestycji podmiotów tworzących Lubelski Obszar Metropolitalny zgodnie z ustaloną polityką rozwojową, wspólną dla wszystkich gmin. Obecnie trwają prace nad wyłonieniem listy projektów finansowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (w tym międzygminnych), których realizacja rozpocznie się w 2024 r. Lista będzie załącznikiem do przygotowywanej Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030. Stąd informacje dotyczące mierników kluczowych określonych w celu E.1. „wartość inwestycji międzygminnych LOM (w zł)” oraz „wartość całkowitych nakładów inwestycyjnych gmin należących do LOM (w %)” zostaną udostępnione w kolejnych opracowaniach sprawozdawczych¹⁸.

Istotnym elementem przyspieszającym proces konwergencji wewnątrz metropolii jest spójny i zrównoważony system transportowy. Równie ważną kwestią jest dostępność komunikacyjna obszaru i miasta lidera. Możliwość szybkiego i łatwego dotarcia do Lublina i LOM różnymi środkami transportu sprawia, że miasto i sąsiednie gminy stają się miejscem spotkań i wymiany, zarówno w kontaktach krajowych jak i międzynarodowych. Dostępność komunikacyjna wpływa również na przyjazność miasta lidera oraz obszaru metropolitalnego oraz sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości.

Ważną funkcję w tym aspekcie pełni Port Lotniczy Lublin (PLL). W 2022 r. łączna liczba obsłużonych pasażerów wyniosła 330 094. W porównaniu z 2021 r. liczba ta wzrosła aż o 205,3%, jednak w stosunku do 2018 r. zmniejszyła się o 27,5%. Pasażerowie ruchu rozkładowego stanowili 94,1% wszystkich obsłużonych, pasażerowie ruchu czarterowego 5,2%, a ruchu General Aviation – 0,7%.

Tabela 114. Liczba obsłużonych pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba obsłużonych pasażerów (ogółem)	455 188	357 366	124 199	108 117	330 094
<i>Ruch rozkładowy</i>	<i>454 211</i>	<i>355 821</i>	<i>123 210</i>	<i>107 083</i>	<i>310 535</i>
<i>Ruch czarterowy</i>	<i>91</i>	<i>519</i>	<i>302</i>	<i>424</i>	<i>17 193</i>
<i>Ruch General Aviation</i>	<i>886</i>	<i>1 026</i>	<i>687</i>	<i>610</i>	<i>2 366</i>

Źródło: dane Portu Lotniczego Lublin.

W ujęciu wskaźnikowym, liczba obsłużonych pasażerów Portu Lotniczego Lublin w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego wyniosła w 2021 r. – 1 759,25 i w przyjętym do analizy horyzoncie czasowym maleje. Należy jednak pamiętać o niedawnych ograniczeniach w podróżowaniu związanych z pandemią COVID-19. Optymizmem napawa wynik za 2022 r. (w tabeli wyżej). Po udostępnieniu przez GUS danych dotyczących liczby ludności w gminach należących do LOM, będzie możliwy do wyliczenia najbardziej aktualny wskaźnik liczby obsłużonych pasażerów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców obszaru.

¹⁸ Kwota przyznanej alokacji na instrument ZIT (w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027) to blisko 66 mln euro.

Tabela 115. Liczba obsłużonych pasażerów Portu Lotniczego Lublin – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba obsłużonych pasażerów na 10 tys. mieszkańców LOM	7 383,95	5 786,21	2 013,40	1 759,25	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Portu Lotniczego Lublin i Głównego Urzędu Statystycznego.

Jednym z zadań realizowanych w ramach Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego jest zapewnienie mieszkańcom dobrego dostępu do celów podróży i usług. Stąd w ramach realizacji przez Zarząd Transportu Miejskiego zadań zawartych w Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Lublin i gmin sąsiadujących, z którymi Gmina Lublin zawarła porozumienie w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego, oferowane są usługi transportu publicznego ułatwiające podróże pomiędzy Lublinem a gminami sąsiednimi. Najczęściej używanym wskaźnikiem stosowanym w transporcie kołowym jest wozokilometr czyli jednostka obliczeniowa równa jednemu kilometrowi drogi wykonanej przez środki transportu w określonym czasie. W 2021 r. wskaźnik liczby wozokilometrów wykonywanych przez komunikację miejską na terenie gmin LOM na 1 tys. mieszkańców wyniósł 1 946,10.

Tabela 116. Liczba wozokilometrów wykonywanych przez komunikację miejską na terenie gmin LOM – wskaźnik

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wozokilometrów wykonywanych przez komunikację miejską na terenie gmin LOM (w tys.)	1 053,0	1 143,0	1 215,0	1 196,0	1 167,0
Liczba wozokilometrów wykonywanych przez komunikację miejską na terenie gmin LOM na 1 tys. mieszkańców gmin	1 708,15	1 850,66	1 969,65	1 946,10	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Usługi transportu publicznego ułatwiające podróże pomiędzy Lublinem a gminami sąsiednimi były w 2021 r. dostępne dla 25,10% (154 243) mieszkańców Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego. W omawianym roku pojazdy komunikacji miejskiej dojeżdżały do gmin: Głusk, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Mełgiew, Niedrzwica Duża, Niemce, Spiczyn, Świdnik i Wólka (tabela 117).

Tabela 117. Odsetek ludności gmin LOM zamieszkałej w zasięgu przystanków komunikacji miejskiej

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek ludności gmin LOM zamieszkałej w zasięgu przystanków komunikacji miejskiej (w %)	21,28	23,80	24,88	25,10	b.d.*

* Uwagi: dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny zostaną udostępnione w lipcu 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie i Głównego Urzędu Statystycznego.

Rozwój i usprawnienie systemu komunikacji w obszarze LOM jest jednym z priorytetów transportowych samorządu. Temu celowi służy budowa i modernizacja przystanków oraz węzłów przesiadkowych. Parkingi typu Park&Ride pozwolić mają na pozostawienie prywatnego auta przed wjazdem do miasta i kontynuowanie podróży do centrum transportem zbiorowym. Każdy z wybudowanych dotychczas węzłów otrzymał infrastrukturę dla pojazdów komunikacji miejskiej i pojazdów prywatnych. Pasażerowie zaś w komfortowych warunkach mogą poczekać na docelowy pojazd komunikacji miejskiej. Łącznie dotychczas powstało 8 zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z infrastrukturą (m.in. budynkami socjalno-sanitarnymi i parkingami Bike&Ride, Kiss&Ride, Park&Ride) przy ul. Żeglarskiej, ul. Józefa Franczaka „Lalka”, al. Kraśnickiej, ul. Granicznej, ul. Zbożowej, ul. Osmolickiej, ul. Abramowickiej, ul. Choiny.

Tabela 118. Liczba węzłów przesiadkowych P&R na terenie Lublina

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba węzłów przesiadkowych P&R	0	2	2	2	8

Źródło: dane Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie.

Rozwój współczesnych gospodarek jest ściśle związany ze swobodnym dostępem do rynków i potencjalnego popytu. Ten dostęp zapewniają lotnicze przewozy cargo dostarczając dobra materialne w kraju i do najdalszych zakątków świata. W 2021 r. Port Lotniczy Lublin rozpoczął obsługę frachtu lotniczego jak i towarów przewożonych transportem drogowym (RFS). W tabeli 119 przedstawiona została wartość obsłużonego

w PLL cargo (w kg) w poszczególnych latach. W 2022 r. w Porcie Lotniczym Lublin obsłużono cargo o wolumenie 1 011 340 kg.

Tabela 119. Tonaż cargo obsłużonego w Porcie Lotniczym Lublin

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Tonaż cargo obsłużonego w Porcie Lotniczym Lublin (w kg)	0	0	0	129 973	1 011 340

Zródło: dane Portu Lotniczego Lublin.

Tabela 120. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030</p> <p>Od kilku miesięcy trwają prace nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030. Dokument ma stanowić kontynuację współpracy podjętej w 2013 r. w ramach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz obowiązującej wówczas Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Z uwagi na zwiększenie liczby samorządów wchodzących w skład partnerstwa oraz rosnące potrzeby, niezbędne było kontynuowanie działań w ramach Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego. Strategia ma wskazać wizje, cele strategiczne i priorytety, których realizacja ma prowadzić do rozwoju gmin i powiatów tworzących nowy obszar. W 2022 r. trwały prace nad dokumentem m.in. ogłoszono i przeprowadzono konsultacje społeczne, przeprowadzono ewaluację trafności oraz sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Prace nad dokumentem są koordynowane i realizowane przez Stowarzyszenie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>
2022	<p>Stowarzyszenie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego</p> <p>Stowarzyszenie zostało utworzone 23 listopada 2022 r. i stanowi kolejny etap prac w ramach partnerstwa gmin i powiatów, współpracujących dotychczas na podstawie porozumienia jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie ma ono na celu wypełnienie jednego z wymagań formalnych w procesie pozyskiwania środków w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych finansowanego z Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027. Stowarzyszenie LOM stanowi zinstytucjonalizowaną formę partnerstwa realizującego zadania Związku ZIT, a celem jego funkcjonowania jest zapewnienie zrównoważonego i długofalowego rozwoju miast, gmin i powiatów w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym. Członkami założycielami Stowarzyszenia LOM są 22 gminy wchodzące w skład obszaru: Bełżyce, Bychawa, Garbów, Głusk, Jabłonna, Jastków, Kamionka, Konopnica, Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Lublin, Łęczna, Mełgiew, Nałęczów, Niedrzwica Duża, Niemce, Piaski, Spiczyn, Strzyżewice, Świdnik, Wojciechów i Wólka. Ponadto do udziału we współpracy zaproszono 4 powiaty: lubartowski, lubelski, puławski, świdnicki.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej stowarzyszenia.</p>
2022	<p>Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego</p> <p>Celem głównym planu jest dążenie do podnoszenia jakości życia mieszkańców miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz obniżanie wpływu transportu na środowisko. Jednocześnie jest to jeden z dokumentów wymaganych przez Unię Europejską do aplikowania o dotacje unijne w perspektywie finansowej 2021–2027 dla projektów z zakresu transportu i mobilności dla miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych. W 2022 r. zakończono prace nad przygotowaniem planu. W roku sprawozdawczym m.in. opracowano raport diagnostyczny wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, ogłoszono i przeprowadzono konsultacje społeczne. W dalszej kolejności dokument ma zostać przyjęty w drodze uchwały przez członków Stowarzyszenia Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.</p>
2017-obecnie	<p>Węzły przesiadkowe</p> <p>W sierpniu 2022 r. otwarto kolejny w Lublinie parking Park&Ride przy ul. Grenadierów. Parking ulokowany jest w rejonie istniejącej pętli „Majdanek” przy skrzyżowaniu ul. Droga Męczenników Majdanka z ul. Grenadierów. Oferuje 44 miejsca dla pojazdów, w tym 3 miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Parking typu Park&Ride przeznaczony jest dla osób, które dojeżdżają z przedmieść, sąsiednich gmin i korzystają z komunikacji miejskiej. Kierowcy pozostawiają swoje pojazdy w wyznaczonych miejscach, przesiadają się do komunikacji zbiorowej i w ten sposób kontynuują podróż do centrum miasta. Inwestycja realizowana jest w ramach projektu unijnego „Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF”. Dotychczas powstało 7 węzłów przesiadkowych w rejonie ulic: Żeglarskiej, Franczaka „Lalka”, al. Kraśnickiej, Granitowej, Zbożowej, Osmolickiej oraz Abramowickiej. Całkowita wartość projektu to ponad 83 mln zł, z czego ponad 81% stanowią środki pozyskane z Unii Europejskiej.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2021-obecnie	<p>Inwestycje Portu Lotniczego Lublin w cargo</p> <p>Port Lotniczy Lublin konsekwentnie rozwija usługi cargo, które uruchomił na początku 2021 r. Lotnisko oferuje kompleksową obsługę ładunków lotniczych, zarówno w samolotach pasażerskich jak i towarowych. Kluczowym elementem obsługi towarów jest także formuła RFS (Road Feeder Service), czyli transport towaru lotniczego ciężarówkami do samolotu na innym lotnisku. W 2022 r. Port Lotniczy Lublin podpisał umowę z wykonawcą na wybudowanie nowych magazynów cargo. Nowy terminal ma być ważnym elementem w łańcuchu transportowym w naszej części Polski. Transport lotniczy cargo to jedna z najszybciej rozwijających się gałęzi transportu w Polsce, z ogromnymi możliwościami rozwoju w przyszłości.</p>
2019-obecnie	<p>Via Carpatia</p> <p>Jest to budowana etapami europejska międzynarodowa trasa relacji „północ-południe”, łącząca Kłajpedę na Litwie z Salonikami w Grecji. Via Carpatia w Polsce będzie miała ponad 700 km długości i przebiegnie przez województwa: podlaskie, mazowieckie, lubelskie i podkarpackie. Z uwagi na swój przebieg ma szczególnie istotne znaczenie dla wszystkich województw Polski Wschodniej i stanowi szansę na przyspieszenie rozwoju tej części kraju. Drogi S8 i S19 (w tym trasa Lublin - Rzeszów), których przebieg pokrywa się z przebiegiem szlaku Via Carpatia, stanowią kluczowy element sprzyjający zwiększeniu dostępności transportowej wschodniej części Polski w tym Lublina, zarówno w skali kraju jak i UE, oraz sprzyjają ich ekonomicznemu wzrostowi. Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) wskazuje budowę szlaku, jako główny priorytet inwestycyjny. W 2022 r. podpisano umowę na zaprojektowanie i budowę dwóch ostatnich fragmentów w woj. lubelskim, mianowicie drogi: Radzyń Podlaski - Kock oraz Kock - Lubartów.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Głównej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.</p>
2017-obecnie	<p>Modernizacja linii kolejowej nr 7 Lublin - Warszawa</p> <p>Modernizacja linii nr 7 Lublin - Warszawa jest jednym z największych projektów w Krajowym Programie Kolejowym. Po zakończeniu inwestycji czas przejazdu najszybszego pociągu między stolicami Lubelszczyzny i Mazowsza skróci się do około 1 h 30 min. Pociągi pojadą z prędkością do 160 km/h. Prace modernizacyjne zostały już zakończone na całej długości inwestycji. W 2022 r. trwały jeszcze prace związane z budową na tej linii Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym (ERTMS) w zakresie ETCS (systemu sterowania pociągami).</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Polskich Kolei Państwowych.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Lublin wkroczył w fazę rozwoju metropolitalnego, na który istotny wpływ miał w ostatnich latach wzrost pola kultury, sektora akademickiego, przedsiębiorczości o charakterze ponadlokalnym (branża business proces outsourcing – BPO oraz high-tech – wysokich technologii), inwestycje infrastrukturalne oraz polityka miejska sprzyjająca otwartości i różnorodności. Dodatkowo procesy te wzmacniane były przez integrację miasta z jego obszarem funkcjonalnym poprzez realizację strategii z okolicznymi gminami (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). Przemiany w powyższych obszarach doprowadziły do zmian społecznych, różnicowania się struktury społecznej i wzrostu jej funkcjonalnej złożoności. Ich skutkiem jest także pojawianie się nowych aktorów życia miejskiego, aspirujących do podmiotowości w przestrzeni miasta ze swoimi potrzebami i oczekiwaniami.

Procesy metropolizacji Lublina, niedostrzegane zazwyczaj przez większość mieszkańców, są zauważane przez ekspertów i obserwatorów z zewnątrz. Metropolizacja jest procesem, który jest już dziś praktycznie nie do powstrzymania, a Lublin musi zmierzyć się z jej wyzwaniem i wykorzystać sprzyjający moment w swojej historii. Z drugiej strony nadanie priorytetu budowie metropolitalnego Lublina i zintegrowanej aglomeracji lubelskiej może być ogromnym katalizatorem skoku rozwojowego miasta praktycznie w każdej sferze: gospodarczej, wizerunkowej, akademickiej czy turystyki i kultury a w rezultacie awansu Lublina nie tylko do ekstraklasy miast polskich, ale także do grona znaczących miast europejskich. Lublin, budując zręby metropolii, wypełnia także pustkę we wschodniej części Polski, równoważąc stopniowo w procesach rozwojowych dotychczasową rolę Warszawy.

E.2. Rozwój funkcji metropolitalnych Lublina

Wskaźniki i mierniki kluczowe

Miasto staje się metropolią nie tylko z racji posiadania dużej liczby mieszkańców czy nawet znacznego potencjału gospodarczego, ale przede wszystkim za sprawą pełnienia funkcji o charakterze metropolitalnym, w ramach których metropolia jest powiązana nie tylko z najbliższym otoczeniem, ale także z regionem, innymi metropoliami w kraju i poza jego granicami. Lublin skupia swoje funkcje metropolitalne przede wszystkim w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, przedsiębiorczości i gospodarki, kultury, edukacji, handlu oraz administracji. Są to funkcje zarówno regionalne, krajowe, jak i coraz silniejsze w ostatnich latach – funkcje międzynarodowe.

Jedną z kluczowych funkcji metropolitalnych, która powinna być rozwijana w najbliższej dekadzie, jest wzmocnienie potencjału miasta jako międzynarodowego miejsca spotkań: biznesu, akademii, turystów oraz innych gości przyjeżdżających do miasta. Na przestrzeni ostatnich lat odbyło się kilka takich wydarzeń m.in. Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Miast Laureatów Nagrody Europy (2018 r.), obchody Roku Unii Lubelskiej i jubileuszu 450. rocznicy Unii Lubelskiej, Kongres Nowej Mobilności (2019 r.), spotkanie ministrów spraw zagranicznych w ramach „Trójkąta Lubelskiego” (2020 r.) oraz cyklicznie organizowany Kongres Współpracy Transgranicznej. W 2022 r. w Lublinie odbyła się już jego XI edycja. Przedsięwzięcie to jest miejscem spotkań i platformą dialogu środowisk: nauki, kultury, edukacji, władz samorządowych i państwowych z krajów Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego. Poszczególne wydarzenia realizowane są we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi, z udziałem samorządowców, radnych, ekspertów oraz liderów organizacji obywatelskich. Tematem przewodnim ubiegłorocznych obrad była kwestia „Bezpieczeństwa i Solidarności” wywołana agresją Rosji na Ukrainę i wynikającym z tego faktu kryzysem uchodźczym i humanitarnym. Kongres gromadził blisko 700 (zarejestrowanych) uczestników.

Tabela 121. Wydarzenia i kongresy o znaczeniu międzynarodowym odbywające się w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wydarzeń i kongresów o znaczeniu międzynarodowym	1	4	2	3	1
Liczba uczestników wydarzeń i kongresów o znaczeniu międzynarodowym (dane szacunkowe)	800	800	1000	650	700

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Ambitnym celem na najbliższą dekadę jest wola przyciągania do Lublina siedzib instytucji centralnych oraz międzynarodowych, w tym siedzib centralnej administracji państwowej, ogólnopolskich organizacji gospodarczych i klastrów, międzynarodowych izb handlowych, think tanków gospodarczych i społecznych oraz instytucji wspierających biznes. Dla przykładu, w latach 2018–2022 w Lublinie otwarte zostały łącznie cztery nowe konsulaty honorowe: Republiki Słowenii oraz Republiki Peru (2018 r.), Węgier oraz Republiki Czeskiej (2022 r.).

W 2022 r. w Lublinie otwarte zostały 4 instytucje o zasięgu ponadlokalnym. W związku z kryzysem uchodźczym w Lublinie otwarty został lokalny oddział Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR). Działalność rozpoczęły Konsulaty Honorowe Republiki Czeskiej i Węgier. Z Warszawy do Lublina przeniesiona została siedziba Polskiej Grupy Energetycznej S.A.

Tabela 122. Nowe rządowe i międzynarodowe instytucje oraz przedsiębiorstwa międzynarodowe (i inne) ulokowane w Lublinie

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba nowych instytucji rządowych i międzynarodowych	1	0	0	0	3
Liczba nowych przedsiębiorstw międzynarodowych i innych	0	0	0	0	1

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 123. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030

Projekty	
2022	<p>Akademia Współpracy Transgranicznej</p> <p>Jest to program dedykowany młodym ludziom w wieku 18-35 lat, ukierunkowany na rozwijanie praktycznych umiejętności przywódczych oraz rozwój kompetencji menedżerskich w zakresie współpracy międzynarodowej. Stanowi wspólną inicjatywę miasta Lublin oraz sześciu partnerów – podmiotów administracji samorządowej z Ołomuńca, Debreczyna, Kiszyniowa, Lwowa, Koszyc i Tbilisi, mającą na celu zintensyfikowanie współpracy podmiotów z regionów Partnerstwa Wschodniego i Grupy Wyszehradzkiej. Projekt był realizowany między czerwcem a listopadem 2022 r. Młodzi goście z zagranicy wzięli udział w zajęciach warsztatowych połączonych z wizytami w lubelskich instytucjach i organizacjach realizujących młodzieżową współpracę międzynarodową. Projekt w całości został sfinansowany (14 750 EUR) przez Visegrad Fund (Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki).</p>
2022	<p>Młodzież dla Miasta, Miasto dla Młodzieży – projekty i inicjatywy angażujące i włączające lokalne społeczności</p> <p>Lublin został liderem inicjatywy bilateralnej finansowanej z Funduszy Norweskich i EOG w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej – Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014–2021 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021. Inicjatywa ma na celu zwiększenie zaangażowania obywatelskiego młodych ludzi (10-30 lat) z Polski i Ukrainy w społecznościach lokalnych, w zakresie podejmowania aktywności przy wsparciu i wykorzystaniu norweskich doświadczeń.</p> <p>Wśród celów szczegółowych inicjatywy wymienia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stworzenie w Lublinie przestrzeni dla spotkań, integracji i współpracy młodzieży poprzez powołanie tzw. „Przestrzeni Młodych” (Youth Space); ▪ zwiększenie ilości inicjatyw młodzieżowych poprzez uruchomienie programu „Szkolny Budżet Obywatelski” (School Participatory Budget); ▪ podniesienie poziomu wiedzy młodzieży oraz osób pracujących z młodzieżą z Lublina i woj. lubelskiego w zakresie m.in. edukacji obywatelskiej, realizacji własnych inicjatyw, wolontariatu, rynku pracy i doradztwa zawodowego poprzez działalność Centrum Informacji i Rozwoju Młodzieży (CiRM); ▪ zintensyfikowanie współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk pomiędzy młodzieżą i osobami pracującymi z młodzieżą z krajów EOG (Polska, Norwegia) oraz Ukrainy poprzez organizację międzynarodowych wydarzeń, wizyt studyjnych i wymian młodzieży oraz organizowanego w Lublinie Kongresu Współpracy Transgranicznej (KWT).
2021-obecnie	<p>Edukacja to relacje. Współpraca Lublina i Reykjavíku na rzecz edukacji</p> <p>Celem projektu jest wzmocnienie wiedzy, kompetencji i doświadczenia kadry szkolnej w budowaniu przyjaznego środowiska w szkole oraz wzmocnienie kompetencji społecznych uczniów. Liderem projektu jest Gmina Lublin, a działania realizowane są przez Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin. Partnerem projektu jest Departament Edukacji i Młodzieży w Urzędzie Miasta Reykjavík. Dodatkowo, w projekcie biorą udział wybrane szkoły podstawowe z obu miast.</p> <p>W ramach projektu przewidziano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapoznanie się z dobrymi praktykami edukacyjnymi w Islandii podczas wizyty studyjnej w szkołach w Reykjavíku; ▪ wypracowanie z ekspertami rekomendacji dla szkół w zakresie: komunikowania się, rozwijania kompetencji i tworzenia przyjaznej przestrzeni, na podstawie doświadczeń zdobytych w Islandii; ▪ organizacja warsztatów dla szkół w projekcie w kluczowych dla nich obszarach; ▪ upowszechnienie rezultatów projektu oraz islandzkich rozwiązań edukacyjnych podczas 2-dniowej konferencji edukacyjnej w Lublinie.
2019-obecnie	<p>Kadry nowoczesnego Lublina</p> <p>Projekt realizowany jest w ramach programu Erasmus+ (sektor Edukacja dorosłych). Skierowany jest do pracowników Urzędu Miasta Lublin, którzy w ramach projektu uczestniczą w 7-dniowych wyjazdach typu job shadowing oraz szkoleniu na temat budowania wizerunku marki miasta. Efekty projektu to rozwój kompetencji i umiejętności pracowników Urzędu Miasta Lublin odpowiedzialnych za promocję, zarządzanie wizerunkiem, planowanie strategiczne, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z obszaru turystyki kulturowej i wsparcia biznesu. W 2022 r. zrealizowano 2 wizyty studyjne w Lizbonie (Portugalia) i Kownie (Litwa), w których udział wzięło 5 pracowników Urzędu Miasta Lublin. Łącznie w okresie trwania projektu (2020–2022) na wizyty studyjne wyjechało 39 pracowników Urzędu. W 2022 r. projekt został zakończony.</p> <p>Więcej informacji: link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.</p>

Projekty	
2022	<p>W poszukiwaniu wspólnej historii – pojednanie</p> <p>Jest to program skierowany do młodzieży z miast Lublin i Rishon LeZion, zainteresowanej wspólnym odkrywaniem lokalnych historii odnoszących się do lubelskich Żydów. W październiku 2022 r. odbyła się wizyta w Lublinie. Zaproszona młodzież izraelska zwiedziła Państwowe Muzeum na Majdanku i Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN” w Lublinie oraz spotkała się z przedstawicielami Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Lublinie – Synagogi Je-szywas Chachmej, a także ze swoimi rówieśnikami z lubelskich szkół. A w listopadzie odbyła się rewizyta lubelskiej młodzieży do Rishon LeZion. Program polsko-izraelskiej wymiany młodzieży realizowany jest w ramach współpracy miast partnerskich Lublin – Rishon LeZion. Jego celem jest integracja młodzieży z miast partnerskich poprzez wzajemne wizyty w obu krajach oraz wspólną twórczą pracę.</p>

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowe uwagi

Metropolitalność Lublina należy rozumieć jako powstawanie miasta otwartego, rozwijającego swoje liczne funkcje ponadregionalne, krajowe i międzynarodowe, zamożnego, zintegrowanego z otoczeniem podmiejskim licznymi więziami. Miasta o silnym wizerunku i rozpoznawalnego w skali międzynarodowej, przyciągającego talenty z kraju i zagranicy. Wreszcie miasta w swojej wielkości nieprzekraczającego pół miliona mieszkańców, o bardzo wysokiej jakości życia – porównywalnego ze średniej wielkości europejskimi metropoliami. Lublin rozwija intensywnie wybrane funkcje międzynarodowe jako główny w Polsce ośrodek kontaktów samorządowych i uniwersyteckich z Ukrainą, kształcenia zagranicznych studentów oraz międzynarodowych struktur wojskowych (Litewsko-Polsko-Ukraińska Brygada im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrogskiego). Stanowi to dobry kapitał początkowy do działań zaplanowanych na nadchodzącą dekadę. Lublin ma szansę stać się liderem międzynarodowej współpracy w Europie Środkowej, będąc jednocześnie znaczącym partnerem w europejskich sieciach współpracy.

5. Realizacja strategii sektorowych i programów

<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I uwarunkowania i część II kierunki</p>
<p><i>Uchwała nr 283/VIII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 1 lipca 2019 r.</i></p>
<p>System planowania miejscowego, zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 553) tworzą dwa akty:</p> <p>a) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;</p> <p>b) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Pierwszy z nich określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Stanowi informację o potencjalnym przeznaczeniu gruntów w przyszłości. Nie determinuje ostatecznego ich przeznaczenia. Na podstawie studium nie wydaje się decyzji administracyjnych, gdyż (w przeciwieństwie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) nie jest aktem prawa miejscowego. Ma za to charakter aktu kierownictwa wewnętrznego, czyli obowiązującego w systemie organów gminy. Wiąże wójta, burmistrza, prezydenta miasta przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i służy koordynacji ustaleń tych planów. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy podlega wyłożeniu (na co najmniej 21 dni) i publicznej dyskusji o projekcie.</p>
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin.</p>

Ład przestrzenny, to złożone zagadnienia urbanistyczne, architektoniczne, ekologiczne, społeczne, ekonomiczne i prawne. W potocznym rozumieniu oznacza uporządkowaną, estetyczną i spójną przestrzeń. Postrzegany jest jako jeden z konkretnych wskaźników poziomu i jakości życia grup społecznych. Definicja urzędowa ładu przestrzennego, funkcjonująca w obiegu prawnym, znajduje się w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ład przestrzenny to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne”¹⁹.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, ale jest instrumentem prowadzenia polityki przestrzennej gminy w jej granicach administracyjnych, które zawiera wiążące wytyczne do opracowywania planów miejscowych. Nie stanowi też podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji w mieście, jednak jako dokument uchwalony przez radę miasta, obliguje gminę do realizowania określonej w nim polityki przestrzennej.

Obowiązujące obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin przyjęte zostało przez Radę Miasta Lublin w dniu 1 lipca 2019 r. Stanowi ono dokument obrazujący aktualną politykę przestrzenną miasta. Uchwalenie Studium jest niezbędne do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i jest podstawą planowego, racjonalnego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej Lublina z uwzględnieniem m.in. ochrony środowiska i potrzeb rozwojowych miasta.

Na koniec 2022 r. obowiązywały 156 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Pokrywały one 54,87% powierzchni miasta co dało wzrost w stosunku do 2021 r. o 12 ha, tj. 0,08% (w roku 2021 pokrycie miasta mpzp – 54,79%).

W 2022 r. Rada Miasta Lublin podjęła 23 uchwały dotyczące mpzp. 22 uchwały dotyczyły zmiany istniejącego mpzp na obszarze 82 ha. 1 uchwała obejmowała 12 ha nowych obszarów, bez obowiązującego mpzp. Łączna powierzchnia terenu objętego uchwałami planistycznymi w 2022 r. wyniosła 94 ha.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

¹⁹ Zob. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 553).

Pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (mpzp), jest aktem prawa miejscowego. Tworzy się go w celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustanawia przepisy powszechnie obowiązujące na danym terenie, będące podstawą wydawania decyzji administracyjnych (w przeciwieństwie do studium, które wyraża jedynie politykę przestrzenną gminy). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego składa się z części tekstowej (uchwała) oraz graficznej (załącznik do uchwały).

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin.

Informacja na temat podjętych w 2022 r. uchwał inicjujących i końcowych w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp):

Tabela 124. Plany miejscowe uchwalone w 2022 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie
1117/XXXVI/2022	03 marca 2022	uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I obszar północno-wschodni dla obszaru A – rejon ulicy Trześniowskiej
1118/XXXVI/2022	03 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I obszar północno-wschodni dla obszaru E – rejon ulicy Narcyzowej
1119/XXXVI/2022	03 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część III dla obszaru A – rejon ulic: Choiny, Wojtasa, Związkowej
1147/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar B – rejon ulicy Podlaskiej i ulicy Fabrycznej
1148/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II, obejmującego południową część ośrodka usługowego „Centrum Zana” w rejonie ulicy Jana Sawy
1149/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar D – rejon ulicy Przyjaźni
1150/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar C – rejon ulicy Krzemionki
1151/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar A – rejon ulicy Firlejowskiej
1200/XL/2022	26 maja 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru A – rejon ulic: Strzeszewskiego i Strzembosza
1201/XL/2022	26 maja 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru D – rejon alei Spółdzielczości Pracy
1202/XL/2022	26 maja 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru D – rejon ulic: Głębokiej i J. Sowińskiego
1203/XL/2022	26 maja 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru położonego w rejonie ul. Pielęgniarek
1229/XLI/2022	23 czerwca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni, obszar A – rejon ulicy Julii, obszar B – rejon ulicy Klepackiego, obszar D – rejon ulicy Lazurowej
1230/XLI/2022	23 czerwca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część III dla obszaru F – położonego w rejonie ulicy Karpackiej
1231/XLI/2022	23 czerwca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VC dla obszaru A – rejon ulic: Willowej i Tarasowej
1232/XLI/2022	23 czerwca 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni, obszar F – rejon ulicy Pustowjótówny, obszar J – rejon ulic: Zagłoby i Judyma
1281/XLII/2022	08 września 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru F – rejon ulic: Roztocze i W. Orkana
1282/XLII/2022	08 września 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru B – rejon ulicy Kosynierów

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie
1283/XLII/2022	08 września 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru C – rejon ROD „Bluszczowa”
1312/XLIII/2022	20 października 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru H – rejon ulic: T. Zana i Wallenroda ²⁰
1334/XLIV/2022	17 listopada 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni dla obszaru G – rejon ulic: Siewierzan i Wołynian
1335/XLIV/2022	17 listopada 2022	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI w rejonie ulicy Zemborzyckiej dla obszaru A – rejon ul. M. Smoluchowskiego – ul. Zemborzyckiej
1336/XLIV/2022	17 listopada 2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru B – rejon ulicy Wapiennej – Politechnika Lubelska

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 125. Obszary, w których w 2022 r. przystąpiono do opracowania mpzp

Numer uchwały	Data przyjęcia	Uchwała w sprawie
1338/XLIV/2022	17 listopada 2022	przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w obszarach: A – część V oraz B i C – część VIII

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 126. Obszary, w których w 2022 r. przystąpiono do zmiany mpzp

Numer uchwały	Data przyjęcia	Uchwała w sprawie
1146/XXXVII/2022	31 marca 2022	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IVA w rejonie Specjalnej Strefy Ekonomicznej
1197/XL/2022	26 maja 2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulicy Lisiej
1198/XL/2022	26 maja 2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulicy Perłowej
1310/XLIII/2022	20 października 2022	przystąpienia do sporządzenia zmian części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Dworcowej, Krochmalnej, 1-go Maja, Al. Zygmunto-wskich i Piłsudskiego – rejon ulicy Przeskok
1311/XLIII/2022	20 października 2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Dworcowej, Krochmalnej, 1-go Maja, Al. Zygmunto-wskich i Piłsudskiego – rejon ulic: Krochmalnej i Spółdzielczej
1333/XLIV/2022	17 listopada 2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I w rejonie ulicy Majerankowej
1337/XLIV/2022	17 listopada 2022	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie al. Kraśnickiej oraz w rejonie ul. W. Orkana

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Tabela 127. Inne podjęte w 2022 r uchwały dotyczące mpzp

Numer uchwały	Data przyjęcia	Uchwała w sprawie
1120/XXXVI/2022	3 marca 2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej obszarów: Obszar I-F – rejon al. Kraśnickiej, ul. Kieleckiej, Obszar I-N – rejon ulicy Szczecińskiej i Obszar I-O – rejon ulicy Wajdeloty
1152/XXXVII/2022	31 marca 2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej Obszaru E – rejon ulicy Grażyny
1199/XL/2022	26 maja 2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej rejonu ulicy J. Sawy
1368/XLV/2022	15 grudnia 2022	zaskarżenia do sądu administracyjnego rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Lubelskiego

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

²⁰ Uchwała unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Lubelskiego nr IF-II.4131.45.2022 z dnia 28 listopada 2022 r. w części obejmującej par. 8 ust. 1 pkt 2 oraz par. 8 ust. 3 pkt 3 lit. d uchwały.

Tabela 128. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Pokrycie powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (w %)	53,3	53,7	53,8	54,79	54,87
Liczba postępowań w trybie art. 36 i 37 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sprawie żądania odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości, w tym:	13	5	5	3	5
<i>uznane za niezasadne i załatwione odmownie</i>	10	2	1	2	1
<i>w trakcie postępowania</i>	2	3	4	1	4
Liczba postępowań o ustalenie w drodze decyzji jednorazowej opłaty (renta planistyczna), z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wskutek uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym:	25	38	20	29	23
<i>ustalenie opłaty</i>	11	14	12	3	7
<i>umorzenie z powodu braku wzrostu wartości nieruchomości</i>	2	5	0	3	2
<i>sprawy w toku</i>	12	19	8	23	14
Liczba przeanalizowanych aktów notarialnych zbycia nieruchomości	7 500	8 543	9 169	b.d.	8 780
Liczba wykonanych prognoz skutków finansowych planów miejscowych	24	23	24	19	23

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2021–2025
<i>Uchwała nr 809/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r.</i>
Ogólny zarys programu: Regulacje związane z mieszkaniowym zasobem gminy określa Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725). Każda gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie, ma obowiązek zapewnienia lokali socjalnych i zamiennych, a także zaspokajając potrzeby mieszkaniowe ludności o niskich dochodach. W tym celu wykorzystuje mieszkaniowy zasób gminy. Na tak określone zadania, gmina może otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa. Przez mieszkaniowy zasób gminy należy rozumieć lokale stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów. Program zastępuje przyjęty w 2019 r. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2019–2023.
Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Nieruchomości Komunalnych w Lublinie.
Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Gospodarowania Mieniem, Wydział Budżetu i Księgowości, Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin, Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o., Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Wśród najważniejszych działań realizujących założenia programu podjętych w 2022 r. przez Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin wymienić należy:

- opracowanie wykazu zamian lokali obejmujący 61 najemców, opracowanie wykazu osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu miasta, opracowanie wykazu wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze z myślą o najmie lokalu z mieszkaniowego zasobu miasta.

W 2022 r. zakończona została realizacja zadania polegającego na zabezpieczeniu lokali dla osób zamieszkujących nieruchomości wywłaszczone pod realizację inwestycji drogowej: „Budowa przedłużenia ul. Lubelskiego Lipca '80 w Lublinie”. W toku realizacji zadania na podstawie przepisów Uchwały nr 808/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r. z późn. zm. wydano 20 skierowań do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu miasta w tym 15 na przestrzeni 2022 r. W całym 2022 r. Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin rozdysponował w sumie 140 lokali.

Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin w ramach realizacji programu informuje o dwóch kluczowych obszarach działalności:

- Wielkość zasobu mieszkaniowego miasta Lublin. Budowa nowych budynków mieszkalnych na osiedlu Felin. Wstępna koncepcja zakłada powstanie 121 mieszkań w tym 10 przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Planuje się rozpoczęcie robót budowlanych pod koniec 2023 r. Budowa budynku mieszkalnego przy ul. Wrońskiej w miejscu obecnie stojących (a planowanych do rozbiórki) budynków. W wyniku inwestycji zlikwidowanych zostanie 46 lokali (powstanie projekt nowego budynku z 99 lokalami).
- Remonty i modernizacje wynikające ze stanu technicznego budynków i lokali. W związku z przeprowadzonymi 10 zadaniami remontowymi budynków stanowiących mieszkaniowy zasób miasta Lublin będących w zarządzie Zarządu Nieruchomości Komunalnych zostały wydatkowane kwotę 1 033 tys. zł. W zakresie remontów mieszkań (wynikających z obowiązków wynajmującego) zrealizowano 8 zadań na kwotę 2 301 tys. zł. Inne wydatki związane z budynkami kosztowały miasto 71 tys. zł.

Tabela 129. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba lokali w mieszkaniowym zasobie miasta Lublin	8 811	8 755	8 798	8 705	8 631
Liczba mieszkań socjalnych w mieszkaniowym zasobie miasta Lublin	1 112	1 133	1 156	1 183	1 175
Liczba osób zamieszkujących lokale w mieszkaniowym zasobie miasta Lublin	21 938	21 347	21 016	20 432	19 372
Liczba decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego	6 663	5 830	1 693	4 216	4 592
Średnia miesięczna kwota dodatku mieszkaniowego (w zł)	208,68	210,19	238,05	215,86	244,95
Nakłady na remonty budynków stanowiących mieszkaniowy zasób miasta Lublin (w tys. zł)	8 971,6	12 613,7	12 210,3	6 946,4	4 344,2
Średnia stawka czynszu (w zł/m ²)	5,66	5,65	5,53	5,55	5,52

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Lublin i gmin sąsiadujących, z którymi Gmina Lublin zawarła porozumienie w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego

Uchwała nr 674/XXVII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 stycznia 2013 r.

Ogólny zarys planu: Celem planu jest organizacja w latach 2013–2030 przewozów o charakterze użyteczności publicznej na obszarze miasta Lublin i gmin sąsiednich (z którymi władze Lublina – jako organizator transportu – podpisały porozumienia w zakresie lokalnego transportu zbiorowego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju transportu (uwzględnia się znaczenie mobilności dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przeciwdziałania negatywnym następstwom niekontrolowanego rozwoju motoryzacji indywidualnej). Wizja transportu publicznego, zakłada funkcjonowanie oraz rozwój nowoczesnego i proekologicznego przewozu zbiorowego, spełniającego oczekiwania pasażerów i tworzącego w ten sposób realną alternatywę dla podróży realizowanych własnym samochodem osobowym.

Komórka organizacyjna wiodąca: Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Wydział Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin.

Wśród najważniejszych działań realizujących założenia planu, podjętych w 2022 r. przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, wymienić należy:

- Podpisanie umowy na zakup autobusu wodorowego dla Lublina. Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie (ZTM) i firma Solaris Bus & Coach Sp. z o.o. podpisały umowę na zakup i dostawę autobusu wodorowego do obsługi linii komunikacji miejskiej. Wartość autobusu wodorowego to ponad 3,7 mln zł brutto. Jego zakup jest współfinansowany z projektu „Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej” w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020.
- Testy autobusu wodorowego marki ARTHUR BUS, który został skierowany do obsługi liniowej. Umożliwiły one zdobycie doświadczenia w zakresie obsługi i eksploatacji tego rodzaju środka transportu w warunkach lubelskich.
- Podpisanie umowy na zakup i dostawę biletomatów stacjonarnych i mobilnych. ZTM podpisał z firmą MERASERWIS SGL Sp. z o.o. umowy na dostawę 15 szt. stacjonarnych automatów do sprzedaży biletów papierowych, elektronicznych oraz doładowania elektronicznej portmonetki w ramach Systemu Centralnego LUBIKA.
- W 2022 r. Rada Miasta Lublin podjęła decyzję w zakresie rozszerzenia kompetencji statutowych Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie. Na jej podstawie ZTM, który w imieniu Gminy Lublin pełni rolę organizatora i zarządcy komunikacji miejskiej, otrzymał zadanie koordynacji system Lubelskiego Roweru Miejskiego, jako uzupełnienie publicznego transportu zbiorowego. Spółka MPK Lublin pokieruje systemem lubelskich rowerów miejskich od 2023 r.
- Spotkania z Radami Dzielnic w ramach konsultacji nowej siatki połączeń dworca metropolitalnego. W 2022 r. w ramach procesu konsultacji (zbierania opinii, wniosków, uwag i udzielania informacji) dotyczących zagadnień komunikacyjnych w kontekście nowej siatki połączeń po uruchomieniu Dworca Metropolitalnego, przedstawiciele ZTM w Lublinie, przeprowadzili konsultacje z Radami Dzielnic.
- Europejski Tydzień Mobilności odbył się w dniach 16–22 września 2022 r. (dawniej: Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu). Jest to coroczna inicjatywa Komisji Europejskiej, mającą na celu zachęcenie mieszkańców miast do zmiany niekorzystnych dla zdrowia przyzwyczajeń i wybrania alternatywnych, ekologicznych środków podróżowania. Jego celem jest rozpowszechnianie wiedzy oraz znaczenia zrównoważonego transportu. Kampania zainicjowana przez Komisję Europejską w 2002 r. zachęca mieszkańców miast do zmiany niekorzystnych dla zdrowia przyzwyczajeń i wybrania alternatywnych, ekologicznych środków podróżowania: chodzenia pieszo, jazdy na rowerze i korzystania z komunikacji miejskiej.
- Lublin, jako jedno z trzech polskich miast, otrzymał Certyfikat European Energy Award (EEA), przyznawany europejskim gminom zaangażowanym w tworzenie i wdrażanie lokalnych polityk energetycznych, klimatycznych i transportowych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Proces certyfikacji był przeprowadzony w Polsce po raz pierwszy w ramach międzynarodowego projektu „IMPLEMENT”. Zakończył się on sukcesem dla trzech z sześciu miast pilotażowych, oprócz Lublina nagrodę otrzymały również Gdynia i Olsztyn.

- Miejski projekt „Budowa i modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych” został nagrodzony w konkursie Top Inwestycje Komunalne 2022 przygotowanym przez redakcję PortalSamorzadowy.pl. Lublin zwyciężył również w głosowaniu internetowym (specjalna nagroda czytelników serwisu PortalSamorzadowy.pl). W ramach nagrodzonego projektu powstało 6 zespołów przystanków przesiadkowych, których położenie w kluczowych komunikacyjnie miejscach Lublina pozwala na szybkie i bezpieczne przemieszczanie się komunikacją publiczną. Poza tym wybudowano 7 węzłów przesiadkowych wraz z infrastrukturą przystankową, budynkami socjalno-sanitarnymi i przyległymi parkingami. Węzły zlokalizowane na obrzeżach przy głównych wlotach do miasta, umożliwiają pozostawienie samochodu i przesiadkę do środka transportu publicznego. Projekt „Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu na potrzeby LOF” jest współfinansowany ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa: 5 Efektywność Energetyczna i Gospodarka Niskoemisyjna, Działanie: 5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Kwota dofinansowania to blisko 77,4 mln zł.

Tabela 130. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej w granicach miasta Lublin (w km)	13	99	15	12	0
Liczba przystanków na 1 km ² w granicach miasta Lublin	5,61	5,62	5,62	5,20	5,20
Liczba pasażerów transportu zbiorowego (w tys.), tym:	129 823	127 908	77 843	83 144	95 025
<i>w granicach miasta Lublin</i>	<i>125 287</i>	<i>123 694</i>	<i>72 726</i>	<i>77 674</i>	<i>88 183</i>
<i>przekraczających granicę miasta Lublin</i>	<i>4 536</i>	<i>4 214</i>	<i>5 117</i>	<i>5 470</i>	<i>6 852</i>
Linie autobusowe, w tym:	59	59	58	59	60
<i>dzienne</i>	<i>56</i>	<i>56</i>	<i>55</i>	<i>56</i>	<i>57</i>
<i>nocne</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Linie trolejbusowe	12	14	13	13	13
Liczba nowych pojazdów, w tym:	63	0	5	42	5
<i>autobusy</i>	<i>48</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>27</i>	<i>5</i>
<i>trolejbusy</i>	<i>15</i>	<i>0</i>	<i>5</i>	<i>15</i>	<i>0</i>

Zródło: dane Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie.](#)

Plan Mobilności Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2017–2025

Uchwała nr 1075/XLI/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 22 marca 2018 r.

Ogólny zarys programu: Zadaniem planu jest uzupełnienie i rozwinięcie dotychczasowych dokumentów planistycznych i strategicznych obszaru LOF o zagadnienia związane z zarządzaniem popytem na transport. Cztery cele główne planu, to:

- wzrost jakości życia mieszkańców LOF;
- rozwój gospodarczy LOF, w tym poprawa jego atrakcyjności i konkurencyjności;
- poprawa środowiska naturalnego LOF;
- zwiększenie spójności wewnątrz obszaru LOF i jego powiązań z pozostałą częścią województwa i kraju, poprzez zrównoważony rozwój systemu transportowego i zarządzanie mobilnością z uwzględnieniem potrzeb wszystkich grup użytkowników.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zarządzania Ruchem Drogowym i Mobilnością Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie.

Do najważniejszych działań realizujących założenia Plan Mobilności Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2017–2025 podjętych w 2022 r., zaliczyć należy:

- Modernizację systemu Lubelskiego Roweru Miejskiego (LRM) do tzw. systemu IV generacji. Wszystkie jednoślady we flocie zostały wyposażone w nadajnik GPS. Rowery 26" zostały pozbawione elektrozamków, a ich pozostawienie jest możliwe również w tzw. stacjach pasywnych. W 2022 r. udostępniono do użytku 37 takich stacji (oznaczone są one logo systemu i w niektórych przypadkach uzupełnione stojakami lub poziomym wytyczeniem kontur strefy wypożyczenia lub zwrotu). System LRM składa się obecnie z 700 rowerów oraz 127 stacji, w tym 38 pasywnych.
- Zawarcie umowy z MPK Lublin Sp. z o.o. powierzającej Spółce rolę operatora LRM na lata 2023–2027.
- W systemie Lubelskiego Roweru Miejskiego zarejestrowało się 9 146 nowych użytkowników. W skali całego roku odnotowano 144 815 wypożyczeń.
- W roku sprawozdawczym wybudowano 3,8 km dróg rowerowych.
- Zmodernizowanych zostało 6 węzłów przesiadkowych.

Na terenie miasta Lublin jest obecnie 8 węzłów przesiadkowych, w tym 6 zmodernizowanych (nowych) węzłów przesiadkowych, które zostały oddane do użytku w 2022 r.:

- przy ul. Osmolickiej (parking Bike&Ride, parking Kiss&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalno-sanitarny),
- przy ul. Granitowej (parking Kiss&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalnosanitarny),
- przy ul. Żeglarskiej (parking Bike&Ride, parking Kiss&Ride, parking Prak&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalno-sanitarny),
- przy ul. Kraśnickiej (parking Bike&Ride, parking Kiss&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalno-sanitarny),
- przy ul. Zbożowej (parking Bike&Ride, parking Kiss&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalno-sanitarny),
- przy ul. Franczaka „Lalka” (parking Bike&Ride, parking Kiss&Ride, infrastruktura przystankowa, budynek socjalno-sanitarny).

Tabela 131. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zmodernizowanych (nowych) węzłów przesiadkowych	0	2	6	3	6
Liczba przystanków objętych systemem informacji pasażerskiej	69	77	94	98	98
Udział przystanków objętych systemem informacji pasażerskiej (w %)	9,3	10,2	12,0	12,5	12,29
Liczba akcji lokalnych promujących zrównoważoną mobilność	5	5	5	5	1
Długość infrastruktury rowerowej	160,0	174,0	181,0	188,0	191,8

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lublin
<i>Uchwała nr 578/XVII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2020 r.</i>
Ogólny zarys planu: Plan określa katalog działań i środków, które włączają Lublin w realizację polityki klimatyczno-energetycznej UE, w efekcie mają one przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej w budynkach, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia ilości energii produkowanej w odnawialnych źródłach energii, rozwoju zrównoważonej mobilności miejskiej i niskoemisyjnego transportu, rozwoju ciepła systemowego oraz informacji i edukacji na rzecz gospodarki niskoemisyjnej.
Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Energii i Klimatu Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Zarząd Nieruchomości Komunalnych w Lublinie, administracja rządowa i samorządowa, spółki miejskie, przedsiębiorstwa, straż pożarna, policja, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

Globalne wyzwania jakimi są zmiany klimatu, potrzeba racjonalnego gospodarowania środowiskiem przyrodniczym oraz efektywne jego wykorzystanie stały się obecnie zagadnieniami rozpatrywanymi zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym. Dokument jakim jest plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN), wskazuje działania w zakresie gospodarowania energią, służące ograniczeniu emisji i optymalnemu wykorzystaniu posiadanych zasobów. W długofalowej perspektywie PGN zakłada podjęcie działań mających na celu wspieranie produktów i usług efektywnych energetycznie oraz inicjatyw mających wpływ na zmiany postaw lokalnych konsumentów energii. Mimo braku ustawowego wymogu opracowania planu, sporządzenie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lublin okazało się konieczne w kontekście ubiegania się o środki finansowe na działania związane z realizacją celów gospodarki niskoemisyjnej w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020. Lista działań na rzecz redukcji zużycia energii na terenie Gminy Lublin przewidzianych w gminnym planie liczy ponad 100 pozycji. Są to w większości zadania inwestycyjne z kilkuletnim okresem realizacji.

W 2022 r. Wydział Energii i Klimatu oraz Wydział Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin realizowały długoterminowe projekty wpisujące się w katalog celów określonych w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lublin. W omawianym roku kontynuowane były następujące inwestycje: „Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego”, „Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF” oraz „Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF”. Realizacja zadań została wydłużona do 2023 r. Odstąpiono natomiast od realizacji następujących zadań: „Usprawnienie systemu transportu zbiorowego dla LOF”, „Infrastruktura transportowa w al. Kraśnickiej w Lublinie wraz z zakupem taboru” oraz „Przebudowa al. Kraśnickiej na odcinku od ul. Jana Pawła II do granic miasta”.

W 2022 r., podobnie jak w latach 2020–2021, ze względu na sytuację epidemiczną kraju, zrezygnowano z większości wydarzeń z bezpośrednim udziałem mieszkańców. Edukację z zakresu efektywności energetycznej i OZE prowadzono głównie za pomocą publikacji na [stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Tabela 132. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość energii produkowanej w odnawialnych źródłach energii [MWh], w tym:	109 426,32	109 224,02	115 997,19	133 356,49	b.d.*
ze spalania drewna	81 417,65	80 884,80	82 381,65	81 674,04	b.d.*
Całkowite zużycie energii w gminnych budynkach użyteczności publicznej	89 449,6	74 120,91	69 571,64	86 290,09	b.d.*
Liczba wymienionych wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania	49	171	147	115	65
Liczba dotacji udzielonych w ramach Programu ograniczania niskiej emisji (PONE)	38	135	122	89	53
Liczba mieszkańców biorących udział w wydarzeniach nt. efektywności energetycznej lub wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii	850	700	b.d.	b.d.	b.d.

* Uwagi: tabela prezentuje dane częściowe (ostateczny szacunek zostanie opublikowany w późniejszym terminie).

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Dane w zakresie szacowanej produkcji energii z instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) za 2022 r. zostaną opracowane w drugiej połowie 2023 r., po uzyskaniu pełnych informacji od operatorów systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego oraz z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Ponadto w momencie sporządzania niniejszego opracowania Urząd Miasta Lublin nie posiada informacji o wielkości zużycia energii w gminnych budynkach użyteczności publicznej w 2022 r. Dane takie zostaną opublikowane w drugiej połowie 2023 r.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Aktualizacja dokumentu: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Raport sprawozdawczy: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

<p>Strategia rozwoju elektromobilności w Lublinie</p> <p><i>Uchwała nr 845/XXVI/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 25 lutego 2021 r.</i></p> <p>Ogólny zarys strategii: Działania zaplanowane w strategii wynikają z Ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875). Przedsięwzięcia te obejmują zapewnienie określonego udziału pojazdów elektrycznych we flocie pojazdów wykorzystywanych przez urząd, transport publiczny oraz podmioty wykonujące zadania publiczne oraz budowę na terenie miasta co najmniej 210 ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych do dnia 31 marca 2021 r. Działania ujęte w dokumencie przysłużą się do zbudowania w Lublinie systemu transportu zrównoważonego, opartego na rozwoju systemu komunikacji publicznej i alternatywnych form komunikacji wewnątrz miasta, co stanowi jeden z kierunków rozwoju wskazanym w strategii rozwoju miasta. Strategia rozwoju elektromobilności w Lublinie ma obowiązywać do 2036 r.</p> <p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Energii i Klimatu Urzędu Miasta Lublin.</p> <p>Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Lublin Sp. z o.o., Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, jednostki organizacyjne miasta Lublin, operatorzy stacji ładowania pojazdów elektrycznych, stowarzyszenia i instytucje wspierające rozwój elektromobilności, placówki oświatowe i uczelnie wyższe.</p>

Najważniejsze działania podjęte w 2022 r. ujęte w Strategii rozwoju elektromobilności w Lublinie, to:

- dostawa 5 szt. autobusów elektrycznych;
- podpisanie przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie umowy na zakup i dostawę autobusu wodorowego do obsługi linii komunikacji miejskiej;
- testy autobusu wodorowego;
- elektryfikacja tras o największym znaczeniu dla publicznego transportu zbiorowego;
- wyposażanie kolejnych skrzyżowań w system ITS przy realizacji inwestycji drogowych;
- budowa parkingu Park&Ride przy ul. Grenadierów;
- zakup pojazdów elektrycznych przez gminne jednostki organizacyjne;
- rozwój ogólnodostępnej infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych na terenie Lublina;
- konsultacje nowego układu połączeń lubelskiej komunikacji publicznej po oddaniu do użytkowania Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego;
- prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących elektromobilności (w tym Europejski Tydzień Mobilności 2022);
- podpisanie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Lublin Sp. z o.o. i UMCS w Lublinie porozumienia o współpracy dotyczącego tworzenia systemów bezpieczeństwa w autobusach wodorowych przy wykorzystaniu kompetencji naukowców z UMCS;
- podpisanie trójstronnego porozumienia o współpracy pomiędzy ARTHUR BUS Sp. z o.o., Politechniką Lubelską oraz MPK Sp. z o.o. w zakresie gotowości do współpracy w obszarze kształcenia i pozyskiwania wykwalifikowanych kadr poprzez organizację praktyk studenckich, uczestnictwo w targach pracy organizowanych przez Politechnikę Lubelską, a także w zakresie nauki poprzez wspólne prowadzenie badań naukowych;
- przyznanie Gminie Lublin Certyfikatu European Energy Award (EEA), przyznawanego europejskim gminom zaangażowanym w tworzenie i wdrażanie lokalnych polityk energetycznych, klimatycznych i transportowych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wśród efektów działań podjętych w 2022 r. na rzecz realizacji Strategii rozwoju elektromobilności w Lublinie, wymienić należy:

- zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko poprzez wzrost udziału autobusów zeroemisyjnych we flocie pojazdów komunikacji publicznej oraz wdrażanie elektromobilności w jednostkach organizacyjnych Gminy Lublin;
- poprawa jakości podróżowania w mieście poprzez rozbudowę systemu podróży przesiadkowych z transportu indywidualnego na zbiorowy;
- ponad 30% udział autobusów zeroemisyjnych w taborze komunikacji publicznej, zapewniający tym samym, wymagany od 1 stycznia 2028 r. udział autobusów zeroemisyjnych we flocie użytkowanych pojazdów określony w Ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;
- rozwój infrastruktury dla pojazdów elektrycznych;
- wzrost świadomości społecznej w zakresie elektromobilności oraz promocja transportu publicznego, mikromobilności oraz projektów związanych z elektromobilnością;

- promocja projektów związanych z elektromobilnością realizowanych w Lublinie dzięki współpracy zaleczonego z biznesem;
- budowanie i wzmocnienie wizerunku Lublina jako miasta będącego liderem elektromobilności wśród polskich miast.

Tabela 133. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba autobusów zeroemisyjnych w miejskiej komunikacji publicznej w Lublinie	124	121	116	136	132
Udział autobusów zeroemisyjnych w ogólnej liczbie pojazdów wykorzystywanych w miejskiej komunikacji publicznej (w %)	31,2	31,0	31,0	34,7	35,0
Udział samochodów elektrycznych we flocie Urzędu Miasta Lublin	0	0	0	0	0
Liczba ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych	11	18	18	22	40
Liczba zarejestrowanych pojazdów elektrycznych, zasilanych gazem ziemnym, wodorem w Lublinie	27 600	30 704	33 168	36 465	41 509
Liczba wydarzeń edukacyjno-informacyjnych na temat e-mobilności przeprowadzonych w Lublinie	-	-	-	3	4
Liczba skrzyżowań objętych systemem zarządzania ruchem	79	91	96	115	118

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program ochrony środowiska miasta Lublin na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028

Uchwała nr 922/XXIX/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 27 maja 2021 r.

Ogólny zarys programu: Celem głównym programu jest zrównoważony rozwój miasta Lublin ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z zasobów przyrodniczych. Dokument określa 11 obszarów interwencji, w ramach których podejmowane będą działania szczegółowe. Zaplanowane działania ukierunkowane są na takie obszary jak: Klimat i powietrze, Zagrożenie hałasem, Pola elektromagnetyczne, Gospodarowanie wodami, Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa, Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż, Prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi, Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów, w tym zanieczyszczenie wizualne, Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, Zasoby przyrodnicze, w tym degradacja krajobrazu, Zagrożenie poważnymi awariami.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej, Wydział Geodezji, Wydział Energii i Klimatu, Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o., Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Lublinie, Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Straż Miejska Miasta Lublin.

W 2022 r. działania na rzecz Programu ochrony środowiska miasta Lublin na lata 2021–2024 prowadzone były w kilku obszarach tematycznych:

- W ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji udzielono dotacji na realizację 53 zadań, z czego 50 dotyczyło zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe, 2 dotyczyły zmiany ogrzewania z węglowego na pompę ciepła, 1 dotyczył zmiany ogrzewania z węglowego na ogrzewanie elektryczne (kwota wypłaconych dotacji z budżetu miasta 1 123 065,06 zł). Zlikwidowano 65 pieców i kotłów na paliwo stałe.
- W ramach działań na rzecz efektywności energetycznej i elektromobilnego Lublina uruchomiono w wybranych budynkach Urzędu Miasta Lublin innowacyjny system sterowania dostawą ciepła w formie tzw. modułu prognozowego. Jest to efekt współpracy badawczej podjętej przez Miasto Lublin, Politechnikę Lubelską oraz Zakład Elektroniki i Automatyki FRISKO s.c. Ponadto (LPEC i Urząd Miasta Lublin) przeprowadzono działania na rzecz racjonalnego i efektywnego korzystania z energii cieplnej. Dyrektorzy szkół otrzymali stosową informację i wsparcie merytoryczne. Kolejne działania, to uruchomione instalacji fotowoltaicznych zainstalowanych na gminnych budynkach użyteczności publicznej (Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg-Zarembiny, Dom Rodzinny nr 2 przy ul. Mineralnej 21, Bursa Szkolna nr 7 przy Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych). Wybudowano 10 szt. punktów szybkiego ładowania (ładowarki 450 kW) w lokalizacjach takich jak: węzeł Zbożowa (2 szt.), węzeł żeglarska (2 szt.), węzeł Franczaka (2 szt.), węzeł os. Poręba (2 szt.), węzeł Węglin Wróbla (2 szt.).
- W ramach kontroli nielegalnego spalania odpadów w piecach i na posesjach, Straż Miejska Miasta Lublin przeprowadziła 779 kontroli, z czego 358 dotyczyło urządzeń grzewczych, a 421 dotyczyło spalania na zewnątrz. Stwierdzono 72 wykroczenia, udzielono 16 pouczeń. Straż Miejska wystawiła 56 mandatów karnych na kwotę 10 600,00 zł.
- W ramach działań edukacyjnych z zakresu ochrony powietrza, Urząd Miasta Lublin kontynuował działania edukacyjne w szkołach podstawowych, wspierał organizację informacyjnych wydarzeń plenerowych i wystawienniczych, prowadził kampanię edukacyjno-informacyjną dla mieszkańców miasta, wspierał działania w ramach EKO-Patrolu.
- W roku sprawozdawczym prowadzone były działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów (wydarzenia plenerowe, EKO zbiórka).
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w ramach programu ochrony środowiska wykonało zadania inwestycyjne polegające na przebudowie i rewitalizacji sieci ciepłowniczej (w ramach środków własnych jak i dofinansowania z UE). Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie oraz Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie realizowały w ramach programu zadania inwestycyjne w zakresie budowy i przebudowy dróg, projektowania i przebudowy sygnalizacji świetlnej wraz z przebudową skrzyżowań (środki własne i dofinansowanie z UE). Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie zgodnie z planami inwestycyjnymi realizowało zadania związane z budową i przebudową sieci wodociągowej (środki własne i dofinansowanie z UE).
- W ramach zadań dotyczących utrzymania zieleni w mieście, leczenia starodrzewu, nasadzeń, renowacji i ochrony zieleni, prowadzono prace związane z bieżącym utrzymaniem, kompleksową konserwacją i renowacją terenów. m.in. zostały obsadzone donice, skrzynki i konstrukcje kwietnikowe z roślinami jednorocznymi i trawami ozdobnymi (6 384 szt. roślin). Do leczenia zakwalifikowano 46 szt. drzew. Prowadzono

działania mające na celu ratowanie lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka (pułapki feromonowe umieszczono na 67 szt. drzew). Przeprowadzono nasadzenia przyuliczne w lokalizacjach: przy ul. Biernackiego posadzono 528 szt. krzewów, ul. Wodopojnej 282 szt. krzewów, Al. Solidarności 300 szt. krzewów, ul. W. Jagiełły/Doświadczalnej 10 szt. drzew, 387 szt. krzewów, 255 szt. traw. Przeprowadzono renowację terenów i miniskwerów przy Al. Racławickich (skwer „Pod Lipą” – wykonano nawierzchnię żwirową, ustawiona została ławka i kosz na śmieci), przy ul. Herbowej (posadzono 5 szt. drzew), przy ul. T. Zana (posadzono 4 szt. drzew, 108 szt. krzewów, 30 szt. traw, wykonano nawierzchnię, ustawiono 2 ławki i dwa kosze na śmieci). Realizowane były także prace w ramach Zielonego Budżetu 2022 r. tzw. „Miejsca dla ciebie”.

Tabela 134. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek niesegregowanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku (w %)	62,51	55,86	52,11	52,14	55,02
Liczba kontroli nielegalnego spalania odpadów w piecach i na posesjach	1 246	1 216	759	1 186	779
Liczba zarejestrowanych zbiorników bezodpływowych	2 676	2 609	2 753	3 395	3 630
Liczba zarejestrowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	169	182	521	391	414
Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej na terenie miasta Lublin (w m)	6 868	9 091	7 353	4 081	9 126
Liczba budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej na terenie miasta Lublin poddanych termomodernizacji	127	147	142	284	31
Liczba działań edukacyjnych z zakresu ochrony powietrza skierowanych do uczniów	4	8	10	8	2
Liczba działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	7	11	7	5	11

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin jako komórka wiodąca, realizuje Program usuwania azbestu dla miasta Lublin (*Uchwała Rady Miasta Lublin Nr 372/XXI/2008 z dnia 19 czerwca 2008 r.*). W ramach programu miasto świadczy usługę demontażu wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych i gospodarczych wraz z odbiorem oraz usługę odbioru odpadów zawierających azbest zalegających na terenie nieruchomości. Z programu mogą korzystać osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe. W 2022 r. w ramach programu zrealizowano:

- zdemontowano z budynków mieszkalnych 3 102,01 m² (46,53 Mg) pokryć dachowych zawierających azbest,
- zdemontowano z budynków gospodarczych 3 409,01 m² (48,51 Mg) pokryć dachowych zawierających azbest,
- odebrano 127,97 Mg odpadów zawierających azbest zalegających na terenach nieruchomości.

Łącznie na składowisku odpadów niebezpiecznych zdeponowano 223,01 Mg odpadów zawierających azbest pochodzących ze 123 nieruchomości za kwotę 97 808,65 zł.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Lublin do roku 2030
<i>Uchwała nr 322/IX/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2019 r.</i>
Ogólny zarys planu: Celem planu jest wzmocnienie odporności miasta na skutki obserwowanych i prognozowanych zmian klimatu. Jest to dokument o znaczeniu strategicznym, stanowiący podstawę do podejmowania przez władze miasta decyzji uwzględniających ryzyka związane z zagrożeniami klimatycznymi. Brak jest ustawowych wymagań opracowania planów adaptacji do zmian klimatu (MPA). Dokument został opracowany w ramach uczestnictwa miasta Lublin w projekcie pn. „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”, realizowanym przez ówczesne Ministerstwo Środowiska.
Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Energii i Klimatu Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie.

Adaptacja do zmian klimatu to nowy wątek w polityce rozwojowej państw i miast, który ze względu na skalę problemu nie może być pomijany. Biorąc pod uwagę duże skupienie ludzi, usług i infrastruktury szczególnie narażone na negatywne skutki zmian klimatycznych są obszary miejskie. Miejski plan adaptacji do zmian klimatu (MPA) jest dokumentem strategicznym gminy, będącym odpowiedzią na potrzebę przygotowania miasta na coraz bardziej widoczne i odczuwalne skutki zmian pogodowych. Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Lublin do roku 2030 zawiera cele strategiczne oraz ogólne opisy działań adaptacyjnych. W 2021 r. został sporządzony „Harmonogram działań do MPA” i obejmuje zestawienie około 70 zadań i projektów, których realizacja wpisuje się w założone cele i działania wyznaczone w MPA.

Wśród działań podjętych w 2022 r. na rzecz realizacji planu w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na uchwalanie i zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających założenia MPA. W 2022 r. uchwalono 24 dokumenty planistyczne.

Do działań wpisujących się w realizację planu należą również zadania związane z zielenią miejską jak nasadzenia roślinne na terenie miasta, leczenie starodrzewu i pomników przyrody, ratowanie lubelskich kasztanowców, poprawa warunków życia drzew, zakładanie łąk kwietnych czy przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych. Wśród kolejnych działań należy wymienić Program Ograniczania Niskiej Emisji oraz Program ochrony zasobów wodnych dla miasta Lublin. Pierwszy polega na wsparciu finansowym dla mieszkańców w zakresie zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na nowe mniej emisyjne źródła ogrzewania. Drugi ma na celu zmniejszenie ilości wód odprowadzanych do miejskiego systemu kanalizacji deszczowej oraz zwiększenie poziomu retencji i wykorzystania wód opadowych przez mieszkańców. Program zakłada udzielanie dotacji dla mieszkańców na zakup i montaż urządzeń do retencji deszczówki.

Przykładami działań mających na celu łagodzenie skutków zmian klimatu jest wsparcie rozwoju elektromobilności, budowa i modernizacja ścieżek rowerowych oraz modernizacja oświetlenia ulicznego m.in. w ramach projektów: „Budowa i modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF” oraz „Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej”.

W 2022 r. zrealizowanych zostało także 7 akcji edukacyjnych związanych z zagadnieniami zmian klimatu.

Tabela 135. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2020	2021	2022
Liczba gospodarstw domowych, którym udzielono dotacji w ramach Programu ochrony zasobów wodnych dla miasta Lublin	21	33	23
Kwota udzielonych dotacji na Program ochrony zasobów wodnych dla miasta Lublin ogółem (w zł)	76 142,36	87 340,59	80 700,00
Powierzchnia terenów zielonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w roku sprawozdawczym (w ha)	11,25	112,85	22,26
Liczba autobusów elektrycznych w taborze komunikacji miejskiej	1	28	33
Liczba trolejbusów elektrycznych w taborze komunikacji miejskiej	128	108	99
Liczba ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych	18	22	40

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program ochrony środowiska przed hałasem miasta Lublin
<i>Uchwała nr 74/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r.</i>
Ogólny zarys programu: Program określa kluczowe działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości i ograniczenie poziomu hałasu. Został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 877). Program ma być realizowany na obszarze pokrywającym się z zakresem tzw. map akustycznych, które pełnią funkcję źródła informacji o stanie klimatu akustycznego gminy. Strategiczne mapy hałasu to dokument analizujący stan akustyczny środowiska na terenie całego miasta Lublin. Obejmuje trzy rodzaje źródeł hałasu: drogowego, kolejowego oraz przemysłowego. Stanowi podstawowe źródło danych wykorzystywanych dla informowania społeczeństwa o zagrożeniach hałasem, opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska, tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem. Mapy akustyczne opracowuje się co pięć lat, ze względu na przepisy Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Uchwalony Program ochrony środowiska przed hałasem obowiązuje do dnia 18 lipca 2024 r.
Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Wydział Zarządzania Ruchem Drogowym i Mobilnością, Wydział Planowania Urzędu Miasta Lublin.

Działania miasta Lublin podjęte w 2022 r. realizujące założenia Programu ochrony środowiska przed hałasem polegały głównie na optymalizacji sygnalizacji świetlnej na poszczególnych odcinkach:

- ul. Krańcowej na odcinku od ul. Długiej do ul. Droga Męczenników Majdanka (kalibracja i regulacja parametrów pracy sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach);
- ul. Droga Męczenników Majdanka na odcinku od ul. Lotniczej do ul. Krańcowej (jw.);
- ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza na odcinku od ul. Głębokiej do al. Józefa Piłsudskiego (jw.);
- ul. Głębokiej na odcinku od ul. Henryka Raabego do ul. Narutowicza i ul. Muzycznej na odcinku od ul. Narutowicza do ul. Adama Szczerbowskiego (jw.);
- al. Józefa Piłsudskiego i ul. Lipowej na odcinku od ul. Dolnej Panny Marii do ul. Marii Curie-Skłodowskiej (jw.);

Dodatkowo realizowane były zadania:

- w ramach projektu „Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części LOF” (zakupiono 5 szt. autobusów elektrycznych Solaris Urbino 12 Electric oraz 2 szt. ładowarek małej mocy);
- w ramach projektu „Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego” (kontynuacja prac związanych z infrastrukturą transportową oraz inne prace w zakresie układu komunikacyjnego i budynku dworca).

Zadania polegające na optymalizacji sygnalizacji świetlnej realizowane są stale. Mają na celu zredukowanie emisji hałasu o 3 dB (szacowana redukcja hałasu do 3 dB). Ponadto zmiany w postaci korekt programów oraz kalibracji parametrów pracy sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach przekładają się na zwiększenie płynności ruchu i zmniejszenie zatorów, co ma wpływ na obniżenie poziomu hałasu w otoczeniu skrzyżowań. Pozostałe działania związane z zakupem taboru elektrycznego oraz przebudową układu komunikacyjnego również przyczyniają się do obniżenia poziomu emitowanego hałasu (komunikacyjnego).

Tabela 136. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba inwestycji miejskich mających na celu redukcję poziomu hałasu	b.d.	22	7	11	7
Liczba działań w zakresie zagospodarowania i planowania przestrzennego wspomagających program	24	24	24	19	24
Liczba działań edukacyjnych wspomagających program	9	5	1	1	1

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

W zakresie działań edukacyjnych wspomagających realizację programu w 2022 r. miasto Lublin kolejny raz włączyło się w ogólnopolską kampanię Europejskiego Tygodnia Mobilności (dawniej Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu). Obchody trwają od 16 do 22 września każdego roku, a jego zwieńczeniem jest Dzień bez Samochodu. Kampania ma na celu promowanie zrównoważonego transportu oraz zmianę zachowań mobilnościowych mieszkańców.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Program Zdrowie dla Lublina na lata 2021–2025
<i>Uchwała nr 770/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.</i>
<p>Ogólny zarys programu: Program jest dokumentem bazowym służącym do opracowania i wdrażania na terenie miasta Lublin lokalnych szczegółowych programów polityki zdrowotnej i projektów służących poprawie zdrowia mieszkańców. Zakłada ciągłość działań w zakresie promocji zdrowia, kształtowania zachowań prozdrowotnych i profilaktyki chorób. Określa dwa priorytetowe obszary wyznaczające kierunki działań, których celem jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta. Obszary priorytetowe to:</p> <p>a) promocja zdrowia wśród mieszkańców;</p> <p>b) profilaktyka, uwzględniająca główne czynniki ryzyka występujących chorób wśród mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych.</p>
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.</p> <p>Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Narodowy Fundusz Zdrowia, podmioty lecznicze, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie, Komenda Miejska Policji w Lublinie, Straż Miejska Miasta Lublin, uczelnie i placówki naukowo-badawcze, szkoły, przedszkola, żłobki, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, partnerzy biznesowi, samorządy zawodowe, media, instytucje i podmioty zajmujące się promocją i ochroną zdrowia.</p>

W 2022 r. w ramach Programu Zdrowie dla Lublina na lata 2021–2025 realizowanych było sześć długofalowych projektów w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców:

- Program polityki zdrowotnej Gminy Lublin na lata 2021–2025 w przedmiocie opieki paliatywnej i hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz dla osób dorosłych w stanach terminalnych choroby;
- Program polityki zdrowotnej Gminy Lublin na lata 2022–2024 w zakresie zdrowego odżywiania dla dzieci klas I-III szkół podstawowych w Lublinie „Jedz z głową”;
- Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u osób powyżej 65 roku życia;
- Program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów lubelskich szkół na lata 2021–2025;
- Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin na lata 2021–2025;
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018–2022.

W Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2021–2025 jako główny cel działań w najbliższych latach, wskazano poprawę stanu zdrowia mieszkańców. Zaplanowane działania stanowią uzupełnienie oferty świadczeń Narodowego Funduszu Zdrowia oraz innych podmiotów funkcjonujących w obszarze zdrowia. Program stanowi kontynuację dotychczasowych działań w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji prozdrowotnej z uwzględnieniem priorytetów takich jak:

- przeciwdziałanie zachorowaniom na choroby układu krążenia, nowotwory, cukrzycę, wady wzroku u dzieci oraz próchnicę zębów u dzieci i młodzieży;
- tworzenie przestrzeni miejskiej sprzyjającej zdrowiu;
- profilaktyka obniżająca występowanie czynników ryzyka chorób cywilizacyjnych tj. małej aktywności fizycznej, nadwagi i otyłości;
- ochrona zdrowia psychicznego.

Efekty realizacji poszczególnych działań zostały omówione na kolejnych stronach dokumentu. Każdy w wymienionych wyżej programów szczegółowych został omówiony osobno.

Tabela 137. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba realizowanych programów w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców	6	7	6	5	6
Odsetek osób uczestniczących w programach polityki zdrowotnej realizowanych przez miasto Lublin do liczebności populacji (w %)	17,14	15,39	12,27	5,04	6,47
Udział środków przeznaczonych na profilaktykę i promocję zdrowia w całości wydatków na działania realizowane przez miasto Lublin (w %)	0,39	0,39	0,36	0,35	0,41

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018–2022
<i>Uchwała nr 1276/L/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2018 r.</i>
<p>Ogólny zarys programu: Celem programu jest zapobieganie i zmniejszanie skali zagrożeń dla zdrowia psychicznego mieszkańców. Dokument określa następujące obszary priorytetowe:</p> <p>a) informacja i edukacja na rzecz upowszechniania wiedzy, kształtowanie przekonań i zachowań sprzyjających zdrowiu psychicznemu oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>b) zwiększanie dostępności i zmniejszanie nierówności w dostępie do środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej;</p> <p>c) pomoc i wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, samopomocy środowiskowej;</p> <p>d) rozwijanie form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości dostosowanej do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>e) zapobieganie problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym.</p>
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.</p> <p>Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, jednostki organizacyjne miasta Lublin działające w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, organizacje pozarządowe oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne i podmioty medyczne.</p>

W 2022 r. wśród działań podjętych na rzecz realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018–2022 wymienić należy:

- Organizację akcji z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu (2 kwietnia 2022 r. w związku z obchodami Dnia Świadomości Autyzmu, na kolor niebieski podświetlone zostały elementy świetlne Areny Lublin).
- Realizację projektu edukacyjnego w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Lublinie pod nazwą „Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego”, w ramach którego Fundacja Sempre a Frente prowadziła działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli, w roku sprawozdawczym w projekcie (spotkania, warsztaty, konsultacje psychologiczne) wzięło udział 71 klas, ogółem 3 548 osób (w tym: 1 777 uczniów, 888 rodziców oraz 365 nauczycieli), z konsultacji w formie telefonicznej lub mailowej skorzystało 395 osób (uczniowie, rodzice, nauczyciele), w konferencji podsumowującej realizację projektu uczestniczyły 123 osoby.
- Kolportaż poradnika na temat problematyki zdrowia psychicznego, adresowanego do mieszkańców Lublina (udostępniono 700 egz.).
- Organizację we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego konferencji „Zdrowie psychiczne w lokalnej społeczności” poświęconej środowiskowym formom wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pomocy wsparcia osób dotkniętych wojną w Ukrainie (w konferencji uczestniczyły 150 osób).
- Udział przedstawicieli Wydziału Zdrowia i Profilaktyki w cyklicznych spotkaniach Lubelskiego Porozumienia na rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego (wymiana doświadczeń i zapewnienie systematycznego przepływu istotnych informacji między instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze ochrony zdrowia psychicznego na terenie miasta Lublin).

Tabela 138. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba działań podjętych przez miasto Lublin w zakresie promocji zdrowia psychicznego w stosunku do roku ubiegłego	5	5	4	5	5
Liczba poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych	18	18	17	17	18
Liczba poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	5	4	5	5	4
Liczba poradni psychologicznych	12	12	16	16	12
Liczba przeprowadzonych akcji w ramach kampanii społecznej (spotkania otwarte dla mieszkańców Lublina)	1	1	0	0	0
Liczba imprez integracyjnych	3	2	0	0	0

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Wśród efektów działań podjętych na rzecz realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018–2022 wymienić należy:

- kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób doświadczających kryzysów psychicznych oraz wzmocnienie pozytywnego wizerunku osoby z zaburzeniami psychicznymi wśród mieszkańców Lublina;

- poszerzenie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań oraz kształtowanie przekonań, postaw i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne wśród mieszkańców Lublina;
- integrację działań komórek Urzędu Miasta Lublin, jednostek organizacyjnych miasta Lublin oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

<p>Program polityki zdrowotnej w przedmiocie opieki paliatywnej i hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz dla osób dorosłych w stanach terminalnych choroby</p>
<p><i>Uchwała nr 774/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.</i></p>
<p>Ogólny zarys programu: Celem programu jest poprawa jakości życia chorych cierpiących na choroby przewlekłe lub znajdujących się w stanie terminalnym. Cele szczegółowe programu, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zmniejszenie o co najmniej 1 punkt odczuwalnego dyskomfortu bólowego w skali bólu NRS lub w skali Doloplus-2; b) zwiększenie dostępu do opieki paliatywnej nad dziećmi, młodzieżą i osobami starszymi chorującymi na nieuleczalne, nie-poddające się leczeniu przyczynowemu, postępujące choroby; c) wspieranie rodzin osób objętych opieką paliatywną, zarówno w okresie choroby jak i osierocenia; d) poszerzenie wiedzy personelu medycznego w zakresie opieki długoterminowej oraz paliatywno-hospicyjnej.
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.</p>
<p>Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: nie dotyczy.</p>

W 2022 r. wśród działań podjętych na rzecz realizacji Programu polityki zdrowotnej w przedmiocie opieki paliatywnej i hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz dla osób dorosłych w stanach terminalnych choroby, wymienić należy:

- Działania w zakresie opieki paliatywno-hospicyjnej. Program realizowany był w dwóch hospicjach, tj. Hospicjum Dobrego Samarytanina – hospicjum dla osób dorosłych oraz w Lubelskim Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia. Opieką objęto zarówno dzieci i młodzież, jak też osoby dorosłe w stanach terminalnych choroby. Liczba pacjentów objętych programem wyniosła 45 osób (29 osób dorosłych i 16 dzieci).
- Działania w obszarze informacyjno-edukacyjnym w stosunku do pacjentów. Miały one na celu poprawę jakości życia oraz przyczynienie się do wzrostu poczucia własnej skuteczności w radzeniu sobie ze stresem i symptomami choroby oraz polepszenie fizycznego samopoczucia.
- Działania informacyjno-edukacyjne w stosunku do rodzin/opiekunów osób w stanach terminalnych choroby nowotworowej. Działania te miały na celu zwiększenie wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych w opiekę nad pacjentem terminalnym.

Wśród najważniejszych rezultatów działań na rzecz realizacji Programu polityki zdrowotnej w przedmiocie opieki paliatywnej i hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz dla osób dorosłych w stanach terminalnych choroby, wymienia się takie efekty jak:

- poprawa jakości życia chorych cierpiących na choroby przewlekłe lub znajdujących się w stanach terminalnych choroby;
- redukcja bólu i innych objawów somatycznych oraz ich uśmierzenie w trakcie opieki paliatywnej, zmniejszenie o co najmniej 1 punkt bólu, mierzonego wg skali NRS u 45 osób;
- zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie opieki paliatywno-hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych;
- zwiększenie dostępności do fachowego wsparcia dla rodzin osób objętych opieką paliatywną, zarówno w okresie choroby, jak i osierocenia;
- zwiększenie skuteczności opieki w różnych aspektach m.in. zdrowotnym, psychologicznym i społecznym (skuteczność ta wyrażała się poprzez łagodzenie cierpienia psychicznego, duchowego i socjalnego pacjentów terminalnych);
- zwiększenie wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych w opiekę nad pacjentem terminalnym;
- wzrost poczucia własnej skuteczności w radzeniu sobie ze stresem i symptomami choroby oraz polepszenie fizycznego samopoczucia pacjentów w stanach terminalnych choroby.

Tabela 139. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2021	2022
Wysokość środków finansowych przyznanych z budżetu miasta Lublin na realizację programu (w zł)	360 000	404 300
Liczba osób udzielających świadczeń medycznych	89	110
Czas oczekiwania na realizację usług opiekuńczych (liczba dni)	0-18	0-15
Liczba osób uczestniczących w programie (interwencje terapeutyczne)	57	45
Liczba osób z rodziny korzystających ze wsparcia psychologicznego zarówno w okresie choroby jak i osierocenia	32	18
Liczba pacjentów, u których uzyskano zmniejszenie o co najmniej 1 punktu bólu, mierzonego w skali bólu NRS lub w skali Doloplus-2	41	32
Liczba osób uczestniczących w edukacji wśród rodzin uczestników programu (rodziców/opiekunów dzieci)	48	56
Liczba łóżek dostępna dla pacjentów stanie terminalnym	31	34
Liczba pracowników medycznych uczestniczących w szkoleniach w zakresie opieki długoterminowej oraz paliatywno-hospicyjnej, w których nastąpiło poszerzenie wiedzy	0	25
Liczba wolontariuszy	0	35

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program polityki zdrowotnej na lata 2022–2024 w zakresie zdrowego odżywiania dla dzieci klas I–III szkół podstawowych w Lublinie „Jedz z głową”

Uchwała nr 1046/XXXIII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2021 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest poprawa stanu odżywiania się i zmniejszenie w latach 2022–2024 wskaźnika BMI o co najmniej 2 punkty u 25% dzieci uczęszczających do klas I–III szkół podstawowych w Lublinie. Wśród celów szczegółowych wymienia się:

- diagnozę potrzeb zdrowotnych badanej populacji dzieci uczęszczających do klas I szkół podstawowych na terenie Lublina na podstawie wyników pomiarów antropometrycznych w latach 2022–2024;
- zwiększenie wiedzy w zakresie zdrowego odżywiania w latach 2022–2024 u co najmniej 30%: uczniów klas I–III szkół podstawowych, rodziców/opiekunów, nauczycieli;
- zwiększenie wiedzy u co najmniej 75% pracowników przygotowujących posiłki dla uczniów poprzez objęcie ich edukacją w latach 2022–2024.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Fundacja Medicover (podmiot wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert).

Program polityki zdrowotnej w zakresie zdrowego odżywiania dla dzieci klas I–III szkół podstawowych realizowany jest przez Fundację Medicover na podstawie umowy zawartej z Gminą Lublin. W 2022 r. działania prowadzone były w 42 szkołach podstawowych z terenu miasta Lublin. Programem objęto 2 000 dzieci.

W ramach programu przeprowadzono badania przesiewowe (określenie wskaźnika BMI, pomiar ciśnienia tętniczego krwi oraz wydolności fizycznej) wśród uczniów klas I szkół podstawowych. Odbyły się webinaria (szkolenia internetowe) dla rodziców/opiekunów i nauczycieli oraz dla intendentów prowadzone przez dietetyków i specjalistów żywienia. Dzieci wzięły udział w konkursie plastycznym na temat promowania zasad zdrowego odżywiania i prozdrowotnego stylu życia. Zorganizowano warsztaty praktyczne dla pracowników kuchni i stołówek szkolnych, dyrektorów oraz nauczycieli, których celem było poszerzenie ich kompetencji w zakresie żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. Przeprowadzono akcję informacyjną w mediach lokalnych i mediach społecznościowych, promującą działania programu „Jedz z Głową” oraz problemów związanych z żywieniem dzieci. Zorganizowano spotkanie władz miasta z Prezesem Fundacji Medicover, koordynatorami oraz uczestnikami programu. Podczas spotkania odbył się pokaz przygotowania posiłków zgodnie z zasadami zdrowego żywienia.

Wśród najważniejszych efektów realizacji programu należy w pierwszej kolejności wspomnieć o badaniach przesiewowych (określenie wskaźnika BMI, pomiar ciśnienia tętniczego krwi oraz wydolności fizycznej) wśród uczniów klas I szkół podstawowych, w których wzięło udział 1 082 uczniów. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nadwagę oraz otyłość u 165 uczniów.

Tabela 140. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2019	2020	2021	2022
Liczba dzieci objętych programem	2 269	7 487	5 669	2 000
Liczba przebadanych dzieci wśród uczniów objętych programem	1 123	2 557	4 078	1 082
Liczba dzieci ze stanami nadwagi i otyłości u dzieci objętych programem	285	2 557	1 065	165
Odsetek dzieci ze stanami nadwagi i otyłości u dzieci objętych programem (w %)	25,38	23,74	26,12	15,26

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u osób powyżej 65 roku życia
<i>Uchwała nr 1070/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r.</i>
Ogólny zarys programu: Celem programu, jest zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciw pneumokokom wśród populacji osób powyżej 65 roku życia objętej programem. Cele szczegółowe, to: a) zwiększenie co roku o co najmniej 1 000 liczby mieszkańców stosujących szczepienia przeciw pneumokokom podczas realizacji programu; b) wzrost poziomu wiedzy na temat szczepień przeciwko pneumokokom i ich skuteczności o 25% w grupie osób objętych działaniami edukacyjnymi.
Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: podmioty medyczne wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert (26 przychodni).

Choroby pneumokokowe są istotnym epidemiologicznie problemem. Zakażenie pneumokokowe wywoływane jest przez bakterie – pneumokoki, czyli dwóinkę zapalenia płuc (łac. *Streptococcus pneumoniae*). Pneumokoki są najczęstszą przyczyną pozaszpitalnych, bakteryjnych zakażeń układu oddechowego (zapalenie ucha środkowego, zapalenie zatok oraz zaostrzenia przewlekłego zapalenia oskrzeli). Zakażenie pneumokokami występuje we wszystkich grupach wiekowych. W populacji dorosłych szczególnie narażona na zakażenia jest populacja ludzi starszych (po 65 roku życia), u których również stwierdza się deficyty odporności oraz dorosłych i dzieci cierpiących na choroby przewlekłe (tj. cukrzycę, choroby sercowo-naczyniowe, choroby układu oddechowego, w tym astmę lub zaburzenia immunologiczne). W ramach programu osoby spełniające kryteria włączenia są szczepione przeciw pneumokokom za pomocą szczepionki zarejestrowanej i dopuszczalnej do obrotu w Polsce.

Program skierowany jest do mieszkańców Lublina, którzy ukończyli 65 lat i nie byli dotychczas szczepieni przeciw pneumokokom. Warunkiem jest również pozytywne przejście weryfikacji medycznej przeprowadzonej przez lekarza pod kątem przeciwwskazań zdrowotnych do podania preparatu i wyrażenie pisemnej zgody na udział w programie profilaktycznym. W ramach wizyty, prowadzona była akcja edukacyjna dotycząca m.in. pozytywnych skutków szczepień oraz profilaktyki, a także niebezpieczeństw, jakie niosą ze sobą infekcje wywołane pneumokokami. Szczepienia wykonywane były w 26 przychodniach na terenie Lublina.

Wśród najważniejszych efektów działań zrealizowanych w 2022 r. na rzecz programu, wymienić można:

- zaszczepienie 959 osób powyżej 65 roku życia,
- ograniczenie ryzyka infekcji bakteriami pneumokokowymi,
- zwiększenie dostępu do skutecznej profilaktyki zdrowotnej,
- poprawę stanu zdrowia osób powyżej 65 roku życia,
- edukację zdrowotną dotyczącą profilaktyki zakażeń pneumokokowych,
- przeprowadzenie badań ankietowych u 10% osób zaszczepionych, mających na celu ocenę programu.

Tabela 141. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2022
Liczba osób, które zostały zaszczepione	959
Liczba zachorowań na chorobę pneumokokową wśród osób powyżej 65 roku życia	4

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów lubelskich szkół na lata 2021–2025
<i>Uchwała nr 772/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.</i>
<p>Ogólny zarys programu: Celem programu jest poprawa stanu uzębienia poprzez zmniejszenie występowania próchnicy zębów u dzieci i młodzieży. Adresatami działań są uczniowie lubelskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poprawa dostępności do leczenia stomatologicznego dla uczniów w Lublinie; b) redukcja liczby uczniów nieobjętych kompleksową opieką stomatologiczną; c) wzrost świadomości u co najmniej 30% uczniów, ich rodziców/opiekunów oraz nauczycieli w zakresie znaczenia higieny jamy ustnej dla zdrowia całego organizmu; d) wzrost odsetka stosowanych wypełnień światłoutwardzalnych u dzieci i młodzieży uczestniczących w programie; e) wzrost świadomości uczniów w zakresie zdrowej diety i jej wpływu na choroby uzębienia; f) redukcja wartości wskaźnika PUW na zakończenie programu w stosunku do wyników na początku programu o 5% w populacji objętej programem.
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: podmioty medyczne wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert (41 przychodnie i gabinety).</p>

Próchnica jest dziś najczęściej występującą chorobą jamy ustnej wśród dzieci. Schorzeniu temu można zapobiegać, wymaga to niezbędnej profilaktyki, tj. odpowiedniej higieny jamy ustnej, racjonalnego żywienia oraz regularnych kontroli. Samorząd podjął w związku z tym działania zwiększające dostępność do świadczeń stomatologicznych.

W 2022 r. w ramach realizacji Programu profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów lubelskich szkół na lata 2021–2025, przebadano 6 166 uczniów uczęszczających do 65 placówek oświatowo-wychowawczych z terenu miasta Lublin. Wykonano 1 563 wypełnień światłoutwardzalnych. Jednocześnie zaoferowano inne świadczenia stomatologiczne, które stanowią uzupełnienie świadczeń gwarantowanych. Ponadto w ramach projektu prowadzone były działania edukacyjne adresowane do dzieci klas I szkoły podstawowej oraz ich rodziców. W ramach programu odbyły się spotkania edukacyjne dla dzieci i ich rodziców. W ramach tych działań dzieci oraz rodzice zostali poinformowani o wszelkich zagadnieniach związanych z próchnicą zębów oraz o wynikających z niej powikłaniach. Ponadto w trakcie wizyt w gabinetach stomatologicznych dzieci informowane były o właściwym sposobie odżywiania, w tym o zaletach spożywania owoców i warzyw, unikania słodczy oraz poznawały właściwe nawyki higieniczne w dbaniu o jamę ustną.

Podjęte działania przyczyniły się do zwiększenia odsetka stosowanych wypełnień światłoutwardzalnych u dzieci i młodzieży, niezależnie od świadczeń gwarantowanych, finansowanych ze środków NFZ. W trakcie wizyt w gabinetach stomatologicznych uczniowie mieli możliwość zaznajomienia się z podstawowymi metodami dbania o higienę jamy ustnej, zaleceniami dotyczącymi profilaktyki próchnicy zębów oraz chorób jamy ustnej i przyzębia. Niezależnie od świadczeń stomatologicznych realizowanych przez gabinety szkolne w ramach posiadanego kontraktu z NFZ, przeznaczenie dodatkowych środków finansowych z budżetu miasta Lublin na ww. świadczenia dla uczniów lubelskich szkół, pozwoliło zwiększyć zakres tego rodzaju świadczeń zdrowotnych oraz objąć opieką stomatologiczną większą liczbę uczniów.

Tabela 142. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba przebadanych uczniów objętych programem	4 932	6 012	5 154	3 666	6 166
Liczba uczniów, którzy uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych	1 893	2 004	904	1 381	1 453
Liczba rodziców/opiekunów uczniów, którzy uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych	624	636	223	259	512
Liczba uczniów ze złą higieną jamy ustnej objętych programem	1 802	2 279	1 965	1 395	1 788
Odsetek uczniów ze złą higieną jamy ustnej objętych programem (w %)	36,54	37,91	38,13	38,05	37,94
Liczba wykonanych wypełnień światłoutwardzalnych	1 878	2 491	2 083	1 463	1 563

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezą dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin na lata 2021–2025

Uchwała nr 771/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest zapobieganie rozwojowi wad wzroku i poprawa funkcji narządu wzroku u dzieci, poprzez wczesne wykrywanie wad wzroku. Skierowany jest do dzieci w wieku 8–9 lat, które nie są objęte stałą opieką okulistyczną. Program ma spowodować:

- zwiększenie liczby dzieci z wczesnie zdiagnozowanymi wadami refrakcji i zezą oraz wdrożenie u nich leczenia w okresie, w którym efekty kliniczne są najlepsze;
- obniżenie częstości występowania nieskorygowanych wad wzroku u dzieci i zapobieganie niepełnosprawności;
- zwiększenie świadomości społecznej wśród rodziców/opiekunów prawnych dziecka oraz kadry pedagogicznej szkół na temat występowania wad refrakcji i zezą u dzieci, ich konsekwencji oraz potrzeby wczesnego diagnozowania i leczenia.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert.

W trosce o wzrok najmłodszych lublinian, miasto Lublin od 6 lat przeznaczą środki na realizację świadczeń zdrowotnych w zakresie profilaktyki wad wzroku. Wady i dysfunkcje cech narządu wzroku mają duży wpływ na opóźnienia w rozwoju psychoruchowym dzieci, utrudniają naukę, są przyczyną problemów w opanowaniu nauki czytania i pisanie. Dlatego zainicjowany program badań przesiewowych realizowany podczas pierwszych lat nauki szkolnej ma na celu wczesne wykrycie wad wzroku i przeciwdziałanie późniejszym problemom wpływającym na jakość życia młodych ludzi. Od początku akcji przebadano łącznie ponad 7 tys. lubelskich uczniów.

W 2022 r. Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezą dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin na lata 2021–2025 realizowany był między 1 września a 22 listopada. Kluczową rolę w realizacji zadania pełniły pielęgniarki szkolne. W ramach programu przeprowadzono badania wzroku wśród uczniów klas II szkół podstawowych oraz spotkania informacyjne na temat wczesnego wykrywania nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania zmysłu wzroku. Spotkania edukacyjne skierowane były do dzieci, rodziców oraz nauczycieli. Rodzice otrzymali pisemne informacje w zakresie stanu zdrowia narządu wzroku ich dzieci oraz zalecenia co do dalszego postępowania. Wykonane zostały również badania ankietowe wśród rodziców/opiekunów dzieci uczestniczących w programie.

Działaniami programu objęto 2 000 uczniów z 32 szkół, 2 000 rodziców oraz 96 nauczycieli. Spośród przebadanych dzieci, u 508 uczniów stwierdzono wady wzroku. U części osób stwierdzono więcej niż jedną wadę, stanowi to 25,4% populacji uczniów objętych programem. Wykryte wśród uczniów wady, to:

- nadwzroczność;
- krótkowzroczność;
- zez;
- zaburzenie widzenia barwnego.

Tabela 143. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba uczniów uczestniczących w programie	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Odsetek uczniów uczestniczących w programie (w %)	57,14	56,80	57,03	58,81	57,34
Liczba uczniów ze stwierdzonymi wadami i schorzeniami narządu wzroku	423	499	521	460	508
Odsetek uczniów ze stwierdzonymi wadami i schorzeniami narządu wzroku (w %)	21,15	24,95	26,05	23,00	25,40
Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych	1 580	1 437	1 432	2 000	2 000
Liczba nauczycieli uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych	95	94	93	96	96

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Program polityki zdrowotnej pn. „Dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Lublin”

Uchwała nr 1359/XLV/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 15 grudnia 2022 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest ograniczenie zjawiska niepłodności i bezdzietności wśród mieszkańców Gminy Lublin w trakcie trwania programu, poprzez zapewnienie leczenia metodą zapłodnienia pozaustrojowego w oparciu o przepisy prawa oraz określone standardy postępowania i procedury medyczne w wyniku, których prognozuje się narodziny ok. 36 dzieci w okresie od 2023 do 2025 roku. Cele szczegółowe:

- a) uzyskanie ciąży klinicznej u co najmniej 25% par zakwalifikowanych do programu;
- b) urodzenie się rocznie co najmniej 12 dzieci w ramach programu;
- c) zwiększenie wiedzy na temat zdrowia prokreacyjnego, w tym zdrowego stylu życia, u co najmniej 50% uczestników programu, poprzez działania edukacyjne realizowane w latach 2023–2025.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert.

Światowa Organizacja Zdrowia uznaje niepłodność za chorobę społeczną, a towarzystwa medyczne alarmują że zmagają się z nią nawet 1,5 mln par w Polsce (10-15% populacji). Można w związku z tym przyjąć, że problem niepłodności dotyczy od 3 600 do 5 600 mieszkańców i mieszkanki Lublina w wieku 25–40 lat.

W 2022 r. Lublin dołączył do grona samorządów oferujących swoim mieszkańcom wsparcie w leczeniu niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego. Program będzie realizowany w latach 2023–2025. Stanowi on wyjście naprzeciw sygnalizowanym oczekiwaniom i jest odpowiedzią na faktyczny, uzasadniony medycznie problem społeczeństwa. Adresatami programu są pary z problemem niepłodności będące mieszkańcami Lublina oraz rozliczające podatek na terenie miasta, pozostające w związku małżeńskim lub partnerskim, które przeszły postępowanie diagnostyczne w kierunku niepłodności.

Miejski program dofinansowania do leczenia niepłodności metodą in vitro dla mieszkańców Lublina, zakłada wsparcie finansowe do wykonania 2 procedur zabiegu zapłodnienia pozaustrojowego dla każdej z minimum 50 par zakwalifikowanych rocznie do programu. Będzie to dofinansowanie w wysokości 5 tys. zł do jednej procedury in vitro. Na realizację programu w latach 2023–2025 zaplanowano 1,52 mln zł. Dofinansowanie to może być zwiększone w trakcie realizacji programu w zależności od zainteresowania programem i liczby par chętnych do jego przystąpienia.

Tabela 144. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2022
Liczba par zgłoszonych do programu	0
Liczba par zakwalifikowanych do udziału w programie	0
Liczba dzieci urodzonych w ramach programu	0
Liczba i odsetek ciąż wielopłodowych	0
Liczba par, które zrezygnowały z udziału w trakcie trwania programu	0
Liczba przeprowadzonych procedur zapłodnienia pozaustrojowego	0
Wskaźnik urodzeń żywych (w %)	0
Odsetek uczestników programu, u których nastąpił wzrost wiedzy na temat zdrowia prokreacyjnego, w tym zdrowego stylu życia	0

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021–2030
<i>Uchwała nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.</i>
<p>Ogólny zarys Strategii: Strategia jest średniookresowym dokumentem planistycznym, wynikającym z Ustawy z dnia 14 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 oraz 535). Definiuje najważniejsze problemy społeczne występujące w mieście oraz wskazuje główne kierunki działania mające na celu ich stopniowe eliminowanie bądź zmniejszenie nasilenia. Strategia wskazuje zarówno kluczowe obszary problemowe, jak i priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Cele szczegółowe dotyczą obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> rodziny z dziećmi piecza zastępcza; seniorzy; zdrowie i profilaktyka; osoby z niepełnosprawnościami; osoby bezrobotne; bezpieczeństwo socjalno-bytowe; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Urząd Miasta Lublin, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie, Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie, Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Społeczna Rada Seniorów, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, specjalistyczne poradnie, podmioty lecznicze, Straż Miejska Miasta Lublin.</p>

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021–2030 zakłada zintegrowane wsparcie mieszkańców Lublina przy interdyscyplinarnym oddziaływaniu jej licznych partnerów. W 2022 r. realizowane były działania w zakresie następujących kierunków:

- rodziny z dziećmi,
- piecza zastępcza,
- seniorzy,
- zdrowie i profilaktyka,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby bezrobotne,
- bezpieczeństwo socjalno-bytowe,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Strategia stanowi bazowy dokument do opracowywania, wdrażania i realizowania na terenie miasta Lublin lokalnych programów z obszaru polityki społecznej, tj. Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na Terenie Miasta Lublin w latach 2022–2024, Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021–2025, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021–2025, Programu działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021–2030 porządkuje różne elementy działań praktycznych realizowanych obecnie w tej sferze oraz działań planowanych na przyszłość. Nadmienić należy, że w przypadku większości zdefiniowanych problemów, wypracowane zostały sposoby i metody reagowania na nie, na tyle efektywne, że będą kontynuowane w kolejnych latach. Wyróżnione w strategii problemy nie mają charakteru rozłącznego, przeciwnie, są ze sobą ściśle powiązane z uwagi na współwystępowanie, wzajemne generowanie i istniejące zależności przyczynowo-skutkowe.

Tabela 145. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezdomnych, które skorzystały ze schronienia lub pomocy finansowej	411	497	395	499	394
Liczba zorganizowanych szkoleń wspierających dla pracowników pomocy społecznej	19	25	7	10	10
Liczba rodzin otrzymujących świadczenia 500+	22 940	37 431	37 605	39 486	35 733
Liczba dzieci otrzymujących świadczenia 500+	28 800	58 343	58 343	60 400	56 164
Liczba działań promocyjnych (spotkań informacyjnych z rodzinami) mających na celu pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	47	34	38	47	43
Liczba nowych rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych	15	10	9	14	17
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie	6	6	6	6	6
Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą	1 370	2 095	2 095	1 571	2 592
Liczba zrealizowanych usług (świadczeń) opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	809 361	856 112	804 790	649 164	661 786
Liczba osób objętych usługami (świadczeniami) opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	1 832	1 828	1 724	1 536	1 469
Liczba osób objętych opieką wychowawczą	-	29	218	251	251
Liczba miejsc w domach pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę	625	625	632	621	599
Liczba seniorów angażujących się w działalność wolontarystyczną	12	8	57	60	22
Liczba osób wyrejestrowanych z MUP z tytułu podjęcia pracy	7 415	7 032	5 366	6 632	6 745
Liczba projektów realizowanych na rzecz osób bezrobotnych, w których MUP w Lublinie występuje jako partner	3	3	1	0	1
Liczba zrealizowanych działań z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych	244	247	182	172	144
Liczba odbiorców zadań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych	19 072	37 546	8 372	24 121	6 903
Liczba zrealizowanych zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii	83	70	70	56	39
Liczba odbiorców zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii	6 617	10 153	6 765	5 632	4 584

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025

Uchwała nr 775/XXVI/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest zapewnienie dostępu osobom z niepełnosprawnościami i ich otoczeniu do podejmowania aktywności i godnego funkcjonowania w różnych sferach życia oraz dostępu do systemu usług wspierających. Obszary działań przewidziane w programie to:

- a) dostępność architektoniczna, cyfrowa i techniczna przestrzeni publicznej miasta oraz dostęp do informacji;
- b) uczestnictwo w sferze kulturalnej, sportowej oraz turystycznej;
- c) aktywność zawodowa;
- d) edukacja dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych;
- e) usługi społeczne oraz system wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego;
- f) mieszkalnictwo;
- g) promocja pozytywnego wizerunku oraz osiągnięć osób z niepełnosprawnościami.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: komórki Urzędu Miasta Lublin, jednostki organizacyjne miasta Lublin, podmioty medyczne, organizacje pozarządowe.

W 2022 r. w ramach realizacji programu Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin zrealizował szereg działań i projektów.

W obszarze Dostępność architektoniczna, cyfrowa i techniczna przestrzeni publicznej miasta oraz dostępu do informacji m.in.:

- zostało zrealizowane 5 projektów przy udziale środków zewnętrznych w myśl idei projektowania uniwersalnego;
- w 2 budynkach Urzędu Miasta Lublin poprawiono dostępność;
- dokonano weryfikacji zgłoszeń mieszkańców miasta dotyczących braku zapewnienia dostępności;
- z usługi, przewozów indywidualnych realizowanych przez MPK skorzystało 1 382 osób, 383 uczniów zostało objętych dowozem do placówek edukacyjnych.

W obszarze Uczestnictwo w sferze kulturalnej, sportowej i turystycznej m.in.:

- w 11 instytucjach kultury wyznaczono koordynatorów dostępności (łącznie 12 osób);
- 325 wydarzeń kulturalnych odbyło się z tłumaczeniem na PJM, 103 wydarzenia z audiodeskrypcją, 22 z napisami na żywo, 357 z pętlą indukcyjną, 309 z asystą, 1 580 wydarzeń zrealizowano w dostępnej przestrzeni;
- 11 instytucji posiada opis dostępności, 4 instytucje posiadają opracowania standardów dostępności;
- w 6 instytucjach kultury wprowadzono ulgi i zniżki w opłatach;
- przeprowadzono szkolenia dla 86 pracowników kultury;
- ze środków PFRON dofinansowano 8 imprez o charakterze kulturalnym – 20 082 zł; 3 imprezy o charakterze sportowym – 19 921,16 zł i 15 imprez o charakterze turystycznym – 160 681,50 zł.

W obszarze Aktywność zawodowa m.in.:

- sukcesywnie zwiększany jest wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Urzędzie Miasta Lublin i jednostkach miejskich (zatrudnionych jest 348 osób z niepełnosprawnościami);
- wpłynęło 191 ofert skierowane wyłącznie dla osób z niepełnosprawnościami, 351 osób podjęło zatrudnienie, 9 osób rozpoczęło działalność gospodarczą;

W obszarze Edukacja dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych m.in.:

- do lubelskich placówek edukacyjnych uczęszcza 2 421 dzieci z niepełnosprawnościami (3,72 % ogółu);
- wydano 370 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, 1 309 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i o potrzebie, w tym 80 dotyczących zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 920 dzieci było objętych nauczaniem włączającym;
- Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 862 orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci oraz 140 legitymacji osoby niepełnosprawnej dla dzieci;
- z 18 placówek edukacyjnych, opiekuńczych i specjalistycznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami korzysta 1 120 dzieci;

W obszarze Usługi społeczne oraz system wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego m.in.:

- wsparcie całodobowe: 7 placówek, 599 miejsc dla 704 osób, wsparcie dzienne: 8 środowiskowych domów samopomocy (439 miejsc, 458 uczestników), 9 warsztatów terapii zajęciowej dla 270 osób oraz 12 klubów (skorzystało 336 osób), 5 ośrodków wsparcia (skorzystało 113 osób);
- ze środków PFRON dofinansowanie do likwidacji barier technicznych (wypłacono dofinansowania dla 92 osób w kwocie 364 064,00 zł.), do likwidacji barier architektonicznych (wypłacono dofinansowania dla 52 osób w kwocie 270 770,00 zł.), do likwidacji barier w komunikowaniu się (wypłacono dofinansowania dla 56 osób w kwocie 107 394 zł.), w ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (1 939 dofinansowania w kwocie 3 929 470,00 zł).
- Miasto Lublin przystąpiło do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, zapewniono: 7 miejsc całodobowej opieki wytchnieniowej dla 21 osób, opieką dzienną w miejscu zamieszkania objęto 169 osób (w tym 19 dzieci), zrealizowano 35 836 godzin usług w miejscu zamieszkania.

W obszarze Mieszkalnictwo:

- przydzielono 20 mieszkań osobom/rodzinom z niepełnosprawnością;
- w Lublinie funkcjonuje 15 mieszkań chronionych (w tym 8 treningowych i 7 wspieranych). Liczba miejsc 33. W 2022 r. w mieszkaniach chronionych przebywało 38 osób;
- w ramach projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”, działa 2 mieszkania wspomagane o liczbie 6 miejsc, 6 osób korzystających ze wsparcia.

Tabela 146. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba porad/informacji udzielonych przez Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych, MOPR, MZOON i inne	15 444	28 050	23 677	27 112	24 532
Liczba osób objętych wsparciem w ramach systemu usług asystenckich	140	194	334	223	258
Liczba godzin pracy asystentów	8 556	8 559	42 659	29 051	57 857
Liczba dzieci objętych nauczaniem włączającym	481	118	203	744	920
Wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Urzędzie Miasta Lublin (w %)	8,00	8,09	8,34	8,11	9,04
Liczba miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami	601	638	664	824	839
Liczba mieszkań wspomaganych (chronionych, treningowych oraz hosteli itd.)	18	18	15	15	17
Liczba osób korzystających z mieszkań wspomaganych	43	47	36	40	44
Liczba orzeczeń o niepełnosprawności Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie	5 891	6 211	4 870	7 157	7 338

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2022–2024

Uchwała nr 1071/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r.

Ogólny zarys programu: Podstawą prawną opracowania jest art. 176 pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 403 oraz 535 i 818). Program stanowi kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich oraz wyznacza plan na lata 2022–2024. Jego celem jest utrzymywanie, a w niektórych zakresach rozbudowywanie i doskonalenie istniejących form wsparcia dla rodzin zmagających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, optymalizacja funkcjonowania systemu pieczy zastępczej ze szczególnym naciskiem na rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz utrzymanie i doskonalenie form wsparcia kierowanych do osób usamodzielnianych. Priorytetem jest utrzymanie dzieci w ich naturalnej rodzinie, a gdyby to nie było możliwe – zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych należytej opieki rodzicielskiej.

Komórka organizacyjna wiodąca: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Zdrowia i Profilaktyki, Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Sportu i Turystyki, Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe, placówki poradnictwa specjalistycznego, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Ośrodek Adopcyjny w Lublinie, Miejski Urząd Pracy w Lublinie.

W ramach działań podjętych w 2022 r. na rzecz realizacji Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2012–2024 skoncentrowano się przede wszystkim na dwóch obszarach, tj., utrzymaniu dzieci w ich naturalnej rodzinie oraz zapewnieniu właściwie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych należytej opieki rodzicielskiej.

W ramach obszaru pierwszego podejmowane były działania mające na celu promowanie wartości rodzinnych i właściwych postaw rodzicielskich (w szczególności poprzez zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz realizowanie programu dla rodzin wielodzietnych – Program Rodzina Trzy Plus), zapobiegające sytuacjom kryzysowym (zwłaszcza kryzysom w rodzinie i małżeństwie) oraz działania mające na celu wzmocnienie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (poprzez wsparcie ze strony kadry placówek wsparcia dziennego oraz pomocy ze strony asystentów rodziny).

W ramach obszaru drugiego koncentrowano się na organizacji wielowymiarowych działań na rzecz rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (w szczególności poprzez organizację szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych), optymalizacji systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej (m.in. poprzez podnoszenie standardów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, współpracę z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w placówkach) oraz doskonalenia systemu wsparcia procesu usamodzielniania wychowanków (wsparcie finansowe, psychologiczne, prawne, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i w uzyskaniu zatrudnienia).

Tabela 147. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin zastępczych	369	365	351	348	349
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (funkcjonujących na terenie miasta Lublin)	504	489	502	518	531
Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego	20	18	16	16	12
Liczba dzieci objętych wsparciem placówek	793	681	542	504	467
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	16	16	15	15	15
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	285	288	256	302	313
Liczba usamodzielniających się wychowanków, którzy uzyskali lokal z zasobów mieszkaniowych miasta Lublin	27	13	9	17	2
Liczba osób usamodzielnianych, które pomyślnie zakończyły proces usamodzielniania	42	43	32	48	35

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Najważniejsze efekty działań podejmowanych w 2022 r. na rzecz realizacji Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2022–2024 to przede wszystkim integracja rodzin i społeczności lokalnych poprzez organizację w różnych dzielnicach miasta Lublina festynów i pikników rodzinnych, wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuację miejskiego Programu Rodzina Trzy Plus zapewniającego system zniżek i ulg oferowanych przez licznych partnerów programu. Ponadto istot-

nym rezultatem realizacji programu było zapewnianie dostępności do poradnictwa specjalistycznego rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną, rodziny przeżywające trudności uzyskiwały bezpłatnie w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin MOPR w Lublinie, w Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie oraz w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021–2025

Uchwała nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Lublina. Program określa szczegółowe zadania, ukierunkowane na:

- wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie w Lublinie;
- zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

Komórka organizacyjna wiodąca: Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie, Komenda Miejska Policji w Lublinie, Wydział Zdrowia i Profilaktyki, Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin, Centrum Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód i Lublin – Wschód, Prokuratura Okręgowa, Ośrodek Leczenia Uzależnień, Straż Miejska Miasta Lublin, Areszt Śledczy w Lublinie, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podmioty lecznicze, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

W 2022 r. Najistotniejsze działania podjęte w 2022 r. na rzecz realizacji programu:

- Zespół Interdyscyplinarny aktywnie włączył się w „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześwinstwem” (21–25 lutego) poprzez świadczenie bezpłatnych porad telefonicznych dla mieszkańców.
- Propagowanie w środkach masowego przekazu treści edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (m.in. telewizja internetowa News 24, Telewizja Lublin, Radio Lublin).
- Uczestnictwo członków Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących wydarzeniach i festynach („Rodzinny Festyn Zdrowotny” na Placu Kaczyńskiego w Lublinie, „Dzień Zdrowia Seniora” organizowany w ramach X Lubelskich Dni Seniora, „Pasje Ludzi Pozytywnie Zakręconych” na Placu Litewskim w Lublinie) podczas których realizowano zadania z zakresu zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie i promowania prawidłowych wzorców rodzinnych oraz kolportowano ulotki i materiały edukacyjne o tej tematyce.
- Realizacja działań edukacyjnych i profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie we współpracy z podmiotami realizującymi program, m.in. Komenda Miejska Policji, Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin i Sekcje Pracy Socjalnej MOPR, Centrum Interwencji Kryzysowej, sądy, placówki oświatowe i organizacje pozarządowe. Poradnictwo, terapię indywidualną oraz grupową dla ofiar przemocy w rodzinie prowadziły Stowarzyszenia: „BONA FIDES”, „RYSA”, „KONTAKT”, „AGAPE” i Towarzystwo „NOWA KUŹNIA”.
- Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR w Lublinie zrealizowała projekt w ramach którego przeprowadzono cykl 11 bezpłatnych szkoleń dla kadry pedagogicznej i rodziców dzieci z lubelskich szkół w zakresie skutecznego reagowania oraz profilaktyki problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- W ramach kolejnego projektu utworzono przy Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR grupę samopomocową dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie i z problemem alkoholowym.
- W ramach zadania doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zorganizowano specjalistyczne szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych pn. Kontakt z członkami rodzin z problemem przemocy, w którym uczestniczyło 27 osób z różnych podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wzięli udział w Kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć” (25 listopada – 10 grudnia) w ramach której pełnili bezpłatne dyżury telefonicznie lub stacjonarnie w siedzibach instytucji, udzielając porad dla wszystkich osób zainteresowanych, zagrożonych przemocą oraz doświadczających przemocy.
- W roku sprawozdawczym kontynuowano projekt „Przyjazne Patrole” (4 czerwca – 18 grudnia) – na podstawie porozumienia zawartego z Komendantem Miejskim Policji w Lublinie. Głównym celem projektu było zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które znalazły się w sytuacji zagrażającej ich zdrowiu lub życiu. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, dwóch funkcjonariuszy Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W sumie odbyło się 66 patroli, 381 wizyt środowiskowych, odwiedzono 159 rodzin.

Najważniejsze efekty działań podjętych w 2022 r.:

- zwiększenie udziału przedstawicieli instytucji miasta Lublin w zadaniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- upowszechnienie informacji o konkretnych miejscach, gdzie udzielana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- zwiększenie świadomości rodziców nt. negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci oraz stosowania przemocy w procesie wychowawczym;
- weryfikacja stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie;
- dostarczanie wiedzy na temat zjawiska i uczenie umiejętności diagnozowania przemocy podczas systematycznych szkoleń pracowników;
- rozszerzanie sieci współpracy międzyinstytucjonalnej podczas m.in. organizowania dyżurów specjalistów i innych działań w ramach kampanii i akcji np. „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem”;
- propagowanie informacji na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w środkach masowego przekazu;
- stałe podnoszenie wzrostu świadomości mieszkańców miasta Lublin na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez m.in. możliwość umieszczenia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- istotny wzrost współpracy instytucji miasta Lublin, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, na rzecz poprawy szeroko rozumianego bezpieczeństwa mieszkańców.

Tabela 148. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba procedur „Niebieska Karta”, w tym:	1 274	1 315	1 022	975	939
<i>nowe</i>	833	764	580	587	541
<i>kontynuowane</i>	441	551	442	388	398
<i>zakończone</i>	692	823	616	562	501
Liczba osób dotkniętych przemocą	1 660	1 752	1 335	1 726	1 234
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	1 234	1 296	995	942	930
Liczba sprawców przemocy	1 333	1 398	1 085	1 083	990
Liczba programów i działań profilaktycznych	254	249	160	153	162
Liczba zgłoszeń w Całodobowym Telefonie Zaufania	8 288	7 745	7 682	7 713	5 476
Liczba działań podnoszących kompetencje	104	125	46	92	111

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie i Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program Rodzina Trzy Plus
<i>Uchwała nr 429/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r.</i>
<p>Ogólny zarys programu: Program skierowany jest do rodzin posiadających minimum troje dzieci, zamieszkałych na terenie miasta Lublin. Celem programu jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> ułatwianie dużym rodzinom dostępności do dóbr kultury, sportu, rekreacji oraz do usług i towarów oferowanych przez jednostki organizacyjne i instytucje kultury miasta Lublin oraz jednostki nie powiązane strukturalnie i kapitałowo z samorządem Miasta Lublin; promowanie pozytywnego wizerunku dużej rodziny; zwiększenie szans rozwoju dla dzieci i młodzieży wychowującej się w takiej rodzinie; zbudowanie przychylnego klimatu lokalnego dla dużych rodzin, a tym samym przeciwdziałanie niekorzystnej sytuacji demograficznej miasta Lublin.
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: jednostki i komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin, organizacje pozarządowe.</p>

Program Rodzina Trzy Plus nie jest instrumentem polityki socjalnej, choć stanowi wymierną pomoc materialną dla rodzin. Z każdym rokiem program sukcesywnie się rozrasta i ewoluuje. W 2022 r. miasto Lublin w ramach podpisanych porozumień współpracowało z 225 partnerami. Wśród nich są: teatry, muzea, galerie, domy kultury, centra rozrywki i zabawy, ośrodki sportu i rekreacji, placówki oświatowe, prywatne przedszkola, szkoły językowe, restauracje, hotele, markety i hipermarkety, punkty medyczne i stomatologiczne, sprzedawcy detaliczni, hurtownie oraz różnego rodzaju punkty usługowe. Spośród wszystkich podmiotów, 13 z nich to instytucje miejskie. Na koniec 2022 r. liczba wydanych kart Programu Rodzina Trzy Plus wyniosła 20 784, co oznacza, że do programu przystąpiło ponad 4 tys. lubelskich rodzin, czyli ponad 91% uprawnionych (Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin ustalił, że na koniec 2022 r. w mieście zameldowanych było 4 363 dużych rodzin).

Ubiegły rok był szczególnym ze względu na przypadający jubileusz 10-lecia Programu Rodzina Trzy Plus. Obfitował w wiele wydarzeń i akcji z tym związanych. Kontynuowano prace na rzecz certyfikacji programu w ramach projektu „Samorząd Przyjazny Rodzinom” realizowanego przez Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Ma on na celu wyróżnianie gmin, które realizują politykę prorodzinną. W omawianym roku powołany został Zespół Zadaniowy ds. przygotowania aplikacji miasta Lublin do Certyfikacji Samorząd Przyjazny Rodzinom, który pracował nad zebraniem szczegółowych danych oraz wdrożeniem procesu analiz. Ponadto wśród działań podjętych w 2022 r. na rzecz realizacji Programu Rodzina Trzy Plus wymienić należy:

- Opracowywanie nowego znakowania programu (nowe logo oraz nowa szata graficzna Karty Rodzina Trzy Plus).
- Organizację we współpracy z Gazetą Wyborczą oraz Galerią Labirynt konkursu plastycznego „Lublin. Trzy Wymiary” mającego na celu stworzenie makiety pomnika lub innego miejskiego obiektu, z użyciem dowolnej techniki i materiałów.
- Zakończenie dwuletniego procesu weryfikacji programu w ramach Certyfikacji Samorząd Przyjazny Rodzinom przez Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Miasto otrzymało pozytywną ocenę.
- Uczestnictwo (jako jedyny reprezentant z Polski) w międzynarodowym spotkaniu Europejskiej Konfederacji Dużych Rodzin. Monika Lipińska, Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Społecznych, zaprezentowała doświadczenia Lublina w obszarze polityki społecznej i wsparcia rodzin, w tym w ramach Programu Rodzina Trzy Plus.
- Organizacja na Placu Litewskim wystawy „Od 10 lat wspólnie dla dużych rodzin” podsumowującej 10-letnią działalność Programu Rodzina Trzy Plus. W 32 gablotach przedstawione zostały działania zrealizowane w ramach programu.
- Organizacja Konferencji pt.: „Od 10 lat wspólnie dla dużych rodzin”, będącej podsumowaniem dekady działań na rzecz tych dużych i małych lubelskich rodzin w ramach Programu Rodzina Trzy Plus. Podczas konferencji wręczono jubileuszową Kartę Rodzina Trzy Plus z numerem 20 000.
- Organizacja II edycji spotkania „Kobiety Wiedzą, co robią” we współpracy z redakcją Wysokich Obcasów. Zaproszone kobiety skupiły się nad wymianą doświadczeń związanych z pomocą udzielaną uchodźczynom i uchodźcom z Ukrainy, podpowiadały jak łączyć aktywność zawodową i rodzinną oraz jak osiągać zawodowe sukcesy.

Tabela 149. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wydanych kart Rodzina Trzy Plus	952	1 452	695	707	806
Liczba podmiotów biorących udział w realizacji programu	175	205	220	230	225
Liczba przeprowadzonych spotkań, konferencji, kampanii społecznych, akcji informacyjnych upowszechniających tematykę dużej rodziny	3	4	3	8	20

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Program działań na rzecz dużych rodzin Rodzina Trzy Plus realizowany jest od 2012 r. Wprowadzony na terenie miasta bez wymogu ustawowego – inicjatywa własna Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022–2023

Uchwała nr 1139/XXXVII/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 31 marca 2022 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień poprzez działania terapeutyczne i rehabilitacyjne. Cele szczegółowe programu:

- a) upowszechnianie i zwiększanie poziomu wiedzy na temat zagrożeń i szkód związanych z używaniem alkoholu wynikających z używania narkotyków oraz wiedzy na temat uzależnień behawioralnych poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej;
- b) zapewnianie i zwiększanie oferty profilaktycznej w zakresie uzależnień na wszystkich poziomach profilaktyki;
- c) zwiększanie dostępności terapeutycznej i profesjonalnej pomocy dla osób używających alkohol i narkotyki szkodliwe oraz członków ich rodzin, w tym osób doznających przemocy w rodzinie oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: komórki Urzędu Miasta Lublin, jednostki organizacyjne miasta Lublin, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie, organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, osoby fizyczne i prawne.

W 2022 r. wśród działań podjętych na rzecz realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022–2023 wymienić należy m.in.:

- a) w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:
 - działania edukacyjne, promocyjne i informacyjne w zakresie szkód wynikających z używania alkoholu oraz promujące zdrowy styl życia wolny od uzależnień i zdrowie psychiczne,
 - organizację szkoleń nauczycieli lubelskich szkół oraz działania profilaktyczne na różnych poziomach edukacji dzieci i młodzieży,
 - działania socjoterapeutyczne skierowane do dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe,
 - działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz udzielania pomocy jej ofiarom,
 - prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
 - działania na rzecz dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych, używających i uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
- b) w zakresie przeciwdziałania narkomanii:
 - działania edukacyjne, mające na celu kształtowanie świadomości zdrowotnej na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz używania leków w celach pozamedycznych,
 - realizacja działań edukacyjnych na temat ryzyka wystąpienia zachowań problemowych, w tym zakażeń wirusem HIV,
 - edukację psychologiczną, społeczną, prawną w zakresie szkód wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych,
 - działalność partyworkerów w miejscach o zwiększonym ryzyku na kontakt z narkotykami (kluby, dyskoteki, imprezy, miejsca rekreacji) oraz działalność streetworkerów w miejscach o zwiększonym ryzyku używania substancji psychoaktywnych,
 - działanie mające na celu zmniejszanie rozprzestrzeniania się zakażenia wirusem HIV, poprzez testowanie w kierunku zakażenia wirusem HIV,

Wśród efektów działań podjętych na rzecz realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022–2023 wymienić należy m.in.:

- zwiększenie świadomości mieszkańców Miasta Lublina w zakresie, zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień i zachowań prospołecznych stanowiących alternatywę wobec używania alkoholu oraz zdrowia psychicznego,
- wzrost świadomości w zakresie szkód używania alkoholu, w tym przez kobiety w ciąży,
- zwiększenie poziomu wiedzy wśród dzieci i młodzieży i ich rodziców, dotyczącej treści profilaktycznych, w szczególności w zakresie szkodliwych skutków spożywania alkoholu i zagrożeń związanych z chorobą alkoholową,

- zwiększenie wiedzy na temat psychospołecznych przyczyn oraz konsekwencji używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie używania substancji psychoaktywnych,
- wykształcenie pozytywnych postaw rodzicielskich, rozwinięcie umiejętności wychowawczych, wzrost umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Tabela 150. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zrealizowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	243	245	182	165	246
Liczba zrealizowanych działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii	83	70	70	56	111
Liczba osób objętych działaniami w ramach programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	12 662	12 831	5 112	5 856	11 938
Liczba osób objętych działaniami w ramach programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii	6 617	10 153	6 765	5 632	7 713
Liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	65	99	101	74	89
Liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii	35	34	23	22	24
Liczba osób z problemem alkoholowym, nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin objętych pomocą Centrum Interwencji Kryzysowej	6 406	24 715	3 260	18 218	13 568
Liczba udzielonych rekomendacji realizatorom programu (instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne) w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	4	3	3	3	0
Liczba udzielonych rekomendacji realizatorom programu (instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne) w zakresie przeciwdziałania narkomanii	5	2	4	3	2
Kwota wydatkowana w ramach programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (w tys. zł)	6 669,2	6 834,7	6 645,0	6 840,1	8 848,6
Kwota wydatkowana w ramach programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii (w tys. zł)	640,0	700,0	761,8	900,0	1 099,9

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021–2025

Uchwała nr 778/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Ogólny zarys programu: Celem głównym programu jest poprawa jakości życia seniorów w obszarach zdrowia, codziennego funkcjonowania, kontaktów społecznych (integracja międzypokoleniowa) oraz zapewnienie im różnych form wsparcia zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami poprzez zaangażowanie w program szerokiego otoczenia społecznego. Cele szczegółowe to:

- dostosowanie oferty usług społecznych do potrzeb i oczekiwań seniorów;
- zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz wsparcie ich opiekunów nieinstytucjonalnych;
- zapewnienie seniorom bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie nadużyciom wobec nich;
- działania na rzecz zmiany postaw seniorów w zakresie stylu życia, aktywności fizycznej i intelektualnej, odżywiania i higieny, dbałości o zdrowie;
- rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej osób starszych zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami;
- szeroka edukacja społeczna uwrażliwiająca na problemy starzenia się i starości.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Zespół Ośrodków Wsparcia, Wydział Zdrowia i Profilaktyki, Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Kultury, Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin, domy kultury i inne instytucje kulturalne, organizacje pozarządowe.

W ostatnich latach w Polsce obserwuje się nasilający się proces starzenia się społeczeństwa. Także w mieście Lublin, udział osób starszych w populacji mieszkańców systematycznie rośnie. W związku z tym dużym wyzwaniem dla polityki społecznej miasta jest efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego osób starszych oraz wsparcie seniorów. W 2022 r. Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych realizował działania na rzecz osób starszych, założone w Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021–2025, których nadrzędnym celem było tworzenie warunków do rozwoju, form wsparcia i pobudzenie aktywności społecznej osób starszych, ponadto zrealizowane zostały następujące działania:

- Dzień Babci i Dziadka (21-22 stycznia). Formuła online (publikacja wspomnień związanych z dziadkami lub wnukami oraz ulubionych zdjęć na tle Lublina).
- Lubelski Dzień Solidarności Międzypokoleniowej (29 kwietnia). Wspólne spotkanie pod Ratuszem, przewodnie hasło „Międzypokoleniowy Lublin solidarny z Ukrainą”, oprawa artystyczna w wykonaniu dzieci z lubelskich przedszkoli i szkół oraz seniorów.
- Lubelskie Dni Seniora (6-10 czerwca). Organizacja blisko 200 wydarzeń kulturalnych m.in. koncert poświęcony walczącej Ukrainie w wykonaniu Chóru Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.
- Odczaruj Jesień Życia (1 października). Główną atrakcją przedsięwzięcia był pokaz mody senioralnej i organizacja stoisk wystawców z branży zdrowia i usług medycznych.
- Sportowa aktywizacja seniorów (kwiecień–wrzesień). Organizacja ok. 50 jednostek zajęć sportowych (nordic walking, tai Chi, gimnastyka ogólnousprawniająca) w których udział wzięło 1 006 uczestników.
- Społeczny Kiermasz Mikołajkowy (3 grudnia). Wystawa świątecznych wyrobów rękodzielniczych przygotowanych przez placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, kluby seniora.
- Telefoniczny i bezpośredni kontakt seniorów z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Seniorów.

W 2022 r. ogłoszone zostały dwa otwarte konkursy ofert („Integracja i aktywizacja społeczna seniorów” i „Aktywny Senior”) na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina (budżet 50 000 zł).

Kontynuowano dystrybucję tzw. opasek życia dla seniorów (Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie – ZOW). Z systemu całodobowej teleopieki skorzystało 743 seniorów (w tym „SOS dla Seniora” – 729 osób), z Korpusu Wsparcia Seniora – 253 osoby. W ramach struktury ZOW utworzono 2 nowe placówki dla seniorów tj. Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145 oraz Środowiskowe Centrum Seniora przy ul. Śliwińskiego 145. W ramach Centrum funkcjonują: dzienny dom pobytu, punkt domowej opieki oraz środowiskowy klub seniora.

W 2022 r. 2 626 osób skorzystało z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oferowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie (MOPR) i ZOW. Ponadto 166 osób w wieku 60+ skorzystało z usługi asystenta osobistego realizowanej przez Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin. Dużą popularnością wśród osób starszych cieszyła się usługa poradnictwa w formie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Z pomocy tej skorzystało 1 759 osób.

W roku sprawozdawczym MOPR realizował nowy projekt pn. Kompleksowa opieka domowa, dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Działanie skierowano do osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu (domowa dzienna opieka wytchnieniowa – 28 637 godzin usług, domowa nocna opieka wytchnieniowa – 14 400 godzin usług, domowa opieka wspierająca – 37 812 godzin usług, usługi wspomagające jak fryzjer, kosmetyczka, transport i drobne naprawy domowe). W 2022 r. w projekcie uczestniczyło łącznie 176 osób.

W 2022 r. wśród efektów działań podjętych na rzecz realizacji Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021–2025 wymienić należy:

- Zwiększanie dostępności wysokiej jakości usług społecznych, dedykowanych mieszkańcom o szczególnych potrzebach. Mają one zapobiegać izolacji osób od rodziny i środowiska lokalnego, a gdyby nie było to możliwe, gwarantować warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych, umożliwiać podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich.
- Konsekwentnie tworzony był lokalny system usług społecznych, alternatywny wobec dużych instytucji zapewniających całodobową opiekę, powołując dla tych celów zróżnicowane formy organizacyjne od usług środowiskowych realizowanych w miejscu zamieszkania, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, poprzez rozwój sieci placówek dziennego pobytu oraz innowacyjne placówki łączące ofertę pobytu dziennego i całodobowego, w formułach bardziej kameralnych i rodzinnych.
- Poszukiwanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań dedykowanych w szczególności seniorom, aby jak najdłużej i jak najbardziej samodzielnie mogli funkcjonować w swym dotychczasowym otoczeniu, wśród bliskich osób, co jest w pełni zgodne z ideą deinstytucjonalizacji.

Tabela 151. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba placówek wspierających seniorów (dienne domy pobytu, kluby dla seniorów, świetlice i inne)	26	25	30	33	35
Liczba domów pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę	7	7	7	7	7
Liczba miejsc w domach pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę	625	625	632	621	599
Liczba osób starszych umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	758	747	602	714	704
Liczba organizacji współpracujących z Wydziałem Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin działających na rzecz osób starszych	18	18	13	17	17
Liczba działań wspierających różne formy aktywności społecznej seniorów	30	79	50	50	91
Liczba wolontariuszy działających na rzecz seniorów	140	150	55	423	143

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Program „Lublin Strefa 60+”
<i>Uchwała nr 160/VI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 30 kwietnia 2015 r.</i>
<p>Ogólny zarys programu: Program ma na celu zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług i dóbr dla osób w wieku senioralnym, wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawę jakości życia osób starszych. Głównym instrumentem programu jest Lubelska Karta Seniora, która uprawnia do korzystania z ulg i zapewnia dostęp do instytucji kultury, placówek medycznych, obiektów sportowych i rekreacyjnych na preferencyjnych warunkach. Ułatwia seniorom rozwijanie pasji i zainteresowań oraz umożliwia aktywne spędzanie czasu wolnego. Program „Lublin Strefa 60+” ma na celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług i dóbr dla osób w wieku senioralnym; wspieranie i wzmacnianie aktywności społecznej seniorów; poprawę jakości życia osób starszych; kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych.
<p>Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin. Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Zdrowia i Profilaktyki, Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Kultury, Wydział Sportu Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, domy kultury i inne instytucje kulturalne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa i instytucje lubelskie, które przystąpiły do Programu.</p>

Procesy związane z wydłużającym się systematycznie czasem trwania życia oraz ciągłe zmiany w strukturze demograficznej ludności, stawiają przed miastem Lublin nowe wyzwania społeczne, tj. odpowiedzialne projektowanie polityki społecznej wobec osób starszych oraz wdrażanie rozwiązań, które zapewnią godne, bezpieczne i aktywne życie po osiągnięciu wieku senioralnego. Działania adresowane do seniorów stanowią spójny element kompleksowego wspierania przez miasto Lublin różnych grup społecznych, bowiem polityka rodzinna obejmuje także środowisko osób starszych. Program „Lublin Strefa 60+” wspiera i wzmacnia aktywność społeczną seniorów, zwiększa dostępność do różnego rodzaju usług oraz dóbr, poprawia jakość życia osób starszych.

W 2022 r. w ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana była „Lubelska Karta Seniora”. W projekcie uczestniczyło łącznie 170 podmiotów z ofertą zniżek i rabatów dla seniorów. Wydano w tym czasie 1763 Karty Seniora. Tym samym od 2015 r., czyli od momentu rozpoczęcia programu w rękach lublinian znalazło się 21 892 Kart Seniora.

W 2022 r. kontynuowana była usługa Telewsparcia psychologicznego dla Seniorów. Podczas dyżurów z zakresu wsparcia psychologicznego osób starszych w Wydziale Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin oraz z usługi „Telewsparcia 60+” skorzystało 52 seniorów (w tym 6 migrantów z Ukrainy). Od poniedziałku do piątku w godz. 17–20 pod nr telefonu 81 46 66 999, seniorzy mogli skorzystać z poradnictwa psychologów w zakresie spraw dotyczących problemów funkcjonowania w życiu społecznym i rozwiązywania różnych trudności życiowych. Łączna liczba dyżurów wyniosła w 2022 r. 530 godzin. Przeprowadzono 450 godzin konsultacji indywidualnych, w tym 10 godzin interwencji kryzysowej dla uchodźców z Ukrainy. Główne problemy w pracy psychologicznej z seniorami to depresja, przemoc w rodzinie, zaburzenia pamięci, zaburzenia snu, problemy w kontaktach rodzinnych, nerwica. W ramach opieki nad telefonem zaufania odbyło się 80 godz. szkoleń i superwizji.

Tabela 152. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wydanych kart „Lubelska Karta Seniora”	3 238	3 200	1 772	973	1 763
Liczba partnerów uczestniczących w Programie „Lublin Strefa 60+”	163	170	155	160	170
Liczba działań informacyjnych upowszechniających tematykę aktywności seniorów	25	30	15	10	10

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Program współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022

Uchwała nr 1017/XXXII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 21 października 2021 r.

Ogólny zarys Programu: Celem głównym programu jest rozwijanie współpracy miasta z organizacjami. Wśród celów szczególnych wymienia się:

- wzrost ilości projektów partnerskich realizowanych we współpracy z miastem;
- stworzenie warunków do współpracy pomiędzy komórkami organizacyjnymi, Prezydentem i organizacjami;
- tworzenie warunków i narzędzi do prezentacji dorobku organizacji realizujących zadania zlecane przez miasto oraz promowania ich osiągnięć i przedsięwzięć;
- tworzenie warunków do prowadzenia działań na rzecz mieszkańców;
- wzmocnienie zaangażowania organizacji w proces tworzenia i realizacji polityk publicznych oraz podejmowania decyzji;
- zapewnienie równego dostępu dla mieszkańców i mieszkanki Lublina bez względu na wiek, płeć, sprawność, pochodzenie oraz inne cechy indywidualne do oferty miasta wynikającej z realizacji zadań miasta przez organizacje;
- wzmacnianie współpracy instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi w realizacji zapisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2022 r. poz. 2240).

Komórka organizacyjna wiodąca: Biuro Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Wydział Kultury, Wydział Sportu, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Zdrowia i Profilaktyki, Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych, Wydział Organizacji Urzędu, Zarząd Nieruchomości Komunalnych w Lublinie.

Do najistotniejszych aktywności podjętych w 2022 r. zaliczyć należy działania solidarnościowe i pomocowe na rzecz osób uciekających przed wojną. Współpracujące z miastem organizacje pozarządowe dzięki uzyskanemu wsparciu finansowemu włączyły się w działania na rzecz uchodźców. Zorganizowano:

- warsztaty kreatywne, międzykulturowe;
- zajęcia z języka polskiego oraz języka angielskiego, konsultacje logopedyczne;
- zajęcia plastyczne, sportowe, relaksacyjne, integracyjne, tematyczne;
- koncert, wspólne występy artystyczne, świetlicę, mobilny plac zabaw;
- wsparcie psychologiczne;
- zbiórki i dystrybucja darów poprzez przekazywanie zebranych materiałów dla punktów pomocowych.

Udzielono porad prawnych (telefonicznych i bezpośrednich). Zapewniono asystenta integracyjnego jako wsparcie integracji i aktywności społecznej. Organizacje pozarządowe we współpracy z miastem utworzyły Lubelski Społeczny Komitet Pomocy Ukrainie.

Najważniejsze efekty działań podjętych w 2022 r., to pomoc udzielona obywatelkom/obywatelom Ukrainy. Wzrost poczucia ich bezpieczeństwa, stabilności i przynależności.

Tabela 153. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które:	-	-	-	-	-
<i>przystąpiły do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Miasta Lublin</i>	313	318	304	347	345
<i>otrzymały dotację lub zamówienie usługi na realizację zadań publicznych Miasta Lublin</i>	305	323	272	287	276
<i>otrzymały dotację lub zamówienie usługi po raz pierwszy</i>	29	30	12	30	33
Kwota dotacji udzielonych z budżetu miasta na realizację zadań publicznych miasta przez organizacje pozarządowe i inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 cyt. Ustawy (w tys. zł)	45 136,2	51 644,1	52 645,3	55 640,9	64 671,9
Wysokość środków własnych zaangażowanych w realizację zadań publicznych miasta przez organizacje pozarządowe i inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 cyt. Ustawy (w tys. zł)	6 032,9	7 745,7	1 747,7	7 030,8	7 075,2
Liczba posiedzeń Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin	7	5	4	2	1

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin](#).

Program Zapobiegania Przeszeczności oraz Poprawy Bezpieczeństwa Mieszkańców i Porządku Publicznego – „Bezpieczny Lublin”

Uchwała nr 794/XXXII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 27 czerwca 2013 r.

Ogólny zarys Programu: Celem programu jest wprowadzenie w życie i promowanie poprawnych zachowań społecznych oraz podkreślanie zasady nieuchronności kary dla sprawców przestępstw i wykroczeń. Podstawowym zadaniem Programu jest zintegrowanie kompetencji i koordynacja działań poszczególnych służb oraz instytucji odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo mieszkańców naszego miasta. Program składa się z trzech obszarów:

- a) restrykcyjno-represyjny;
- b) prewencyjno-pedagogiczny;
- c) informacyjno-promocyjny.

W ramach obszarów opracowano szereg podprogramów mających wpływ na codzienne bezpieczeństwo mieszkańców.

Komórka organizacyjna wiodąca: Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Komenda Miejska Policji w Lublinie, Straż Miejska Miasta Lublin, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie, Wydział Informatyki i Telekomunikacji, Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych, Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin, Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Lublinie.

Na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Lublin, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Centrum Interwencji Kryzysowej a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie dofinansowane zostały działania w ramach projektu Przyjazne Patrole. Na realizację przedsięwzięcia zarezerwowano środki finansowe w wysokości 55 200 zł. Na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie przekazano środki finansowe w kwocie 5 000 zł. Na potrzeby Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie przekazano środki finansowe w wysokości 30 000 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego.

W ramach działań w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej, przeprowadzono ponad 20 konsultacji i szkoleń obronnych dla pracowników Urzędu Miasta Lublin zgodnie z nowym Planem operacyjnym funkcjonowania miasta Lublin w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Dla 272 zadań ujętych w planie, opracowano ponad 900 tzw. kart realizacji zadań operacyjnych.

Wiodącym zadaniem Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2022 r. była koordynacja działań na terenie miasta Lublin, związanych z przyjęciem uchodźców w związku z inwazją Rosji na Ukrainę. W roku sprawozdawczym Urząd Miasta Lublin uruchomił i prowadził 21 obiektów zbiorowego zakwaterowania. Łącznie w obiektach zbiorowego zakwaterowania przebywało 13 412 osób (maksymalną chwilową liczbę uchodźców w ujęciu dobowym, odnotowano 13 marca 2022 r. – w obiektach przebywały jednocześnie 1 793 osoby).

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (MCZK) w 2022 r. współdziałało z jednostkami prowadzącymi akcje ratownicze koordynując działania służb, inspekcji i innych podmiotów między innymi podczas alarmów bombowych na terenie całego miasta, wybuchu gazu w dniu 26 marca 2022 r. w mieszkaniu w kamienicy przy ul. Cyruliczej, wycieku gazu w dniu 17 kwietnia 2022 r. w kamienicy przy ul. Rybnej 4, pożaru w dniu 14 czerwca 2022 r. w mieszkaniu w budynku wielorodzinnym przy ul. Sokolej 27, zanieczyszczenia rzeki Bystrzycy nieznaną substancją wypływającą z kanału burzowego, zdarzenia radiacyjnego w dniu 26 października 2022 r., które zostało zgłoszone przez pracownika składu złomowego Celsa Huta Ostrowiec przy ul. Grenadierów 11, wybuchu gazu w dniu 5 grudnia 2022 r. w budynku mieszkalnym przy ul. Nowy Rynek 14, katastrofy budowlanej w dniu 22 grudnia 2022 r. w pustostanie przy ul. Wesołej 1.

W roku sprawozdawczym przeprowadzony został proces aktualizacji Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego. Dokonano przeglądu publikatorów aktów prawnych oraz zaktualizowano zmiany w dokumencie.

Na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin kontynuowano prowadzenie zakładki Komunikaty i ostrzeżenia, w której przez dyżurnego MCZK umieszczane są aktualne ostrzeżenia meteorologiczne oraz inne ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa komunikaty. W 2022 r. umieszczono takich 115 ostrzeżeń.

Oprócz rozbudowy systemu monitoringu wizyjnego o 13 nowych punktów kamerowych, Centrum Monitoringu Wizyjnego uzyskało w 2022 r. dostęp do kamer będących w dyspozycji Centrum Sterowania Ruchem Wydziału Zarządzania Ruchem Drogowym i Mobilnością Urzędu Miasta Lublin, zlokalizowanych na 109 skrzyżowaniach (gdzie znajduje się 70 kamer obrotowych i ok. 500 stacjonarnych). W chwili obecnej system monitoringu wizyjnego liczy 300 kamer. Dodatkowo Centrum Monitoringu Wizyjnego ma dostęp do kamer zainstalowanych na miejskich obiektach tj. Aqua Lublin – 143 kamery, Arena Lublin – 118 kamer, Stadion Start – 39, Centrum Sterowania Ruchem – 570 kamer.

W 2022 r. wydano 34 decyzje – zezwolenia na zorganizowanie imprez masowych o charakterze sportowym (w tym mających się odbyć jednorazowo jak również cyklicznie) oraz 24 decyzje na zorganizowanie imprez o charakterze artystyczno-rozrywkowym. Wydanie każdej decyzji poprzedzone było dokładnym sprawdzeniem stanu przygotowań organizatora do przeprowadzenia imprezy, w tym analizą złożonych dokumentów oraz opinii wydawanych Policją, Strażą Pożarną, SANEPID oraz Wojewódzką Stacją Pogotowia Ratunkowego. Przyjęto i zarejestrowano 170 zawiadomień o organizacji zgromadzeń publicznych. Szczegółowe informacje nt. planowanych zgromadzeń każdorazowo przekazywano do Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, Straży Miejskiej Miasta Lublin i innych zainteresowanych podmiotów.

Zorganizowane zostały 3 posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, podczas których jej członkowie przyjęli informację o stanie bezpieczeństwa w mieście za 2021 r., w tym o realizacji Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli – „Bezpieczny Lublin”, podsumowali bezpieczeństwo w mieście podczas sezonu turystycznego, zapoznali się z informacją na temat działania służb w zakresie zabezpieczenia społecznego na rzecz osób bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia w celu zapobiegania negatywnym skutkom zimy, zaopiniowano również projektu budżetu na 2023 r. w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście Lublin.

Tabela 154. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba kolizji drogowych	5 096	5 252	4 215	5 219	4 485
Liczba wypadków drogowych	213	154	144	138	114
Liczba interwencji policyjnych	43 048	43 896	42 347	40 805	38 580
Liczba stwierdzonych przestępstw (ogółem)	5 877	6 221	5 580	7 334	6 305
Wskaźnik wykrywalności przestępstw (w %)	66,4	70,6	69,9	70,7	61,4
Liczba interwencji Straży Miejskiej	38 776	37 484	37 453	50 492	32 010
Liczba kontroli przeprowadzonych przez Straż Miejską	75 662	66 572	74 497	78 511	64 433
Liczba wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską	16 579	21 771	17 463	18 394	15 995
Liczba przestępstw ujawnionych przez Straż Miejską	13	10	1	7	2
Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską	11 087	16 077	13 207	14 711	13 384

Zródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2021–2027

Uchwała nr 800/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r.

Ogólny zarys programu: Celem programu jest wzmocnienie lokalnego rynku pracy poprzez promocję zatrudnienia, przedsiębiorczości oraz wsparcie procesu aktywizacji mieszkańców Lublina poszukujących pracy. Cele strategiczne to:

- zapewnienie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników;
- aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- promocja i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości;
- partnerstwo i współpraca na lokalnym rynku pracy.

Komórka organizacyjna wiodąca: Miejski Urząd Pracy w Lublinie.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, Lubelska Wojewódzka Komenda OHP w Lublinie, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, pracodawcy, organizacje pracodawców, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje oświatowe.

Działania jakie podjął Miejski Urząd Pracy w Lublinie (MUP) w ramach realizacji celów zapisanych w Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2021–2027, w roku sprawozdawczym, to:

- finansowanie instrumentów rynku pracy dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP, z których skorzystało 2 136 osób (staż – 1 125 osób, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 388 osób, prace interwencyjne – 224 osoby, refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 212 osób, prace społecznie użyteczne – 48 osób);
- upowszechnianie usługi poradnictwa zawodowego, m.in. prowadzono rozmowy wstępne i porady indywidualne w zakresie pomocy osobom bezrobotnym w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej (z porad indywidualnych skorzystało 2 930 osób, z indywidualnych informacji zawodowych 355 osób);
- badanie aktualnych potrzeb oraz oczekiwań pracodawców, m.in. udzielano pomocy pracodawcom w doborze kandydatów do pracy (udział w Giełdzie Pracy – zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Lublinie, „Polsko-Ukraińskim Dniu Informacyjnym” oraz „Polsko-Ukraińskie Spotkanie dla Pracy” – zorganizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, targach pracy „Inżynier na Rynku Pracy” – zorganizowanych przez Politechnikę Lubelską);
- promowanie kształcenie ustawicznego (wnioski o skierowanie na szkolenie złożyło 216 osób, 111 osób podjęło pracę po ukończonych szkoleniach);
- podjęcie współpracy z 8 453 pracodawcami (w tym z 437 nowymi podmiotami), przeprowadzenie 703 wizyt marketingowych u pracodawców;
- pozyskanie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (zgłoszono 7 601 wolnych miejsc pracy, w tym 1 871 miejsc aktywizacji zawodowej);
- realizacja projektów i programów własnych oraz partnerskich:
 - Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Lublin (VI) – udział w projekcie rozpoczęły 744 osoby, w tym 278 osób długotrwale bezrobotnych, 17 osób z niepełnosprawnościami, 403 osoby z niskimi kwalifikacjami oraz 509 osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy;
 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (VII), udział w projekcie rozpoczęły 634 osoby, w tym 287 osób długotrwale bezrobotnych, 26 osób z niepełnosprawnościami, 343 osoby z niskimi kwalifikacjami oraz 96 osób w wieku 50 lat i więcej;
 - Młody przedsiębiorczy III – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych do 30 roku życia – w ramach tego działania szczególną uwagę poświęcono osobom wyłączonej z rynku pracy z powodu opieki nad dziećmi/osobami zależnymi oraz seniorami, rodzicom powracającym lub wchodzącym na rynek pracy, kobietom powracającym na rynek pracy po urodzeniu dziecka, urlopie macierzyńskim lub wychowawczym, okresie bierności zawodowej związanej z wychowywaniem dzieci (w ramach programu przeprowadzono szkolenie grupowe „Moja firma – zasady prowadzenia”);
 - Aktywni – kto jak nie My? – program skierowany był do osób powyżej 50 roku życia, zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (zakładał objęcie wsparciem 20 osób);

- Zatrudnienie Początkiem Nowego Jutra – program skierowany był do 25 osób długotrwale bezrobotnych;
- prowadzenie działań aktywizacyjnych ograniczających liczebność grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (1 391 osób bezrobotnych zostało objętych usługami i instrumentami rynku pracy);
- współpraca z partnerami lokalnymi w zakresie tworzenia i realizacji projektów/programów dotyczących rynku pracy – zawarto porozumienia o współpracy z następującymi podmiotami: Polski Fundusz Rozwoju S.A. (Program społeczno-rozwojowy skierowany do kobiet – Akademia Rozwoju); Fundacja Centrum Rozwiązań Biznesowych (projekt Dwa kroki do aktywności); Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychosomatycznego VIAMED (projekt Jestem, pamiętam); Lubelska Fundacja Rozwoju (projekt Kompetentni i przedsiębiorczy);
- kontynuację działań Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego i Klubu Pracodawców (odbyły się 3 spotkania LPPS oraz 1 spotkanie Klubu Pracodawców, podczas których promowano ideę zatrudniania osób bezrobotnych, w szczególności osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 roku życia, niepełnoprawnych czy długotrwale bezrobotnych).

Tabela 155. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP w Lublinie	10 050	9 040	10 270	9 481	8 924
Stopa bezrobocia dla miasta Lublin (w %)	5,5	4,9	5,6	5,2	4,9
Liczba wolnych miejsc pracy zgłoszonych do MUP w Lublinie	9 762	7 818	7 197	6 641	7 601
Liczba osób objętych poradnictwem indywidualnym	1 383	1 599	1 118	508	2 930
Liczba osób korzystających z informacji zawodowej	288	2 133	1 118	508	355
Liczba zorganizowanych targów pracy	1	1	0	0	0
Liczba programów i projektów własnych (MUP) realizowanych na rzecz osób bezrobotnych	3	2	3	4	5

Źródło: dane Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.](#)

<p>Strategia Rozwoju Turystyki Miasta Lublin do roku 2025</p> <p><i>Uchwała Nr 897/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013 r.</i></p> <p>Ogólny zarys strategii: Strategia Rozwoju Turystyki Lublina do roku 2025 jest dokumentem składającym się z trzech części: analizy, części strategicznej i części wdrożeniowej. Dokument określa cztery główne cele strategiczne:</p> <p>a) rozwój lubelskich produktów turystycznych – kreacja, wdrożenie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych, których potencjał wynika wprost z tożsamości i historii miasta Lublina;</p> <p>b) Lublin przyjazny turystom – zagospodarowanie pod kątem potrzeb turysty kluczowych obszarów atrakcyjności turystycznej i punktów węzłowych ruchu turystycznego;</p> <p>c) zapewnienie turystom oczekiwanego standardu obsługi i infrastruktury;</p> <p>d) informacja i promocja turystyczna – stworzenie zasad i bieżące prowadzenie działalności promującej ofertę turystyczną miasta oraz kreacja kompleksowego systemu informacji turystycznej;</p> <p>e) turystyka platformą współpracy – stworzenie wydajnego systemu zarządzania, rozwoju, współpracy i monitoringu w turystyce.</p> <p>Komórka organizacyjna wiodąca: Biuro Rozwoju Turystyki Urzędu Miasta Lublin.</p> <p>Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Sportu, Wydział Kultury, Kancelaria Prezydenta Urzędu Miasta Lublin oraz inne jednostki właściwe ze względu na przedmiot Strategii.</p>

Wśród działań realizujących założenia Strategii Rozwoju Turystyki Miasta Lublin do roku 2025 podjętych w 2022 r. podjętych przez Biuro Rozwoju Turystyki Urzędu Miasta Lublin oraz Lokalną Organizację Turystyczną Metropolia Lublin, wymienić należy:

- Program Miejsce Inspiracji (dawniej Kuchnia Inspiracji). Zakwalifikowanych zostało 10 lokali gastronomicznych: Chrupko, ParZona, 2PiEr, Perłowa Pijalnia Piwa, Zielony Talerzyk, Tinto, Anabilis, Niepospolita, Mandragora oraz Legendy Miasta. W roku sprawozdawczym odbyła się sesja zdjęciowa laureatów oraz wydany został folder w wersji elektronicznej „Przewodnik po Miejscach Inspiracji. Lublin Smaków”.
- Program Sezon Lublin. Działania w ramach wydarzenia trwały od 1 czerwca do 31 października. Program jest stałą ofertą 53 partnerów, dostępną przez cały czas trwania akcji, podzieloną na 6 kategorii: spacerowicz – zwiedzanie miasta z przewodnikiem (11 partnerów), przybysz – noclegi (7 partnerów), smakosz – oferta lubelskich restauracji (12 partnerów), kustosz – zwiedzanie instytucji kultury i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych (16 partnerów), atleta – atrakcje sportowe (8 partnerów), kolekcjoner – zakup lokalnych pamiątek (10 partnerów). Zakup usług u poszczególnych partnerów promowany był udziałem w miejskim programie lojalnościowym.
- Program Przewodnik Inspiracji. W omawianym roku wprowadzono nowy regulamin, co skutkowało koniecznością podpisania nowych porozumień z miejskimi przewodnikami biorącymi udział w Programie. Umowy podpisało 29 z 32 partnerów. Przygotowany został także nowy film promocyjny oraz nowe gadżety.
- Akcja Inspiruje nas rozmowa. Celem akcji było zachęcanie mieszkańców i turystów rezygnacji z komunikatorów internetowych i prowadzenia rozmów w tradycyjnej (bezpośredniej) formie. Partnerami akcji byli przedsiębiorstwa z sektora HoReCa, świadczące usługi gastronomiczne. Klienci, którzy biorą udział w projekcie (i na czas pobytu w restauracji umieszczają telefon komórkowy w specjalnym schowku) otrzymują rabat 10%, odliczony od rachunku. Do akcji przyłączyło się 11 partnerów.
- Festiwal Lublin Smaków. W dniach 3-30 listopada odbyła się pierwsza edycja eventu. Partnerami Festiwalu było 26 lubelskich restauracji, organizacje promujące lokalną żywność, uczelnie, placówki oświaty i instytucje kultury. Wśród 27 zorganizowanych przez partnerów wydarzeń znalazły się: pokaz kulinarny z Sylwią Stachyrą (zwycięzcy VII edycji TOP CHEF Polska), warsztaty kulinarne, degustacje, konkursy, gra miejska oraz spacerzy kulinarne z Przewodnikiem Inspiracji. W restauracjach festiwalowych mieszkańcy i turyści mieli możliwość spróbowania dań z dedykowanej wkładki „menu”.
- Aplikacja Turystyczny Lublin. Została rozszerzona o plik audio „Szlak dźwięków miasta: śladami praw miejskich i tradycji mieszczańskich”. Szlak złożony jest z 10 nagrań, przypisanych 10 najważniejszym zabytkom, które miały szczególne znaczenia dla budowania tożsamości miasta i jego mieszkańców. Każde z nagrań składa się z historii miejsca czytanej przez lektora, a także dźwięków tle, które odzwierciedlają prawdopodobne dźwięki Lublina jako średniowiecznego grodu. Do poszczególnych zabytków prowadzi mapa oparta na systemie GPS. Szlak dostępny jest w języku polskim i angielskim.

- Szlak dźwięków. W uzupełnieniu pomysłu szlaku audio w aplikacji Turystyczny Lublin, w ramach europejskiego projektu „Tajemnice dwóch wież: promocja dziedzictwa historycznego Lublina i Łucka poprzez innowacyjne technologie, powstała gra miejska. Umieszczono w niej ciekawostki na temat 10 zabytków ujętych na szlaku. Poszczególne miejsca oznaczone są na mapie, a podpowiedzi można szukać w nagraniach szlaku audio w aplikacji. Uczestnik musi wykazać się nie tylko wiedzą, ale i spostrzegawczością. Gra miejska kierowana jest do każdego, niezależnie od wieku. Przygotowanych zostało 3 000 egzemplarzy w języku polskim i 1 000 egzemplarzy w języku angielskim.
- Barometr turystyczny. W roku sprawozdawczym został wydany Barometr Turystyczny 2021, w który Biuro Rozwoju Turystyki podsumowało ruch turystyczny w Lublinie i Lubelskim Obszarze Metropolitalnym w drugim roku pandemicznym. Analiza objęła liczbę turystów i odwiedzających (krajowych i zagranicznych), strukturę wiekową i ich pochodzenie. Wskazano najchętniej odwiedzane przez turystów i odwiedzających miejsca w Lublinie oraz liczbę przyjezdnych – uczestników w największych wydarzeniach miejskich. W raporcie znalazła się też informacja na temat bazy noclegowej i gastronomicznej w Lublinie (i gminach ościennych), jak również informacja nt. oferty kulturalnej i sportowej w mieście. Kluczowe dane zostały pozyskane z badania ruchu turystycznego na zlecenie Urzędu Miasta Lublin i Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin, Banku Danych Lokalnych GUS, a także Google Trends.
- Oferta dla mieszkańców i turystów. Od sierpnia do listopada Biuro Rozwoju Turystyki zorganizowało i przeprowadziło spacerzy przewodnickie zgodnie z obowiązującą ofertą Programu Przewodnik Inspiracji skierowane do turystów i mieszkańców Lublina (uczniów i studentów placówek oświatowych mieszczących się na terenie miasta Lublin oraz Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego). Zorganizowano 11 spacerów oraz 2 przejazdy trasą turystyczną zabytkowymi pojazdami komunikacji miejskiej „Gutek” wraz z usługą przewodnicką. Z oferty skorzystało ok. 250 uczniów i studentów.

Tabela 156. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób odwiedzających Lublin	b.d.	159 440	107 348	163 121	368 214*
Liczba turystów w Lublinie	585 366	501 561	339 660	224 680	431 368*
Liczba osób obsłużonych w punktach informacji turystycznej	104 000	105 000	b.d.	41 714	80 930
Liczba turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów	71 893	47 944	36 593	38 781	b.d.
Wydatki budżetu miasta Lublin na zadania w zakresie upowszechniania turystyki (w mln zł)	0,9	0,4	0,5	0,9	0,9

Uwagi: Od 2019 r. Biuro Rozwoju Turystyki Urzędu Miasta Lublin, a obecnie Lokalna Organizacja Turystyczna Metropolia Lublin pozyskują dane ilościowe w zakresie ruchu turystycznego korzystając z analiz tzw. śladu cyfrowego. Metodologia pomiaru odróżnia turystę (osoba korzystająca z noclegu) od odwiedzającego (zwiedzający niekorzystający z noclegu). Miniony rok okazał się rekordowy dla Lublina pod względem ruchu turystycznego. Nasze miasto odwiedziło blisko 800 tys. przyjezdnych z Polski (odwiedzający i turyści krajowi). Dane gromadzone przez Lokalną Organizację Turystyczną Metropolia Lublin pozwalają na rozdział na turystów i odwiedzających wg. kryteriów krajowy/zagraniczny, jednak nie wg narodowości. Tym samym w związku z wybuchem pełnoskalowej wojny w Ukrainie i przybywaniem do Lublina, Ukrainek i Ukraińców chroniących się przed działaniami wojennymi, nie jest możliwy podział pozostałych przyjezdnych zagranicznych (z pominięciem przyjezdnych z Ukrainy) na odwiedzających i turystów (liczba turystów i odwiedzających zagranicznych to 46 757 i przy pominięciu przyjezdnych z Ukrainy nie jest możliwe wyliczenie precyzyjnego ich udziału spośród łącznej liczby przyjezdnych w 2022 r.).

Źródło: dane Lokalnej Organizacji Turystycznej Metropolia Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2020

Obowiązek przygotowania strategii ZIT LOF wynika z art. 30 ust. 5 pkt. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020

Ogólny zarys strategii: Strategia ZIT stanowi zestaw powiązanych ze sobą działań, służących długotrwałej poprawie warunków społecznych, gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i demograficznych lubelskiego funkcjonalnego obszaru miejskiego. Strategia określa cele, kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz najważniejsze działania i planowane przedsięwzięcia. Jego realizacja jest możliwa poprzez wzmocnienie istniejących powiązań i wykorzystanie ich dla stworzenia wspólnej zintegrowanej przestrzeni LOF, zachowując odrębność poszczególnych szesnastu gmin wchodzących w jego skład i wykorzystując lokalne mocne strony i szanse. Celem nadrzędnym jest poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w ramach LOF. Cele rozwojowe zostały zdefiniowane jako:

- a) podniesienie poziomu i dostępności edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego oraz innowacyjności w LOF;
- b) poprawa mobilności transportowej, niskoemisyjności oraz zachowanie i promowanie dziedzictwa naturalnego w LOF;
- c) przyspieszenie zrównoważonego rozwoju poprzez rewitalizację przestrzenną i społeczną z uwzględnieniem systemów Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w LOF.

Komórka organizacyjna wiodąca: Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Urzędu Miasta Lublin.

Komórki organizacyjne i instytucje partnerskie: Wydział Funduszy Europejskich, Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta Lublin, Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie, Gminy Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego: Głusk, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Lubartów (gmina), Lubartów (miasto), Mełgiew, Naęczów, Niedzwica Duża, Niemce, Piaski, Spiczyn, Strzyżewice, Świdnik, Wólka.

Z uwagi na fakt, że okres kwalifikowalności wydatków w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 upływa dopiero w 2023 r., w Raporcie o stanie miasta Lublin za 2022 r. zawarta została informacja na temat realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2020. Obecnie trwają prace planistyczne w ramach nowego okresu programowania, tj. 2021–2027.

Dotychczas, zakończona została realizacja 6 projektów ze Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2020.

Wśród najważniejszych działań realizujących założenia Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2020 podjętych w 2022 r. przez Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz inne komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin, wymienić należy:

- prowadzenie monitoringu przygotowania i realizacji projektów pozakonkursowych prowadzonych w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz przygotowywanie raportów w tym zakresie, do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym;
- organizacja posiedzeń Rady Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego i organizacja spotkań koordynatorów jest w celu sprawozdawania z realizowanych projektów;
- udział pracowników Biura ZIT w posiedzeniach Komitetów Sterujących projektów partnerskich realizowanych w ramach ZIT;
- stały monitoring poziomu kontraktacji i certyfikacji środków przeznaczonych na ZIT.

Wśród najważniejszych efektów działań realizujących założenia Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014–2020 podjętych w 2022 r. przez Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz inne komórki organizacyjne Urzędu Miasta Lublin, wymienić należy realizację dwóch zadań:

- Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego;
- Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF.

Projekty te znajdują się w zaawansowanej fazie wdrażania, a zapisane w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego wskaźniki produktu, są na bieżąco realizowane i monitorowane. Certyfikacja wydatków postępuje zgodnie z planem.

Doświadczenia wynikające z realizacji Strategii ZIT LOF i zrealizowanych projektów wskazują, że współpraca samorządów w zakresie prowadzenia wspólnych inicjatyw daje pozytywne rezultaty. Dzięki projektom w ramach instrumentu ZIT udało się poprawić sytuację w zakresie mobilności, ochrony bioróżnorodności oraz rewitalizacji terenów zdegradowanych. Przykładem są efekty projektów takich jak Mobilny LOF, Poprawa spójności przestrzennej LOF czy Rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie, które służą już mieszkańcom.

Tabela 157. Wskaźniki monitorujące realizację celów

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba realizowanych projektów inwestycyjnych LOF	8	8	9	9	2
Wartość realizowanych projektów inwestycyjnych LOF (w mln zł)*	224,3	260,7	434,4	434,4	264,3

* Dane dotyczące „wartości realizowanych projektów” odnoszą się do wartości dofinansowania UE zgodnie z podpisanymi umowami o dofinansowanie (UoD).

Źródło: dane Urzędu Miasta Lublin.

Więcej informacji: [link do strony internetowej Urzędu Miasta Lublin.](#)

6. Realizacja uchwał Rady Miasta Lublin

Rada Miasta Lublin rozstrzyga w drodze uchwał sprawy należące do jej kompetencji, określone w ustawie o samorządzie gminnym oraz w innych ustawach, a także w przepisach prawnych wydawanych na podstawie ustaw. Dwa rodzaje uchwał wymagają dodatkowego wyjaśnienia:

- Uchwała intencyjna – nie kreuje praw czy obowiązków gminy, a zawiera jedynie oświadczenie (stanowisko) organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. Dotyczy sytuacji, gdy stanowisko Rady Gminy jest niewiążące (działanie niewładcze) i stanowi np. apel lub deklarację.
- Uchwała o charakterze organizacyjnym – nie zmierza do wywołania skutku prawnego i nie stanowi czynności prawnej. Dotyczy spraw organizacyjnych, wewnętrznych jednostki organizacyjnej.

Tabela 158. Wykaz uchwał Rady Miasta Lublin podjętych w 2022 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1086/XXXV/2022	27.01.2022	nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Lublin Panu Juliuszowi Machulskiemu	Uchwała zrealizowana	-
1087/XXXV/2022	27.01.2022	skargi na Prezydenta Miasta Lublin w sprawie nieprawidłowego wykonania uchwały nr 56/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1088/XXXV/2022	27.01.2022	przyjęcia strategii rozwoju miasta Lublin	Uchwała w trakcie realizacji ²¹	-
1089/XXXV/2022	27.01.2022	przystąpienia Gminy Lublin do projektu partnerskiego oraz zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy Lublin na realizację projektu pn. „Zielone serce Europy Środkowej” realizowanego w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	-	Uchwała intencyjna ²²
1090/XXXV/2022	27.01.2022	złożenia wniosku o zezwolenie na utworzenie oddziału przygotowania wojskowego w XIV Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie wchodzącym w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Zbigniewa Herberta w Lublinie oraz zobowiązania do ponoszenia kosztów kształcenia w tym oddziale	Uchwała zrealizowana	-
1091/XXXV/2022	27.01.2022	ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin oraz określenia granic ich obwodów	Uchwała zrealizowana	-
1092/XXXV/2022	27.01.2022	zamiaru przekształcenia Przedszkola nr 14 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1093/XXXV/2022	27.01.2022	zamiaru przekształcenia Przedszkola nr 26 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1094/XXXV/2022	27.01.2022	zmiany uchwały nr 595/XVIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony zasobów wodnych dla miasta Lublina wraz z zasadami udzielania dotacji celowej	Uchwała w trakcie realizacji ²³	-
1095/XXXV/2022	27.01.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz Miasta Lublin – miasta na prawach powiatu położonych w Lublinie przy ul. Cmentarnej oraz ul. Droga Męczenników Majdanka	Uchwała zrealizowana	-
1096/XXXV/2022	27.01.2022	wyrażenia zgody na przyjęcie przez Gminę Lublin darowizny udziału stanowiącego własność Skarbu Państwa w części nieruchomości gruntowej położonej w Lublinie przy ul. Rąbłowskiej /droga/	Uchwała zrealizowana	-
1097/XXXV/2022	27.01.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-

²¹ Uchwała została przyjęta. Strategia ma charakter wieloletni.

²² Uchwała została przyjęta. Wniosek nie otrzymał dofinansowania z Programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027 (środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Projekt nie był realizowany.

²³ Uchwała została przyjęta. Program ma charakter wieloletni.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1098/XXXV/2022	27.01.2022	wydzierżawienia lub wynajmu nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ²⁴	-
1099/XXXV/2022	27.01.2022	wydzierżawienia lub wynajmu nieruchomości położonych w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście	Uchwała zrealizowana	-
1100/XXXV/2022	27.01.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1101/XXXVI/2022	3.03.2022	ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego wykonywanych w ramach przewozów zleczanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie	Uchwała zrealizowana	-
1102/XXXVI/2022	3.03.2022	zerwania przez Miasto Lublin współpracy partnerskiej z Miastem Brześć (Białoruś)	Uchwała zrealizowana	-
1103/XXXVI/2022	3.03.2022	ustanowienia uprawnień do bezpłatnego postoju pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania na terenie miasta Lublin dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie	Uchwała zrealizowana	-
1104/XXXVI/2022	3.03.2022	zwolnienia z opłat za zakwaterowanie i wyżywienie w bursach prowadzonych przez Miasto Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1105/XXXVI/2022	3.03.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1106/XXXVI/2022	3.03.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1107/XXXVI/2022	3.03.2022	przepisów porządkowych związanych z eksponowaniem drastycznych treści na obszarze Lublina	Uchwała unieważniona ²⁵	-
1108/XXXVI/2022	3.03.2022	zmiany uchwały nr 139/IV/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie powołania Społecznej Komisji Mieszkaniowej	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1109/XXXVI/2022	3.03.2022	przyjęcia programu osłonowego Miasta Lublin „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022	Uchwała zrealizowana	-
1110/XXXVI/2022	3.03.2022	określenia wysokości opłaty za pobyt w Ośrodku Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin	Uchwała zrealizowana	-
1111/XXXVI/2022	3.03.2022	nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1112/XXXVI/2022	3.03.2022	upoważnienia Prezydenta Miasta Lublin do zawarcia z Wojewodą Lubelskim porozumień dotyczących utrzymania w roku 2022 grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1113/XXXVI/2022	3.03.2022	przekształcenia Przedszkola nr 14 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1114/XXXVI/2022	3.03.2022	przekształcenia Przedszkola nr 26 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1115/XXXVI/2022	3.03.2022	utworzenia Zespołu Przedszkolnego nr 2 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1116/XXXVI/2022	3.03.2022	zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu miasta Lublin oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania przez podmioty funkcjonujące na terenie miasta Lublin prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne inne, niż miasto Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1117/XXXVI/2022	3.03.2022	uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I obszar północno-wschodni dla obszaru A – rejon ulicy Trześniowskiej	Uchwała zrealizowana	-
1118/XXXVI/2022	3.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I obszar północno-wschodni dla obszaru E – rejon ulicy Narcyzowej	Uchwała zrealizowana	-

²⁴ Uchwała zrealizowana w 17 na 19 pozycji: 17 zawartych umów, 1 w trakcie negocjacji, 1 do negocjacji.

²⁵ Uchwała unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Lubelskiego nr PN-II.4131.132.2022 z dnia 5 kwietnia 2022 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1119/XXXVI/2022	3.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część III dla obszaru A – rejon ulic: Choiny, Wojtasa, Związkowej	Uchwała zrealizowana	-
1120/XXXVI/2022	3.03.2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej obszarów: Obszar I-F – rejon al. Kraśnickiej, ul. Kieleckiej, Obszar I-N – rejon ulicy Szczecińskiej i Obszar I-O – rejon ulicy Wajdeloty	Uchwała zrealizowana	-
1121/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1122/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy Al. Raławickich 27 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1123/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Kowalskiej 8 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1124/XXXVI/2022	3.03.2022	uchylenia uchwały nr 990/XXI/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 9 września 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz spółki handlowej położonych w Lublinie przy ul. Hanki Ordonówny oraz ul. Majerankowej 3	Uchwała zrealizowana	-
1125/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Nałęczowskiej	Uchwała zrealizowana	-
1126/XXXVI/2022	3.03.2022	wydzierżawienia lub wynajmu nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ²⁶	-
1127/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1128/XXXVI/2022	3.03.2022	wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu nad nieruchomością stanowiącą własność Miasta Lublin – miasta na prawach powiatu, położoną przy ul. Bartosza Głowackiego 26, 26a w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1129/XXXVI/2022	3.03.2022	zmiany uchwały nr 496/XXVI/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 27 listopada 2008 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1130/XXXVI/2022	3.03.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1131/XXXVII/2022	31.03.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1132/XXXVII/2022	31.03.2022	skargi na działanie Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 44	Uchwała zrealizowana	-
1133/XXXVII/2022	31.03.2022	skargi na działanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1134/XXXVII/2022	31.03.2022	zmiany uchwały nr 1101/XXXVI/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego wykonywanych w ramach przewozów zlecanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie	Uchwała zrealizowana	-
1135/XXXVII/2022	31.03.2022	zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnego postoju pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania na terenie miasta Lublin dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie	Uchwała zrealizowana	-
1136/XXXVII/2022	31.03.2022	zmiany uchwały nr 306/VIII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat	Uchwała zrealizowana	-

²⁶ Uchwała zrealizowana w 26 na 27 pozycji: 26 zawartych umów, 1 w trakcie negocjacji.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
		za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz innych publicznych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Lublin		
1137/XXXVII/2022	31.03.2022	nadania statutu Zespołowi Przedszkolnemu nr 2 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1138/XXXVII/2022	31.03.2022	ustalenia sieci prowadzonych przez Miasto Lublin publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Uchwała zrealizowana	-
1139/XXXVII/2022	31.03.2022	Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na lata 2022-2023	Uchwała w trakcie realizacji ²⁷	-
1140/XXXVII/2022	31.03.2022	określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na które przeznaczona się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r.	Uchwała zrealizowana	-
1141/XXXVII/2022	31.03.2022	wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu	Uchwała zrealizowana	-
1142/XXXVII/2022	31.03.2022	przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1143/XXXVII/2022	31.03.2022	wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do Komisji Konkursowej w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Ośrodka Leczenia Uzależnień SP ZOZ w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1144/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie na lata 2022-2026”	Uchwała w trakcie realizacji ²⁸	-
1145/XXXVII/2022	31.03.2022	ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszącej przy ul. Gospodarczej w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1146/XXXVII/2022	31.03.2022	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część IVA w rejonie Specjalnej Strefy Ekonomicznej	Uchwała w trakcie realizacji ²⁹	-
1147/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar B – rejon ulicy Podlaskiej i ulicy Fabrycznej	Uchwała zrealizowana	-
1148/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II, obejmującego południową część ośrodka usługowego „Centrum Zana” w rejonie ulicy Jana Sawy	Uchwała zrealizowana	-
1149/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar D – rejon ulicy Przyjaźni	Uchwała zrealizowana	-
1150/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar C – rejon ulicy Krzemionki	Uchwała zrealizowana	-
1151/XXXVII/2022	31.03.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VIA (Bronowice – rejon ul. Łęczyńskiej), Obszar A – rejon ulicy Firlejowskiej	Uchwała zrealizowana	-
1152/XXXVII/2022	31.03.2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej Obszaru E – rejon ulicy Grażyny	Uchwała zrealizowana	-
1153/XXXVII/2022	31.03.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. G. Narutowicza 58/60	Uchwała zrealizowana ³⁰	-

²⁷ Uchwała została przyjęta. Program ma charakter wieloletni.

²⁸ Uchwała została przyjęta. Plan ma charakter wieloletni.

²⁹ Etap projektowy.

³⁰ Biuro Rady Miasta zrealizowało uchwałę w zakresie poinformowania wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1154/XXXVII/2022	31.03.2022	wyznaczenia miejsc do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz uchwalenia regulaminu określającego zasady prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach	Uchwała zrealizowana	-
1155/XXXVII/2022	31.03.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz osób fizycznych położonych w Lublinie przy ul. Izoldy 4 oraz w pobl. ul. Biskupińskiej	Uchwała zrealizowana	-
1156/XXXVII/2022	31.03.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1157/XXXVII/2022	31.03.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Nałkowskich 114 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1158/XXXVII/2022	31.03.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Grodzkiej 5a w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1159/XXXVII/2022	31.03.2022	nieodpłatnego obciążenia służebnością gruntową o treści służebności przesyłu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1160/XXXVII/2022	31.03.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ³¹	-
1161/XXXVII/2022	31.03.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1163/XXXIX/2022	28.04.2022	petycji dotyczącej nadania jednej z ulic Lublina nazwy „ul. Sieradzka”	Uchwała zrealizowana	-
1164/XXXIX/2022	28.04.2022	przystąpienia Gminy Lublin do projektu partnerskiego oraz zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy Lublin na realizację projektu pn. „Athena – udoskonalanie narzędzi i metod cyfrowych w celu zwiększenia umiejętności przedsiębiorczych kobiet w erze Covid-19”, program Erasmus Plus 2021-2027, akcja kluczowa KA220-YOU, Partnerstwa współpracy, sektor Młodzież	Uchwała zrealizowana	-
1165/XXXIX/2022	28.04.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1166/XXXIX/2022	28.04.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1167/XXXIX/2022	28.04.2022	emisji obligacji komunalnych Gminy Lublin oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała w trakcie realizacji ³²	-
1168/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie w pobl. ul. Józefa Franczaka „Lalka” i przy ul. Generała Witolda Urbanowicza oraz spółki handlowej położonych w Lublinie przy ul. Relaksowej i w rej. ul. Józefa Franczaka „Lalka”	Uchwała zrealizowana	-
1169/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na przyjęcie przez Gminę Lublin darowizny części nieruchomości stanowiących własność spółki handlowej położonych w Lublinie w pobl. ul. Kasztelańskiej oraz ul. Relaksowej	Uchwała zrealizowana	-
1170/XXXIX/2022	28.04.2022	zmieniająca uchwałę nr 516/XIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wspólnej obsługi organizacyjno-administracyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Lublin zaliczanych do sektora finansów publicznych	Uchwała w trakcie realizacji ³³	-
1171/XXXIX/2022	28.04.2022	zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnego postoju pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania na terenie miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-

³¹ Uchwała zrealizowana w 4 na 5 pozycji: 4 zawarte umowy, 1 do negocjacji.

³² Emisja obligacji nastąpiła w 2022 r. Wykup obligacji zaplanowany jest w latach 2027-2036.

³³ Uchwała jest realizowana od 2021 r., dotyczy bieżącej obsługi i wsparcia 151 jednostek (użytkowników elektronicznego systemu obsługi spraw i dokumentów).

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
		dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie		
1172/XXXIX/2022	28.04.2022	zmiany uchwały nr 1101/XXXVI/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego wykonywanych w ramach przewozów zleczanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie dla obywateli Ukrainy w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na Ukrainie	Uchwała zrealizowana	-
1173/XXXIX/2022	28.04.2022	zawarcia umowy partnerskiej pomiędzy Miastem Lublin a Miastem Charków (Ukraina)	Uchwała zrealizowana	-
1174/XXXIX/2022	28.04.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. G. Narutowicza 58/60	Uchwała zrealizowana ³⁴	-
1175/XXXIX/2022	28.04.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. G. Narutowicza 58/60	Uchwała zrealizowana ³⁵	-
1176/XXXIX/2022	28.04.2022	zmiany statutu instytucji kultury pn. Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1177/XXXIX/2022	28.04.2022	przystąpienia do projektu pn. „CreArt. Sieć miast na rzecz twórczości artystycznej” współfinansowanego w ramach Komponentu Kultura Programu Kreatywna Europa ze środków Komisji Europejskiej oraz zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Miasta Lublin na lata 2023–2026 na jego realizację	Uchwała zrealizowana ³⁶	-
1178/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż lokalu mieszkalnego stanowiącego przedmiot spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w Częstochowie przy ul. Adama Czartoryskiego 13	Uchwała zrealizowana	-
1179/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1180/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Lublinie przy ul. Elektrycznej 55a stanowiącej własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ³⁷	-
1181/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Krańcowej 106 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1182/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Lubartowskiej 17 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1183/XXXIX/2022	28.04.2022	wyrażenia zgody na oddanie w dzierżawę lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Zdrowej 14 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1184/XXXIX/2022	28.04.2022	wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu	Uchwała w trakcie realizacji ³⁸	-
1185/XXXIX/2022	28.04.2022	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1186/XL/2022	26.05.2022	udzielenia pomocy społecznościom lokalnym i regionalnym Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	Uchwała w trakcie realizacji	-
1187/XL/2022	26.05.2022	przystąpienia Gminy Lublin do projektu partnerskiego pn. „Kongres i Akademia Współpracy Transgranicznej – przestrzeń współpracy partnerów V4 i PW” (eng. Cross-	Uchwała zrealizowana	-

³⁴ Biuro Rady Miasta zrealizowało uchwałę w zakresie poinformowania wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku.

³⁵ Jw.

³⁶ Uchwała została przyjęta. Wniosek nie otrzymał dofinansowania. Projekt nie był realizowany.

³⁷ Uchwała zrealizowana częściowo w 5 na 7 pozycji: nabywcy nieruchomości zostali zaproszeni do podpisania protokołu z rokowań, poprzedzającego zawarcie notarialnej umowy sprzedaży gruntu (realizacja uchwały uzależniona od woli nabywców).

³⁸ Uchwała została przyjęta. Obowiązki ma charakter wieloletni.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
		Border Cooperation Congress and Academy – a cooperation hub for V4 and EaP realizowanego w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (eng. International Visegrad Fund) z grantu Visegrad + Grants		
1188/XL/2022	26.05.2022	skargi na działanie Dyrektora XXIII Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1189/XL/2022	26.05.2022	skargi z dnia 1 kwietnia 2022 r. na Prezydenta Miasta Lublin w sprawie opóźnień w budowie dróg gminnych	Uchwała zrealizowana	-
1190/XL/2022	26.05.2022	skargi z dnia 5 kwietnia 2022 r. na Prezydenta Miasta Lublin w sprawie opóźnień w budowie dróg gminnych	Uchwała zrealizowana	-
1191/XL/2022	26.05.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1192/XL/2022	26.05.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1193/XL/2022	26.05.2022	podwyższenia wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka oraz rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	Uchwała zrealizowana	-
1194/XL/2022	26.05.2022	szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej	Uchwała zrealizowana	-
1195/XL/2022	26.05.2022	zawieszenia w 2022 roku realizacji niektórych projektów ze środków budżetu obywatelskiego	Uchwała zrealizowana	-
1196/XL/2022	26.05.2022	zmiany uchwały nr 921/XXIX/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe osób środkami lokalnego transportu zbiorowego zlecane przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1197/XL/2022	26.05.2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulicy Lisiej	Uchwała zrealizowana ³⁹	-
1198/XL/2022	26.05.2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulicy Perłowej	Uchwała zrealizowana ⁴⁰	-
1199/XL/2022	26.05.2022	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w części dotyczącej rejonu ulicy J. Sawy	Uchwała zrealizowana	-
1200/XL/2022	26.05.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru A – rejon ulic: Strzeszewskiego i Strzembosza	Uchwała zrealizowana	-
1201/XL/2022	26.05.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno-wschodni dla obszaru D – rejon alei Spółdzielczości Pracy	Uchwała zrealizowana	-
1202/XL/2022	26.05.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru D – rejon ulic: Grębokiej i J. Sowińskiego	Uchwała zrealizowana	-
1203/XL/2022	26.05.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru położonego w rejonie ul. Pielęgniarek	Uchwała zrealizowana	-
1204/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁴¹	-
1205/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁴²	-

³⁹ Etap projektowy.

⁴⁰ Etap projektowy.

⁴¹ Biuro Rady Miasta zrealizowało uchwałę w zakresie poinformowania wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku.

⁴² Jw.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1206/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁴³	-
1207/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁴⁴	-
1208/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Kowalskiej 5	Uchwała zrealizowana ⁴⁵	-
1209/XL/2022	26.05.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Kowalskiej 5	Uchwała zrealizowana ⁴⁶	-
1210/XL/2022	26.05.2022	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny przez Gminę Lublin na rzecz Skarbu Państwa lokalu mieszkalnego usytuowanego w budynku położonym w Lublinie przy ul. Glinianej 27	Uchwała zrealizowana	-
1211/XL/2022	26.05.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Jana Karskiego, ul. Spokojnej oraz ul. Ewangelickiej	Uchwała w trakcie realizacji ⁴⁷	-
1212/XL/2022	26.05.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w pobliżu ul. Józefa Franczaka „Lalka”	Uchwała w trakcie realizacji ⁴⁸	-
1213/XL/2022	26.05.2022	wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1214/XL/2022	26.05.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1215/XL/2022	26.05.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ⁴⁹	-
1216/XL/2022	26.05.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1217/XLI/2022	23.06.2022	wotum zaufania dla Prezydenta Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1218/XLI/2022	23.06.2022	rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta Lublin za 2021 rok	Uchwała zrealizowana	-
1219/XLI/2022	23.06.2022	absolutorium dla Prezydenta Miasta Lublin za 2021 rok	Uchwała zrealizowana	-
1220/XLI/2022	23.06.2022	skargi na działanie Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1221/XLI/2022	23.06.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1222/XLI/2022	23.06.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1223/XLI/2022	23.06.2022	niedochodzenia należności z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych	Uchwała w trakcie realizacji ⁵⁰	-
1224/XLI/2022	23.06.2022	zatwierdzenia do realizacji, zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy Lublin na lata 2022-2024 oraz wyrażenia zgody na partnerstwo w ramach projektu pt. „Sieć Miast Europejskich na rzecz Międzykulturowości, Różnorodności, Równości i Przeciwdziałania Dyskryminacji – NET-IDEA”	Uchwała w trakcie realizacji ⁵¹	-

⁴³ Jw.

⁴⁴ Jw.

⁴⁵ Jw.

⁴⁶ Jw.

⁴⁷ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

⁴⁸ Trwa procedura związana z wyłonieniem rzeczoznawcy majątkowego.

⁴⁹ Uchwała zrealizowana w 8 na 9 pozycji: 8 zawarte umowy, 1 po negocjacjach na wykaz.

⁵⁰ Uchwała ma charakter wieloletni (dotyczy Gminy Lublin oraz jej jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 9 pkt 3, 4 i 13 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) i jest realizowana na bieżąco.

⁵¹ Uchwała została przyjęta. Projekt ma charakter wieloletni.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1225/XLI/2022	23.06.2022	zmiany uchwały nr 1086/XLIII/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1226/XLI/2022	23.06.2022	ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Lublin na rok szkolny 2022/2023	Uchwała zrealizowana	-
1227/XLI/2022	23.06.2022	zmiany uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 7 września 2017 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą „Lubelskie Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Oświaty” i nadania jej statutu	Uchwała zrealizowana	-
1228/XLI/2022	23.06.2022	ustanowienia pomników przyrody	Uchwała zrealizowana ⁵²	-
1229/XLI/2022	23.06.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni, obszar A – rejon ulicy Julii, obszar B – rejon ulicy Klepackiego, obszar D – rejon ulicy Lazurkowej	Uchwała zrealizowana	-
1230/XLI/2022	23.06.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część III dla obszaru F – położonego w rejonie ulicy Karpackiej	Uchwała zrealizowana	-
1231/XLI/2022	23.06.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VC dla obszaru A – rejon ulic: Willowej i Tarasowej	Uchwała zrealizowana	-
1232/XLI/2022	23.06.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni, obszar F – rejon ulicy Pustowójtówny, obszar J – rejon ulic: Zagłoby i Judyma	Uchwała zrealizowana	-
1233/XLI/2022	23.06.2022	zmiany uchwały nr 496/XXVI/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie	Uchwała zrealizowana ⁵³	-
1234/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁴	-
1235/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁵	-
1236/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁶	-
1237/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁷	-
1238/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁸	-
1239/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁵⁹	-
1240/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Grodzkiej 30	Uchwała zrealizowana ⁶⁰	-
1241/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁶¹	-

⁵² Uchwała została przyjęta. Trwają prace związane z realizacją zadania.

⁵³ Zmiana w statucie Spółki. Dotyczy koordynacji i organizacji systemu Lubelskiego Roweru Miejskiego.

⁵⁴ Biuro Rady Miasta zrealizowało uchwałę w zakresie poinformowania wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku.

⁵⁵ Jw.

⁵⁶ Jw.

⁵⁷ Jw.

⁵⁸ Jw.

⁵⁹ Jw.

⁶⁰ Jw.

⁶¹ Jw.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1242/XLI/2022	23.06.2022	wydania opinii o lokalizacji kasyna gry w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 56	Uchwała zrealizowana ⁶²	-
1243/XLI/2022	23.06.2022	nadania nazwy rondu położonemu w granicach administracyjnych miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1244/XLI/2022	23.06.2022	nabycia nieruchomości położonej w Lublinie przy ulicy Biskupińskiej	Uchwała zrealizowana	-
1245/XLI/2022	23.06.2022	zmieniająca uchwałę nr 1115/XLIV/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zamiaru wzniesienia na terenie Placu Lecha Kaczyńskiego w Lublinie pomnika Pary Prezydenckiej Marii i Lecha Kaczyńskich	Uchwała w trakcie realizacji ⁶³	-
1246/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na przyjęcie przez Gminę Lublin darowizny lokalu mieszkalnego nr --- położonego w Lublinie przy al. Warszawskiej 70 stanowiącego własność Skarbu Państwa	Uchwała zrealizowana	-
1247/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w pobliżu ul. Sokolniki	Uchwała w trakcie realizacji ⁶⁴	-
1248/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Morelowej	Uchwała zrealizowana	-
1249/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Wiązowej oraz w pobl. ul. Leszczynowej	Uchwała w trakcie realizacji ⁶⁵	-
1250/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Stanisława Leszczyńskiego	Uchwała niezrealizowana ⁶⁶	-
1251/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie w pobl. ul. Parczewskiej	Uchwała w trakcie realizacji ⁶⁷	-
1252/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Pancerniaków 31a [Al. Wincentego Witosa 42a], ul. Erazma Plewińskiego oraz ul. Doświadczalnej	Uchwała zrealizowana ⁶⁸	-
1253/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny przez Gminę Lublin na rzecz Skarbu Państwa części nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Jacka Kuronia oraz ul. Lwowskiej 20	Uchwała zrealizowana	-
1254/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Anny Walentynowicz oraz ul. Chemicznej	Uchwała zrealizowana	-
1255/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz spółki handlowej położonych w Lublinie w pobl. alei Mieczysława Smorawińskiego oraz ul. Jerzego Rudlickiego	Uchwała w trakcie realizacji ⁶⁹	-
1256/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ⁷⁰	-
1257/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Lublinie przy ul. Nowy Świat 42 stanowiącej własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ⁷¹	-

⁶² Jw.

⁶³ Uchwała została przyjęta. Na inwestorze spoczywa obowiązek złożenia wniosku oraz uzyskania pozwolenia na budowę pomnika.

⁶⁴ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia. Prowadzone są czynności związane z ogłoszeniem przetargu na zbycie nieruchomości.

⁶⁵ Jw.

⁶⁶ Uchylono zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin o wyborze formy sprzedaży nieruchomości.

⁶⁷ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

⁶⁸ Uchwała została przyjęta. Uchylona decyzją Rady Miasta Lublin (Uchwała nr 1294/XLII/2022 z dnia 8 września 2022 r.).

⁶⁹ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

⁷⁰ Uchwała zrealizowana w 6 na 9 pozycji: 6 zawarte umowy, 2 po negocjacjach na wykaz, 1 przygotowana umowa.

⁷¹ Uchwała zrealizowana częściowo w 5 na 7 pozycji. Nieruchomość zdjęta z wykazu dnia 18 stycznia 2023 r. (realizacja uchwały uzależniona od woli nabywców).

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1258/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem, dzierżawę lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1259/XLI/2022	23.06.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała w trakcie realizacji ⁷²	-
1260/XLI/2022	23.06.2022	określenia zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w zakresie organizacji kolonii letnich dla dzieci i młodzieży z Ukrainy	Uchwała zrealizowana	-
1261/XLI/2022	23.06.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz osób fizycznych położonych w Lublinie przy ul. Narcyzowej, w pobl. ul. Kazimierza Litwiniukowej, w pobl. ul. Beżyckiej oraz w pobl. ul. Gołębiej	Uchwała zrealizowana	-
1262/XLII/2022	8.09.2022	petycji dotyczącej wprowadzenia nowego rodzaju biletów okresowych	Uchwała zrealizowana	-
1263/XLII/2022	8.09.2022	skargi na Prezydenta Miasta Lublin za notoryczne naruszanie art. 5 i 74 Konstytucji RP oraz wypełniające je wnioski, zalecenia i nakazy wpisane we wskazane przez skarżącego dokumenty	Uchwała zrealizowana	-
1264/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 178/VII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie emisji obligacji komunalnych Miasta Lublin oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała zrealizowana ⁷³	-
1265/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 577/XVII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie emisji obligacji przychodowych Gminy Lublin oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała zrealizowana ⁷⁴	-
1266/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 838/XXVI/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie emisji obligacji komunalnych Gminy Lublin oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała zrealizowana ⁷⁵	-
1267/XLII/2022	8.09.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1268/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1269/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 920/XXIX/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie utworzenia wydzielonych rachunków przez samorządowe jednostki budżetowe	Uchwała zrealizowana	-
1270/XLII/2022	8.09.2022	udzielenia pomocy społecznościom lokalnym i regionalnym Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	Uchwała zrealizowana	-
1271/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 516/XIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wspólnej obsługi organizacyjno-administracyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Lublin zaliczanych do sektora finansów publicznych	Uchwała w trakcie realizacji ⁷⁶	-
1272/XLII/2022	8.09.2022	ustalenia opłaty za pobyt dzieci w żłobkach prowadzonych przez Gminę Lublin, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie oraz warunków zwolnienia od ponoszenia tych opłat	Uchwała zrealizowana	-
1273/XLII/2022	8.09.2022	zmiany uchwały nr 306/VIII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicz-	Uchwała zrealizowana	-

⁷² Prowadzone są czynności związane z ogłoszeniem przetargu.

⁷³ Aneks do umowy o przeprowadzeniu emisji obligacji. Przeniesiono wykup obligacji z lat 2022-2023 na lata 2030-2031.

⁷⁴ Aneks do umowy o emisji obligacji przychodowych. Dokonano zmiany przedsięwzięć planowanych do finansowania.

⁷⁵ Aneks do umowy o przeprowadzeniu emisji obligacji. Zmieniono harmonogram wykupu obligacji serii A i B bez zmiany ostatecznego terminu wykupu w 2031 r.

⁷⁶ Uchwała ma charakter wieloletni (dotyczy Gminy Lublin oraz jej jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) i jest realizowana na bieżąco.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
		nych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz innych publicznych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Lublin		
1274/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Miastem Lublin a Gminą Miejską Świdnik w sprawie organizacji pozaszkolnego punktu katechetycznego nauczania religii Kościoła Chrześcijan Wiary Ewangelicznej w Świdniku	Uchwała w trakcie realizacji ⁷⁷	-
1275/XLII/2022	8.09.2022	zmiany uchwały nr 318/IX/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2019 r. w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Lublin (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego z dnia 17 września 2019 r. poz. 5082)	Uchwała zrealizowana	-
1276/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 330/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie miasta Lublin oraz wysokości opłat za postój i sposobu ich pobierania	Uchwała zrealizowana	-
1277/XLII/2022	8.09.2022	zmieniająca uchwałę nr 393/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1278/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na utworzenie przez Gminę Lublin Stowarzyszenia Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego	Uchwała zrealizowana	-
1279/XLII/2022	8.09.2022	zawarcia Porozumienia międzygminnego w sprawie współdziałania Gmin wchodzących w skład aglomeracji Lublin przy realizacji zadania polegającego na aktualizacji obszaru i granic aglomeracji Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1280/XLII/2022	8.09.2022	wyznaczenia osoby do pełnienia funkcji organów Dzielnic Sławinek do czasu wyboru tych organów	Uchwała zrealizowana	-
1281/XLII/2022	8.09.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru F – rejon ulic: Roztocze i W. Orkana	Uchwała zrealizowana	-
1282/XLII/2022	8.09.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno – wschodni dla obszaru B – rejon ulicy Kosynierów	Uchwała zrealizowana	-
1283/XLII/2022	8.09.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar północno – wschodni dla obszaru C – rejon ROD „Bluszczowa”	Uchwała zrealizowana	-
1284/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Zamojskiej 33 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1285/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Lipowej 1/AI. Racławickich 2 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1286/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Montażowej 16 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1287/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Grodzkiej 7 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1288/XLII/2022	8.09.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-

⁷⁷ Porozumienie zostało zawarte i jest realizowane.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1289/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Rzeszowskiej 21 oraz ul. Rzeszowskiej 19	Uchwała w trakcie realizacji ⁷⁸	-
1290/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy alei Spółdzielczości Pracy 26a	Uchwała w trakcie realizacji ⁷⁹	-
1291/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny przez Gminę Lublin na rzecz Skarbu Państwa części nieruchomości położonej w Lublinie w pobl. ul. Faraona	Uchwała zrealizowana	-
1292/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Przy Bocznicy	Uchwała w trakcie realizacji ⁸⁰	-
1293/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Powstańców Śląskich	Uchwała niezrealizowana ⁸¹	-
1294/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Pancerniaków 31a {Al. Wincentego Witosa 42a oraz ul. Erazma Plewińskiego	Uchwała zrealizowana	-
1295/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w rejonie ul. Filaretów	Uchwała w trakcie realizacji ⁸²	-
1296/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w pobliżu ul. Filaretów	Uchwała w trakcie realizacji ⁸³	-
1297/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Wspólnej 11	Uchwała w trakcie realizacji ⁸⁴	-
1298/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w pobliżu ul. Morelowej	Uchwała w trakcie realizacji ⁸⁵	-
1299/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ⁸⁶	-
1300/XLII/2022	8.09.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1301/XLII/2022	8.09.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1302/XLIII/2022	20.10.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1303/XLIII/2022	20.10.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1304/XLIII/2022	20.10.2022	określenia wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości na 2023 rok	Uchwała zrealizowana ⁸⁷	-
1305/XLIII/2022	20.10.2022	zmiany uchwały nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących	Uchwała w trakcie realizacji	-

⁷⁸ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia. Prowadzone są czynności związane z ogłoszeniem przetargu na zbycie nieruchomości.

⁷⁹ Przygotowany jest protokół uzgodnień w sprawie sprzedaży, następnie sporządzony zostanie akt notarialny.

⁸⁰ Ogłoszony został przetarg na zbycie nieruchomości.

⁸¹ W przypadku jednej z działek, Wnioskodawcy zrezygnowali z wykupu nieruchomości w trybie bezprzetargowym. W przypadku drugiej działki prowadzone jest postępowanie o zasiedzenie nieruchomości.

⁸² Trwa analiza dotycząca wyboru formy zbycia nieruchomości.

⁸³ Jw.

⁸⁴ Nieruchomość została wyceniona. Trwają dalsze czynności do zbycia.

⁸⁵ Przygotowywany został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

⁸⁶ Uchwała zrealizowana w 4 na 29 pozycji: 4 zawarte umowy, 5 w trakcie negocjacji, 1 do negocjacji, 10 na wykazie, 6 umów w przygotowaniu, 2 po negocjacjach na wykaz, 1 postępowanie spadkowe.

⁸⁷ Uchwała została przyjęta. Realizacja nastąpi w 2023 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
		zadania własne Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu		
1306/XLIII/2022	20.10.2022	zakresu pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	Uchwała w trakcie realizacji ⁸⁸	-
1307/XLIII/2022	20.10.2022	uchwalenia programu współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023	Uchwała w trakcie realizacji ⁸⁹	-
1308/XLIII/2022	20.10.2022	wskazania przedstawicieli Rady Miasta Lublin do składu Rady Programowej ds. Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023	Uchwała zrealizowana	-
1309/XLIII/2022	20.10.2022	zmiany uchwały nr 957/XXX/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Komisji ds. opiniowania wniosków i typowania kandydatów do zawarcia umowy najmu lokali przeznaczonych na pracownie twórców	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1310/XLIII/2022	20.10.2022	przystąpienia do sporządzenia zmian części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Dworcowej, Krochmalnej, 1-go Maja, Al. Zygmuntowskich i Piłsudskiego - rejon ulicy Przeskok	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁰	-
1311/XLIII/2022	20.10.2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Dworcowej, Krochmalnej, 1-go Maja, Al. Zygmuntowskich i Piłsudskiego - rejon ulic: Krochmalnej Spółdzielczej	Uchwała w trakcie realizacji ⁹¹	-
1312/XLIII/2022	20.10.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część II dla obszaru H - rejon ulic: T. Zana i Wallenroda	Uchwała zrealizowana częściowo ⁹²	-
1313/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody na wzniesienie na terenie Miasta Lublin pomnika Śp. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego	Uchwała w trakcie realizacji ⁹³	-
1314/XLIII/2022	20.10.2022	zaliczenia ulic położonych w Lublinie do kategorii dróg gminnych	Uchwała zrealizowana	-
1315/XLIII/2022	20.10.2022	ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych położonych w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1316/XLIII/2022	20.10.2022	zmieniająca uchwałę nr 330/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie miasta Lublin oraz wysokości opłat za postój i sposobu ich pobierania	Uchwała zrealizowana	-
1317/XLIII/2022	20.10.2022	zmieniająca uchwałę nr 393/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1318/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem garażu usytuowanego w budynku przy ul. Kunickiego 35 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1319/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody na oddanie w dzierżawę części nieruchomości Gminy Lublin położonej przy ul. Lipowej 1 / Al. Racławickich 2 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1320/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Cmentarnej 12	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁴	-

⁸⁸ Określa zakres pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

⁸⁹ Uchwała została przyjęta. Realizacja nastąpi w 2023 r.

⁹⁰ Etap projektowy.

⁹¹ Jw.

⁹² Rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 28 listopada 2022 r., znak IF-II.4131.45.2022 Wojewody Lubelskiego stwierdzono nieważność uchwały w części obejmującej par. 8 ust. 1 pkt 2 oraz par. 8 ust. 3 pkt 3 lit. d uchwały. Rozstrzygnięcie nadzorcze zostało zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie.

⁹³ Uchwała została przyjęta. Na inwestorze spoczywa obowiązek złożenia wniosku oraz uzyskania pozwolenia na budowę pomnika.

⁹⁴ Przygotowywane jest ogłoszenie przetargu na zbycie nieruchomości.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1321/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Gen. Józefa Zajęczka	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁵	-
1322/XLIII/2022	20.10.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ⁹⁶	-
1323/XLIII/2022	20.10.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1324/XLIV/2022	17.11.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1325/XLIV/2022	17.11.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1326/XLIV/2022	17.11.2022	zmieniająca uchwałę nr 56/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁷	-
1327/XLIV/2022	17.11.2022	wskazania przedstawicieli Rady Miasta Lublin do składu Komisji Stypendialnej przeprowadzającej postępowanie konkursowe dotyczące przyznawania pomocy materialnej w formie stypendiów naukowych dla wybitnie uzdolnionych studentów oraz doktorantów, zamieszkujących na terenie Miasta Lublin na rok akademicki 2022/2023	Uchwała zrealizowana	-
1328/XLIV/2022	17.11.2022	ustalenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w Gminie Lublin, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców	Uchwała zrealizowana	-
1329/XLIV/2022	17.11.2022	zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu miasta Lublin oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania przez podmioty funkcjonujące na terenie miasta Lublin prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne inne, niż miasto Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1330/XLIV/2022	17.11.2022	ustalenia wysokości stawek opłat za usuwanie pojazdów z dróg publicznych, stref ruchu i stref zamieszkania i ich przechowywanie na parkingach strzeżonych oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od wykonania dyspozycji usunięcia pojazdu w 2023 roku	Uchwała zrealizowana	-
1331/XLIV/2022	17.11.2022	zmieniająca uchwałę nr 393/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin na terenie miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1332/XLIV/2022	17.11.2022	nadania nazwy skwerowi położonemu w granicach administracyjnych miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1333/XLIV/2022	17.11.2022	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I w rejonie ulicy Majerankowej	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁸	-
1334/XLIV/2022	17.11.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część I – obszar zachodni dla obszaru G – rejon ulic: Siewierzan i Wołynian	Uchwała zrealizowana	-
1335/XLIV/2022	17.11.2022	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część VI w rejonie ulicy Zemborzyckiej dla obszaru A – rejon ul. M. Smoluchowskiego – ul. Zemborzyckiej	Uchwała zrealizowana	-
1336/XLIV/2022	17.11.2022	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II dla obszaru B – rejon ulicy Wapiennej – Politechnika Lubelska	Uchwała zrealizowana	-

⁹⁵ Jeden wykaz nieruchomości został opublikowany. Drugi wykaz w przygotowaniu.

⁹⁶ Uchwała zrealizowana w 1 na 11 pozycji: 1 zawarta umowa, 2 do negocjacji, 3 po negocjacjach na wykaz, 4 na wykazie, 1 umowa przygotowana.

⁹⁷ Uchwała została przyjęta. Realizacja nastąpi w 2023 r.

⁹⁸ Etap przyjmowania wniosków do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakończony w dn. 31 stycznia 2023 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1337/XLIV/2022	17.11.2022	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie al. Kraśnickiej oraz w rejonie ul. W. Orkana	Uchwała w trakcie realizacji ⁹⁹	-
1338/XLIV/2022	17.11.2022	przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w obszarach: A – część V oraz B i C – część VIII	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰⁰	-
1339/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Powstańców Śląskich 74	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰¹	-
1340/XLIV/2022	17.11.2022	nabycia na rzecz Gminy Lublin nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Rzeszowskiej	Uchwała zrealizowana	-
1341/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz spółki handlowej położonych w Lublinie w pobl. ul. Droga Męczenników Majdanka, w pobl. al. Wincentego Witosa oraz w pobl. ul. Królowej Bony	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰²	-
1342/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy Al. Tysiąclecia	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰³	-
1343/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz osób fizycznych położonych w Lublinie przy ul. Poznańskiej 117, ul. Radomskiej 27 oraz w pobl. ul. Władysława Orkana	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰⁴	-
1344/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Majdan Tatarski 7a	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰⁵	-
1345/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Kazimierza Dulęby	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰⁶	-
1346/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1347/XLIV/2022	17.11.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ¹⁰⁷	-
1348/XLIV/2022	17.11.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Lublinie przy ul. Krańcowej 78 stanowiącej własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana częściowo ¹⁰⁸	-
1349/XLIV/2022	17.11.2022	wydzierżawienia zabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Świętoduskiej / Wodopojnej	Uchwała w trakcie realizacji ¹⁰⁹	-
1350/XLIV/2022	17.11.2022	zmiany uchwały nr 1224/XLVI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁰	-

⁹⁹ Uchwała została przyjęta. Przyjmowanie wniosków do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakończone zostało w dn. 31 stycznia 2023 r.

¹⁰⁰ Jw.

¹⁰¹ Trwa procedura wyłonienia rzeczoznawcy majątkowego.

¹⁰² Przygotowywany jest wykaz nieruchomości do zbycia.

¹⁰³ Jw.

¹⁰⁴ Przygotowywany jest operat szacunkowy od wnioskodawców.

¹⁰⁵ Trwa procedura wyłonienia rzeczoznawcy majątkowego.

¹⁰⁶ Opublikowany został wykaz nieruchomości przeznaczonej do zbycia.

¹⁰⁷ Uchwała zrealizowana w 1 na 18 pozycji: 1 zawarta umowa, 6 w trakcie negocjacji, 1 do negocjacji, 10 na wykazie.

¹⁰⁸ Uchwała zrealizowana w 4 na 7 pozycji. Nieruchomość na wykazie od dn. 10 lutego 2023 r. (realizacja uchwały uzależniona od woli nabywców).

¹⁰⁹ Uchwała w trakcie realizacji. Stan realizacji 0 na 2 pozycje: 2 po wykazie.

¹¹⁰ Uchwała została przyjęta. Decyzja ma charakter wieloletni.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1351/XLIV/2022	17.11.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1352/XLV/2022	15.12.2022	uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2023 rok	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹¹	-
1353/XLV/2022	15.12.2022	wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹²	-
1354/XLV/2022	15.12.2022	skargi na Dyrektora Zarządu Dróg i Mostów w sprawie braku działań dotyczących nielegalnego zajęcia chodnika przy ul. Ignacego Czumy 21 w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1355/XLV/2022	15.12.2022	emisji obligacji komunalnych Gminy Lublin oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹³	-
1356/XLV/2022	15.12.2022	zmiany uchwały budżetowej Miasta Lublin na 2022 rok	Uchwała zrealizowana	-
1357/XLV/2022	15.12.2022	zmieniająca uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1358/XLV/2022	15.12.2022	zmieniająca uchwałę nr 1195/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zawieszenia w 2022 roku realizacji niektórych projektów ze środków budżetu obywatelskiego	Uchwała zrealizowana	-
1359/XLV/2022	15.12.2022	przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. „Dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Lublin”	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁴	-
1360/XLV/2022	15.12.2022	zarządzenia wyborów do Rad Dzielnic: Abramowice, Bronowice, Czechów Południowy, Czechów Północny, Czuby Południowe, Czuby Północne, Dziesiąta, Felin, Głusk, Hajdów-Zadębie, Kalinowszczyzna, Konstątnów, Kośminek, Ponikwoda, Rury, Sławin, Sławinek, Stare Miasto, Szerokie, Śródmieście, Tatary, Węglin Południowy, Węglin Północny, Wieniawa, Wrotków, Za Cukrownią, Zemborzyce	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁵	-
1361/XLV/2022	15.12.2022	zmiany uchwały nr 1140/XXXVII/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r.	Uchwała zrealizowana	-
1362/XLV/2022	15.12.2022	ustalenia wysokości opłaty za zakwaterowanie w bursach prowadzonych przez Miasto Lublin oraz terminu i sposobu jej wnoszenia	Uchwała zrealizowana	-
1363/XLV/2022	15.12.2022	Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1364/XLV/2022	15.12.2022	określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Lublin i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za zagospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała zrealizowana	-
1365/XLV/2022	15.12.2022	wysokości opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1366/XLV/2022	15.12.2022	nadania nazwy ulicy położonej w granicach administracyjnych miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1367/XLV/2022	15.12.2022	nadania nazwy obszarowi Parku Rury położonemu w granicach administracyjnych miasta Lublin	Uchwała zrealizowana	-

¹¹¹ Uchwała została przyjęta. Realizacja zaplanowana na 2023 r.

¹¹² Uchwała została przyjęta. Decyzja ma charakter wieloletni. Dotyczy wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023–2045.

¹¹³ Uchwała została przyjęta. Decyzja ma charakter wieloletni. Emisja obligacji zaplanowana jest na 2023 r. Wykup obligacji planowany jest w latach 2029–2038.

¹¹⁴ Uchwała została przyjęta. Program ma charakter wieloletni.

¹¹⁵ Uchwała została przyjęta. Wybory zostały zaplanowane dn. 5 marca 2023 r.

Nr uchwały	Data sesji	Uchwała w sprawie	Status uchwały	Inne uchwały
1368/XLV/2022	15.12.2022	zaskarżenia do sądu administracyjnego rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Lubelskiego	Uchwała zrealizowana	-
1369/XLV/2022	15.12.2022	wyrażenia zgody na oddanie w najem lokalu użytkowego usytuowanego w budynku przy ul. Koryznowej 2c w Lublinie	Uchwała zrealizowana	-
1370/XLV/2022	15.12.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1371/XLV/2022	15.12.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż części nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie w pobliżu ul. Gospodarczej	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁶	-
1372/XLV/2022	15.12.2022	wydzierżawienia nieruchomości Gminy Lublin	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁷	-
1373/XLV/2022	15.12.2022	wyrażenia zgody trwałym zarządcom na oddanie w najem lub użyczenie części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin	Uchwała zrealizowana	-
1374/XLV/2022	15.12.2022	wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lublin położonej w Lublinie przy ul. Składowej 21 i ul. Zgodnej 7	Uchwała w trakcie realizacji ¹¹⁸	-
1375/XLV/2022	15.12.2022	wyrażenia zgody na zamianę części nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Lublin oraz osób fizycznych położonych w Lublinie w rejonie ul. Związkowej, w pobl. ul. Jana Kasprowicza oraz w rejonie ul. Gołębiej	Uchwała zrealizowana	-
1376/XLV/2022	15.12.2022	zmian w składach komisji stałych Rady Miasta Lublin	-	Uchwała o charakterze organizacyjnym
1377/XLV/2022	15.12.2022	zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Lublin na 2023 rok	Uchwała zrealizowana ¹¹⁹	-

¹¹⁶ Trwa procedura wyłonienia rzeczoznawcy majątkowego.

¹¹⁷ Uchwała w trakcie realizacji. 0 na 22 pozycji: 2 do negocjacji, 13 w trakcie negocjacji, 5 po negocjacjach, 2 na wykazie.

¹¹⁸ Trwa procedura wyłonienia rzeczoznawcy majątkowego.

¹¹⁹ Uchwała została przyjęta. Realizacja zaplanowana na 2023 r.

7. Inne istotne działania Prezydenta Miasta Lublin

Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, czynnie uczestniczy oraz pełni funkcje w następujących organizacjach samorządowych i gremiach krajowych:

- Związek Miast Polskich (wiceprezes Zarządu);
- Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza (członek Zarządu);
- Rada Fundacji Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza (członek);
- Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (przedstawiciel Unii Metropolii Polskich, Związku Miast Polskich, strony samorządowej, współprzewodniczący Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych).

Związek Miast Polskich jest największą organizacją w Polsce zrzeszającą ponad 350 miast. Stowarzyszenie ma za zadanie wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast członkowskich, jak również rozpowszechnianie praktyk nowoczesnego i innowacyjnego zarządzania samorządowymi wspólnotami. W 2022 r. posiedzenia Zarządu Związku Miast Polskich odbyły się 12 razy, dwukrotnie odbyły się z kolei Zgromadzenia Ogólne Związku. Pierwsze Zgromadzenie Ogólne odbyło się formule online, natomiast drugie odbyło się wspólnie z Radą Unii Metropolii Polskich w ramach XI Światowego Forum Miast w Katowicach. Tematem przewodnim spotkania było wdrażanie Krajowej Polityki. W minionym roku Zarząd zaopiniował 91 projektów ustaw, 48 projektów rozporządzeń i 27 innych dokumentów. Przyjął 42 stanowiska i opinie, m.in. w sprawie sytuacji w oświacie, w sprawie poselskiego projektu ustawy o legalności działania organów gminy zaangażowanych w organizację wyborów prezydenckich w 2020 r. czy projektu ustawy o ochronie ludności oraz stanie klęski żywiołowej.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego w roku ubiegłym spotkała się 12 razy, celem tych spotkań było wypracowanie wspólnego stanowiska rządu i samorządu terytorialnego w zakresie ustalania priorytetów gospodarczych i społecznych w sprawach dotyczących samorządu, dokonywanie przeglądów i ocen warunków prawnych i finansowych funkcjonowania samorządu terytorialnego, analizowanie informacji o przygotowywanych projektach aktów prawnych, dokumentów i programów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego, w szczególności przewidywanych skutków finansowych, opiniowanie projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego.

Unia Metropolii Polskich (UMP) zrzesza 12 największych miast w Polsce. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia Rady i Zarządu UMP. Tematy merytoryczne zdominowała w całości problematyka związana z wojną w Ukrainie oraz jej konsekwencje dla miast UMP, które stały się głównym celem ucieczki uchodźców. Unia Metropolii Polskich od pierwszych godzin wybuchu wojny w Ukrainie, stała się ważnym punktem kontaktowym i koordynacyjnym działania miast UMP związane z przyjęciem ogromnej liczby uchodźców. Biuro UMP w imieniu miast, zajmowało stanowiska wobec projektów rozwiązań legislacyjnych w zakresie ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej i zatrudnienia obywateli Ukrainy, którzy schronili się na terytorium RP. Na bieżąco zbierano uwagi do projektu nowelizacji Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U z 2023 r. poz. 185). Organizowano warsztaty w zakresie stosowania jej przepisów oraz spotkania grup roboczych przedstawicieli miast na rzecz wymiany doświadczeń.

Inne istotne wydarzenia w 2022 r. w których wziął udział Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, to:

- 14 stycznia – spotkanie z Ambasador Republiki Słowenii,
- 2 marca – spotkanie z Ambasadorem Niemiec,
- 11 marca – Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich,
- 17 marca – spotkanie z Ambasadorem Austrii,
- 24 marca – posiedzenie Rady Innowacyjnego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Lublina,
- 6 kwietnia – IX Ogólnopolska Konferencja Samorządu i Oświaty „Edukacja Przyszłości”,
- 11-12 kwietnia – Local Trends – Samorządowy Kongres Finansowy w Sopocie,
- 25-26 kwietnia – Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach,

- 6 maja – podpisanie porozumienia o współpracy między miastem Lublin a Polskim Związkiem Piłki Ręcznej,
- 11 maja – VII Polsko-Ukraińskie Forum Naukowe pt. Polska i Ukraina we współczesnej Europie – dialog międzykulturowy – rola mniejszości narodowych – wyzwania i zagrożenia,
- 12 maja – otwarcie biura Publicis Re:Sources, polskiej spółki światowej sieci agencji zajmujących się obsługą biznesu Publicis Groupe,
- 13 maja – uroczystości związane z wręczeniem Aktu Nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Lublin Juliuszowi Machulskiemu – reżyserowi filmowemu,
- 16 maja – otwarcie nowego biura Vistra Polska w Lublinie,
- 17 maja – wizyta w Lublinie Ambasadora Republiki Azerbejdżanu,
- 18 maja – spotkanie z Ambasadorem Wietnamu,
- 21 maja – podpisanie umowy o partnerstwie Lublina i Charkowa,
- 23 maja – posiedzenie Rady Innowacyjnego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Lublina,
- 27 maja – uroczysta Gala Konkursu Laur Konserwatorski 2022,
- 6 czerwca – II edycja Samorządowego Kongresu Trójmorza,
- 7 czerwca – podpisanie Deklaracji Prezydentów Lublina, Nancy, Münster i Karlsruhe w sprawie współpracy z ukraińskimi miastami,
- 9 czerwca – Gala Jubileuszowa z okazji 60-lecia działalności Szkoły Podstawowej nr 29 im. Adama Mickiewicza w Lublinie,
- 10 czerwca – Rada Lokalnej Przedsiębiorczości,
- 15 czerwca – podpisanie porozumienia o współpracy pomiędzy miastem Lublin, przedstawicielami lubelskich szkół wyższych oraz Fundacją WeDo – dotyczącego promocji potencjału gospodarczego i akademickiego miasta Lublin, budowania jednego z wiodących ekosystemów startupowych w kraju oraz propagowania kultury przedsiębiorczości i innowacyjności,
- 18 czerwca – koncert z okazji jubileuszu 200-lecia istnienia i 10-lecia wznowienia działalności lubelskiego Teatru Starego w Lublinie,
- 20 czerwca – I posiedzenia Rady Przemysłów Kreatywnych,
- 20 czerwca – podpisanie porozumienia o współpracy miasta Lublin i Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), celem którego jest wsparcie dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji,
- 27–28 czerwca – Światowe Forum Miejskie WUF 11 w Katowicach,
- 5 lipca – podpisanie trójstronnej umowy w sprawie powołania do życia Centrum Badań nad Historią Regionalną i Lokalną z udziałem Rektora UMCS prof. Radosława Dobrowolskiego oraz Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego,
- 6 lipca – posiedzenie Komitetu ds. Umowy Partnerstwa,
- 14 lipca – podpisanie umowy o współpracy z przedstawicielami IKEA Lublin, dotyczącej przekazania przez IKEA pomocy rzeczowej 31 placówkom oświatowym, które przyjęły najwięcej wychowanków i uczniów z Ukrainy,
- 28–31 lipca – XIII edycja Carnawalu Sztukmistrzów,
- 3 sierpnia – spotkanie z Ambasadorem Japonii,
- 9–14 sierpnia – III edycja Lubliner Festiwal – Festiwalu Kultury Żydowskiej,
- 19–21 sierpnia – Festiwal Re:tradycja – Jarmark Jagielloński,
- 1 września – Miejska Inauguracja Roku Szkolnego 2022/2023 w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica połączona z otwarciem nowo wybudowanej hali sportowej,
- 2 września – spotkanie z Ambasadorem Norwegii,
- 6 września – uroczystości z okazji Dnia Straży Miejskiej,
- 14 września – otwarcie w Lublinie Centrum Pomocy Dzieciom,
- 14 września – spotkanie ze stypendystami z dziedziny kultury, wręczenie dyplomów okolicznościowych,
- 17 września – uroczystość nadania Hali Globus imienia Tomasza Wójtowicza,

- 19 września – Gala Aktywni z Lublina, promująca pozytywny wizerunek osób z niepełnosprawnościami oraz podejmowane przez nich aktywności w różnych sferach życia,
- 20 września – Gala 70-lecia Radia Lublin,
- 29 września – inauguracja Roku Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie,
- 5–7 października – XI Kongres Współpracy Transgranicznej Lublin 2022,
- 5 października – inauguracja Roku Akademickiego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie,
- 6 października – spotkanie z Ambasador Nowej Zelandii,
- 7 października – otwarcie „Hej!” – nowej przestrzeni młodzieżowej przy ul. Peowiaków 11, która powstała w ramach obchodów Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023,
- 10 października – Jubileusz 100-lecia III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej,
- 11 października – oficjalnie oddanie do użytku nowego segmentu Przedszkola nr 86, wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 12 przy ul. Sławinkowskiej w Lublinie,
- 13 października – obchody Dnia Edukacji Narodowej,
- 17–18 października – Local Trends – Samorządowy Kongres Finansowy w Poznaniu,
- 20 października – Szczyt Cyfrowy – IGF Polska 2022,
- 21 października – inauguracja Roku Akademickiego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
- 28 października – Gala Europejski Samorząd Ambasador Funduszy Europejskich, podczas której Miasto Lublin otrzymało tytuł Ambasadora Funduszy Europejskich za realizację projektu: Rozbudowa środowiskowego domu samopomocy „Kalina” w kategorii włączenie społeczne i edukacja,
- 9 listopada – spotkanie z Ambasadorem Łotwy,
- 10 listopada – otwarcie Spilno Lublin, nowej przestrzeni dla dzieci i młodzieży z Polski i Ukrainy,
- 23 listopada – zebranie założycielskie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, podczas którego podjęto uchwały o utworzeniu stowarzyszenia LOM,
- 23 listopada – Gala z okazji 10-lecia Lubelskiej Wyżyny IT,
- 24 listopada – inauguracja Konsulatu Honorowego Węgier w Lublinie,
- 29 listopada – Gala Przedsiębiorczości, podczas której wręczono Nagrody Gospodarcze Prezydenta Miasta Lublin,
- 12 grudnia – Jubileusz 10-lecia Portu Lotniczego Lublin.

8. Wybrane nagrody i wyróżnienia dla miasta Lublin

Certyfikaty
<p>Samorząd Przyjazny Rodzinom</p> <p>Lublin, jako jedno z siedmiu miast w Polsce, zdobył tytuł Samorządu Przyjaznego Rodzinom. Uroczyste wręczenie nagrody odbyło się 18 stycznia 2022 r. podczas Gali Finałowej w Warszawie i zakończyło dwuletni proces Certyfikacji Samorządów Przyjaznych Rodzinom realizowany przez Ogólnopolski Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus” oraz Europejską Konfederację Dużych Rodzin. Projekt zakłada wyróżnienie gmin, które są zaangażowane w realizację polityki prorodzinnej, opartej na lokalnej diagnozie społecznej rodzin, prowadzonej w perspektywie długofalowej. Celem szczegółowym jest także rozpowszechnienie idei podnoszenia jakości stanowionej polityki rodzinnej.</p>
<p>Europejska Nagroda Energetyczna</p> <p>Lublin, jako jedno z trzech polskich miast, otrzymał Certyfikat European Energy Award (EEA), przyznawany europejskim gminom zaangażowanym w tworzenie i wdrażanie lokalnych polityk energetycznych, klimatycznych i transportowych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Wręczenie certyfikatów odbyło się 4 kwietnia 2022 r. w Warszawie podczas uroczystego spotkania organizowanego przez Krajową Agencję Poszanowania Energii S.A. Europejska Nagroda Energetyczna to kompleksowy system zarządzania jakością i certyfikacji dla gmin zaangażowanych w zrównoważoną politykę energetyczną, klimatyczną i transportową.</p>
Konkursy
<p>Bioteka laureatem prestiżowych konkursów architektonicznych</p> <p>Bioteka, czyli filia Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, łącząca w sobie nowoczesną stylistykę z zielonym sercem miasta (czyli pobliskim Ogrodem Saskim) została w 2022 r. laureatką kilku prestiżowych konkursów architektonicznych: German Design Awards 2023, A' Design Awards 2022, The European Property Awards 2021–2022, Luxury Lifestyle Awards 2021, IFLA/Systematic Public Library of the Year Award 2021. Ponadto została nominowana do konkursu SAW (Stowarzyszenie Architektów Wnętrz RP), czyli najważniejszego polskiego konkursu architektonicznego (dotyczącego projektowania wnętrz).</p>
<p>Najbardziej cyfrowa gmina Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021</p> <p>Miasto Lublin zajęło I miejsce w konkursie na najbardziej cyfrową gminę Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Uroczyste wręczenie Głównej Nagrody Prezesa GUS odbyło się 26 maja 2022 r. w Urzędzie Statystycznym w Lublinie. W naszym mieście formę samospisu przez Internet wybrało ponad 62% mieszkańców. To najwyższy wynik w województwie lubelskim. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 trwał od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. na terenie całego kraju i obejmował całą populację ludności i mieszkań. Udział w spisie był obowiązkowy. To już kolejna nagroda dla Lublina za osiągnięcia w statystyce publicznej. W 2021 r., w konkursie Powszechnego Spisu Rolnego, Lublin zajął I miejsce wśród gmin o największej liczbie gospodarstw rolnych spisanych samodzielnie przez Internet.</p>
<p>Europejska Nagroda Promocji Przedsiębiorczości 2022 (EEPA)</p> <p>Projekt Przedsiębiorcze Dzieciaki zajęł I miejsce w kategorii „Promowanie ducha przedsiębiorczości” w konkursie Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości 2022 (EEPA 2022), uroczystość odbyła się w Pradze (Czechy). W konkursie nagradzane są najlepsze inicjatywy wzmacniające postawy przedsiębiorcze i mające wpływ na lokalne gospodarki. W ramach czterech edycji lubelskiego projektu w warsztatach, wizytach w firmach czy spotkaniach z osobami z sektora kreatywnego, wzięło udział już 1,3 tys. dzieci.</p>
<p>Samorząd przyjazny Seniorom</p> <p>Miasto Lublin zostało nagrodzone w ogólnopolskim konkursie Fundacji na Rzecz Seniorów BONUM VITAE Samorząd przyjazny Seniorom. Lublin doceniono m.in. za program teleopieki SOS dla Seniora oraz wprowadzenie bezpłatnej komunikacji miejskiej dla osób powyżej 65. roku życia. Celem I edycji konkursu Samorząd przyjazny Seniorom było wyłonienie samorządów inicjujących i realizujących wartościowe działania na rzecz osób starszych w obszarach: zdrowie – profilaktyka i terapia, system wsparcia – infrastruktura i usługi społeczne, aktywność i udział osób starszych w życiu społecznym oraz wzmocnienie integracji i solidarności międzypokoleniowej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi.</p>
<p>Ambasador Funduszy Europejskich</p> <p>Województwo Lubelskie uhonorowało samorządy, które najefektywniej korzystają ze środków europejskich. Miasto Lublin otrzymało tytuł Ambasadora Funduszy Europejskich za realizację projektu Rozbudowa środowiskowego domu samopomocy „Kalina” w kategorii włączenie społeczne i edukacja. Nagrodzony projekt realizowany był w latach 2015–2020. W jego efekcie powstała nowa miejska jednostka organizacyjna – Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Kalina”. Jest to specjalistyczny ośrodek oferujący zarówno usługi dzienne z rehabilitacją, jak i całonocne dla osób starszych, w szczególności z zaburzeniami pamięci. Koszt zrealizowanego zadania wyniósł 15,3 mln zł, z czego 8,8 mln zł stanowiło dofinansowanie z Unii Europejskiej, 1,1 mln zł z PFRON, zaś wkład własny Miasta Lublin prawie 5,4 mln zł.</p>

Konkursy

Top Inwestycje Komunalne 2022

Miejski projekt „Budowa i modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych” został nagrodzony w konkursie Top Inwestycje Komunalne 2022. Miasto znalazło się wśród 10 laureatów wyłonionych przez redakcję PortalSamorządowy.pl przy udziale Rady Konsultacyjnej. Lublin wygrał również zmagania w głosowaniu internetowym o specjalną nagrodę czytelników serwisu PortalSamorządowy.pl. Wręczenie wyróżnienia odbyło się podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach.

Green Building Awards 2022

Dworzec Metropolitalny w Lublinie (projekt firmy Tremend), otrzymał wyróżnienie Green Building Awards 2022 w konkursie PLGBC w kategorii Najlepszy projekt ekologiczny. Celem konkursu PLGBC Green Building Awards jest wyróżnienie projektów, budynków i produktów/usług zrównoważonego budownictwa w Polsce. Organizator, Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego PLGBC, zwraca w ten sposób uwagę na konieczność transformacji środowiska budowlanego, tak aby uczynić je zdrowym i zrównoważonym. To dbałość o planetę i odpowiedź na zmiany klimatyczne. Konkurs jest jedyną tego typu inicjatywą w kraju. Nagroda jest kolejnym potwierdzeniem, że w Lublinie powstaje nowoczesny i ekologiczny obiekt na miarę wyzwań XXI wieku: energooszczędny, wykorzystujący naturalne, odnawialne źródła energii.

Sportowy Samorząd 2022

Po raz drugi Stowarzyszenie Sport Biznes Polska przyznało Statuetki za osiągnięcia w branży sportowo-biznesowej w 2022 r. Laureatem w kategorii Sportowy Samorząd zostało miasto Lublin, a program Sportowy Talent zajął drugie miejsce w kategorii Lokalna Inicjatywa Sportowa. Głównym celem konkursu było wyróżnienie i uhonorowanie marek, organizacji i podmiotów, które w 2022 r. postawiły w swojej działalności przede wszystkim na rozwój, popularyzację, ale też wprowadzanie innowacji w świecie sportu i biznesu sportowego. W 2022 r. łączne wydatki Miasta Lublin na zadania z zakresu sportu wyniosły blisko 48 mln zł. Na promocję miasta poprzez sport przeznaczono ponad 1,46 mln zł.

Rankingi

Ranking wykorzystania środków unijnych przez samorządy

Lublin znalazł się w czołówce polskich miast, które najlepiej wykorzystały środki europejskie w latach 2014–2021. W zestawieniu przygotowanym przez czasopismo Wspólnota, Lublin zajął V miejsce. Autorami klasyfikacji są prof. Paweł Swianiewicz oraz dr Julita Łukomska z Uniwersytetu Warszawskiego. Lublin został doceniony za pozyskanie dofinansowania ze środków europejskich w kwocie blisko 1,35 miliarda zł. Kluczowymi zadaniami realizowanymi z tych środków były projekty z zakresu transportu publicznego oraz rewitalizacji. Najważniejszy z nich to Budowa Dworca Metropolitalnego wraz z przebudową okolicznych ulic. W dalszej kolejności wymienić należy budowę i modernizację przystanków oraz węzłów przesiadkowych dla potrzeb Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego wraz z przebudową mostu na rzece Bystrzycy w ciągu ul. Żeglarskiej. Odpowiadając na potrzeby mieszkańców, miasto przeznaczyło również znaczne środki unijne na rewitalizację oraz rozwój terenów zielonych, w tym kompleksową rewitalizację Parku Ludowego.

Wyróżnienia

Odznaka Za pomoc wojsku

27 grudnia 2022 r. w Ratuszu odbyła się uroczystość wręczenia Odznaki Za pomoc wojsku dr Krzysztofowi Żukowi, Prezydentowi Miasta Lublin oraz Krzysztofowi Stanowskiemu, Dyrektorowi Centrum Współpracy Międzynarodowej i Ewelinie Graban, Kierowniczce referatu ds. wspierania i realizacji programów i projektów międzynarodowych. Odznaczenia przyznano w uznaniu za zaangażowanie w udzielanie pomocy humanitarnej Ukrainie. Uroczystości towarzyszyło przekazanie ukraińskiej flagi z podpisem Walerija Załużnego, Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych Ukrainy, a także oprawionego odłamka przywiezionego z Bachmutu w obwodzie donieckim.

9. Współpraca międzynarodowa miasta Lublin

Rok 2022 był wyjątkowy dla współpracy międzynarodowej Lublina, przede wszystkim z uwagi na pełnoskalową inwazję Rosji na Ukrainę – kraju w którym nasze miasto ma najwięcej miast partnerskich i zaprzyjaźnionych. Od 24 lutego 2022 r., tj. od początku agresji, Lublin na wiele sposobów pomaga obywatelom Ukrainy, którzy uciekając przed wojną, znaleźli schronienie w naszym mieście oraz udziela pomocy humanitarnej na terytorium Ukrainy (zob. rozdział 10).

Zniesienie obostrzeń związanych z pandemią koronawirusa dało efekt w postaci zwiększonej aktywności przedstawicieli miasta Lublin na arenie międzynarodowej (zob. rozdział 4). Część aktywności związana była z promocją Lublina podczas różnorodnych wydarzeń międzynarodowych, m.in. targów turystycznych FITUR 2022 w Hiszpanii, lub też związana z uzyskaniem przez Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Młodości 2023, m.in. inauguracji Europejskiej Stolicy Młodości w Tiranie, spotkaniem sieci Europejskich Stolic Młodości w Bradze, konferencją „Molodvish” we Lwowie.

Rok 2022 zaowocował 85 wizytami wyjazdowymi i 73 przyjazdowymi. W Lublinie gościliśmy przedstawicieli władz z różnych krajów, dyplomatów, samorządowców oraz innych ważnych postaci (zob. rozdział 7). Lublin odwiedzili m.in. Prezydent Szwajcarii Ignazio Cassis, Wicepremier Ukrainy Iryna Wereszczuk, Minister ds. Imigracji, Uchodźców i Obywatelstwa Kanady Sean Fraser, Ambasador Ukrainy Andrij Deszczyca, Ambasador Austrii Andreas Stadler, Ambasador Azerbejdżanu Nargiz Gurbanova, Ambasador Wietnamu Nguyen Hung, Ambasador Japonii Akio Miyajima, Ambasador Norwegii Anders H. Eide, Ambasador USA Mark Brzezinski oraz Ambasador Węgier Zsuzanna Kovacs. W Lublinie gościli również przedstawiciele UNICEF: Francesco Calcagno, Krystsina Dulevich, Wojciech Ponikiewski oraz Regionalny Koordynator ds. uchodźców w Departamencie Stanu USA Renee Lariviere.

W dniach 5–7 października 2022 r. w formule hybrydowej odbył się Kongres Współpracy Transgranicznej. Tematem przewodnim XI edycji Kongresu było „Bezpieczeństwo i Solidarność”. Agresja Rosji na Ukrainę i wywołany przez wojnę kryzys uchodźczy pokazały siłę więzi łączących społeczności lokalne z Ukrainy, Polski i całej demokratycznej Europy. Niedoceniane często partnerstwa miast, wieloletnia współpraca instytucji kultury, szkół, uczelni i organizacji pozarządowych zbudowały kompetencje międzykulturowe i organizacyjne, które pozwoliły stworzyć efektywny system wsparcia dla milionów uchodźców oraz pomocy humanitarnej walczącej Ukrainie. W programie Kongresu znalazł się szeroki wachlarz tematów związanych z aktualną sytuacją, dotyczących m.in: współpracy i pomocy medycznej dla Ukrainy, funkcjonowania administracji i sądownictwa w czasie wojny czy zjawiska dezinformacji i manipulacji. Ważnym elementem Kongresu był różnorodny program kulturalny.

W 2022 r. zostały otwarte w Lublinie dwa nowe Konsulaty Honorowe: Węgier oraz Republiki Czeskiej. W Lublinie działa obecnie 10 konsulatów honorowych: Niemiec, Austrii, Mołdawii, Wielkiej Brytanii, Słowenii, Węgier, Włoch, Peru, Brazylii oraz Czech.

10. Pomoc osobom w kryzysie uchodźczym

Lublin stał się jednym z głównych miast, w których ukraińscy uchodźcy szukają schronienia. Położenie blisko granicy z Ukrainą powoduje, że wielu obywateli tego kraju zostaje w Lublinie choćby na kilka dni. W 2022 r. ponad 2 mln uchodźców zatrzymało się tutaj przejazdem, a około 165 tys. mieszkańców Ukrainy spędziło w Lublinie przynajmniej jedną noc. Szacuje się, że w momencie ich największego napływu (na przełomie marca i kwietnia) na terenie miasta przebywało ponad 68 tys. ukraińskich obywateli, natomiast pod koniec 2022 r. liczba uchodźców przekraczała 50 tys.

Wraz z wybuchem wojny w Ukrainie, miasto w trybie pilnym uruchomiło i cały czas kontynuuje pakiet działań solidarnościowych i pomocowych na rzecz obywateli tego kraju, którzy znaleźli schronienie w Lublinie. W pomoc zaangażowane są wszystkie miejskie jednostki, Lubelski Społeczny Komitet Pomocy Ukrainie, organizacje pozarządowe oraz sami mieszkańcy.

Już w pierwszym dniu rosyjskiej agresji powstał Lubelski Społeczny Komitet Pomocy Ukrainie, którego organizatorami są Stowarzyszenie Homo Faber, Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza i Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa we współpracy z miastem Lublin. W pracę Komitetu zaangażowało się około 2 tys. wolontariuszy, w tym 460 tłumaczy oraz kilkudziesięciu pracowników Urzędu Miasta Lublin i miejskich instytucji kultury. Zajmuje się on udzielaniem pomocy i informacji osobom przybywającym z Ukrainy oraz koordynacją pracy wolontariuszy i organizacji pomocowych. Wolontariusze Komitetu pomagali m.in. przy obsłudze całodobowej infolinii dla ukraińskich uchodźców, organizowaniu pomocy prawnej i psychologicznej, czy wydawaniu posiłków i najpotrzebniejszych artykułów. Ponadto udzielali pomocy jako tłumacze w pomieszczeniach recepcyjnych i mieszkalnych, a także przy załatwianiu spraw urzędowych. W miesiącach luty – czerwiec, Komitet zajmował się także koordynacją działań w zakresie przydzielania miejsc zakwaterowania w domach prywatnych. Dodatkowo wolontariusze byli obecni na dworcach PKP i PKS, gdzie udzielali informacji dotyczących możliwości zakwaterowania i uzyskania dalszej pomocy, pomagali w tłumaczeniu czy zorganizowaniu kolejnych etapów podróży oraz rozdawali ciepłe posiłki i napoje. Za swoją działalność Komitet został wyróżniony nagrodą im. Janiny Paradowskiej i Jerzego Zimowskiego.

W kulminacyjnym momencie na terenie miasta funkcjonowało 16 interwencyjnych punktów noclegowych dla obywateli Ukrainy, które oferowały ponad 2 tys. miejsc. Ich liczba zmieniała się w kolejnych miesiącach, adekwatnie do liczby uchodźców przekraczających polską granicę. Pod koniec ubiegłego roku działały w 6 lokalizacjach Lublina. Mieszkańcy punktów mają zapewnione całodzienne wyżywienie, opiekę lekarską czy pomoc psychologiczną, a dla najmłodszych organizowane są zajęcia z doświadczonymi animatorami. Do 31 grudnia 2022 r. w punktach noclegowych prowadzonych przez miasto udzielono blisko 271,7 tys. noclegów oraz wydano ponad 334 tys. posiłków. Jednakże szacuje się, że około 95% ukraińskich obywateli przebywających w Lublinie znalazło schronienie w prywatnych domach mieszkańców miasta.

Lublin uruchomił także punkt wydawania paczek żywnościowych i suchego prowiantu osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie, znajdujący się przy al. Piłsudskiego 22 (w momencie największego napływu uchodźców funkcjonowały dwa takie punkty). Po pomoc mogą się do niego zgłaszać zarówno obywatele Ukrainy, jak i mieszkańcy Lublina, którzy udzielają im schronienia w swoich domach. Do 31 grudnia 2022 r. wydano ponad 125,3 tys. paczek z żywnością.

W celu kompleksowej i sprawnej obsługi administracyjnej uchodźców, miasto uruchomiło także dwa Centra Pomocy Obywatelom Ukrainy. Aktualnie, z uwagi na mniejsze potrzeby działa jeden punkt mieszczący się przy ul. Zemborzyckiej 88. Obok stanowisk do nadania numeru PESEL znajdują się tu również stanowiska Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (MOPR), gdzie realizowana jest m.in. obsługa świadczeń 40+ oraz 300+. Do końca 2022 r. nadano 13 838 numerów PESEL, a także wypłacono 13 273 świadczenia 300+ na łączną kwotę blisko 4 mln zł oraz 6 342 świadczenia 40+ za zakwaterowanie 12 180 obywateli Ukrainy na łączną kwotę ok. 30 mln zł.

Od pierwszych dni kryzysu miasto zapewnia także wsparcie psychologiczne dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie. Pomocy w języku ukraińskim wszystkim potrzebującym udziela Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie (CIK) oraz Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Do

31 grudnia 2022 r. z pomocy tej skorzystało 759 obywateli Ukrainy. CIK prowadziło także specjalną linię telefoniczną, świadcząc wsparcie w języku ukraińskim. Ponadto całą dobę prowadzony był dyżur mobilnego psychologa, aby w razie konieczności natychmiastowej interwencji mógł on dojechać na miejsce zgłoszenia o każdej porze dnia czy nocy. Prowadzone były także systematyczne wizyty psychologów i wolontariuszy w miejskich punktach noclegowych. Centrum Interwencji Kryzysowej pozyskało do stałej współpracy wolontariuszy ukraińskojęzycznych – psychologów i studentów psychologii. Obsługiwali oni infolinię oraz wspierali psychologów Centrum w tłumaczeniu rozmów z uchodźcami. Oprócz miejskich jednostek, wsparcia ukraińskim obywatelom potrzebującym pomocy psychologicznej udzielają także lubelskie organizacje pozarządowe.

Obywatele Ukrainy wymagający opieki lekarskiej otrzymują pomoc w lubelskich placówkach medycznych. Lublin jest ośrodkiem eksperckim w wielu specjalizacjach, m.in. okulistyce, ortopedii, ginekologii i położnictwie, kardiologii, chirurgii, stomatologii, hematologii i onkologii. Szpitale zlokalizowane w naszym mieście leczą rannych żołnierzy ukraińskich, organizują pomoc humanitarną dla szpitali w Ukrainie, zapewniają opiekę medyczną uchodźcom, którzy znaleźli schronienie w Lublinie. Szczególną troską otaczane są kobiety ciężarne i dzieci oraz osoby chore onkologicznie. Pomoc medyczna udzielana jest na takich samych zasadach, jak w przypadku polskich pacjentów. W 7 szpitalach publicznych zrzeszonych w Kłastrze Lubelska Medycyna udzielono uchodźcom około 9 tys. świadczeń medycznych. Dodatkowo, od października miasto zorganizowało w prowadzonych przez siebie interwencyjnych punktach noclegowych miejsca, w których dyżury pełnią współpracujący lekarze, tak aby obywatele Ukrainy mogli jak najszybciej skorzystać z ich poradnictwa. Do końca 2022 r. udzielono 1 677 porad lekarskich. Ponadto w pierwszym okresie wojny zespoły medyczne z lubelskich placówek udzielały potrzebującym wsparcia na granicy i w głównych węzłach komunikacyjnych.

Osoby z Ukrainy, które znalazły schronienie w Lublinie, mogą również skorzystać z pomocy w kwestiach związanych z rynkiem pracy. Miasto uruchomiło narzędzia, dzięki którym gromadzi informacje od lubelskich pracodawców na temat możliwości zatrudnienia obywateli Ukrainy oraz od osób zainteresowanych podjęciem pracy w Lublinie. Formularze zgłoszeń, zarówno dla pracodawców, jak i pracowników, dostępne są na stronie gospodarczy.lublin.eu/ukraina. Zaangażowani do projektu wolontariusze dopasowują potencjalnych pracowników do ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców i wspomagają kontakt pomiędzy nimi. Na koniec 2022 r. w systemach tych zarejestrowanych było 1 615 pracowników z Ukrainy oraz 332 oferty z 1 611 miejscami pracy. Najwięcej spośród zgłoszonych ofert dotyczyło pracy w sektorze usług, w tym w branży IT, gastronomii, hotelarstwie, handlu czy branży beauty oraz w przemyśle, m.in. w branży motoryzacyjnej, budowlanej i spożywczej. Dodatkowo, dzięki współpracy z Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM), Lublin jako pierwsze miasto w Polsce uruchomił pilotażowy program zatrudnienia interwencyjnego uchodźców. W ramach programu „Cash for Work”, z końcem marca w lubelskich szkołach pracę w charakterze asystenta nauczyciela rozpoczęli pedagodzy z Ukrainy. Pomagają oni w komunikacji i integracji ukraińskich uczniów. W grudniu 2022 r. w 39 szkołach pracowały 72 osoby, w tym dwie w roli koordynatora w Urzędzie Miasta Lublin. Natomiast ogółem w Lublinie na dzień 31 grudnia 2022 r. zatrudnionych było 5 373 obywateli Ukrainy.

Miasto zapewnia także dostęp do edukacji ukraińskim dzieciom i młodzieży. Zainteresowani uczniowie przyjmowani są do lubelskich szkół i dołączani do istniejących klas, a dzieci do przedszkoli. Dla osób, które wymagają dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych, zorganizowano ponadto oddziały przygotowawcze. Na koniec roku szkolnego 2021/2022 do placówek prowadzonych przez miasto Lublin przyjętych było 1 720 uczniów i wychowanków z Ukrainy (w tym 409 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 1 164 do szkół podstawowych, 144 do szkół ponadpodstawowych oraz 3 do szkoły muzycznej), zaś do jednostek prowadzonych przez inne podmioty przyjęto 286 osób. Natomiast na koniec 2022 r. do lubelskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 374 dzieci, do szkół podstawowych 1 336 osób, do szkół ponadpodstawowych 169, do szkoły muzycznej 16 oraz dodatkowo 9 uczniów korzystało z zajęć specjalistycznych. Łącznie w grudniu do miejskich placówek przyjętych było 1 904 ukraińskich uczniów i wychowanków. Ponadto 359 osób uczęszczało do jednostek prowadzonych przez inne podmioty niż miasto. Lubelskie szkoły pomagają w skompletowaniu podręczników, zeszytów i pomocy naukowych. Miasto przydziela również dodatkowe, bezpłatne lekcje języka polskiego oraz zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Z kolei dla najmłodszych ukraińskich dzieci przygotowano miejsca w miejskich żłobkach. W sumie zapewniono 38 takich miejsc. Na dzień 31 grudnia do lubelskich żłobków uczęszczało 15 dzieci z Ukrainy.

Działania na rzecz dzieci i młodzieży uzupełniają miejskie instytucje kultury ze swoją ofertą edukacyjno-kulturalną. Już w pierwszych dniach wojny otwarto bezpłatne świetlice, w których zajęcia prowadzili doświadczeni animatorzy. Ponadto zapewniono działania kulturalne w miejscach zbiorowego zakwaterowania uchodźców, zorganizowano kursy języka polskiego dla dzieci i dorosłych, a oferta bibliotek miejskich została poszerzona o wydawnictwa w języku ukraińskim oraz dwujęzyczne. Dodatkowo, dzięki współpracy Miasta z PCPM oraz Care International, w okresie wakacyjnym w Lublinie odbyło się 15 pikników rodzinnych „Integracje”, dla polskich i ukraińskich rodzin spędzających wakacje w mieście.

W początkowym okresie wojny Lublin wprowadził również udogodnienia dla ukraińskich uchodźców w zakresie korzystania z miejskiej infrastruktury, rezygnując z pobierania opłat. Obywatele Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych szukali schronienia w Lublinie, do końca maja mogli korzystać z bezpłatnego postoju samochodów osobowych w Strefie Płatnego Parkowania, a do końca czerwca nieodpłatnie podróżować komunikacją miejską. Działania pomocowe dotyczyły także zwolnienia z opłat za wyżywienie i zakwaterowanie wychowanków miejskich burs szkolnych oraz zwolnienia z opłat za lubelskie przedszkola. Obowiązywały one do końca sierpnia 2022 r.

Dodatkowym wsparciem ze strony miasta jest pomoc udzielana przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Obejmuje ona m.in. bezpłatne posiłki lub zasiłki celowe na posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole oraz w przedszkolu, czy świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie). Do końca 2022 r. MOPR zapewnił nieodpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach dla 485 dzieci oraz przyznał świadczenia rodzinne 1 285 ukraińskim rodzinom. Dodatkowo, ze względu na wiek lub niepełnosprawność, 29 osobom został przyznany zasiłek stały. Lublin organizuje również pomoc humanitarną dla Ukrainy. Niezwłocznie po wybuchu wojny, Prezydent Lublina skierował do miast partnerskich i zaprzyjaźnionych w Ukrainie list ze wsparciem i zapytaniem o najpilniejsze potrzeby. W odpowiedzi miasta ukraińskie przekazały listy niezbędnych artykułów i dóbr. Prezydent wystosował również apel do pozostałych miast partnerskich i zaprzyjaźnionych Lublina o udzielenie wszelkiej możliwej pomocy, szczególnie tym, którzy nadal znajdują się w Ukrainie. W efekcie do naszego miasta trafiają z całej Europy transporty z najpotrzebniejszymi produktami, zarówno od miast partnerskich jak i od międzynarodowych organizacji pozarządowych i agend rządowych. Pomoc, która przybyła, m.in. z Francji, Niemiec i Szwajcarii, jest następnie przekazywana do Ukrainy. W 2022 r. z Lublina do ukraińskich miast wyjechało ponad 100 transportów ciężarowych i dwa kolejowe, m.in. z żywnością, artykułami medycznymi czy odzieżą.

Ponadto wiele zagranicznych miast i organizacji, z którymi współpracuje Lublin przekazuje darowizny na pomoc ukraińskim uchodźcom. W 2022 r. na ten cel wpłynęło około 3,5 mln zł. Otrzymane od partnerów zagranicznych środki pieniężne zostały przeznaczone m.in. na zakup artykułów pierwszej potrzeby, takich jak żywność, środki higieniczne i środki medyczne dla uchodźców przebywających w Lublinie. Z darowizn tych zakupiono także 10 szt. agregatów prądotwórczych, które w pierwszych dniach stycznia 2023 r. trafiły do ukraińskich miast i miejscowości z regionów, gdzie w wyniku rosyjskich ataków infrastruktura energetyczna uległa największym uszkodzeniom.

Miejską pomoc na rzecz obywateli Ukrainy wspiera UNICEF. Porozumienie o współpracy przewiduje pomoc rzeczową i finansową w wysokości około 19 mln zł. W 2022 r. w ramach porozumienia zrealizowano szereg działań służących zarówno ukraińskim uchodźcom, jak i mieszkańcom Lublina. Efektem wspólnego działania miasta i międzynarodowej organizacji są m.in. uruchomienie Spilno, czyli miejsca wsparcia i integracji dla dzieci i młodzieży, przekazanie funduszy na zapewnienie wyżywienia i środków higieny osobistej dla uchodźców w punktach noclegowych, zakup materiałów edukacyjnych i książek dla bibliotek, wakacyjne kolonie dla 300 dzieci uchodźczych, zakup żywności do miejskiego punktu wydawania paczek żywnościowych, czy przekazanie specjalistycznego sprzętu medycznego, który trafił do lubelskich szpitali. Ważnym elementem współpracy jest również wsparcie w obszarze edukacji. Dzięki pomocy UNICEF lubelskie szkoły wyposażono, m.in. w pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy, meble, wyposażenie kuchni i stołówki, czy specjalistyczne wyposażenie dydaktyczne dla dzieci z niepełnosprawnościami. Ponadto w 19 placówkach prowadzonych przez miasto stworzono przestrzenie integracyjne, a także przekazano 44 laptopy dla nauczycieli

z 22 szkół, które wykorzystywane są do przygotowania i prowadzenia lekcji. Dodatkowo, w ramach porozumienia w miejskich placówkach oświatowych zatrudniono psychologów, asystentów międzykulturowych, logopedów, tłumaczy i asystentów uczniów z niepełnosprawnością oraz uruchomiono kursy języka polskiego dla dzieci, młodzieży i ich opiekunów będących obywatelami Ukrainy, a także kursy języka ukraińskiego dla lubelskich nauczycieli.

W działaniach na rzecz ukraińskich uchodźców miasto wspierają także Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, UNHCR (Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców) czy Polski Czerwony Krzyż, oferując zarówno pomoc rzeczową, jak i finansową oraz włączając się w organizację inicjatyw integrujących ukraińską społeczność z mieszkańcami Lublina. Ponadto pomoc zaoferowały także międzynarodowe firmy, m.in. IKEA Lublin, która do 31 lubelskich szkół przekazała meble, pomoce dydaktyczne, akcesoria sportowe oraz gry i zabawki, a także firma T-Mobile, która ufundowała 10 000 posiłków dla osób przebywających w miejskich punktach noclegowych, przekazała 1 000 zestawów dla dzieci, w których znalazły się m.in. pluszaki i akcesoria do malowania oraz zabawy, podarowała 2 000 plecaków szkolnych dla ukraińskich uczniów rozpoczynających naukę w lubelskich szkołach oraz dostarczyła 20 telewizorów z dostępem do internetu, które trafiły, m.in. do punktów noclegowych.

Aby ułatwić koordynację działań podejmowanych przez miasto na rzecz obywateli Ukrainy Prezydent powołał Pełnomocnika ds. pomocy obywatelom Ukrainy uciekającym przed działaniami wojennymi. Odpowiada on za nadzorowanie i monitorowanie wszystkich działań pomocowych w Lublinie, w tym w szczególności za koordynowanie we współpracy z Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego działań w zakresie przygotowania, wyposażenia i funkcjonowania miejsc zakwaterowania tworzonych przez Miasto, przygotowanie i wdrażanie procesów związanych z obsługą administracyjną uchodźców oraz koordynowanie we współpracy z właściwymi wydziałami i jednostkami Urzędu Miasta Lublin pomocy charytatywnej od podmiotów zewnętrznych.

Dodatkowo został powołany Pełnomocnik ds. włączania poprzez kulturę. Jego zadaniem jest koordynowanie działań w zakresie włączania poprzez kulturę obywateli Ukrainy w życie miasta. W celu realizacji tej inicjatywy została uruchomiona także platforma informacji działań kulturowych dla ukraińskojęzycznych mieszkańców Lublina pn. spilnakultura. Na stronie publikowane są informacje o wydarzeniach kulturalnych dla obywateli Ukrainy. Jest to również narzędzie, za pośrednictwem którego pracownicy ukraińskiej kultury, animatorzy, edukatorzy i wszystkie osoby zainteresowane mogą zgłaszać podejmowane przez siebie inicjatywy kulturalne.

W 2022 r. Lublin zyskał kolejne miasto partnerskie z Ukrainy. 28 kwietnia 2022 r. Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie zawarcia umowy partnerskiej pomiędzy miastem Lublin a miastem Charków. Do tej pory Charków był miastem zaprzyjaźnionym Lublina. W symbolicznym geście wsparcia Lublin zdecydował się podnieść status współpracy do partnerstwa miast. Charków stał się ósmym miastem partnerskim Lublina w Ukrainie, obok Lwowa, Sum, Starobielska, Iwano-Frankiwska, Równego, Ługańska i Łucka.

Dzięki zaangażowaniu samorządu, organizacji pozarządowych i samych mieszkańców w Lublinie powstał sprawny system kompleksowego wsparcia dla obywateli Ukrainy szukających schronienia w naszym mieście. Wspólnie wypracowano wyjątkowy w skali kraju model współpracy, który stał się wzorem społeczeństwa obywatelskiego, odpowiedzialnego i wspierającego. Dzięki temu każda osoba, która uciekając przed rosyjskimi atakami trafiła do Lublina, otrzymała niezbędną pomoc. Należy jednak pamiętać, że wojna wciąż trwa i niesienie pomocy będzie działaniem długofalowym, podobnie jak prowadzenie szeregu działań integracyjnych oraz włączających w życie miasta jego nowych mieszkańców.

Bibliografia

Literatura

1. *Barometr Turystyczny Lublina*, różne lata.
2. Bluj A., Stokłuska E., *Budżet partycypacyjny (obywatelski) krok po kroku. Poradnik dla praktyków*, Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, Warszawa 2015.
3. *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Lublin*, różne lata.
4. Maleszyk P., Sagan M. (red.), *Lublin 2030 – europejska metropolia?*, Urząd Miasta Lublin, Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Lublin 2018.

Strony internetowe

1. Strona internetowa miasta Lublin,
<http://www.lublin.eu>.
2. Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Lublin,
<http://bip.lublin.eu>.
3. Geoportal miejski miasta Lublin,
<http://geoportal.lublin.eu/sipl/app/index>.
4. Strona internetowa projektów europejskich,
<https://lublin.eu/lublin/lublin-w-ue/>.
5. Strona internetowa województwa lubelskiego,
<http://www.lubelskie.pl>.
6. Strona internetowa Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie,
<http://www.zdm.lublin.eu>.
7. Strona internetowa Portu Lotniczego Lublin,
<http://www.airport.lublin.pl>.
8. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.
9. Strona internetowa Urzędu Statystycznego w Lublinie,
<http://lublin.stat.gov.pl>.
10. Strona internetowa Strategii Lublin 2030,
<https://lublin.eu/biznes-i-nauka/strategia/s2030/>.
11. Strona internetowa Budżetu Obywatelskiego w Lublinie,
<http://budzetobywatelski.lublin.pl>.
12. Portal Perspektywy,
<http://www.perspektywy.pl>.
13. Portal Polska w liczbach,
<https://www.polskawliczbach.pl/>.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności Lublina w latach 2018–2022	15
Tabela 2. Liczba ludności Lublina z uwzględnieniem płci w latach 2018–2022	15
Tabela 3. Liczba kobiet na 100 mężczyzn w Lublinie w latach 2018–2022.....	15
Tabela 4. Przyrost naturalny w Lublinie w latach 2018–2022	15
Tabela 5. Liczba urodzeń żywych w Lublinie w latach 2018–2022	16
Tabela 6. Liczba zgonów w Lublinie w latach 2018–2022	16
Tabela 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2018–2022 (w %).....	16
Tabela 8. Gęstość zaludnienia w Lublinie w latach 2018–2022	17
Tabela 9. Wybrane dane z rejestru mieszkańców i ewidencji ludności w latach 2018–2022	17
Tabela 10. Sytuacja finansowa miasta Lublin w latach 2018–2022.....	22
Tabela 11. Wykonanie wydatków majątkowych w układzie klasyfikacji budżetowej	27
Tabela 12. Wydatki na wybrane zadania majątkowe zrealizowane w 2022 r.....	28

Tabela 13. Informacja o realizacji zadań zgłoszonych przez jednostki pomocnicze miasta Lublin w 2022 r. ...	30
Tabela 14. Wartość majątku trwałego miasta Lublin w latach 2018–2022	33
Tabela 15. Statystyka Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin	35
Tabela 16. Projekty dzielnicowe wybrane do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin 2022	36
Tabela 17. Projekty ogólnomiejskie wybrane do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Lublin 2022.....	37
Tabela 18. Statystyka Zielonego Budżetu	67
Tabela 19. Lista zwycięskich projektów przeznaczonych do realizacji w ramach Zielonego Budżetu 2022	68
Tabela 20. Statystyka Szkolnego Budżetu Obywatelskiego	81
Tabela 21. Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego – wskaźnik	92
Tabela 22. Liczba uczniów przypadających na oddział w szkołach – wskaźnik	92
Tabela 23. Zdawalność egzaminu maturalnego – wskaźnik	93
Tabela 24. Liczba i odsetek (w %) uczniów spoza miasta Lublin	93
Tabela 25. Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu	93
Tabela 26. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	94
Tabela 27. Liczba studentów zagranicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów	97
Tabela 28. Liczba studentów – wskaźnik	97
Tabela 29. Liczba akredytacji międzynarodowych kierunków wyższego kształcenia zawodowego w Lublinie	99
Tabela 30. Liczba naukowców z lubelskich uczelni będących przewodniczącymi międzynarodowych towarzystw naukowych	99
Tabela 31. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030.....	99
Tabela 32. Absolwenci lubelskich szkół średnich podejmujący studia w Lublinie	101
Tabela 33. Liczba powstałych spin-offów przy uczelniach	101
Tabela 34. Liczba projektów pozyskanych w ramach prestiżowych krajowych programów naukowych związanych z inteligentnymi specjalizacjami miasta	102
Tabela 35. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	102
Tabela 36. Liczba nowych firm w ramach inteligentnych specjalizacji	106
Tabela 37. Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw z Lublina.....	106
Tabela 38. Liczba pozyskanych nowych inwestorów i stworzonych przez nich nowych miejsc pracy.....	107
Tabela 39. Liczba firm w lubelskich inicjatywach klastrowych i ekosystemowych.....	107
Tabela 40. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw.....	107
Tabela 41. Nakłady przedsiębiorstw w sferze B+R (woj. lubelskie)	107
Tabela 42. Stopa bezrobocia oraz poziom zatrudnienia – wskaźniki	108
Tabela 43. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	108
Tabela 44. Powierzchnia nowych uzbrojonych terenów inwestycyjnych w Lublinie.....	111
Tabela 45. Powierzchnia biurowa w nowoczesnych obiektach w Lublinie	111
Tabela 46. Nowo powstałe mikroprzedsiębiorstwa – wskaźnik	111
Tabela 47. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w całkowitej liczbie nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw (w %)	112
Tabela 48. Liczba nowych startupów.....	112
Tabela 49. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030.....	112
Tabela 50. Udział terenów zieleni – wskaźnik	114
Tabela 51. Udział obszarów prawnie chronionych – wskaźnik.....	115
Tabela 52. Relacja liczby drzew nasadzonych do usuwanych.....	115
Tabela 53. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	115
Tabela 54. Długość sieci komunikacji miejskiej – wskaźnik	118
Tabela 55. Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej – wskaźnik.....	118
Tabela 56. Liczba podróży komunikacją miejską – wskaźnik	118
Tabela 57. Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych – wskaźnik	119
Tabela 58. Odsetek skrzyżowań objętych ITS	119
Tabela 59. Długość buspasów	119

Tabela 60. Liczba kolizji i wypadków drogowych – wskaźnik.....	119
Tabela 61. Długość dróg rowerowych – wskaźnik	120
Tabela 62. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030.....	120
Tabela 63. Pokrycie powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – wskaźnik	122
Tabela 64. Liczba dokumentów chroniących struktury urbanistyczne.....	122
Tabela 65. Liczba pozwoleń na budowę wydana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy.....	123
Tabela 66. Wskaźnik hałasu oraz odsetek mieszkańców zamieszkałych na terenach o wysokim poziomie hałasu.....	123
Tabela 67. Udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do całkowitego zużycia	124
Tabela 68. Wskaźniki emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych	124
Tabela 69. Roczna liczba wozokilometrów wykonanych przez autobusy zeroemisyjne – wskaźnik.....	124
Tabela 70. Udział oświetlenia miejskiego z technologią LED i inteligentnymi systemami sterującymi w oświetleniu.....	125
Tabela 71. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030.....	125
Tabela 72. Ilość odprowadzonych i oczyszczonych ścieków.....	126
Tabela 73. Długość przebudowanej lub rozbudowanej kanalizacji sanitarnej i deszczowej.....	126
Tabela 74. Udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem – wskaźnik	126
Tabela 75. Liczba dni z ekstremalnymi temperaturami powietrza (dni upalne i dni bardzo mroźne).....	127
Tabela 76. Udział zrealizowanych przetargów objętych systemem zielonych zamówień publicznych w ogólnej liczbie przetargów	127
Tabela 77. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	127
Tabela 78. Udział inwestycji realizowanych zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego w inwestycjach ogółem	129
Tabela 79. Przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia, wolności seksualnej i obyczajności – wskaźnik	130
Tabela 80. Liczba osób bezdomnych na 100 tys. mieszkańców	130
Tabela 81. Liczba i odsetek cudzoziemców zamieszkujących Lublin	131
Tabela 82. Liczba obcokrajowców pracujących w Lublinie.....	131
Tabela 83. Liczba i odsetek osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Urzędzie Miasta Lublin.....	131
Tabela 84. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	131
Tabela 85. Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 – wskaźnik.....	134
Tabela 86. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego – wskaźnik	135
Tabela 87. Liczba mieszkań powstałych w ramach budownictwa społecznego.....	135
Tabela 88. Liczba mieszkań w mieszkaniowym zasobie Gminy Lublin w relacji do liczby mieszkańców	135
Tabela 89. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2020.....	135
Tabela 90. Instytucje kultury w Lublinie.....	137
Tabela 91. Przestępstwa stwierdzone na 1 tys. mieszkańców – wskaźnik.....	137
Tabela 92. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych.....	138
Tabela 93. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2020	138
Tabela 94. Liczba wydarzeń i działań kulturalnych (z uwzględnieniem rodzajów i typów)	142
Tabela 95. Liczba uczestników wybranych wydarzeń kulturalnych oraz imprez artystyczno-rozrywkowych	142
Tabela 96. Przemysły kreatywne – wskaźnik.....	143
Tabela 97. Wydatki na kulturę – wskaźnik	143
Tabela 98. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	143
Tabela 99. Liczba obiektów sportowych w Lublinie.....	146
Tabela 100. Liczba obiektów – wskaźnik	147
Tabela 101. Liczba klubów sportowych – wskaźnik	147
Tabela 102. Liczba osób ćwiczących w klubach – wskaźnik	147
Tabela 103. Liczba zorganizowanych w Lublinie imprez sportowych	147
Tabela 104. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	148
Tabela 105. Liczba odwiedzających i turystów w Lublinie	150

Tabela 106. Liczba odwiedzających i turystów w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym	150
Tabela 107. Turyści ogółem i turyści zagraniczni odwiedzający Lublin	151
Tabela 108. Liczba turystów krajowych w Lublinie – wskaźnik.....	151
Tabela 109. Liczba turystów zagranicznych w Lublinie – wskaźnik	151
Tabela 110. Liczba turystycznych obiektów noclegowych – wskaźnik	151
Tabela 111. Liczba miejsc w turystycznych obiektach noclegowych – wskaźnik.....	152
Tabela 112. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	152
Tabela 113. Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w LOM	156
Tabela 114. Liczba obsłużonych pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin	156
Tabela 115. Liczba obsłużonych pasażerów Portu Lotniczego Lublin – wskaźnik.....	157
Tabela 116. Liczba wozokilometrów wykonywanych przez komunikację miejską na terenie gmin LOM – wskaźnik	157
Tabela 117. Odsetek ludności gmin LOM zamieszkałej w zasięgu przystanków komunikacji miejskiej	157
Tabela 118. Liczba węzłów przesiadkowych P&R na terenie Lublina	157
Tabela 119. Tonaż cargo obsłużonego w Porcie Lotniczym Lublin	158
Tabela 120. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	158
Tabela 121. Wydarzenia i kongresy o znaczeniu międzynarodowym odbywające się w Lublinie	160
Tabela 122. Nowe rządowe i międzynarodowe instytucje oraz przedsiębiorstwa międzynarodowe (i inne) ulożone w Lublinie.....	160
Tabela 123. Projekty realizowane w ramach Strategii Lublin 2030	161
Tabela 124. Plany miejscowe uchwalone w 2022 r.	164
Tabela 125. Obszary, w których w 2022 r. przystąpiono do opracowania mpzp.....	165
Tabela 126. Obszary, w których w 2022 r. przystąpiono do zmiany mpzp.....	165
Tabela 127. Inne podjęte w 2022 r uchwały dotyczące mpzp	165
Tabela 128. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	166
Tabela 129. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	167
Tabela 130. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	169
Tabela 131. Wskaźniki monitorujące realizację celów	170
Tabela 132. Wskaźniki monitorujące realizację celów	171
Tabela 133. Wskaźniki monitorujące realizację celów	174
Tabela 134. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	176
Tabela 135. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	177
Tabela 136. Wskaźniki monitorujące realizację celów	178
Tabela 137. Wskaźniki monitorujące realizację celów	180
Tabela 138. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	181
Tabela 139. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	184
Tabela 140. Wskaźniki monitorujące realizację celów	185
Tabela 141. Wskaźniki monitorujące realizację celów	186
Tabela 142. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	187
Tabela 143. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	188
Tabela 144. Wskaźniki monitorujące realizację celów	189
Tabela 145. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	191
Tabela 146. Wskaźniki monitorujące realizację celów	193
Tabela 147. Wskaźniki monitorujące realizację celów	194
Tabela 148. Wskaźniki monitorujące realizację celów	197
Tabela 149. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	199
Tabela 150. Wskaźniki monitorujące realizację celów	201
Tabela 151. Wskaźniki monitorujące realizację celów	203
Tabela 152. Wskaźniki monitorujące realizację celów	204
Tabela 153. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	205
Tabela 154. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	207
Tabela 155. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	209
Tabela 156. Wskaźniki monitorujące realizację celów.....	211

Tabela 157. Wskaźniki monitorujące realizację celów	213
Tabela 158. Wykaz uchwał Rady Miasta Lublin podjętych w 2022 r.	214

Spis wykresów

Wykres 1. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w latach 2018–2022	20
Wykres 2. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w latach 2018–2022	21
Wykres 3. Zadłużenie miasta Lublin wg kryterium miejsca powstania w latach 2018–2022 (w mln zł)	21
Wykres 4. Środki europejskie i realizowane zadania z udziałem tych środków na 1 mieszkańca w latach 2018–2022 (w zł)	23
Wykres 5. Dochody i wydatki miasta Lublin w latach 2018–2022 (w mln zł).....	23
Wykres 6. Dochody i wydatki miasta Lublin na 1 mieszkańca (w zł)	24
Wykres 7. Struktura dochodów miasta Lublin w 2022 r.	25
Wykres 8. Struktura wydatków miasta Lublin w 2022 r.	25
Wykres 9. Wartość dofinansowania inwestycji miasta Lublin w perspektywie finansowej na lata 2014–2020 w podziale na obszary wsparcia (wraz ze spółkami miasta) (w %)	26
Wykres 10. Spłata zobowiązań zaciągniętych do dnia 31 grudnia 2022 r. wraz z kosztami obsługi długu (w mln zł)	29

